

Programmarekening 2020

gemeente
DEN HELDER

1. Algemeen

Inleiding

De jaarstukken 2020 bestaan uit een beleidsmatig jaarverslag en een financiële jaarrekening. Met deze jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het gevoerde beleid en de daaraan verbonden financiën. De jaarstukken vormen het sluitstuk van de planning- en controlcyclus van het begrotingsjaar van de gemeente.

Leeswijzer

De opzet van van de jaarstukken is conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) en de verantwoording volgt de opzet van de Programmabegroting 2020. De financiële tabellen zijn afgerond op € 1.000. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Het jaarverslag bestaat uit:

- De programmaverantwoording.
- De paragrafen.

De jaarrekening bestaat uit:

- De programmarekening. De programmarekening toont de financiële ontwikkeling in 2020 en de financiële positie aan het eind van 2020.
- De balans.
- De SiSa-bijlage (Single Informatie, Single Audit).
- De programmaverantwoording is verdeeld over vier beleidsprogramma's.

Per programma leggen we verantwoording af over de '3W-vragen' uit de begroting:

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

We hebben hierin opgenomen:

- De grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling.
- De toelichting op de balans.
- Het overzicht van baten en lasten met toelichting.
- De controleverklaring van de accountant.

Per programma wordt verder opgenomen:

- Een overzicht van de verbonden partijen met de financiële bijlage.
- De indicatoren die genoemd zijn in de begroting 2020.
- Een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de jaarrekening en de gewijzigde begroting. Bij de indicatoren staan de gemiddelde cijfers van Nederland.

De verplichte paragrafen zijn:

- Weerstandsvermogen.
- Onderhoud van kapitaalgoederen.
- Financiering.
- Bedrijfsvoering.
- Verbonden partijen.
- Grondbeleid.
- Lokale heffingen.

De niet verplichte paragrafen zijn:

- Subsidies.
- Toezichtinformatie.
- Effecten Corona.

Financieel resultaat

De programmarekening 2020 sluit met een voordelig saldo van € 453.000. Inclusief het eerder genomen besluit rond de resultaatbestemming 2020 (RVO 2020-065296) is voor 2020 een nadelig saldo geprognosticeerd van € 6.153.000. Het onderstaande overzicht geeft het resultaat weer.

Onder dit overzicht worden de belangrijkste afwijkingen van de baten en lasten toegelicht die het verschil van € 6.606.000 tussen de begroting en de werkelijkheid verklaren. Van dit verschil maakt zoals gezegd het eerder genomen besluit voor de resultaatbestemming ad € 3.399.600 deel uit. Dan resteert nog een verschil van € 3.206.400. Dat wordt hier toegelicht, waarbij we ons richten op de verschillen groter dan € 100.000. Overigens zijn in de decembercirculaire eind 2020 nog aanvullende middelen ontvangen voor specifieke doeleinden binnen het sociaal domein. Ook is een verzoek van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland (GrGa) om overgebleven middelen te kunnen reserveren. Dit levert een aanvullend voorstel voor resultaatbestemming van € 1.641.000 voor het sociaal domein op dat dit verschil voor een belangrijk deel verklaart. In de toelichting wordt dit meegenomen.

Tabel resultaat programmarekening				
Totaal	Begroting 2020		Rekening	Vershil gewijzigde
Bedragen (x € 1.000)	Oorspronkelijk	Na wijziging	2020	begroting-/rekening
Totaal lasten	198.619	220.442	214.442	6.000
Totaal baten	-196.164	-206.369	-205.670	-699
Saldo van baten en lasten	2.455	14.073	8.772	5.301
Totaal toevoegingen reserves	9.194	17.270	15.785	1.485
Totaal onttrekkingen reserves	-8.495	-25.190	-25.009	-180
Gerealiseerd resultaat	3.154	6.153	-453	6.606

Toelichtingen belangrijkste afwijkingen baten/lasten

Sommige activiteiten konden niet uitgevoerd dan wel afgerond worden in 2020. De middelen die daardoor over zijn, zijn via een afzonderlijk raadsvoorstel (2020-065296) doorgeschoven naar (de begroting van) 2021.

Hierdoor zijn deze budgetten in 2021 beschikbaar om de werkzaamheden (alsnog) uit te voeren. Het voorgestelde bedrag was € 3.399.600. De overige verschillen worden per programma toegelicht. De uitkomsten van 2020 zijn incidenteel sterk beïnvloed door de coronacrisis. Daardoor konden sommige activiteiten en werkzaamheden niet plaatsvinden.

Programma 1 Bestuurlijke vernieuwing

- De werkelijke kosten van de raad en de griffie zijn € 105.000 lager dan begroot. U wordt hierover in een separate verantwoording door de griffier geïnformeerd.
- De werkelijke kosten van het college zijn € 228.000 lager uitgekomen dan begroot. De niet bestede middelen van € 187.000 Helders Perspectief vormen de belangrijkste oorzaak. Dit komt omdat uitgaven van in totaal € 162.000 worden verantwoord in andere programma's (voornamelijk programma 3).
- Overhead: dit betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Er is een voordeel in de loonkosten bedrijfsvoering van € 1.640.000. Hier staat een nadeel wegens kosten inhuur tegenover van € 1.898.000. Per saldo een nadeel van € 258.000. Ook staan hier inkomsten aan ontvangen inkomsten ziekengeld, piketvergoedingen en loonkostensubsidie tegenover. Een voordeel van € 407.000.
- Vanwege de beperkende maatregelen door corona zijn er minder opleidingen gevolgd of hebben deze digitaal plaatsgevonden. Het voordeel is € 214.000.
- Voor diverse personeelskosten zoals reis- en verblijfkosten, representatie en overige werkkosten is door corona minder uitgegeven. Het voordeel is € 104.000.
- Bij de overige goederen en diensten is een voordeel van € 235.000 vanwege lagere uitgaven voor onderhoud, kantoorartikelen, consumptiegoederen etcetera.
- De doorbelasting aan de diverse programma's is € 1.118.000 hoger dan begroot. In dit programma is dat een voordeel. Daar staan hogere rechtstreekse kosten op de andere programma's tegenover. Per saldo is dit voor de jaarrekening budgettair neutraal.
- Vanwege de coronamaatregelen kon er in 2020 slechts beperkt worden gereisd en rijexamens worden afgenomen. Reden waarom er minder reisdocumenten, rijbewijzen en overige documenten door inwoners zijn aangevraagd. Het nadeel op de leges bedraagt € 292.000.
- De werkelijke inkomsten van de Algemene uitkering zijn € 1.380.000 hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door de decembercirculaire die eind 2020 werd ontvangen. De middelen die daarin extra zijn toegekend moeten overigens volledig worden aangewend voor specifieke doelen (beschermd wonen en maatschappelijke opvang). Hiermee is rekening gehouden in een aanvullend voorstel resultaatbestemming.

Programma 2 Zorgzame gemeente

- De afrekening voor 2020 van de WSW, Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland (GrGa), levert een voordeel op van € 1.030.000. Dit is veroorzaakt doordat de taakstelling voor de inzet van beschut werk niet is gehaald en er meer uitstroom WSW heeft plaatsgevonden. Er is inmiddels een voorstel van de GrGa om € 700.000 hiervan te behouden voor 2021. Dit is vertaald in het voorstel bij onze jaarrekening tot een aanvullende resultaatbestemming.
- In de Juni- en Septembercirculaire hebben we een extra vergoeding ontvangen van het rijk voor de wegvallende bedrijfsinkomsten van SW-bedrijven als gevolg van Corona. Probedrijven heeft geen omzetsderving geleden die kan worden gerelateerd aan het Coronavirus. Dit bedrag valt daarom vrij voor onze gemeente; in totaal gaat het om een bedrag van € 450.000.
- De werkelijke totale uitkeringslast valt lager uit dan de middelen die we van het rijk ontvangen hebben en die we begroot hadden in 2020. Het restant is in de jaarrekening verwerkt als nog te verrekenen met het Rijk en Halte Werk (€ 825.000). Per saldo heeft dit geen effect op ons saldo van baten en lasten.
- De digitalisering van het kindpakket € 50.000 niet besteed. Er zijn offertes opgevraagd in 2020, de daadwerkelijke uitvoering komt tot stand in 2021. In het voorstel voor resultaatbestemming bij deze jaarrekening vragen we dan ook om dit bedrag over te hevelen naar 2021.
- Er zijn hogere uitgaven bij de reguliere loonkostensubsidie (een bijdrage om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen) van € 170.000 (nadeel). Er zijn 31 (nieuwe) deelnemers gestart in 2020 met een loonkostensubsidie bij een werkgever. Daarnaast lopen de loonkostensubsidies ook door van deelnemers die al eerder zijn gestart bij een werkgever met loonkostensubsidie en die nu bijvoorbeeld een vast dienstverband hebben.
- Door actualisering van onze oude openstaande posten valt er € 90.000 vrij.
- Door lagere uitgaven Wmo-begeleiding in verband met laat ontvangen afrekeningen van de kosten voor Wmo begeleiding en huishoudelijke hulp over voorgaande jaren, valt er € 191.000 vrij. Een groot deel (€ 150.000) hiervan is veroorzaakt door een nagekomen aanpassing uit 2019.
- In verband met laat ontvangen afrekeningen van de kosten voor Wmo begeleiding en huishoudelijke hulp over voorgaande jaren, valt er € 115.000 vrij.
- We hebben aanvragen voor meerkosten Wmo begeleiding en huishoudelijke hulp (in verband met de coronamaatregelen) ontvangen en toegekend voor totaal € 81.000.
- Er zijn lagere uitgaven voor PGB beschermd wonen van € 180.000 door vermindering aantal PGB-ers ten opzichte van vorig jaar.
- De uitgaven voor zorg in natura zijn € 700.000 hoger uitgekomen: per maand zien we een gemiddelde toename van 9 cliënten. Daarnaast zien we dat er sprake is van complexere (en dus duurdere) problematiek.
- Een deel van het budget meerkosten maatschappelijke opvang, € 388.000, is niet uitgegeven. Wanneer we de totale inkomsten maatschappelijke opvang (verwerkt in P1) en de uitgaven (verwerkt in P2) met elkaar salderen komen we uit op een overschot van per saldo € 227.000. In het raadsbesluit van het plan van aanpak beschermd wonen en maatschappelijke opvang staat aangegeven dat de decentralisatie- uitkeringen die de centrumgemeente voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang van het Rijk ontvangt, geheel ten goede komt aan de wettelijk verplichte taken voor BW en de MO-voorzieningen in de regio Kop van Noord Holland. Voor zover er na het realiseren van de afgesproken prestaties middelen resterend worden deze verevend tussen regiogemeenten. Dit doen wij in de vorm van een dotatie aan de reserve beschermd wonen. Vanuit dit oogpunt stellen wij dan ook voor om het saldo van maatschappelijke opvang € 227.000 te storten in de Reserve beschermd wonen. Daarmee blijven er middelen in die reserve om deze taak te kunnen blijven invullen voor de regio.
- Restant budget decentralisatie-uitkering vrouwenopvang € 315.000 (voordeel). In de septembercirculaire van het gemeentefonds hebben we een extra vergoeding ontvangen in de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang. Deze vergoeding bestond voornamelijk uit middelen om de extra coronakosten op te kunnen vangen. In werkelijkheid is er geen volledig beroep gedaan op dit budget. De vrouwenopvang betreft voor onze gemeente een centrumfunctie. De druk neemt door de coronacrisis toe op de organisaties Veilig thuis en Blijf van mijn lijf. Het voorstel is dan ook om dit restant budget beschikbaar te houden voor de vrouwenopvang.
- Domein jeugd: er waren hogere uitgaven voor de zogeheten zware (geëscaleerde) jeugdzorg; deze bestaan uit: continuïteitsbijdrage voor de maatregelen als gevolg van corona € 380.000 (nadeel); hogere kosten zorg in natura € 602.000 (nadeel) Dit komt doordat de kinderen langer in zorg zitten; er een stapeling van zorg zichtbaar is en de zorgwaarde hoger is geworden. In verband met laat ontvangen afrekeningen jeugdzorg over voorgaande jaren valt er daarnaast € 243.000 vrij (voordeel). Ten slotte is er een restant budget meerkosten jeugdzorg € 62.000 (voordeel).

Programma 3 Vitale gemeente

- Door vertraging met de aanleg van de sprinklerinstallatie in de parkeergarage Koninckshoek is hier ook gepland onderhoud niet uitgevoerd. Voordeel: € 245.000.
- Bij de exploitatie van gronden doen zich diverse verschillen voor. Bij de kosten voor de grondexploitatie is sprake van € 85.000 hogere kosten. .

- Bij de baten is sprake van een voordeel van € 197.000 dat vooral bestaat uit de verkoop van erfpachtgronden. Daarnaast zijn de inkomsten van de grondexploitatie Willem-Alexanderhof iets lager dan geraamd (€ 132.000) zodat bij de de baten per saldo € 65.000 hoger zijn.
- Bij de bouwvergunningen is sprake van een voordeel in verband met herindeling binnen de teams met als gevolg een lagere toerekening aan de bouwvergunningen: € 136.000.

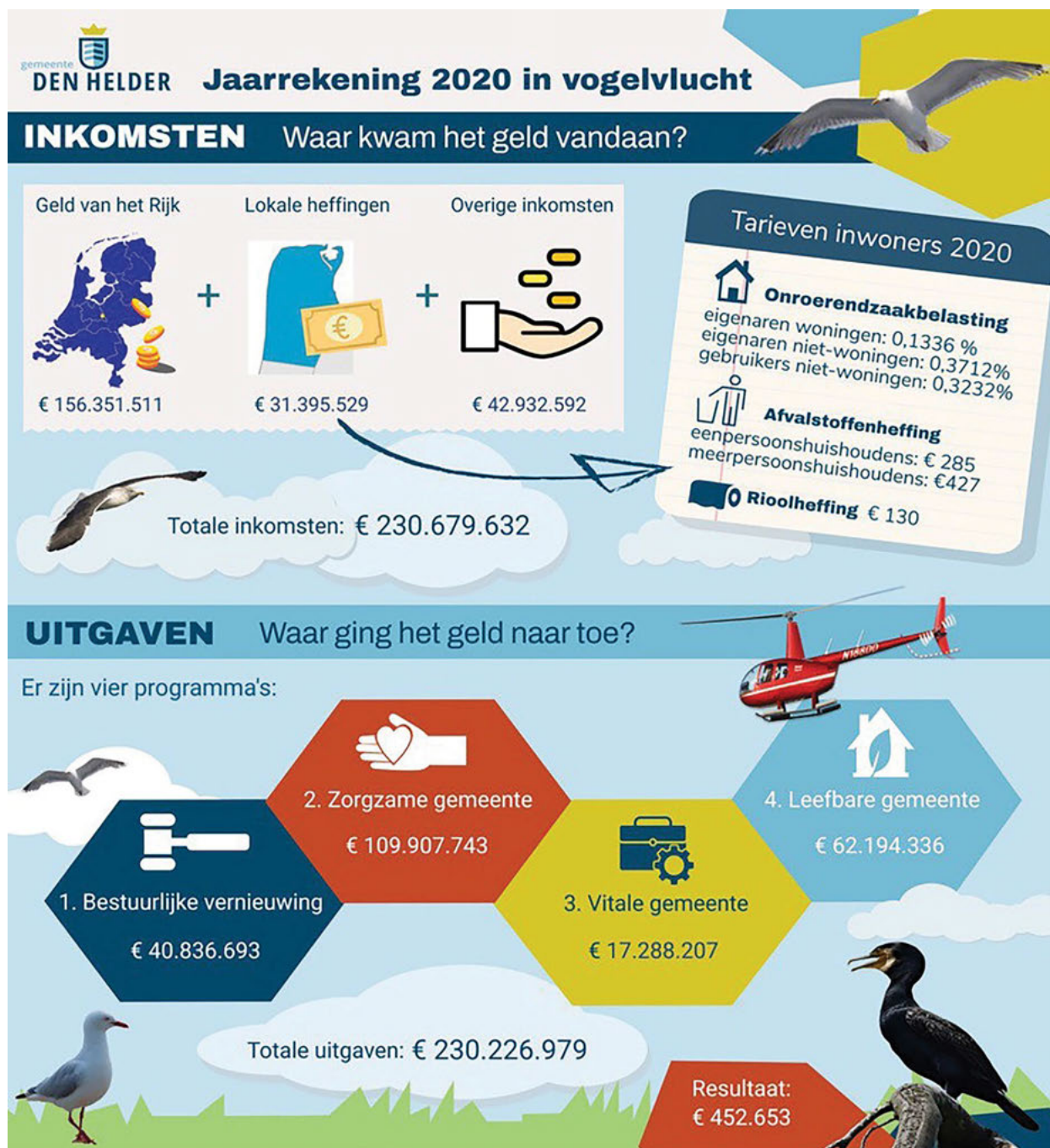
Programma 4 Leefbare gemeente

- Door vacatures is er een voordeel van € 103.000 door lagere doorbelasting loonkosten voor handhaving en vergunningen. Op totaalniveau is dit budgettair neutraal.
- Het verbruik van elektriciteit van de straatverlichting wordt op basis van een schatting in rekening gebracht. Door het plaatsen van slimme meters wordt het verbruik inzichtelijk. Hieruit blijkt dat het werkelijke verbruik aanzienlijk hoger is. Bovendien neemt het areaal in omvang toe. De kosten van elektriciteit van de straatverlichting zijn daardoor € 109.000 hoger.
- Er is een nadeel van € 116.000 door hogere doorbelasting loonkosten dagelijks onderhoud wegen, straatverlichting en verkeer. Op totaalniveau is dit budgettair neutraal.
- De uitgaven voor diensten door derden voor het onderhoud van de wegen zijn € 156.000 hoger door onder andere werkzaamheden aan de openbare weg voor o.a. kabelwerkzaamheden nutsbedrijven € 87.000 en herinrichting Dorpsplein Huisduinen € 69.000. Hier staan ook inkomsten tegenover.
- De uitgaven en inkomsten voor het Regionale Meldpunt Coördinatie (RMC) en het convenant Voortijdig Schoolverlaten (VSV) verschillen per jaar. In 2020 is er € 96.000 meer uitgegeven voor RMC en € 163.000 meer voor VSV. Hiertegenover staan hogere bijdragen van het Rijk
- De uitgaven en inkomsten voor het Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) verschillen per jaar. In 2020 is € 780.000 minder besteed dan geraamd. Hiertegenover staan ook lagere inkomsten van het Rijk.
- Vanwege verminderde activiteit zijn de kosten van energie en onderhoud respectievelijk € 60.000 en € 145.000 lager. Totaal levert dit een voordeel van € 205.000 op.
- De uitbraak van het coronavirus heeft gevolgen voor culturele instellingen. Vanuit de overheid zijn er steunmaatregelen getroffen. Er is in totaal een bijdrage van € 253.000 aan extra subsidie aan diverse culturele instellingen verstrekt. Hiertegenover staat een bijdrage van de Provincie van € 160.000 en een bijdrage uit de reserve Helders steunfonds van € 87.000.
- Vanwege corona konden veel evenementen geen doorgang vinden, zoals 75 jaar Vrijheid en het Nautisch evenement. Wel zijn in een aantal gevallen de onvermijdelijke voorbereidingskosten vergoed. In totaal levert dit een voordeel van € 130.000 op. Hiertegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve Evenementen van € 50.000.
- De uitbraak van het coronavirus heeft ook gevolgen voor musea gehad. Vanuit de overheid zijn er steunmaatregelen getroffen. Aan het Reddingmuseum is een bijdrage van € 111.000 aan extra subsidie verstrekt. Hiertegenover staat een bijdrage van de Provincie van € 73.000 en een bijdrage uit de reserve Helders steunfonds van € 38.000.
- Er is een nadeel van € 210.000 gerealiseerd door hogere doorbelasting loonkosten dagelijks onderhoud buurt en representatief groen. Op totaalniveau is dit budgettair neutraal.
- De voorbereidingen van de gebiedsgerichte aanpak vragen vanwege deze werkwijze extra capaciteit en inspecties. De kosten voor onderzoek en exploitatie zijn daardoor € 185.000 hoger dan begroot. Tegenover de hogere kosten staan ook meer inkomsten. (zie ook baten).
- Doordat meer mensen vanwege corona thuis zijn gaan werken is er een forse toename van het aanbod van restafval. Daarbij zijn de kosten voor inzameling en verwerking van fijn en grof huishoudelijk afval gestegen. De verwerkingsbijdrage afval komt daardoor € 255.000 hoger uit.
- Er is een voordeel van € 131.000 bij de kosten van bodemonderzoek en sanering. Daartegenover staat het uitblijven in 2020 van een bijdrage in de kosten bodemsanering van de voormalige 'Koploper' € 75.000 en een bijdrage voor baggeren in de binnenhaven van € 37.500. Ook betekent dit een lagere onttrekking uit de reserve bodemsanering.
- Tegenover de hogere kosten diensten door derden staan inkomsten van nutsbedrijven € 96.000 en bijdragen derden voor herinrichting Dorpsplein Huisduinen € 69.000. Totaal € 165.000 voordeel.
- Door een forse toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren van € 155.000 komt de totale opbrengst afvalstoffenheffing per saldo € 107.000 lager uit dan begroot.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum betreffen belangrijke ontwikkelingen die invloed hebben op het beeld dat de jaarrekening geeft. Net als over het jaar 2019 speelt de coronacrisis een belangrijke rol. Hoe ontwikkelt zich de crisis? Hoe gaat het met de middelen die het Rijk de komende jaren verstrekt en hoe ontwikkelt zich het aantal inwoners dat een beroep moet doen op een uitkering? Hoe zit het met de doorwerking van de vraag naar Wmo- en jeugdzorg? Om een aantal zaken te noemen. Ook is de vraag wat effecten zijn op de belastinginkomsten de komende jaren en de afrekening over 2020 en bijvoorbeeld de kosten van afvalverwerking en de afrekening daarvan. Dat moet de komende tijd duidelijk worden.

2. Programmaverantwoording

Programma 1 Bestuurlijke vernieuwing

Inleiding

Belangrijke opdrachten van college en gemeenteraad zijn:

- Rust brengen in de bestuurlijke verhoudingen.
- Het contact tussen college, gemeenteraad en organisatie verder verbeteren.
- Inwoners en organisatie meer betrekken bij het maken en uitvoeren van beleid.

Dit alles vanuit de gedachte dat wij alleen in goede samenwerking de uitdagingen in onze gemeente het hoofd kunnen bieden. Met een samenhangend pakket van diverse activiteiten werken we aan de realisatie van de gestelde doelen.

Het programma Bestuurlijke vernieuwing gaat over:

- Het verbeteren van de gemeentelijke organisatie.
- Effectievere dienstverlening aan inwoners en bedrijven.
- Optimale ondersteuning van het bestuur.

De gemeente wil een moderne organisatie zijn die flexibel en slagvaardig werkt aan complexe opgaven én de dagelijkse werkzaamheden goed organiseert. Een organisatie die dichtbij de bewoners staat en gericht is op samenwerking.

1.1 Den Helder kent een stabiel bestuur (raad en college) dat professioneler met elkaar samenwerkt.

Wat willen we bereiken?

Den Helder kent een stabiel bestuur (gemeenteraad en college) dat professioneler met elkaar samenwerkt.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Vertrouwen in het bestuur van de gemeente Den Helder (indexcijfer 2019 = 100).

Mate van vertrouwen in manier waarop gemeente wordt bestuurd (%)	2019	2020	NL 2020
(Heel) veel	NB	12	37
Niet veel/niet weinig	NB	50	NB
Weinig/geen	NB	36	18
Geen mening	NB	2	NB

Bron: waarstaatjegemeente.nl/meting_inwonerspanel. (NB = niet bekend).

Effectindicator:

Percentage burgers dat (heel) veel vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd. Het doel voor 2020 was 5% en is werkelijk 12%.

1.1.1 We brengen -via de Quick Scan Lokale Democratie (VNG)- in kaart hoe het staat met de lokale democratie in Den Helder.

De Quick Scan Lokale Democratie is in Den Helder uitgevoerd. De aanbevelingen zijn overgenomen. Dat heeft geleid tot de verbeteragenda Bestuurlijke vernieuwing.

1.1.2 We verbeteren de informatievoorziening van het college aan de raad en de inwoners. Onder andere door duidelijkere financiële rapportages.

In 2020 hebben we gewerkt aan een andere opzet van de tussenrapportages welke informatiever en leesbaarder van opzet is. Daarnaast informeren we de gemeenteraad actief over diverse onderwerpen via raadsinformatiebrieven en toelichtingen in raadsinformatieavonden en commissievergaderingen.

1.1.3 We voeren het werkplan van de raads werkgroep 'Bestuurlijke vernieuwing uit, met hierin onderwerpen op het gebied van:

- Verbetering informatie en communicatie tussen raad en college.
- Werkwijzen raad en raadscommissies.
- Voortgang en ontwikkeling burgerparticipatie.
- Nieuwe vormen van democratie.

De vijf punten uit de Verbeteragenda Bestuurlijke vernieuwing zijn:

1. Uitbreiden en meer inzetten (digitale) participatiemiddelen.
2. Communicatiestrategie over plannen en genomen (raads)besluiten.
3. Duidelijke toegang voor bewoners/ondernemers met initiatieven maken.
4. Aanwezigheid organisatie, college en gemeenteraad in wijk vergroten.
5. Pilot buurt, wijk of straatbegroting.

De verbeteragenda is in uitvoering, waaronder de aanschaf van Citizenlab.

1.1.4 Via het nieuwe burgerpanel vragen we meermalen per jaar onze inwoners om input bij de vraagstukken.

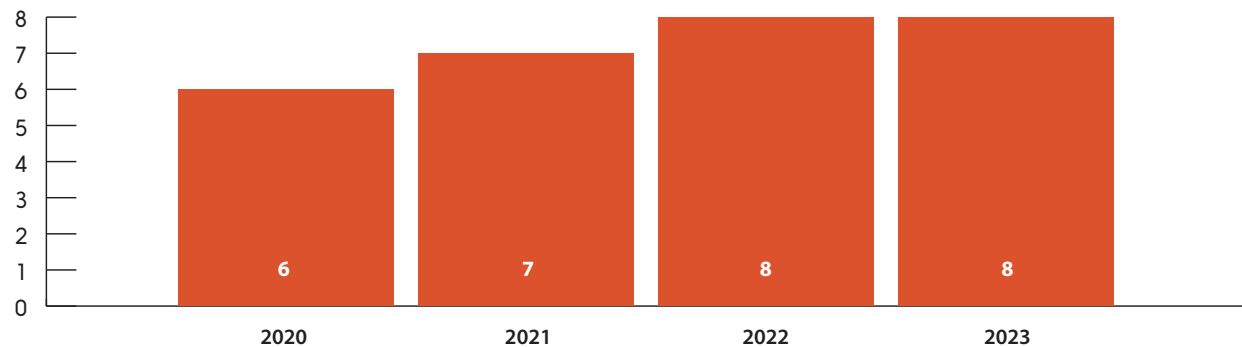
Ook peilen we tweemaal per jaar de prestaties en het imago van het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie. Het imago van het gemeentebestuur is in 2020 eenmaal gepeild in het inwonerspanel. Daarnaast zijn vragen gesteld over het betrekken van burgers bij het opstellen van plannen, voor de quickscan lokale democratie, over de communicatie rondom corona en de actie 'aandacht voor elkaar'.

1.2 Den Helder voert beleid doeltreffender uit door beter en transparanter samen te werken met de verbonden partijen.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Tevredenheid over informatievoorziening door de verbonden partijen.

Effectindicator: rapportcijfer van gemeenteraad over kwaliteit, volledigheid en tijdigheid aangeleverde informatie door verbonden partijen.

Bron: eigen enquête gemeente Den Helder (gehouden in februari 2021 onder raads- en commissieleden).

Enquête gemeenteraad over informatievoorziening verbonden partijen

In de begroting 2020 hebben we afgesproken dat we een eigen enquête uitzetten onder raadsleden en commissieleden. Dit om te meten hoe ze de informatievoorziening door verbonden (publieke en private) verbonden partijen waarderen. Dit rapportcijfer (effectindicator) moet minimaal een zes zijn. Eind januari 2021 is de enquête uitzet onder raadsleden en commissieleden.

Met zes vragen waarbij men met een cijfer van 1-10 kan aangeven hoe ze de kwaliteit, tijdigheid en volledigheid van de informatie waarderen. En een open vraag waar men nog eventueel een aanvullende toelichting kan geven.

De enquête is verstuurd naar 72 raads- en commissieleden. In totaal hebben 26 raads-/commissieleden de vragenlijsten ingevuld. Dat is een respons van 36,1%. Zes vragenlijsten zijn niet volledig ingevuld. De cijfers zijn echter wel ingevuld, vandaar dat we die antwoorden wel hebben meegenomen in het eindresultaat. Twintig leden hebben de lijsten volledig ingevuld. Daarvan tien commissieleden en tien raadsleden.

Rapportcijfers informatie verbonden partijen

Private verbonden partijen (ingevuld door 26 respondenten).

Gemiddeld rapportcijfer: 6,4.

Waardering kwaliteit van de geleverde informatie in 2020: 6,5.

Waardering volledigheid van de geleverde informatie in 2020: 6,2.

Waardering tijdigheid van de geleverde informatie in 2020: 6,4.

Publieke verbonden partijen (ingevuld door 24 respondenten).

Gemiddeld rapportcijfer: 6,6.

Waardering kwaliteit van de geleverde informatie in 2020: 6,7.

Waardering volledigheid van de geleverde informatie in 2020: 6,5.

Waardering tijdigheid van de geleverde informatie in 2020: 6,5.

1.2.1 We voeren het voorstel 'Verbetering informatievoorziening door gemeenschappelijke regelingen aan raden' uit.

Zoals door de raad vastgesteld op 22 januari 2018 (onderdeel beleidskader Verbonden partijen).

De voorstellen van de griffiers zijn ingevuld in 2020. Dat betekent dat de gemeenschappelijke regelingen allemaal een kadernota presenteren met de belangrijkste ontwikkelingen en financiële effecten. Vervolgens worden de begrotingen ingediend en deze bevatten ook informatie, voor zover relevant van de onderwerpen die het Bbv (Besluit begroting en verantwoording) voorschrijft in de verplichte paragrafen. Voorbeelden zijn informatie over weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering. De kwaliteit van de informatievoorziening is structureel verbeterd.

1.2.2 We voeren werkafspraken over informatievoorziening privaatrechtelijke verbonden partijen uit zoals vastgesteld op 18 maart 2019.

Waaronder ook de bespreking van de rapportage verbonden partijen in daartoe aangewezen (extra) vergaderingen van de commissie Bestuur en Middelen.

In 2020 is conform de werkafpraak tweemaal de rapportage Verbonden partijen aangeboden over de vijf privaatrechtelijke verbonden partijen in Den Helder.

1.2.3 We gaan verder met de ontwikkeling van informele bijeenkomsten tussen raad en directeuren van de diverse verbonden partijen.

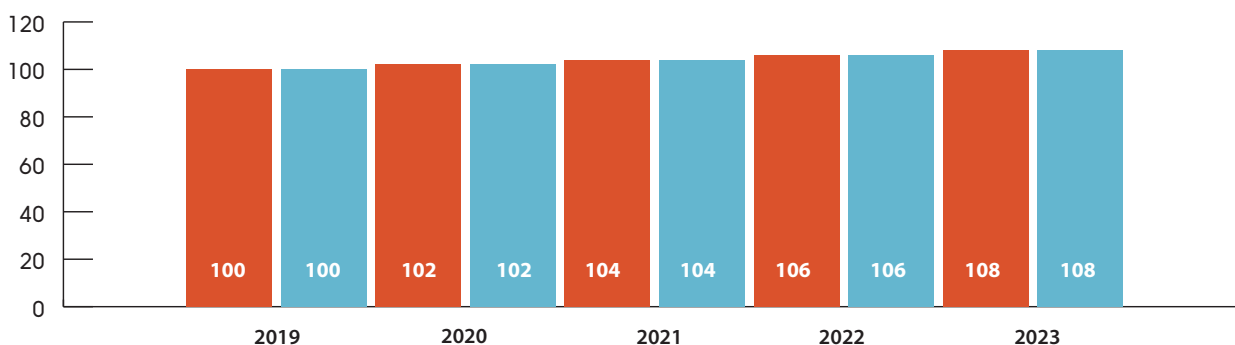
Dit in navolging van de raadsinformatiebijeenkomst op 15 april 2019.

De eerste bespreking in april 2020 is niet doorgaan in verband met de corona-lockdown. De tweede bespreking in oktober 2020 vond in eerste instantie fysiek plaats. Door technische problemen met de uitzending is de vergadering een week later digitaal voortgezet. De vijf directeuren hebben een presentatie gegeven en vragen van de leden van de commissie Bestuur en Middelen zijn beantwoord.

1.3 Inwoners en ondernemers ervaren betere dienstverlening van de gemeente Den Helder.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Tevredenheid over dienstverlening van de gemeente (indexcijfer 2019 = 100).

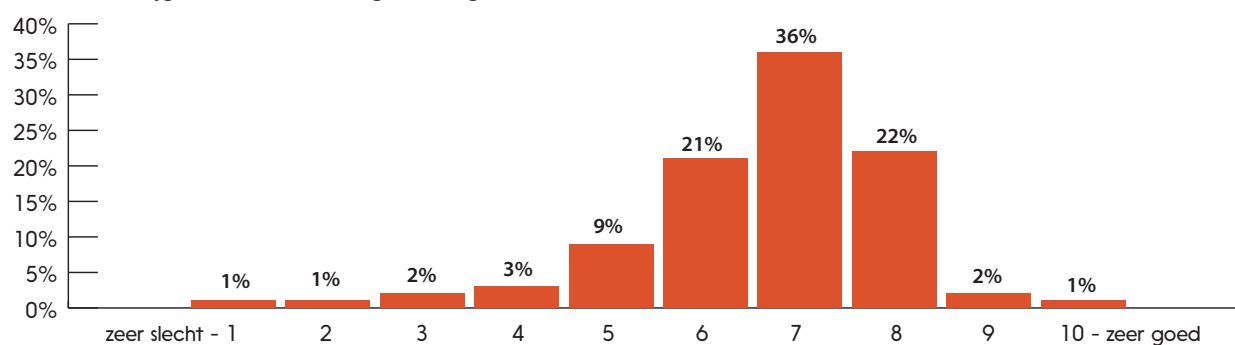
Bron 3a: waarstaatjegemeente.nl 3b: Ondernemerspeiling gemeente Den Helder.

Effectindicator a: percentage inwoners dat tevreden is over de dienstverlening van de gemeente.

Dienstverlening van de gemeente Den Helder ruim voldoende.

In februari 2020 zijn 981 panelleden uitgenodigd, 686 leden hebben de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 70 procent, voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen voor de bevolking van de gemeente Den Helder. Vier vijfde van de deelnemende inwoners geeft de dienstverlening van de gemeente een voldoende.

Gemiddeld krijgt de dienstverlening van de gemeente een 7.

Bron: Rapportage door I&O research Inwonerspanel Den Helder d.d. 20 maart 2020.

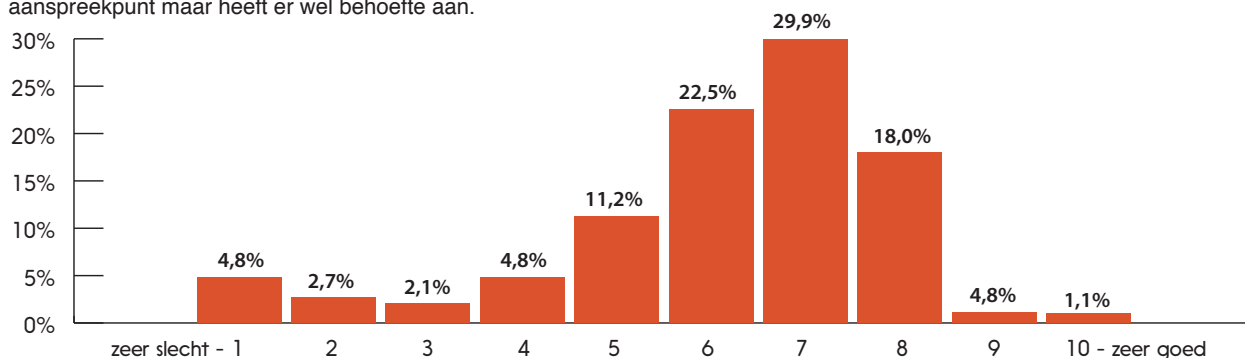
Effectindicator b: percentage ondernemers dat tevreden is over de dienstverlening van de gemeente.

13-08-2019 Besluit Het college besluit:

1. Kennis te nemen van de resultaten van de Ondernemerspeiling
2. De peiling in 2021 opnieuw te houden. De gemeenteraad met RI19.0068 te informeren over de ondernemerspeiling en hiervan de tekst vast te stellen.

Gemeentelijke dienstverlening ondernemers

Ondernemers beoordelen de algehele dienstverlening van de gemeente met een 6,2 (mei 2019). Van de respondenten zegt 10% een aanspreekpunt bij de gemeente te hebben en hier soms tot actief gebruik van te maken. Daarnaast heeft 15% geen aanspreekpunt maar heeft er wel behoefte aan.

Digitale dienstverlening ondernemers

Ondernemers beoordelen de dienstverlening via digitale faciliteiten met een 6,2. Van de respondenten zegt 50% de gewenste zaken digitaal te kunnen afhandelen. Ruim 40% vindt de afhandeling van de digitale communicatie voldoende snel.

Bron: Ondernemerspeiling gemeente Den Helder (mei 2019), door Enneüs Onderzoeks- en adviesbureau.

NB. In 2020 is er geen ondernemerspeiling gehouden. In tegenstelling tot wat er in de kadernota/begroting 2020 staat. De ondernemerspeiling wordt namelijk 1 x per 2 jaar gehouden (conform collegebesluit 13-08- 2019). In 2021 wordt de ondernemerspeiling opnieuw uitgevoerd.

1.3.1 We bieden excellente dienstverlening aan onze inwoners.

Begin 2020 is de vernieuwde visie op dienstverlening vastgesteld. Dit is de start geweest voor het programma Excellente Dienstverlening. In dit programma bundelen we de initiatieven om onze dienstverlening te verbeteren. Er is een kick-off georganiseerd als startschot voor het programma. Tijdens deze bijeenkomst hebben we ons laten inspireren over klantgerichtheid door Sydney Brouwer. Ook is er toen een start gemaakt om verschillende werkgroepen te formeren. De werkgroepen zijn aan de slag gegaan met hun opdrachtschrijvingen. Op dit moment wordt hard gewerkt aan de eerste acties om de dienstverlening stap voor stap te verbeteren. Zo kijken we hoe we onze teksten op B1-niveau kunnen krijgen, hoe we onze bereikbaarheid kunnen verbeteren en hoe het proces van de meldingen verbeterd kan worden. Daarnaast zijn we druk bezig met de doorontwikkeling van de social media, het aanpassen van ontvangstbevestigingen en het live zetten van een interactieve kaart waarop gemakkelijk informatie over de gemeente te vinden is. De gemeente zet zich vol enthousiasme in om de dienstverlening voor al onze klanten steeds net wat beter te maken!

1.3.2 We bieden excellente dienstverlening aan onze ondernemers door loket voor ondernemers op te zetten.

Eind 2020 is het accountmanagement voor bedrijven opgepakt, waarbij ook de dienstverlening aan bedrijven extra aandacht krijgt. Met het inzetten van het accountmanagement en verbeteren van de digitale dienstverlening wordt hier in 2021 een vervolg aan gegeven.

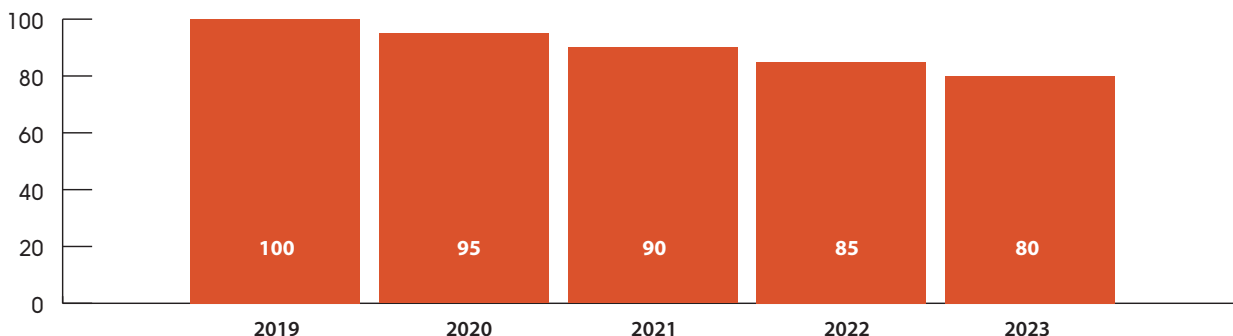
1.3.3 We starten met het gebruik van data via Urban Data Center.

Om verschillende redenen is het tot stand komen van een Urban Data Center niet van de grond gekomen in 2020. Inmiddels zijn de onderhandelingen hierover weer opgepakt zodat we in 2021 van start gaan met een Urban Data Center.

1.4 De gemeente Den Helder trekt gemakkelijker nieuw personeel aan en houdt bestaand personeel beter vast.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Gemiddeld aantal vacatures binnen de gemeente Den Helder (indexcijfer 2019 = 100).

Bron: gemeente Den Helder en personeelsmonitor A&O fonds.

Effectindicator 4: het gemiddeld aantal openstaande vacatures van de gemeente Den Helder daalt jaarlijks met 5% per jaar.

Het totaal aantal vacatures in 2019 was 74.

Het totaal aantal vacatures in 2020 was 72.

Dit betekent een afname van 2,78%

Voor de kadernota 2022 willen we onderzoeken of een andere effectindicator beter het doel kan meten.

1.4.1 We investeren in de ontwikkeling van medewerkers en leidinggevenden van gemeente Den Helder.

In 2020 hebben we het management development (MD) traject voor de teammanagers afgesloten. Twee leidinggevenden hebben zich opgegeven voor het volgen van een master. Intern zijn er opleidingen aangeboden voor alle medewerkers binnen onze organisatie (Omgaan met werkdruk, Helder schrijven, het Goede Gesprek, Resultaatgericht werken, Persoonlijk leiderschap). Daarnaast worden medewerkers in de gelegenheid gesteld om zich op andere manieren te ontwikkelen, bijvoorbeeld door coaching, meekijken met collega's, individuele trainingen (al dan niet gericht op het vakgebied), etc.

1.4.2 We werken samen met ketenpartners en regiogemeenten op het gebied van personeel, door onder andere gezamenlijke werving, baancirculatie en deelbanen.

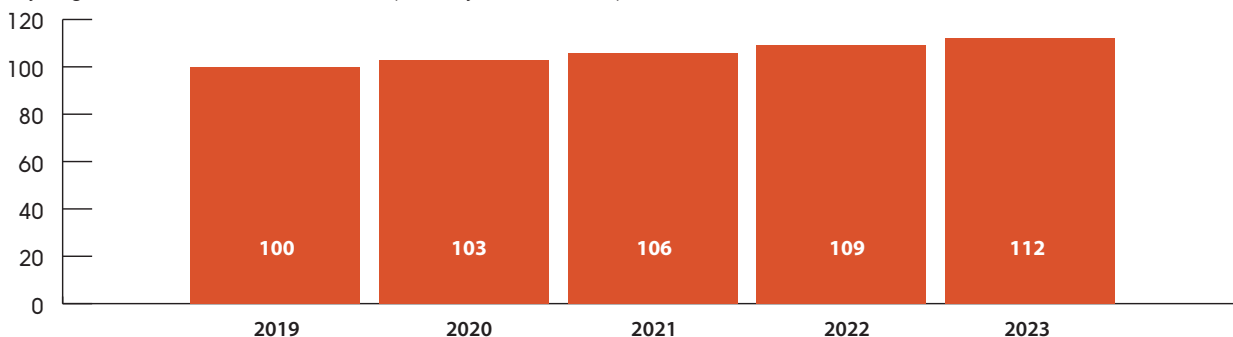
We nemen deel aan Werken in Noord-Holland Noord (WINHN) en stellen onze interne vacatures ook via dit platform open voor kandidaten uit andere aangesloten organisaties.

Enkele medewerkers worden vanuit onze gemeente gedetacheerd naar omliggende gemeenten om te ondersteunen. Verdere samenwerking komt vanwege Corona moeilijk tot stand.

1.5 Onze inwoners voelen zich meer betrokken bij initiatieven van de gemeente en andere initiatiefnemers in hun leefomgeving.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Vrijwillige inzet inwoners voor hun stad (indexcijfer 2019 = 100).

Effectindicator: percentage volwassenen in Den Helder dat aangeeft vrijwilligerswerk te verrichten groeit jaarlijks met drie procent.

In de begroting 2020 heeft de gemeente voorgesteld dat we in de jaarrekening informatie opnemen over de vrijwillige inzet van inwoners Den Helder. We willen weten of inwoners zich meer betrokken voelen bij initiatieven van de gemeente en andere initiatiefnemers in hun leefomgeving.

Vrijwilligers Noordkop voor Elkaar 2020

Voor de effectindicator Percentage volwassenen in Den Helder dat aangeeft vrijwilligerswerk te verrichten groeit jaarlijks met drie procent hebben we gebruik gemaakt van het cijfermateriaal van vrijwilligersorganisatie Noordkop voor elkaar, over de jaren 2019 en 2020.

Over Noordkopvoorelkaar.nl

Noordkopvoorelkaar.nl is een initiatief van Wonen Plus Welzijn en MEE & de Wering in samenwerking met de gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties en organisaties op het gebied van sport en onderwijs.

Noordkopvoorelkaar.nl is de verbindende schakel tussen mensen met een hulpvraag, vrijwilligers en professionals, ook in Den Helder en Julianadorp. Hier kunnen alle vragen naar en aanbod van vrijwilligerswerk gevonden worden.

Resultaten

In het algemeen kan gesteld worden dat de gewenste groei van 3% ten opzichte van 2019 ruimschoots gehaald is als je kijkt naar onderstaande cijfers van vrijwilligersorganisatie Noordkop voor elkaar.

Registratie

Hieronder de cijfers van gebruikers Noordkop voor Elkaar. Het betreft hier de registratie van zowel hulpvragers als hulpaanbieders/vrijwilligers. Ten opzichte van 2019 is een toename te zien van 71 gebruikers (een toename van 6,5%) en 6 organisaties (een toename van 5,2%).

Registratie Noordkop voor Elkaar	2019	2020
Gebruikers (particulier en organisaties)	1.090	1.161
Ingeschreven organisaties (zowel organisaties die hulp aanbieden en hulp vragen)	115	121

Hulpvragen

Hieronder de cijfers van de hulpvragen. Ook hier is een toename te zien ten opzichte van 2019.

Hulpvragen	2019	2020
Voor ander	32	38
Voor cliënt	173	187
Voor zichzelf	148	191
Voor organisatie	733	781
Totaal	3.105	3.217

Hulpaanbod (particulier en organisaties)

Dit is het aanbod vanuit de plaatsen Den Helder en Julianadorp. Dit kunnen zowel particulieren zijn als organisaties. Het hulpaanbod uit Den Helder is met 207 (38,5%) toegenomen. Het hulpaanbod uit Julianadorp is met 41 gestegen (een toename van 45%).

Hulpaanbod uit	2019	2020
Den Helder	538	745
Julianadorp	91	132

1.5.1 Wij betrekken burgers bij plannen voor hun buurt door middel van de gebiedsgerichte aanpak.

Met wijkgericht werken bevorderen we bewonersparticipatie en daarmee betrokkenheid in de leefomgeving van burgers. Wijk-, buurt- en bewonersorganisaties ondersteunen dit proces. In 2020 zijn de Sociale Wijkteams Nieuw Den Helder, Julianadorp en de Schooten uit de startblokken gekomen. Consulente Participatie, Jeugd, Bijzondere Bijstand, Wmo en Schuldhulpverlening van de gemeente vormen samen met sociaal werkers van MEE & de Wering en vrijwilligerscoördinatoren van Humanitas de basis van deze teams. Afhankelijk van de vragen uit de wijk sluiten Wijkverpleging, Jeugdgezondheidszorg en/of Sportservice hierbij aan. Vanwege de coronamaatregelen is het nog niet mogelijk een fysiek steunpunt in te richten waar bewoners op vaste tijden vragen kunnen stellen aan de Sociale Wijkteams. We hopen dat dit in 2021 wel gaat lukken. Ook gaat in het eerste kwartaal van 2021 het Sociaal Wijkteam Stad binnen de Linie van start.

1.5.2 We stellen een plan van aanpak burgerparticipatie en burgerinitiatief op, mede in het kader van de Omgevingswet, en voeren deze uit.

De verbeterpunten komen voort uit de resultaten van de enquête de Quick Scan Lokale Democratie. Het eindrapport verscheen in april 2020. De RIB in juli 2020 (zaaknr. 2020-037389).

Naar aanleiding hiervan is het online participatieplatform Citizenlab aangeschaft en wordt toegepast in tien participatieprojecten in de komende twee jaar. Er wordt onderzocht of en hoe het mogelijk is om Citizenlab hét platform te laten zijn waarop alle bewonersinitiatieven aangemeld en afgehandeld worden.

1.5.3 We voeren buurtbegrotingen in.

Wat buurtbegrotingen zijn, en wat de doelstelling ervan is, is niet geheel helder. Van belang lijkt dat burgers maximaal kunnen participeren over wat er in hun buurt gebeurt, binnen de door de raad gestelde kaders.

Daarom wordt er geëxperimenteerd met wijken/buurtten een budget te geven om het groen/speelvoorzieningen in de buurt zelf te onderhouden. Hoewel dit soms goede resultaten heeft opgeleverd, past een dergelijk model niet overal. Ook is de continuïteit van deze experimenten kwetsbaar. Daarom gaan we na hoe we de inzet van het budget (voor het beheer van de openbare ruimte in buurten) vorm kunnen geven. En of participatie, bijvoorbeeld via inspraak van bewoners (wellicht via Wijkplatforms) een goed middel is.

Deze ontwikkeling loopt naast het meer wijkgericht werken door het sociaal domein dat meer gericht is op een integrale aanpak van problemen dicht bij de inwoners.

1.5.4 We organiseren conflictbemiddeling: als personen, partijen of groepen een geschil hebben, brengen we ze met elkaar in gesprek. Om zo tot een oplossing te komen.

In 2020 zijn we doorggegaan met het inzetten van pre-mediation en mediation om samen met de betrokkenen te proberen tot een oplossing voor de aanvraag of het bezwaar te komen. Dit om conflicten te voorkomen dan wel op te lossen.

Bij de inzet van mediation maken we gebruik van de interne mediators en de mediators van de samenwerkingsverbanden, waarbij we zijn aangesloten. In 2020 heeft de gemeente zich aangesloten bij het Treve Collectief, een samenwerkingsverband van mediators van de gemeenten Hollands Kroon en Texel. Daarnaast hebben we in 2020 een intern e-mailadres voor de mediators in het leven geroepen om zo beter bereikbaar te zijn voor de collega's. Dit om vragen te beantwoorden over de inzet van (pre-) mediation.

Op dit moment wordt hard gewerkt de bekendheid van (pre-)mediation binnen de organisatie te vergroten. Om dit doel te bereiken geven de interne mediators presentaties aan de teammanagers en de afzonderlijke teams.

Daarnaast zijn we druk bezig met:

- De doorontwikkeling van de inzet van (pre-)mediation in de bezwaarfase.
- Het onderzoeken of het mogelijk is dat de inwoners via een speciaal e-mailadres direct contact kunnen opnemen met de interne mediators.
- Het informeren van onze inwoners over de mogelijkheden van (pre-) mediation door middel van een brochure, informatie op de website en een bericht in het Stadsnieuws of gemeenteblad.

Effectindicatoren			
Indicator	NL 2019	Begroting DH 2020	Realisatie DH 2020
Formatie, aantal FTE per 1.000 inwoners	9,7	7,3	9,3
Bezetting, aantal FTE per 1.000 inwoners	8,6	6,2	8,3
Apparaatskosten per inwoner	NB	621	437
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur	18	5	10,9
Overhead, % van totale lasten	NB	11	11,5

NB=geen landelijke gegevens bekend

Verbonden partij(en)	
Werkelijke gemeentelijke bijdragen verbonden partijen	Bedrag
Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord	3.724.931
Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	244.619
Cocensus	586.854

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht

Programma 1 - Bestuur en ondersteuning				
Totaal Bedragen (x € 1.000)	Begroting 2020		Rekening 2020	Verschil gewijzigde begroting-/rekening
	Oorspronkelijk	Na wijziging		
Totaal lasten	36.776	36.993	35.380	1.613
Totaal baten	-138.996	-145.470	-146.910	1.440
Saldo van baten en lasten	-102.220	-108.478	-111.530	3.053
Totaal toevoegingen reserves	2.648	5.457	5.457	0
Totaal onttrekkingen reserves	-25	-5.174	-5.067	-107
Gerealiseerd resultaat	-99.597	-108.195	-111.141	2.946

Toelichting

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - rekening 2020 (€ 2.946.000 voordelig).

Lasten

De afname in totaal bedraagt € 1.613.000. De afwijkingen groter dan € 100.000 bij een taakveld zijn als volgt:

Via resultaatbestemming en conform onderstaande besluitvorming wordt er in totaal € 275.600 overgeheveld naar 2021.

Conform RB 2020-065296 budgetoverheveling naar 2021:

- € 160.000 Aanstaande verkiezingen in corona tijd.
- € 43.200 Arbovoorzieningen.
- € 72.400 Ontwikkeling bouwlocaties.

De overige afwijkingen zijn:

Bestuur

De werkelijke kosten van de raad en de griffie zijn € 105.000 lager dan begroot. U wordt hierover in een separate verantwoording door de griffier over geïnformeerd.

De werkelijke kosten van het college zijn € 228.000 lager dan begroot. De niet bestede middelen van € 187.000 Helders Perspectief is de belangrijkste oorzaak. Dit komt omdat uitgaven voor een totaal van € 162.000 worden verantwoord in andere programma's (voornamelijk programma 3). Hiertegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve Helders Perspectief.

Overhead

Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De afwijkingen zijn als volgt:

- Er is een voordeel in de loonkosten bedrijfsvoering van € 1.640.000. Hier staat een nadeel kosten inhuur tegenover van € 1.898.000. Per saldo een nadeel van € 258.000. Hier staan inkomsten aan ontvangen inkomsten ziekengeld, piketvergoedingen en loonkostensubsidie tegenover.
- Vanwege de beperkende maatregelen door corona zijn er minder opleidingen gevolgd of hebben deze digitaal plaatsgevonden. Het voordeel is € 214.000.
- Voor diverse personeelskosten zoals reis-en verblijfkosten, representatie en overige werkkosten is minder uitgegeven. Het voordeel is € 104.000.
- Bij de overige goederen en diensten is een voordeel van € 235.000 vanwege lagere uitgaven voor onderhoud, kantoorartikelen, consumptiegoederen et cetera.
- In de begroting is een stelpost opgenomen 'invulling werkplekken'. Deze post is € 358.000, een negatieve uitgave. In werkelijkheid wordt er niets op geboekt. Het gevolg is dat dit nu een nadeel is.
- De doorbelasting aan de diverse programma's is € 1.118.000 hoger dan begroot. In dit programma is dat een voordeel. Daar staan hogere rechtstreekse kosten op de andere programma's tegenover. Per saldo is dit voor de jaarrekening budgettair neutraal.

Bij diverse andere taakvelden doen zich ook nog uitgavenwijzigingen voor, maar deze zijn alle lager dan € 100.000. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 50.600.

Baten

De toename in totaal bedraagt € 1.440.000. De afwijkingen groter dan € 100.000 bij een taakveld zijn als volgt:

Burgerzaken

Vanwege de coronamaatregelen kon er in 2020 slechts beperkt worden gereisd en rijexamens worden afgenomen. Reden waarom er minder reisdocumenten, rijbewijzen en overige documenten zijn aangevraagd. Het nadeel op de leges is € 292.000.

Overhead

Er zijn niet begrote inkomsten ontvangen van derden zoals ziekengelden, piketvergoeding, loonkostensubsidie etc. Een voordeel van € 407.000.

Algemene uitkering

De werkelijke inkomsten algemene uitkering zijn € 1.380.000 hoger dan begroot.

Bij diverse andere taakvelden doen zich ook nog inkomstenwijzigingen voor, maar deze zijn alle lager dan € 100.000. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 55.000.

Reserves

Toevoegingen

Afwijking nihil.

Onttrekkingen

Er is in totaal € 107.000 minder onttrokken uit reserves.

De afwijkingen zijn:

Bestuur

De middelen Helden Perspectief zijn niet geheel besteed. De onttrekking uit de reserve Helden Perspectief is daardoor € 113.000 lager.

Overhead

Voor de dekking van kosten huisvesting is € 6.000 meer onttrokken uit de reserve nieuwbouw stadhuis.

Programma 2 Zorgzame gemeente

Den Helder is een zorgzame gemeente. Dat betekent dat inwoners de zorg en ondersteuning krijgen waar behoefte aan is. Dit doen wij met aandacht voor eigen kracht en mogelijkheden van onze inwoners en op basis van wederzijds vertrouwen.

Preventie, inzet op samenwerking (zowel intern als extern) en intensieve begeleiding maakt deel uit van de werkwijze. Veiligheid van jongeren is een belangrijk aandachtspunt. In het Ketenhuis bespreken we complexe casuïstiek, delen we kennis en bevorderen we de integrale samenwerking.

Preventie is een belangrijk onderdeel van het huidige aanbod schulddienstverlening. We stimuleren de financiële bewustwording van jongeren. Scholieren met financiële problematiek kunnen terecht bij het inloopsprekuur van ROC Kop van Noord-Holland. Door jongeren te ondersteunen en financiële problemen vroegtijdig aan te pakken kunnen we verdere schuldenproblematiek voorkomen.

De werkloosheid is in de afgelopen jaren afgenomen. Inwoners met een bijstandsuitkering verkeren in omstandigheden waardoor zij niet gemakkelijk aan het werk komen. Bij de meesten is de afstand tot de arbeidsmarkt groot. We zetten volop in op leerwerktrajecten en arrangementen om deze mensen te begeleiden naar werk. We streven naar duurzame uitstroom. Als volledige uitstroom uit de uitkering niet mogelijk is zetten we in op vrijwilligerswerk of deeltijdarbeid.

We werken samen met organisaties, verenigingen en inwoners aan nieuwe creatieve oplossingen voor maatschappelijke betrokkenheid. Dit doen we dichtbij in de buurt. Proactief richting onze jeugd en sturend op minder werkloosheid en armoede.

2.1 Minder jongeren zijn er in Den Helder aangewezen op jeugdhulpverlening.

Wat willen we bereiken?

Minder jongeren zijn er in Den Helder aangewezen op jeugdhulpverlening.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Percentage jongeren dat jeugdhulpverlening krijgt.

Periode	Den Helder	Nederland
1 ^e halfjaar 2019	13,9	10,4
2 ^e halfjaar 2019	14,5	10,6
1 ^e halfjaar 2020	14,0	9,7
2 ^e halfjaar 2020	NB	NB

Bron: Den Helder in Cijfers.

Effectindicator:

Percentage jongeren tot 18 jaar dat jeugdhulpverlening krijgt. Het doel voor 2020 was maximaal 16%.

2.1.1 Integrale Kind Centra (IKC)

Een Integraal Kind Centra (IKC) levert een belangrijke bijdrage aan de kansrijke ontwikkeling van het kind, de doorgaande lijn in de breedste zin en het voorkomen en/of oplossen van maatschappelijke problemen. De ontwikkeling van het IKC is volop in gang gezet in 2020. De gemeente heeft in 2020 de eerste investering gedaan. Schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zijn in begin of gevorderd stadium van de ontwikkeling en betrekken hiervoor professionals voor de procesondersteuning. Per te vormen IKC wordt bekeken welke accent nodig is; dit sluit aan bij de wijk en de kinderen met hun behoeften, talenten en uitdagingen. De continuering van zorg, het preventief zorgaanbod, aansluiting bij de wijk en optimale ontwikkeling van kinderen zijn onderwerpen die worden geborgd in structurele overleggen (gehouden tussen gemeente, onderwijs en zorgaanbieders).

2.1.2 Gezinscoaches inzetten voor gezinnen met complexe problematiek

Gemeente krijgt zicht op mogelijkheden tot verandering in de meest complexe situaties en zoekt in samenwerking met gezinnen naar een nieuwe weg. Gezinscoaches maken contact en realiseren maatwerk. De gezinscoaches zijn geworven en de gesprekken met gezinnen vinden plaats. Ook met de zorgaanbieders rondom de multi-probleemgezinnen zijn in september 2020 gesprekken geweest (eerst gezin, dan de zorg aan tafel die met het gezin bezig is). De gezinscoaches zijn vertraagd aangesteld om organisatorische redenen (capaciteit en prioritering bij kanteling naar wijkteams). Daarnaast hebben de coronamaatregelen voor vertraging gezorgd. Voor het welslagen van deze pilot is integraal werken cruciaal. Inmiddels is de uitvoering in 2020 gestart.

2.1.3 Pilot Jongerenpunt

In januari 2020 is het Jongerenpunt officieel geopend. En in november 2020 was een eerste evaluatie van deze pilot. De eerste ervaringen zijn dat het Jongerenpunt voor een integrale brede aanpak zorgt omtrent de hulpvraag van een jongere. Jongeren ervaren het Jongerenpunt als een laagdrempelige plek en weten het Jongerenpunt te vinden, indien vrije inloop mogelijk is. De huidige samenwerkende partners zijn tevreden over de samenwerking. Ze zien het als een meerwaarde dat jongeren één centrale plek hebben waar ze heen kunnen voor al hun vragen op elk leefgebied. Helaas is Covid-19 een grote spelbreker geweest in de verdere doorontwikkeling van het Jongerenpunt. In 2021 voeren we verbeterpunten door om het tweede pilotjaar nog succesvoller te maken.

2.1.4 Integrale intake

Zoals hierboven genoemd is het Jongerenpunt in januari 2020 officieel geopend. Samen met onze maatschappelijke partners en scholen zijn we onze dienstverlening verder aan het uitbouwen. Binnen het Jongerenpunt voeren we breed integraal casuïstiek overleg.

2.1.5 Veiligheid jeugd en gezinnen

Geweld hoort nergens thuis is een 3-jarig programma gericht op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. In 2020 is de regiovisie voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling ontwikkeld en vastgesteld in Noord-Holland Noord. Op dit moment wordt er -in samenwerking met ketenpartners en ervaringsdeskundigen- een bijbehorend uitvoeringsplan opgesteld. In 2019 is er voor meerdere projecten subsidie verkregen en deze projecten zijn nu in uitvoering:

- Het opzetten van de Multidisciplinaire Aanpak (MDA++) in de Kop van Noord-Holland (een expertiseteam voor gezinnen waarbij sprake blijft van structurele onveiligheid ondanks inzet van hulpverlening).
- Het opzetten van een expertiseplatform voor traumabehandelaren.
- Het onderzoek de casus door de keten.
- Het project Blijf veilig na de opvang.

In 2020 is subsidie verkregen voor het implementeren van de visiede gefaseerde ketenzorg. Deze visie geeft handvatten voor het samenwerken aan veiligheid in gezinnen en biedt een gemeenschappelijke taal voor ketenpartners. Er worden trainingen georganiseerd voor ketenpartners om bekend te raken met deze visie en werkwijze. Ook worden er 7 ervaringsdeskundigen op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling getraind. Vanaf maart 2021 zijn zij inzetbaar voor ketenpartners en gemeenten. Tot slot worden er ook in 2021 weer trainingen georganiseerd gericht op de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

2.1.6 Intensieve samenwerking met het onderwijs

We leggen verbinding tussen zorg en onderwijs. Per augustus 2020 is een programmamanager aangesteld voor de uitvoering van de activiteiten benoemd in het Transformatieplan Jeugd. Deze programmamanager stuurt op het behalen van de gestelde regionale transformatiedoelen, zowel op proces als op inhoud en voortgang. De programmamanager heeft een 0-meting gehouden: inhoudelijk en financieel. Hij is sturing gaan geven aan de regionale werkgroep. Dit heeft geleid tot een aantal nieuwe initiatieven. Waaronder een intensieve samenwerking met het onderwijs op het gebied van de aansluiting zorg en onderwijs.

Er is eind 2020 een start gemaakt met de ontwikkeling van zorgarrangementen, de aansluiting van het schoolmaatschappelijk werk op de sociale wijkteams en er wordt gewerkt aan een heldere taakverdeling voor de zorg van leerlingen, waarvoor een 2021 een nieuwe gezamenlijke bestuurlijke visie wordt gemaakt.

Een netwerk voor jongeren verkeert in de ontwerpfase met als doel dat kinderen, jongeren en hun ouders zo snel mogelijk weten waar zij terecht kunnen voor de juiste hulp.

Eind 2020 heeft het college besloten een pilot te draaien in 2021 van Buurtgezinnen. Dit is een onderdeel van het programma 'Zo stabiel mogelijk thuis wonen'.

Voor het thema Stimuleren van effectieve methodes zijn verschillende acties ingezet. Zo is een brainstormsessie gehouden voor de vier Kop-gemeenten over effectieve methodes die preventief werken. Ook is een aanvraag ingediend voor het werken met een erkend werkende aanpak voor geoorloofd schoolverzuim: M@zl. Op het thema Versterken van het leereffect in de regionale samenwerking is er een overeenkomst gesloten met de Kenniswerkplaats Jeugd dat ons werkbare expertise gaat opleveren in 2021.

2.1.7 Integrale aanpak jongeren 16 tot en met 27 jaar

Deels wordt integraliteit gecreëerd door de wijkteams. De complexe vraagstukken kunnen ingediend worden bij het 18+ overleg. De pilot 'Rondom 18' zal dit overleg op een hoger plan trekken. De opzet van de pilot 'Rondom 18' is uitgewerkt. De plannen zijn klaar. Deze pilot zal nauwe samenwerking en inbedding krijgen in de wijkteams. En tevens zal Rondom 18 verder ingebed worden bij het Jongerenpunt. Hier werken de expertises, die benodigd zijn voor dit overleg, al samen.

Overige activiteiten die uitgevoerd zijn in 2020

Actieprogramma Kansrijke Start

Het programma Kansrijke Start is van start gegaan. Samen met regiogemeenten Hollands Kroon, Schagen, GGD Hollands Noorden en een professional uit de geboortezorg worden symposia georganiseerd om een betere samenwerking tussen de partijen -die betrokken zijn bij de eerste 1000 dagen van een kind- tot stand te brengen. Het doel is dat deze partijen een coalitie vormen en afspraken maken om kwetsbare gezinnen effectief te ondersteunen, zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen. Het eerste symposium is in november 2020 georganiseerd.

Project Nu niet Zwanger

In het laatste kwartaal van 2020 is gestart met het vierjarige project Nu niet Zwanger. Het project wordt uitgevoerd door de GGD Hollands Noorden. De doelstelling van het programma is het voorkomen van ongeplande en ongewenste zwangerschap bij kwetsbare (potentiële) ouders. Het gaat dan om (potentiële) ouders die, in deze fase van hun leven, hun toekomstige kind geen veilige en gezonde leefomgeving kunnen bieden. Er wordt ingezet op intensieve samenwerking met de ketenpartners in het sociaal- en medische domein.

De Jongerenadviesraad

In het najaar van 2020 hebben gemeente en onderwijsinstelling ROC voorbereidende gesprekken gevoerd met als resultaat een samenwerkingsovereenkomst. Het ROC zal de Jongerenadviesraad gaan ondersteunen en de hele 2-jarige pilot gaan trekken. Op basis hiervan start de werving voor leden van de Jongerenadviesraad in 2021 en zal deze in het eerste kwartaal van 2021 gaan draaien.

Jongerentop

Door Corona een jaar uitgesteld, maar zeker niet afgesteld. Op 18 november 2021 komt er een nieuwe Jongerentop. In 2020 zijn hiervoor door de werkgroep Jongerentop, welke allerlei leden uit heel Noord-Holland- Noord kent, voorbereidende gesprekken gevoerd. Begin 2021 wordt gestart met de organisatie van de Jongerentop, deze zal volledig in samenwerking met jongeren gebeuren.

Kinderburgemeester

Vanaf juni 2020 is actief gestart met het onderwerp kinderburgemeester. Scholen zijn nauw betrokken geweest bij de werving en hebben 15 kandidaten geleverd. De schoolkinderen zelf hebben uit deze 15 kandidaten de kinderburgemeester gekozen en op 4 november 2020 is de eerste kinderburgemeester van Den Helder geïnstalleerd: Lotte Mollema. Lotte mag haar ideeën voor verbetering in Den Helder uitwerken en de groep kandidaten helpt haar mee. Lotte maakt zich hard voor meer sport voor kinderen, bewust omgaan met afval en meditatie voor basisschoolkinderen als vak in de klas. Daarnaast zet Lotte zich ceremonieel in. Zo reikt ze samen met wethouder en burgemeester lintjes en penningen uit, opent ze nieuwe initiatieven voor kinderen in de stad enzovoort. Lotte zal twee jaar aanblijven.

2.2 Het aantal inwoners met problematische schulden in Den Helder is afgenomen en minder inwoners leven in armoede.

Wat willen we bereiken?

Het aantal met problematische schulden in Den Helder is afgenomen en minder inwoners leven in armoede.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Beroep op schuldhulpverlening en voedselbank	Den Helder 2019	Den Helder 2020
Gestart schuldhulpverleningstraject	146	135
Voedselbank	115	125

Bron: Schuldhulpverlening: gegevens gemeente Den Helder, Voedselbank: voedselbanken.nl, Den Helder e.o.

Effectindicator a:

Aantal inwoners dat schuldhulpverlening ontvangt bedraagt in 2020 maximaal 140.

Effectindicator b:

Aantal mensen dat zich aanmeldt bij de voedselbank. Het doel voor 2020 is maximaal 103 gebruikers.

Het aantal gebruikers van de voedselbank wordt gemeten ten opzichte van de voedselbanknorm zoals die op 1 januari 2019 landelijk geldt. Als de norm later verhoogd wordt, dan stijgt hierdoor het aantal klanten. Met dat effect wordt rekening gehouden bij de beoordeling van de meting.

2.2.1 Vereenvoudigen aanvraagssystematiek voor financiële tegemoetkoming voor minima

Het aanvragen van het Kindpakket kan sinds 2020 via de gemeentelijke website. Ouders waarvan het inkomen al bekend is vanwege een bijstandsuitkering of periodieke bijzondere bijstand hoeven geen aanvraag in te dienen. Zij krijgen ambtshalve het Kindpakket toegekend. In 2020 is onderzocht of het Kindpakket geïntegreerd kon worden in de nieuwe gemeentelijke website. De softwareleverancier heeft laten weten niet aan deze vraag te kunnen voldoen. Het proces voor digitalisering van het Kindpakket start opnieuw. Gelet op de tijdsinvestering vanwege een nieuw digitaliseringsproces en op de start van het Kindpakket 2021, is het nieuwe streven om per 1 januari 2022 het Kindpakket te digitaliseren.

2.2.2 We zetten data in waarmee we inwoners-die de financiële tegemoetkoming nodig hebben-gericht en actief kunnen benaderen.

Sinds november 2019 is in Den Helder een Financieel Fit Team gestart. Financieel Fit Den Helder is een initiatief van twaalf lokaal betrokken, gelijkwaardige partners. Stuk voor stuk bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties die op dagelijkse basis, in welke vorm dan ook, ervaren dat armoede in Den Helder een groot, gemeenschappelijk probleem is. Door verbinding en samenwerking te zoeken met meerdere partners uit de regio en zoveel mogelijk aan te sluiten bij een bestaande infrastructuur, pakken de initiatiefnemers armoede vanuit hun werkveld gezamenlijk aan. Het Financieel Fit Team denkt met inwoners mee over hun situatie, geeft advies en biedt ondersteuning.

Het Financieel Fit Team kan:

- Extra ondersteuning organiseren, bijvoorbeeld bij het ordenen van administratie.
- Doorverwijzen naar hulpverlening door andere organisaties zoals maatschappelijk werk of schuldhulpverlening.
- Informatie geven over voorzieningen en regelingen.
- Adviseren over bijvoorbeeld vaste lasten en inkomen.

2.2.3. Betalingsachterstanden vroegtijdig melden.

Met de start van Financieel Fit is ook gestart met 'Vroeg eropaf'. Wanneer een inwoner van de gemeente Den Helder problemen heeft met het betalen van de maandelijkse rekeningen voor huur, energie, water en/of zorgverzekering, neemt een medewerker van het Financieel Fit Team namens de gemeente Den Helder contact op. Samen met de inwoner wordt gekeken wat nodig is om de betalingsproblemen aan te pakken.

Soms heeft iemand recht op subsidies of regelingen. Soms kan er in termijnen worden betaald. En soms is er andere hulp nodig. Doel is om problematische schulden te voorkómen. De gemeente Den Helder werkt bij Vroeg Erpaf samen met de twee woningbouwverenigingen en een aantal zorgverzekeraars. Van deze organisaties en van de energiebedrijven ontvangt de gemeente berichten over betalingsachterstanden. Zo kunnen we hulp aanbieden waar dat nodig is. Voor Vroeg eropaf wordt gebruik van de webapplicatie RIS-matching. Deze applicatie ondersteunt vroeg signalering van schulden door signalen op te vangen wanneer er bij meerdere lokale of landelijke partners betalingsachterstanden zijn. Met signaalpartners zoals woningcorporaties, energie- en waterbedrijven en zorgverzekeraars zijn inmiddels afspraken gemaakt en door middel van het RIS-systeem worden betalingsachterstanden gesignaleerd en gekoppeld.

Door de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening is vanaf 1 januari 2021 het oppakken van signalen van betalingsachterstanden ook een wettelijke taak van de gemeente. Vanwege de uitvoering van deze wettelijke taak is het team Schuldhulpverlening per 2021 dan ook wederom uitgebreid met twee regisseurs schuldhulpverlening.

2.2.4 We geven voorlichting aan onderwijzend personeel en aan vrijwilligers van maatschappelijke organisaties.

In verband met de coronamaatregelen is dit onderdeel nog niet opgestart. Dit wordt in het najaar van 2021, zoals beschreven in het uitvoeringsplan schuldhulpverlening, alsnog opgepakt.

2.2.5 We breiden de voorlichting over geldzaken, preventie van schulden en budgetbeheer uit aan leerlingen van het basisonderwijs en voorgezet onderwijs.

De regisseurs schuldhulpverlening ontwikkelen lessen en gaan deze, in samenwerking met maatschappelijke organisaties zoals MEE & deWering, op scholen geven. Als gevolg van de coronamaatregelen en de daarmee samenhangende sluiting van scholen, heeft deze voorlichting nog niet plaats kunnen vinden. Wordt in het najaar van 2021 opgestart indien de coronarichtlijnen dit toelaten.

2.2.6. We zetten in op preventie, budgetbeheer en samenwerking in het Financieel fit-team

Het uitvoeringsplan Schuldhulpverlening 'De cirkel is rond' is op 11 mei 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. Voor de uitvoering van het uitvoeringsplan is voor 2020 een bedrag van € 538.000 beschikbaar gesteld

Een behoorlijk aantal actiepunten uit dit uitvoeringsplan zijn in 2020 gerealiseerd of onderdeel geworden van de reguliere processen binnen schuldhulpverlening. Eén van de actiepunten is erop gericht om het aantal inwoners onder beschermingsbewind terug te dringen. Hiervoor wil de gemeente onder andere een convenant opstellen met bewindvoerders waarin werkafspraken en kwaliteitseisen worden vastgesteld. In oktober 2020 zou een bijeenkomst

plaats vinden met bewindvoerders om hierover van gedachten te wisselen. Deze bijeenkomst kon door de coronabeperkingen geen doorgang vinden. De bijeenkomst staat nu gepland voor begin maart 2021 en wordt digitaal georganiseerd.

Daarnaast is in 2020 gestart met een aanbestedingsprocedure voor de uitvoering van een screeningsproject. Binnen dit project wordt bij inwoners, die bijzondere bijstand voor de maandelijkse bewindvoeringskosten ontvangen, onderzocht of zij op korte of lange termijn niet langer noodzakelijk onder bewind hoeven te staan, al dan niet met een andere, lichtere vorm van ondersteuning (zoals budgetbeheer). Begin 2021 is deze aanbesteding afgerond en in maart 2021 wordt gestart met het project.

Nieuwe aanbesteding schuldhulpverlening

In 2020 is een aanbestedingsprocedure voor het uitvoeren van schuldregelingen- en bemiddelingstrajecten gestart. Er zijn per 1 januari 2021 twee partijen gecontracteerd, waaronder een partij specifiek voor (ex-)ondernemers. De producten budgetcoaching en budgetbeheer zijn onderdeel geworden van het contract, waardoor deze (vaker) ingezet kunnen worden.

2.2.7 We realiseren een integrale intake ter voorkoming van nieuwe schulden

Team Schuldhulpverlening neemt deel aan het Financieel Fit Team. Om deelname te borgen is de formatie van het team Schuldhulpverlening sinds begin 2020 uitgebreid met twee regisseurs schuldhulpverlening. Om de regisseurs administratief te ontlasten is in september 2020 een extra administratieve kracht toegevoegd aan het team. Tevens nemen de regisseurs deel aan het (inloop)spreekuur van het Jongerenpunt.

2.3 Den Helder telt minder werklozen en minder bijstandsgerechtigden.

Wat willen we bereiken?

Den Helder telt minder werklozen en minder bijstandsgerechtigden. Het doel voor 2020 was 65,3%.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Netto arbeidsparticipatie in Den Helder (%)	2019	2020
Den Helder	65,8	NB
Nederland	68,8	NB

Bron: provincie Noord-Holland, <https://data.noord-holland.nl/dashboard/Arbeidsparticipatie>.

Effectindicator

Aantal werkzame personen uitgedrukt als percentage van de totale potentiële beroepsbevolking (= gehele bevolking tussen 15 en 75 jaar).

2.3.1 Inwoners met bijstandsuitkering doorgeleiden naar werk

In 2020 is de pilot Power Vrouwen ontwikkeld en is de eerste groep gestart. Dit traject heeft als doel de specifieke doelgroep alleenstaande vrouwen een eerste stap te laten maken richting arbeidsmarkt of op andere wijze te laten participeren in de maatschappij.

Helder Zicht Op Werk

In maart 2020 is de website Helder Zicht op Werk (HZOW) gelanceerd voor onze bijstandsklanten. HZOW is de webapplicatie waar informatie over werk en inkomen vanuit de gemeente Den Helder bij elkaar komt. Klanten vinden er informatie over trajecten, trainingen en (betaalde) vacatures en kunnen hier direct op reageren. Hierdoor hebben zij meer regie over welke vervolgstap zij kunnen maken. Door ook algemene informatie te delen over de uitkering of andere belangrijke gebeurtenissen worden klanten geactiveerd de website te blijven bezoeken en wordt tegelijkertijd het team ontlast.

Kerndoel van de website is om klanten vanuit intrinsieke motivatie te stimuleren om eigen regie te pakken. De zelfredzaamheid wordt vergroot waardoor klanten minder afhankelijk worden van de gemeente. De website heeft inmiddels ruim 400 klanten die zich hebben geregistreerd. En al veel klanten hebben via de website een vervolgstap richting betaald werk of een traject gemaakt. Op HZOW delen wij tevens alle belangrijke coronaprotocolen per aanbieder waardoor onze klanten veilig aan het werk kunnen blijven.

Training Boksend naar een baan

De training Boksend naar een baan, ontwikkeld door ons eigen team Participatie, is een sollicitatietraining. In deze training leren mensen onder andere feedback ontvangen en geven, minder afhankelijk worden van ondersteuning en omgaan met teleurstellingen. Door te werken in groepen ontstaat een positieve dynamiek. Tijdens de training wordt er intensief gesolliciteerd en krijgen deelnemers ondersteuning bij het sollicitatieproces. Na acht weken is de persoon sollicitatievaardig,

heeft hij/zij een eigen plan van aanpak en voert regie in het eigen sollicitatieproces. In 2020 hebben vier fysieke trainingen (met inachtneming van de coronarichtlijnen) plaats gevonden. Omdat het wegens de coronamaatregelen niet mogelijk was in het gehele jaar fysieke trainingen te geven, is de training voor vier groepen digitaal voortgezet onder de naam 'Masterclass Op Weg naar Groei'.

Arbeidsfit- en werkfittrajecten

Het lukt niet iedereen om op eigen kracht een betaalde baan te vinden. Dit kan verschillende oorzaken hebben, zoals psychische of lichamelijke klachten, een (lichte) taalachterstand, een beperking of het missen van een adequaat netwerk. Voor de ondersteuning en begeleiding naar werk hebben we in 2020 gewerkt met twee gecontracteerde partijen. Deze beide partijen hebben veel ervaring met het begeleiden en ondersteunen van mensen met (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Het uitgangspunt is dat wij ernaar streven dat iedereen zo goed mogelijk mee kan doen in de maatschappij. Een betaalde baan kan hiervoor een belangrijke voorwaarde zijn. Voor de begeleiding van mensen met extra ondersteuningsbehoeften naar werk worden ervaren arbeidscoaches ingezet.

Samenwerking Stadsbeheer/wijkkantonniers

Om ons doel 'zo min mogelijk werklozen en bijstandgerechtigden te behalen blijven wij de samenwerking en verbinding binnen onze eigen organisatie opzoeken. In 2020 heeft deze samenwerking tot een prachtig resultaat geleid waarbij vier bijstandsklanten na een succesvolle proefperiode nu een vast onderdeel uitmaken van team Stadsbeheer in de functie van wijkkantonnier.

2.3.2 Duale trajecten voor inburgeraars

Duale trajecten zijn trajecten waarbij statushouders werkervaring opdoen en tegelijkertijd extra ondersteuning krijgen in het praktisch leren van de Nederlandse taal. In 2020 is hard gewerkt aan de Veranderopgave inburgering (VOI) ter voorbereiding van de nieuwe wetgeving. De gemeente heeft extra middelen ontvangen voor de zogenaamde 'ondertussengroep'. Dit is de huidige groep inburgeraars. De gemeente heeft extra middelen ontvangen om deze groep beter in beeld te brengen en alvast extra taalondersteuning aan te bieden. Ook de inburgeraars, die ondanks aantoonbare inspanning hun inburgeringsexamen niet halen of niet gehaald hebben, willen we extra ondersteunen op het gebied van (praktische) taalvaardigheid en bijvoorbeeld digitale-, financiële- en werknemersvaardigheden. Om alvast te kunnen experimenteren met de Zelfredzaamheidsroute, zoals die straks onder de Wet inburgering wordt genoemd, is in 2020 een pilot gestart samen met de gemeente Hollands Kroon. Deze pilot loopt door in 2021. Vanuit Den Helder zijn elf statushouders gestart met de pilot Zelfredzaamheidsroute.

2.3.3 Leerwerktrajecten

Ervaring heeft ons geleerd dat leerwerktrajecten goede resultaten opleveren. In samenwerking met het plaatselijke reguliere onderwijs zoals bijvoorbeeld een ROC, (regio)gemeente(n) en plaatselijke werkgevers krijgen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in een werkleertraject een opleiding en doen zij werkervaring op. Na afloop van de opleiding behaalt de cliënt een diploma op niveau 1 of niveau 2 en krijgt een betaalde baan aangeboden.

WijkLeerbedrijf

Het WijkLeerbedrijf is hier een goed voorbeeld van. Het WijkLeerbedrijf heeft ervoor gezorgd dat bijstandgerechtigden een startkwalificatie hebben behaald. Daarnaast functioneerde het WijkLeerbedrijf ook als algemene voorziening waarbij kwetsbare inwoners in de wijk Nieuw-Den Helder door de bijstandgerechtigden zijn ondersteund bij lichte huishoudelijke ondersteuning en het tegengaan van eenzaamheid (informele zorg). Eind 2020 is een voortraject gestart van een nieuwe groep van bijstandgerechtigden met een werkleertraject binnen het WijkLeerbedrijf. In februari 2021 is het daadwerkelijke leerwerktraject gestart. De komende periode gaan we ons oriënteren op de mogelijkheden van werkleertrajecten in branches met veel werkgelegenheid en een goed toekomstperspectief, zoals infrastructuur, bouw, techniek en zorg. Uiteraard kijken we of we hierbij kunnen aansluiten bij bestaande structuren.

2.3.4.

Zie onder 2.2.4.

2.3.5 Methode Omgekeerde toets

Het uitvoeringsplan Omgekeerd werken in sociale wijkteams (werken volgens 'omgekeerde toets') is op 11 mei 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Implementatie van de methode Omgekeerde toets heeft door andere prioriteitsstelling als gevolg van de coronamaatregelen, vertraging opgelopen. De sociaal wijkteammedewerkers worden in de loop van 2021 getraind in deze methode.

Vooruitlopend op de daadwerkelijke invoering van de methode van de omgekeerde toets, zijn we wel alvast breed integraal casuïstiek overleg gaan voeren in de sociale wijkteams en het Jongerenpunt.

2.3.6 Inkoop trajecten die maatwerk mogelijk maken

Tot 1 januari 2021 was het voor onze gemeente mogelijk om volgens de regionale inkoop (via de zogenaamde open house-constructie) alleen het product 'coaching on the job' in te zetten. Dit hield in dat alleen een jobcoach kon worden ingezet indien al sprake was van een werkervaringsplaats of betaalde arbeidsplek.

Vanaf 1 januari 2021 is het ook mogelijk om, naast het inzetten van een jobcoach, arbeidsfit-trajecten in te zetten. Hierdoor hebben we in één klap de keuze uit meerdere aanbieders om inwoners te begeleiden bij bijvoorbeeld het gaan of blijven deelnemen aan de maatschappij, voor het ontwikkelen en versterken van werknemersvaardigheden of toeleiding naar dagbesteding, werk of onderwijs.

De regeling duurzaam aan het werk met Loonkostensubsidie (LKS)

In 2020 is de pilot Duurzaam aan het werk met LKS ontwikkeld door de drie gemeenten, de Gemeenschappelijke regeling gesubsidieerde arbeid (GRGA), Pro-Bedrijven en een commerciële partij. Deze pilot heeft als doelstelling om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit de gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen een duurzame baan te bieden. Hiertoe wordt het cluster GRGA-Probedrijven- commerciële partij re-integratie verder ontwikkeld tot een voorziening voor ontwikkeling en plaatsing in duurzame banen, voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Inwoners met een loonwaarde tussen de 30% en 70% worden binnen dit project geholpen naar een plaatsing in een vaste baan in de eigen Probedrijven (zoals nu schoonmaak, groenbeheer, postbezorging, inpakken en detachering). Maar ook bemiddeling naar een vast dienstverband bij externe werkgevers is mogelijk. Vanuit Den Helder hebben in 2020 zeven mensen deel genomen aan de pilot. De pilot heeft goede resultaten opgeleverd en de eerste arbeidscontracten zijn gegeven. De pilot Duurzaam aan het werk met LKS is inmiddels omgezet naar een vaste regeling die is ondergebracht bij de GRGA. In 2021 kunnen twintig deelnemers aangemeld worden die daarmee allemaal kans maken op een vaste baan.

2.3.7 Integrale intake

Op 11 mei 2020 is door de gemeenteraad het uitvoeringsplan Wijkgericht werken vastgesteld. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn de wijksteunpunten later geopend dan gepland en ook is het in 2020 nog niet mogelijk geweest om fysiek spreekuur te draaien. De integrale intake wordt in 2021 verder vorm gegeven.

2.4 De zorg voor kwetsbare inwoners is doelmatiger en speelt meer in op hun (zorg)behoefte.

Wat willen we bereiken?

De zorg voor kwetsbare inwoners is doelmatiger en speelt meer in op hun (zorg)behoefte.

Hoe meten we of we dit doel bereiken?

Aantal huishoudens met een maatwerkarrangement Wmo per 1.000 huishoudens

Periode	Den Helder	Nederland
1 ^e halfjaar 2019	112	117
2 ^e halfjaar 2019	118	119
1 ^e halfjaar 2020	125	122

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Effectindicator

Aantal huishoudens met één of meer maatwerkvoorzieningen per 1.000 huishoudens in Den Helder.

2.4.1 We creëren nieuwe mogelijkheden voor tijdelijke ondersteuning van de inwoners. Dit doen we in samenwerking met zorgaanbieders.

Het afgelopen jaar heeft de digitalisering grote ontwikkelingen doorgemaakt. Als gevolg van de coronamaatregelen zijn er veel initiatieven (verder) ontwikkeld om inwoners te bereiken en hen de gewenste ondersteuning te bieden. Zo is bij begeleiding door de zorgaanbieders vaak gebruik gemaakt van beeldbellen. En deze vorm van ondersteuning wordt verder uitgebreid.

Een ander initiatief is een plan van stichting MEE & de Wering. Zij willen de deskundigheid van vrijwilligers bevorderen door hen via de digitale weg cursussen aan te bieden. MEE & de Wering laat nu een trainingsplatform met een e-learningomgeving bouwen. Er zijn dan mogelijkheden om cursussen online te organiseren.

Via meerdere kanalen hebben wij vernomen dat er sprake is van een betere toegankelijkheid voor en door ouderen via de digitale platformen. Velen maken gebruik van internet en hebben weinig moeite met de verschillende vormen van sociale media.

2.4.2 We realiseren voor kwetsbare inwoners een gevarieerd en tijdelijk aanbod aan ondersteuning. Bij hen in de buurt en in samenwerking met zorgaanbieders en maatschappelijke organisaties.

Van 2018 tot 2020 hebben gemeenten in de Kop van Noord-Holland subsidie van ZonMW ontvangen om te komen tot een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag.

In dat kader zijn in de periode diverse innovatieve activiteiten georganiseerd zoals:

- Buurtcirkels.
- Projecten gericht op de activering en toeleiding naar passend werk.
- Voorlichting in de wijk door ervaringsdeskundigen
- Training Mental health first aid.
- Inzet Schakel-GGD'er om vroegsignalering te versterken.

In 2021 is een vervolgsubsidie van ZonMW ontvangen voor het continueren en verder uitbouwen van de bestaande samenwerkingspartijen. Een met dit budget aangetrokken projectleider coördineert de diverse activiteiten.

2.4.3 We zorgen voor een goede aansluiting van individuele maatwerkvoorzieningen op het aanbod aan algemene maatschappelijke voorzieningen.

Dit doen we in samenwerking met maatschappelijke organisaties en zorgaanbieders.

In onze regio hebben de vier Koppgemeenten, de woon-, zorg- en welzijnsorganisaties en het zorgkantoor in het najaar een intentieverklaring getekend om gezamenlijk aan de slag te gaan en de toekomst van de ouderenzorg aan te pakken. Met als doel: inwoners in de Koppgemeenten in staat stellen langer zelfstandig thuis te blijven wonen door dit te stimuleren en te faciliteren. Om te komen tot een plan van aanpak zijn twee regiotafels ingericht, te weten:

- Regietafel 1 met het thema “langer thuis wonen” en als doelstelling: het opleveren van een plan van aanpak om de vraag naar verpleeghuiszorg te verminderen;.
- Regietafel 2 met het thema “extra capaciteit geclusterd wonen en wonen met 24 uren zorg” en als doelstelling: het leveren van een plan van aanpak om een vooraf vastgesteld aantal woningen te realiseren.

2.4.4 We sluiten aan op activiteiten in de wijk en nemen deel aan de ontwikkeling van sociale wijkteams.

Na het vaststellen van de uitvoeringsplannen Wijkgericht werken en Omgekeerd werken in sociale wijkteams is een projectleider gestart om de wijkteams vorm te geven. Inmiddels zijn de sociale wijkteams Nieuw Den Helder, Julianadorp en de Schooten “uit de startblokken”. Het sociaal wijkteam Stad binnen de Linie start in het 1e kwartaal van 2021. De basisbezetting van elk team bestaat uit consulenten Jeugd, Participatie, Wmo, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening, sociaal werkers van MEE & de Wering en een vrijwilligerscoördinator van Humanitas. Ook de Wijkverpleging, Jeugdgezondheidszorg en Team Sportservice zijn aangesloten. Wanneer de coronabeperkingen zijn opgeheven, kan ook fysiek gewerkt gaan worden vanuit de wijkcentra. Voor wat betreft het omgekeerd werken is binnen de sociale wijkteams gestart met wekelijks een integraal caseoverleg waarbij casuïstiek gezamenlijk en vanuit meerdere invalshoeken wordt besproken. Ook zijn intern een groep ambassadeurs ‘omgekeerd werken’ gestart.

Door de coronabeperkingen hebben de trainingen omgekeerd denken (methode omgekeerde toets) in 2020 helaas nog geen doorgang gevonden. Dit zal in 2021 gaan gebeuren.

2.4.5 We realiseren een integrale intake waarbij de vraag en/of het probleem centraal staat in plaats van de wetgeving.

Hierbij speelt de omgekeerde verordening een prominente rol in de toeleiding naar de juiste zorg/ondersteuning. Middels casuïstiekbesprekingen van de wijkteams en bij vragen wordt er integraal samen gewerkt om tot een oplossing voor een probleem te komen. Hierin zien we een verschuiving van oplossing door de gemeente naar compensatie waar nodig. Inwoners worden op deze wijze in hun eigen kracht gezet bij zorg dragen voor een oplossing van de problemen waar zij tegenaan lopen. Zodra wijkgericht werken volledig kan draaien, bij versoepeling van de coronamaatregelen, kan de integrale intake nog meer van de grond komen.

2.4.6 We stimuleren het levensloopgeschikt maken van de eigen woning door SVN-leningen beschikbaar te stellen.

De SVN-lening (SVN staat voor stimuleringsfonds volkshuisvesting) is beschikbaar gesteld en wordt gevonden door inwoners. Tot op heden zien we met name dat inwoners gebruik maken van deze lening om hun woning te verduurzamen. In de gespreksvoering met de inwoner in het kader van levensloopgeschikt maken van de woning wordt deze lening als mogelijke optie besproken. Op deze wijze wordt er steeds meer bewustwording en zichtbaarheid van deze lening gecreëerd.

2.4.7 We verbeteren de signalering en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

We verbeteren de ondersteuning van slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit doen we in samenwerking met ketenpartners vanuit het zorg- en veiligheidsdomein. Geweld hoort nergens thuis is een driejarig programma gericht op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Het programma is opgezet door de ministeries van Justitie en Veiligheid en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. In de afgelopen periode zijn de volgende punten bewerkstelligt:

Er is een regiovisie voor de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling in Noord-Holland Noord vastgesteld. Er wordt nu gewerkt aan een uitvoeringsplan waarin acties worden beschreven om de visie tot uitvoering te brengen.

- Subsidieaanvragen voor de volgende projecten zijn gehonoreerd. Deze projecten worden op dit moment opgestart/uitgevoerd: MDA++: het opzetten van een multidisciplinaire aanpak (MDA++) in de Kop van Noord-Holland. MDA++ wordt ingezet wanneer reguliere hulp maximaal beproefd is bij complexe vormen van huiselijk geweld.
- Onderzoek casus door de keten: hierin wordt nagegaan wat er gebeurt met een casus na een melding bij Veilig Thuis. Hieruit komt naar voren wat goed gaat en wat verbeterpunten zijn in de keten.
- Traumaplatform: er wordt in dit project een online expertise platform voor trauma behandelaars opgericht.
- Gefaseerde ketenzorg implementeren: in dit project wordt onderzocht hoe de visie gefaseerd samenwerken voor veiligheid kan worden geïmplementeerd. Hieruit volgt een plan van aanpak.
- Tijdelijk huisverbod: dit project is gericht op het effectiever in zetten van het tijdelijk huisverbod naar aanleiding van huiselijk geweld of kindermishandeling.
- Blijf veilig na de opvang: dit project is gericht op het houden van zicht op de veiligheid van mensen die de opvang verlaten door de inzet van ondersteuners.

2.4.8 We werken, met ketenpartners zorg en veiligheid, aan een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag in de regio.

In 2020 is de Wet verplichte GGZ van kracht geworden. Deze wet regelt dat mensen passende zorg ontvangen als verplichte zorg in de GGZ noodzakelijk is. Met de andere centrumgemeenten in Noord-Holland Noord en betrokken ketenpartners heeft de gemeente gekozen voor een uniforme werkwijze die zoveel mogelijk aansluit bij bestaande structuren. Daarom is de rol van het verkennend onderzoek bij GGD Hollands Noorden neergelegd. Dat geldt ook voor 'het horen' van cliënten in geval van een crisismaatregel. De uitvoering van de nieuwe wet verloopt voorspoedig. Het aantal meldingen is in 2020, mogelijk in verband met de coronapandemie achtergebleven bij de verwachtingen. In 2021 wordt door de GGD geëvalueerd of de huidige afspraken voldoen en wat beter kan. In een regionaal overleg zitten alle betrokken partijen (onder andere openbaar ministerie, GGZ, GGD en gemeenten) periodiek om tafel om te bespreken hoe de verplichte zorg verloopt, knelpunten te signaleren en aan te pakken.

2.4.9 We maken samenwerkingsafspraken met de regiogemeenten in verband met de decentralisatie van de huidige centrum gemeentetaak Beschermd wonen naar alle gemeenten in 2022.

De herverdeling van het gemeentefonds is uitgesteld tot 2023, daarmee ook de doordecentralisatie van beschermd wonen. Dat betekent dat in 2023 alle gemeenten verantwoordelijk worden voor beschermd wonen en dat pas dan het nieuwe verdeelmodel wordt doorgevoerd. In 2020 is, met steun van een extern bureau, door de vier gemeenten gewerkt aan de samenwerkingsafspraken tussen de vier gemeenten in dit kader. In 2021 zal dit proces naar verwachting worden afgerond. Staatssecretaris Blokhuys van VWS wil het probleem van de toenemende dak- en thuislozen in Nederland aanpakken. Hij heeft centrumgemeenten gevraagd om hiertoe, in samenwerking met regiogemeenten, een plan van aanpak in te dienen. Voor een hiertoe in 2020 door de regio ingediend plan van aanpak is inmiddels subsidie toegekend. De gemeenteraad is hierover in een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Het plan is erop gericht:

- De centrale toegang van de opvang te verbeteren.
- Zorg te dragen voor optimale uitstroom.
- De aanpak van (dreigend) dak- en thuisloze jongeren te versterken.
- Tijdelijke woonruimte te realiseren voor gezinnen.
- Huisvesting te realiseren voor dak- en thuislozen die voor veel overlast/onveiligheid zorgen in woonbuurten.

Met het versterkingsplan willen we een bijdrage leveren aan het oplossen van de bestaande knelpunten. Daarnaast willen we de huidige integrale aanpak van dak- en thuislozen versterken. Door een betere samenwerking aan de voorkant willen we zoveel mogelijk voorkomen dat mensen in de opvang terecht komen. Intensieve samenwerking met ketenpartners bij uitstroom is erop gericht de beweging van opvang naar duurzaam wonen en participeren verder te versterken.

Als resultaten op langere termijn hopen we hiermee:

- Dak- en thuisloosheid door vroegsignalering te voorkomen.
- Dak- en thuisloosheid na uitstroom uit een institutie (verblijf jeugd of beschermd wonen) of detentie te voorkomen.
- Succesvolle uitstroom naar een passende woonplek te bevorderen (incl. adequate begeleiding en het realiseren van een zachte landing in de wijk).
- Meer kleinschalige en meer diverse opvang beschikbaar te maken en hier regionale afspraken over te maken.
- De werkwijze van Housing First (volgens het principe van wonen eerst, gekoppeld aan de nodige ambulante begeleiding) in de regio verder uit te rollen.
- De prestatieafspraken met woningcorporaties zo nodig aan te scherpen.

Een projectleider coördineert de verschillende activiteiten. De meeste activiteiten worden uitgevoerd door de maatschappelijke opvang i.s.m. gemeenten en ketenpartners. Een uitwerking van het project Ankerplaatsen, gericht op de huisvesting van kwetsbare mensen die voor veel overlast in woonbuurten zorgen wordt separaat uitgewerkt in 2020/2021.

Effectindicatoren			
Indicator	NL 2019	Begroting DH 2012	Realisatie DH 2020
Banen (per 1.000 inwoners 15-64 jaar)	792,1	715	NB (740,5 in 2019)
Jongeren (12-21 jaar) met delict voor rechter	1%	0,025	NB (1% in 2019)
Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin	6%	8,8	NB (8% in 2019)
Netto arbeidsparticipatie (% beroepsbevolking)	68,8	64	NB (65,8 in 2019)
Werkloze jongeren (16-22 jaar)	2%	2,1	NB (3% in 2019)
Personen met bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	381,7	450,5	460,6
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-65 jaar	207	150,3	39,6
% jongeren met jeugdhulp (tot 18 jaar)	12,3	13,3	NB (16,2 in 2019)
% jongeren met jeugdbescherming (tot 18 jaar)	1,2	2,7	NB (2,6 in 2019)
% jongeren met jeugdreclassering (12-23 jaar)	0,4	0,7	NB (0,5 in 2019)
% jongeren met verblijf	NB	3,1	NB
WMO-cliënten met maatwerkarrangement per 10.000 inwoners	680	750	680

Verbonden partij(en)	
Gemeentelijke bijdrage verbonden partijen	Rekening 2020
Cocensus	14.069
GGD Hollands Noorden	3.415.000
Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord Holland	7.024.000

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht

Programma 2 - Zorgzame gemeente Bedragen				
Bedragen (x € 1.000)	Begroting 2020		Rekening 2020	Vershil gewijzigde begroting-/rekening
	Oorspronkelijk	Na wijziging		
Totaal lasten	97.165	113.548	109.801	3.746
Totaal baten	-27.264	-32.271	-31.353	-917
Saldo van baten en lasten	69.901	81.277	78.448	2.829
Totaal toevoegingen reserves	0	692	107	585
Totaal onttrekkingen reserves	-285	-3.022	-2.985	-37
Gerealiseerd resultaat	69.616	78.946	75.569	3.377

Toelichting

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - rekening 2020 (€ 3.377.000 voordelig).

Hieronder geven we een toelichting op afwijkingen groter dan € 100.000 en overige relevante zaken.

Het resultaat is onder te verdelen in twee categorieën:

1. Een verschil tussen verwachte - en gerealiseerde baten en lasten van € 2.829.000;
2. Een verschil bij verwachte en werkelijke toevoegingen / onttrekkingen aan/van de reserves van € 548.000

Toelichting afwijkingen baten en lasten

Voor het jaar 2020 is er voor het sociaal domein ingeschat dat de totale lasten (exclusief reserves) € 113.548.000 zouden bedragen. De werkelijke lasten zijn € 109.801.000. Dit is € 3.746.000 (3,3%) lager dan begroot.

De begroting van de totale opbrengsten (exclusief reserves) bedroeg € 32.271.000. De werkelijke baten waren € 31.353.000. Dit is 2,84% lager dan begroot.

De voornaamste afwijkingen die deze verschillen veroorzaken zijn:

Conform RB 2020-065296 budgetoverheveling naar 2021 (€ 1.679.000). Dit betreft de restant budgetten van:

- het regionaal transformatieplan jeugd (€ 568.000).
- het project wijkgericht werken (€ 495.000).
- het uitvoeringsplan SHV (€ 440.000).
- de voorbereiding wet inburgering (€ 113.000).
- de Pilot Z-route (€ 63.000).

Domein Participatie:

- Een ontvangst over 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland (GrGa) van € 1.030.000. Dit bedrag betreft een afrekening op basis van de werkelijke uitgaven 2020 Beschut werk en de Wet sociale werkvoorziening (WSW). In de begroting was een taakstelling beschut werk opgenomen van 45 fte. Ultimo 2020 is de werkelijke realisatie 29,58 fte. Dit resulteert in € 710.000 lagere loonkosten voor Den Helder. Daarnaast is er een 'onderrealisatie' WSW door meer uitstroom en lagere loonkosten. Voor Den Helder gaat het hier om een bedrag van ca. € 320.000. De GrGa komt met een voorstel om een groot deel van dit bedrag (ca. € 700.000 voor Den Helder) over te hevelen naar 2021. Afhankelijk van dit besluit zullen wij dit ook meenemen in onze resultaatbestemming. Het restant van € 330.00 is een incidenteel voordeel voor de gemeente.
- Het niet uitgegeven Coronabudget Sociale Werkvoorziening (SW) bedrijven bedraagt € 450.000. In de Juni- en Septembercirculaire hebben we een extra vergoeding ontvangen van het rijk voor de wegvallende bedrijfsinkomsten van SW-bedrijven als gevolg van Corona. In totaal gaat het om een bedrag van € 450.000. Probedrijven heeft geen omzetderiving die kan worden gerelateerd aan het Coronavirus. Ook dit bedrag valt vrij.
- De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO regeling). Zowel aan de lasten- als aan de batenkant zien we een saldo. In totaal hebben we 963 TOZO vergoedingen uitgekeerd (via Halte Werk) voor een bedrag van € 3.810.000. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor de uitvoering van deze regeling (€ 365.000). In totaal hebben we van het rijk € 5.390.000 ontvangen voor TOZO- uitkeringen. De werkelijke uitkeringslast is lager dan de middelen die we van het rijk ontvangen hebben en die we begroot hadden in 2020. Het restant is in de jaarrekening verwerkt als nog te verrekenen met het Rijk en Halte Werk. Per saldo heeft dit geen effect op ons saldo van baten en lasten.
- Hogere uitgaven reguliere loonkostensubsidie € 170.000 (nadeel). Er zijn in 2020 31 (nieuwe) klanten gestart bij een werkgever met een loonkostensubsidie. Daarnaast lopen de loonkostensubsidies ook door van klanten die al eerder zijn gestart bij een werkgever met loonkostensubsidie en die nu bijvoorbeeld een vast dienstverband hebben.
- Door actualisering van onze oude openstaande posten valt er € 90.000 vrij uit de voorziening Dubieuze debiteuren (voordeel).

Domein Zorg:

- Het budget voor de digitalisering van het kindpakket (€ 50.000) is niet besteed. Er zijn offertes opgevraagd in 2020, maar de daadwerkelijke uitvoering komt tot stand in 2021. In het aanvullende voorstel voor resultaatbestemming bij deze jaarrekening vragen we dan ook om dit bedrag over te hevelen naar 2021.
- Lagere uitgaven Wmo begeleiding inclusief continuïteitsbijdrage € 191.000: een groot deel hiervan (€ 150.000) is veroorzaakt door een nagekomen aanpassing uit 2019.
- In verband met laat ontvangen afrekeningen van de kosten voor Wmo begeleiding en huishoudelijke hulp over voorgaande jaren, valt er € 115.000 vrij.
- We hebben aanvragen voor meerkosten Wmo begeleiding en huishoudelijke hulp ontvangen en toegekend van totaal € 81.000.
- Beschermd wonen:
  - lagere uitgaven PGB beschermd wonen € 180.000, vermindering aantal PGB t.o.v. vorig jaar.
  - hogere uitgaven zorg in natura € 700.000. Per maand zien we een gemiddelde toename van 9 cliënten. Daarnaast zien we iets complexere (en dus duurdere) problematiek.
- Het niet uitgegeven deel budget meerkosten maatschappelijke opvang € 388.000. Wanneer we de totale inkomsten maatschappelijke opvang (verwerkt in P1) en de uitgaven (verwerkt in P2) met elkaar salderen komen we uit op een overschot van € 227.000. In het raadsbesluit van het Plan van aanpak beschermd wonen en maatschappelijke opvang staat aangegeven dat de decentralisatie-uitkeringen die de centrumgemeente voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang van het Rijk ontvangt in zijn geheel ten goede komt aan de wettelijk verplichte taken voor beschermd wonen en voorzieningen maatschappelijke opvang de regio Kop van Noord Holland. Voor zover er na het realiseren van de afgesproken prestaties middelen resteren worden deze verevend tussen regiogemeenten. Dit doen wij in de vorm van een dotatie aan de reserve Beschermd wonen. Vanuit dit oogpunt stellen wij dan ook voor om het saldo van maatschappelijke opvang € 227.000 te storten in de reserve beschermd wonen.

- Restant budget decentralisatie-uitkering vrouwenopvang € 315.000 (voordeel). In de septembercirculaire van het Gemeentefonds hebben we een extra vergoeding ontvangen in de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang. Deze vergoeding bestond voornamelijk uit middelen om de extra Coronakosten op te kunnen vangen. In werkelijkheid is er geen volledig beroep gedaan op dit budget. De vrouwenopvang is een centrumfunctie. De druk neemt toe op de organisaties Veilig thuis en Blijf van mijn lijf. Het voorstel is dan ook om dit restant budget beschikbaar te houden voor de vrouwenopvang.

Domein Jeugd

De hogere uitgaven voor zware (geëscaleerde) jeugdzorg bestaan uit:

- Continuïteitsbijdrage Corona € 380.000 (nadeel)
- Stijging kosten zorg in natura € 602.000 (nadeel) Dit komt doordat de kinderen langer in zorg zitten, er een stapeling van zorg zichtbaar is en de zorgzwaarte hoger is geworden.
- In verband met laat ontvangen afrekeningen jeugdzorg over voorgaande jaren valt er € 243.000 vrij (voordeel).
- Restant budget meerkosten jeugdzorg € 62.000 (voordeel).

Overige kleine verschillen € 23.000.

Toelichting op afwijking mutaties reserves.

Binnen dit programma hebben mutaties plaats gevonden aan de reserve beschermd wonen, de algemene reserve en de reserve Helders steunfonds. Het totale verschil van € 548.000 wordt veroorzaakt door een hogere onttrekking uit de reserve beschermd wonen van € 475.000. Deze reserve heeft een directe relatie met de ontvangsten en uitgaven van beschermd wonen.

Daarnaast zijn er onttrekkingen uit het Helders steunfonds geweest die niet in de begroting van programma 2 waren opgenomen (€ 73.000).

Programma 3 Vitale gemeente

Inleiding

Den Helder verandert. De stad wordt steeds aantrekkelijker. Zo knapt het stadshart verder op, komen er op verschillende plekken mooie woningen bij en geven de dijk, het erfgoed en de natuur de stad een uniek karakter. Daarnaast zijn er ontwikkelingen die leiden tot meer werk: investeringen bij de Koninklijke Marine, kansen door activiteiten in relatie tot de energietransitie en een toenemende zorgvraag. Er zijn en komen nog steeds meer vacatures bij waar we op dit moment niet voldoende mensen voor hebben.

Om te profiteren van de ontwikkelingen is het van belang hier proactief op in te spelen zodat er voldoende mensen zijn om de vacatures te vervullen en de stad nog aantrekkelijker te maken. Dit doen we niet alleen maar samen met onze regionale collega gemeenten, de provincie Noord-Holland en het Rijk. Het programma De Kop Werkt! begint zijn vruchten af te werpen en krijgt wat ons betreft een vervolg na de verlening in 2021. We werken aan een vernieuwde opzet voor het Regionaal Ambitiedocument 2.0.

Aantrekkelijk ben je alleen als je bereikbaar bent. In 2023 reis je daarom sneller van en naar Den Helder. Op korte termijn willen we snelle winst behalen in de doorstroom van het Texelverkeer. Op de lange termijn sneller over de weg van en naar Den Helder. Ook zetten we in op innovatie op het gebied van fietsverkeer, openbaar vervoer en ander mobiliteitsdiensten zoals de Mobipunten.

Aantrekkelijker zijn als vestigingsgebied voor nieuwe bedrijven betekent onder meer een goed beleid om nieuwe bedrijven in de stad te verwelkomen en de beschikbaarheid van het juiste personeel te organiseren. De groeiende vraag naar met name technisch personeel en zorgpersoneel vraagt om aansluiting van onder andere het onderwijs. Wij willen doorgaande leerlijnen in het onderwijs voor deze sectoren. Ook is het van belang om hoger beroepsonderwijs in Den Helder te hebben.

Om alle vacatures te kunnen vervullen zetten we ons onder anderen in om mensen met een uitkering aan beschikbaar werk te helpen. En we stimuleren niet-werkenden om een baan te zoeken. Daarnaast hebben we mensen van buiten Den Helder nodig. Den Helder is die aantrekkelijke stad om te komen werken en wonen, zo profileren we ons. Samen met de Marine, Woningstichting en andere stakeholders zetten we de stad positief op de kaart. En we zorgen ervoor dat mensen die in Den Helder komen werken ook kennis maken met alles wat Den Helder te bieden heeft. Zodat ze hier niet alleen komen werken maar zich hier ook willen vestigen.

Een aantrekkelijke stad heeft een levendig en mooi stadhart. We willen meer bezoekers, zowel eigen inwoners als bezoekers van buiten. Hiervoor zijn topvoorzieningen van belang zoals de in 2018 tot beste bibliotheek van de wereld uitgeroepen School 7 en Willemsoord met haar theater, horeca en musea. De komende jaren gaan wij door met de lopende projecten om het stadshart verder te ontwikkelen, zodat Den Helder zich nog meer kan onderscheiden.

3.1 Bewoners, forenzen en bezoekers reizen makkelijker en sneller van en naar Den Helder en de omliggende regio.

Wat willen we bereiken?

Bewoners, forenzen en bezoekers reizen makkelijker en sneller van en naar Den Helder en de omliggende regio.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Het doel voor 2020 was een afname van 1.30 uur naar 1.27 uur. Momenteel wordt in Google Maps 1.12 uur gemeten. Dit is de snelste route en de kortere reistijd is duidelijk Coronagerelateerd. Van een trend kunnen we (nog) niet spreken.
Bron: Google Maps.

Effectindicator

Gemiddelde reistijd per auto van Amsterdam cs naar Den Helder veerhaven (TESO) op de vrijdagmiddag tussen 12.00 en 16.00 uur.

3.1.1 Om de bereikbaarheid op korte termijn te verbeteren geven we uitvoering aan de quick wins voor de N250.

Het kruispunt N250-Havenweg is aangepast en de verkeersregelininstallaties zijn geplaatst. Het aanpassen van het kruispunt N99-N9-N250 is aangehouden in verband met het grotere onderzoek voor Rijkswaterstaat (RWS) naar de veiligheid op deze wegen. Daar is dit kruispunt onderdeel van. De bewoners en ondernemers langs de N250 zijn schriftelijk in kennis gesteld van de problematiek. Hen is gevraagd om bij het laden en lossen van goederen en het laten bezorgen van pakketten rekening te houden met de drukke momenten qua Texelverkeer.

3.1.2 Bereikbaarheid Den Helder en de regio.

Samen met SWECO is een rapport opgesteld over de aanleg van een ongelijkvloerse kruising bij de Van Kinsbergenbrug-Binnenhaven. En is een plan uitgewerkt voor een mogelijke nieuwe brug tussen N250 en Het Nieuwe Diep ter hoogte van de Koopvaardersschutsluis.

3.1.3 Verbeteren bereikbaarheid

Rijkswaterstaat onderzoekt maatregelen ter verbetering van de veiligheid op met name de N9. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden van rijbaanscheiding door een 2x2-weg of een wisselende driebaansweg. Vanuit de regio blijft aandacht gevraagd worden voor de nadrukkelijke wens tot realisatie van de N77.

3.1.4 Verbetering spoorverbinding.

Naar aanleiding van dit overleg en op inbreng van de regio is de afspraak gemaakt dat wordt ingestoken op vier keer per uur een trein naar Amsterdam.

3.1.5 Ontsluiting marinehaven.

De zuidpoort van de Koninklijke Marine is aangepast zodat de capaciteit cq bereikbaarheid is verhoogd.

3.1.6 Fietsbeleid.

Met de provincie wordt gewerkt aan de doorfietsroute tussen Texel en Schagen. In dat kader is als eerste stap een plan uitgewerkt om in 2022 de voorrang voor fietsers op rotondes te wijzigen. Op de route liggen zes rotondes. De rest van het tracé wordt in 2021 uitgewerkt.

3.1.7 Duurzaam en toeristisch vervoer door inzet op fietsverkeer en het realiseren van Mobipunten.

Wij willen bezoekers van Willemsoord verleiden om de auto te laten staan en per fiets het centrum en Willemsoord te bezoeken. De fietsparkeeroplossingen op Willemsoord worden meegenomen in de opgave Stadshart/Willemsoord. Daarnaast wordt gewerkt aan de fietsparkeeroplossingen voor enkele strandafslagen. In de Kop van Noord-Holland is een groeiend netwerk van Mobipunten (knooppunten voor verschillende vervoerswijzen) opgezet om duurzame bereikbaarheid en leefbaarheid in onze gemeente te behouden of te verbeteren. In het afgelopen jaar zijn er in onze gemeente drie Mobipunten gerealiseerd: bij station Den Helder, De Schooten en bij station Zuid. De komende jaren richten we ons op het verder uitbreiden en verbeteren van het aantal Mobipunten samen met bewonersverenigingen, grote bedrijven, publieke partijen en buurtinitiatieven.

3.1.8 Parkeerdruk stadshart/TESO.

Samen met Rijkswaterstaat wordt nog gewerkt aan de wijze waarop de veerhaven wordt aangepakt. Gekeken wordt naar renovatie of nieuwbouw op een nabij gelegen locatie.

3.2 Meer mensen werken in Den Helder.

Wat willen we bereiken?

Meer mensen werken in Den Helder.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar.	2019	2020
Den Helder	612,1	NB
Nederland	677,1	NB

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Effectindicator

Aantal banen (vervulde posities) per 1.000 inwoners tussen 15-74 jaar in Den Helder. Het doel bij deze indicator was voor 2020 481 banen.

3.2.1 Helders Perspectief.

Het jaar 2020 heeft voor het Helders Perspectief in het teken gestaan van het opbouwen van de structuren, het intensiveren van de samenwerking en het starten met concrete activiteiten. Over alle programmalijnen zijn er projecten opgestart en in sommige gevallen al afgerond. Voorbeelden zijn de komst van een mobiliteitswinkel (in de vorm van een experiencestore) en de ontwikkeling een nieuwe huisstijl voor Citymarketing Den Helder. We werken met het oog op de techniek aan het creëren van doorgaande leerlijnen en leer-werktrajecten en zoeken de samenwerking met het hoger onderwijs. Ook is de Woonvisie 2020-2025 ontwikkeld.

3.2.2 Het merk Den Helder.

Citymarketing Den Helder heeft een nieuwe huisstijl gecreëerd die aansluit op het imago van de stad en haar omgeving en zo de herkenbaarheid van de gemeente vergroot. De inzet van het Helders Perspectief heeft het mogelijk gemaakt om de thema's wonen, werken en leren in de beeldmerken te verwerken en om tientallen banieren in de openbare ruimte in het nieuwe jasje te steken. Met deze nieuwe huisstijl is er een basis gelegd om Den Helder vanuit een groter geheel op een stoere, energieke en uniforme wijze te tonen en over te vertellen. In 2020 is er ook gewerkt aan het realiseren van een mobiliteitswinkel in de vorm van een experiencestore.

Citymarketing Den Helder heeft in februari 2021 intrek genomen in het pand dat is gevestigd aan de Spoorstraat 2. Den Helder heeft daarmee een fysieke plek gekregen waar (potentiële) nieuwe werknemers voor informatie en maatwerk naartoe kunnen. De experiencestore is een goed voorbeeld van hoe de partners van het Helders Perspectief elkaar versterken. De exploitatie is mogelijk geworden door bijdragen van Woningstichting Den Helder en een bijdrage uit het programma Helders Perspectief. Met informatiemiddelen en belevingselementen dragen Woningstichting Den Helder, de Koninklijke Marine, het onderwijs en de gemeente ook bij aan de invulling van de experiencestore.

3.2.3 Projecten van De Kop Werkt!

De samenwerking via De Kop Werkt! is voortgezet. Het hele programma De Kop Werkt! zou lopen tot eind 2020 maar is verlengd tot eind 2021. Dit geeft de gelegenheid om de lopende projecten af te ronden. Projecten zoals dorpsplein Huisduinen en fieldlab maritieme drones zijn in uitvoering gebracht.

Projecten in ontwikkeling

- Versterking ligging aan zee (technische en procedurele haalbaarheid is onderzocht, financiële haalbaarheid wordt nog onderzocht).
- Strandslag Huisduinen (onder meer vanwege de stikstofproblematiek en budget was hier nader onderzoek nodig).

Andere projecten zoals samenwerkende havens, North Sea Energy Gateway en Buitenveld zijn in uitvoering of (deels) bijgesteld met de geactualiseerde Bestuursopdracht Havens die in oktober aan de stuurgroep DKW! is aangeboden. De verwachting is dat deze projecten alsnog in 2021 worden uitgewerkt (hierbij wordt een relatie gelegd met de ontwikkelingen van het Maritiem cluster).

3.2.4 We zetten ons in voor het realiseren van een kwalitatief goed woningaanbod binnen de binnenstedelijke omgeving.

We onderzoeken hierbij wat een passend aanbod aan woningbouw (plekken, aantallen, typologie, prijssegment) is. Om zo voorbereid te zijn op een mogelijke toenemende vraag vanuit de groeiende werkgelegenheid in Den Helder. Doelstelling is 1500 gerealiseerde woningen in 2030. Hiertoe zijn onder andere versnellingsgelden bij de provincie verkregen voor project Koningstraat/Spoorstraat en Station Zuid. Voor de locatie Vinkenterrein heeft de raad in 2020 het voorlopig stedenbouwkundig plan en de grondexploitatie vastgesteld. Ontwikkellocaties liggen met name in het stadshart en Nieuw Den Helder. Onderzoeklocaties zijn Ruyghweg/Spoorweghaven/Westoever, omgeving drs. F. Bijlweg, Dijkbuurt en locaties in Julianadorp. We stemmen de woningbouwplannen regionaal af. Hiertoe is het convenant regionale samenwerkingsafspraken woningbouw 2020-2030 door de gemeenten in de Kop van Noord-Holland vastgesteld.

3.2.5 Afspraken met corporaties over passende huisvesting.

Invulling wordt hierbij gegeven aan het thema 'goed wonen voor iedereen' uit de Woonvisie. Woningstichting Den Helder blijft zich inzetten voor revitalisering van het stadshart en de herstructurering van Nieuw Den Helder.

3.2.6 Beleidskader huisvesting voor arbeidsmigranten.

Arbeidsmigranten die korter dan vier maanden in Nederland werken hoeven zich niet in te schrijven. Regionaal wordt een uniform registratiemodel onderzocht. Uit onderzoek is gebleken dat er te weinig huisvestingsplekken voor arbeidsmigranten zijn. De provincie heeft een trekkersrol aangenomen om te zorgen voor meer huisvestingsmogelijkheden. Om hier invulling aan te geven heeft de gemeente Den Helder een locatieonderzoek voor binnenstedelijk gebied uitgevoerd. In het verlengde van of parallel aan het beleidskader huisvesting voor arbeidsmigranten geven we uitvoering aan het beleid voor kamerverhuur. Hierbij staan leefbaarheid en veiligheid in de bestaande woonomgeving centraal. Hiertoe wordt een parapluplan woongebruik opgesteld die in 2021 ter besluitvorming aan de raad wordt aangeboden.

3.3 Meer bedrijven vestigen zich in Den Helder.

Wat willen we bereiken?

Meer bedrijven vestigen zich in Den Helder. Het doel voor 2020 was € 3.110 bedrijven. De werkelijke cijfers voor 2020 zijn nog niet bekend.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal bedrijfsvestigingen in Den Helder	DH 2019	DH 2020	N
Aantal vestigingen	3.130	NB	1.701.920
Aantal vestigingen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	73,8	NB	129,6

Bron: Waarstaatjegemeente.nl

Effectindicator

Aantal (vestigingen van) bedrijven in Den Helder.

3.3.1 We versoepelen de voorwaarden om je als bedrijf in Den Helder te kunnen vestigen.

We zijn bezig geweest met de voorbereiding van een programma voor lokaal ondernemersklimaat.

3.3.2 Gebiedsontwikkeling haven.

We werken samen met de provincie Noord-Holland en de Koninklijke Marine aan het lange termijnperspectief voor de gebiedsontwikkeling van de haven, het Maritiem cluster. Onder regie van het Atelier Rijksbouwmeester en in samenspraak met stakeholders zijn in een strategisch ruimtelijke verkenning zes toekomstscenario's ontwikkeld. We hebben de procedure gestart voor de procesregisseur die moet zorgen voor een bestuursakkoord inclusief het lange termijnperspectief 2050 en de ontwikkelingsrichting voor het kerngebied Nieuwe Diep/Nieuwe Werk.

3.3.3 Innovatieve projecten en initiatieven.

Medio 2020 sloten we de Regio Deal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland met het Rijk. Drie programmalijnen staan hierin centraal:

- Maritieme innovaties.
- Waterstofeconomie.
- Human capital.

Innovatieve projecten in de technische sector, energiesector en maritieme sector zijn daarin een belangrijk onderdeel. Een aantal waterstofprojecten krijgt een impuls waaronder het project H2Gateway (blauwe waterstof productiefaciliteit) waarbij we deelnemen in het consortium. Ook zet de Regio Deal in op een maritiem innovatiepark waar het Maritime Drones Initiative, een civiel-militaire samenwerking, vorm krijgt. We ondersteunen het project om te komen tot een waterstoftankstation op Kooyhaven. Voor de uitvoering van het bredere waterstofprogramma Noord-Holland-Noord nemen we met andere overheden en private partijen deel in de stuurgroep Waterstof Noord-Holland Noord.

3.3.4 Verbeteren faciliteiten haven en luchthaven.

In verband met de onzekerheden door de coronacrisis en de sterke daling van de olie- en gasprijs is de ontwikkeling van de zuidelijke uitbreiding van de luchthaven tijdelijk een lagere prioriteit gegeven.

In de haven lopen verschillende projecten:

- Renovatie Zeedoksluis
- Project Omvaarroute tijdens de renovatie Koopvaardersschutsluis Walstroom op waterstof
- Renovatie kade Nieuwe Werk.

De strategisch ruimtelijk verkenning, uitgevoerd onder regie van het Atelier Rijksbouwmeester, geeft onder andere richting waar en hoe we in de toekomst nieuwe bedrijvigheid, gerelateerd aan de duurzame energie- branche, een plek in de haven zouden kunnen geven. (zie ook 3.3.2).

3.3.5 Ontwikkelingen Buitenveld.

Buitenveld is onderdeel van de ruimtelijk strategische verkenning van het Maritiem cluster. De bestemming van het terrein wordt in 2021 duidelijk. In 2020 liepen er gesprekken met het Rijksvastgoedbedrijf (namens Defensie als mede-eigenaar) over de overdracht van de helft van de Boerenverdrietsluis met de brug. Dit in verband met de renovatie van de brug (de andere helft is eigendom van de gemeente Den Helder) en het recht van overpad over Buitenveld ter extra ontsluiting van Willemsoord als ook Buitenveld zelf. Het Rijksvastgoedbedrijf informeert ons regelmatig over de geothermie-locatieonderzoeken. Een aantal varianten is uitgewerkt voor een duurzame-warmtevoorziening.

3.3.6 Meer woningen voor middeninkomens.

De woonvisie die in 2020 is vastgesteld zet in op evenwichtige nieuwbouw die meerdere doelgroepen bedient. Vanuit de woonvisie wordt ingezet op het aantrekkelijker maken van Den Helder voor hogere inkomens door het realiseren van een toenemend aandeel middenhuur/-koop en nieuwbouw in het duurdere segment in bijzondere woonmilieus. Een concreet project waarbij de middeninkomens worden bediend is het project Vinkenterrein. Hiervoor is in 2020 het programma bepaald en er worden 16 woningen in de middenhuur en 16 koopwoningen ontwikkeld. Bij toekomstige projecten wordt een afweging gemaakt welke programmering passend is waarbij de genoemde uitgangspunten van de woonvisie worden gehanteerd.

3.3.7 Ontwikkelen lokaal detailhandelsbeleid.

De vastgoedmanager is gestart om de winkelgebieden te versterken en de leegstand terug te dringen. Het opstellen van lokaal detailhandelsbeleid is door corona uitgesteld.

3.3.8 Een toekomstbestendige Koegraspolder.

Regionaal is een strategie opgesteld voor de klimaatadaptatie Noordkop. In het eerste kwartaal 2021 vindt hier bestuurlijke besluitvorming over plaats. Een belangrijk onderdeel van deze strategie is het uitvoeringsprogramma 2022-2026. Het Koegraspolderproces maakt daar onderdeel van uit. Door corona is dit proces nog niet gestart, maar de bestuurlijke afspraak tussen de partijen HHNK, KAVB/LTO en gemeente Den Helder is gemaakt om dit in het eerste kwartaal van 2021 te starten.

3.3.9 De regio als aantrekkelijke vestigingsplaats met als doel het aantrekken van bedrijven.

Onder andere het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Port of Den Helder en Citymarketing richten zich op het promoten van Den Helder en de regio als aantrekkelijke vestigingsplaats met als doel het aantrekken van bedrijven. Door de coronacrisis konden evenementen en beurzen zoals North Sea Offshore, Offshore Energy en WindEnergy Europe niet doorgaan waardoor promotie onder de vlag van North Sea Energy Gateway en in samenwerking met AYOP via deze weg niet heeft plaatsgevonden. Port of Den Helder ontwikkelde een plan om onder andere met de inzet van social media, gerichte communicatie etc de zichtbaarheid van de haven van Den Helder te vergroten. Met de actualisering van de bestuursopdracht Havens van De Kop Werkt! is hier budget voor beschikbaar gesteld. Op de website <https://www.denhelder.online> (Citymarketing) is een onderdeel over werken in Den Helder opgenomen.

3.3.10 Realisering van het Maritiem Innovatie & Technologie Park Noord-Holland (MIP-NH).

Het initiatief voor het Maritime Emerging Technologies and Innovation Parc Noord-Holland (METIP) is een van de drie programmalijnen in Regio Deal. Met het METIP wordt een hoogwaardig, op maritieme techniek gebaseerd, bedrijfsklimaat gecreëerd met een zelfstandige METIP-organisatie voor de samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven, studenten en starters.

3.3.11 North Sea Energy Gateway (NSEG).

In 2020 heeft de stuurgroep NSEG, waar ook de gemeente in deelneemt, geconstateerd dat het uitbouwen van NSEG naar een zelfstandige organisatie op dit moment geen draagvlak heeft. De samenwerkende partijen vinden dat het primair een merk is voor promotie en marketing. Door de coronacrisis is het merk niet op beurzen gepresenteerd. Bij de actualisering van de bestuursopdracht Havens van De Kop Werkt! is besloten een deel van het resterend budget in te zetten voor verdergaande samenwerking met Amsterdam IJmuiden Offshore Ports (AYOP).

3.4 Het aanbod van het (regionaal beroeps-)onderwijs sluit beter aan op de vraag van werkgevers.

Wat willen we bereiken?

Het aanbod van het (regionaal beroeps-)onderwijs sluit beter aan op de vraag van werkgevers.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Aantal afgestudeerden dat blijft werken in de Kop van Noord-Holland (indexcijfer 2019 = 100).

De gegevens zijn opgevraagd bij het ROC Kop van Noord-Holland, maar zijn niet meer beschikbaar/leverbaar.

Voor dit doel gaan we zoeken naar een nieuwe goed meetbare indicator.

Bron: ROC.

Effectindicator

Het percentage in de Kop van Noord-Holland afgestuurde mbo'ers dat een baan in de regio vindt direct na het afronden van hun opleiding. Het doel voor 2020 was 102%.

3.4.1 Den Helder als stad van de maritieme techniek.

Via het Helders Perspectief is er met onderwijspartners gewerkt aan het realiseren van meer techniek en doorgaande leerlijnen in het techniekonderwijs. Door de coronaomstandigheden was de focus van het onderwijs echter vooral op het vormgeven van de lessen binnen de huidige omstandigheden, waardoor deze projecten een wat minder snelle ontwikkeling hadden. Tevens is er gestart met de verkenning van een leerwerktraject voor de techniek (net zoals dat er is bij zorg). Verder was de inzet gericht op het Tech@Connect netwerk. Zo zijn zaken extra ondersteund, zoals bij de alternatieve organisatie van Gameday gedurende de zomermaanden. Verder is er budget opgenomen in de regiodeal Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland en de versterking en verduurzaming van het Tech@Connect netwerk. Binnen de Regio Deal is een aparte programmalijn opgezet gericht op aanvullende acties inzake aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt (genaamd human capital).

3.4.2 Intensiveren samenwerking met het hoger onderwijs.

Zowel binnen het Helders Perspectief als de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland wordt verkend hoe de samenwerking met het hoger onderwijs verder vorm kan krijgen. Dit kan onder meer door het opzetten van projecten. Daarnaast zijn er verschillende associate degree's (AD's – een twee jarige studie aan het hbo-onderwijs) gestart in samenwerking met onder meer InHolland en NHL Stenden Hogeschool.

3.4.3 Match2020.

Er is, zover dat mogelijk was gezien de effecten van corona, verder gegaan met de uitvoeringsprogramma's voor de sectoren agricultuur, zorg, toerisme en maritiem/energie/techniek. Er zijn wel zaken komen te vervallen (zoals het Promotie Evenement Techniek) of uitgesteld, maar het merendeel is gewoon doorgegaan. Daarnaast is het platform OpKop (een platform voor wonen, werken en leren in de Kop van Noord-Holland) begin 2020 gelanceerd. Het regionale programma Match2020 is, net als het gehele programma De Kop Werkt!, met een jaar verlengd naar eind 2021.

3.5 Het stadshart (inclusief Willemsoord) van Den Helder trekt meer bewoners en bezoekers dan vóór de recente stadsvernieuwing.

Wat willen we bereiken?

Het stadshart (inclusief Willemsoord) van Den Helder trekt meer bewoners en bezoekers dan vóór de recente stadsvernieuwing.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Bezoekersaantallen Stadshart (inclusief Willemsoord) (indexcijfer 2019 = 100).

De bezoekersaantallen worden niet meer gemeten/geteld. Voor dit doel wordt naar een andere effectindicator gezocht.

Bron: Top van Holland.

Effectindicator

Gemiddeld aantal bezoekers op twee vaste meetpunten in het jaar aan het Stadshart (inclusief Willemsoord) om te winkelen of te recreëren. Het doel voor 2020 was een stijging van het aantal bezoekers met 2%.

3.5.1 Stedelijke vernieuwing in het stadshart en de ontwikkeling van het monumentale Willemsoord.

In het algemeen geldt dat als gevolg van de coronamaatregelen het aantal bezoeken aan het stadshart en Willemsoord ver onder het verwachte niveau is gebleven. Desondanks zijn de voorbereidingen voor het verwachte economische herstel doorgegaan. Het bestemmingsplan voor de Koningsstraat-Spoorstraat en het Prinsenplein is vastgesteld. Een belangrijk deel van het gebied is bouwrijp gemaakt. Een van de drie coffeeshops in de Koningsstraat is al verplaatst. Het laatste deel van het stadspark is eind 2020 gereed gekomen, inclusief de Joodse gedenkplaats. De voorbereidingen voor de Dijkbuurt zijn gestart en de technische uitwerking van de Seasaw is afgerond. Het onderzoek naar de financiële haalbaarheid is gestart. De nieuwbouw van Halte Bellevue is afgerond en voor de naastgelegen locatie is een bestemmingsplan opgesteld. In de nieuwbouw zal onder andere de McDonalds gehuisvest worden. De renovatie van het voormalige V&D gebouw is gestart en de onderhandelingen met de eigenaar van de Kroonpassage lopen. Op Willemsoord is de realisatie van De Kleine Werf gestart. Het project Molenplein loopt voorspoedig. Na gereedkomen van de appartementstorens is aansluitend de bouw van vier woningen in de bocht van de Loodsgracht van start gegaan. De voorbereiding voor de laatste fase van het project zijn gestart.

3.5.2 Evenementen.

De organisatie van evenementen heeft vanzelfsprekend te lijden van de coronamaatregelen. De meeste evenementen zijn afgelast. De Europese Commissie heeft in februari 2020 besloten dat de European Maritime Day conferentie plaatsvindt op 20 en 21 mei 2021. In oktober is besloten dat de conferentie vanwege corona een hybride karakter krijgt. Dat wil zeggen dat er een maximum wordt gesteld aan het aantal bezoekers. De verwachting is dat dat tussen de 150 en 200 deelnemers zullen zijn. Daarnaast wordt het programma online aangeboden voor de overige deelnemers in Europa, naar verwachting ca. 800 mensen.

3.5.3 Boerenverdietsluis.

We ontwikkelen de Boerenverdietsluit tot schutsluis om daarmee de recreatievaart via het bassin van Willemsoord vergroten. De Boerenverdietsluit is niet alleen van belang voor de recreatievaart. Voor de korte termijn is de sluis essentieel in de omvaaroute die wordt ingesteld tijdens de renovatie van de Koopvaardersschutsluis. De voorbereidende gesprekken met de provincie, het Rijksvastgoedbedrijf en defensie zijn gestart.

3.5.4 Stadhuis Willemsoord.

Zeestad is begonnen aan het ontwerp voor de herinrichting van de openbare ruimte op Willemsoord Zuid, onder andere in samenspraak met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Museumhaven. Daarbij is vanzelfsprekend ook aandacht voor het bieden van mogelijkheden voor het parkeren van auto's, scooters/motoren en fietsen. Er is een ontwerp gemaakt voor de aanpassing van de kade bij de Medemblickerloods. De brug voor voetgangers en fietsers die Willemsoord via de Flaneerkade verbindt met het stadshart is ontworpen en de technische uitwerking is gestart. Onder doel 3.3.5. is aangegeven dat het overleg met het Rijksvastgoedbedrijf, over het realiseren van de extra ontsluiting via Buitenveld, loopt. De vergunningaanvraag voor het gemeentehuis is voorbereid.

3.5.5 Toeristische monitor.

Er is een meerjarige budgetovereenkomst met Citymarketing Den Helder afgesloten waarin specifiek aandacht is gegeven aan toerisme. Citymarketing maakt hierbij gebruik van de resultaten van de toeristische monitor. De uitkomsten van het onderzoek zijn tevens ingezet bij het geldend beleid. Sturing op toeristische initiatieven heeft vanwege de coronaomstandigheden beperkt plaats kunnen vinden.

3.5.6 Willemsoord Noord.

Er is een gebiedsvisie voor Willemsoord Noord gemaakt. Deze is de basis voor het overleg met defensie, Rijksvastgoedbedrijf en de provincie Noord-Holland in het kader van het Maritiem cluster.

Effectindicatoren			
Indicator	NL 2019	Begroting DH 2012	Realisatie DH 2020
% functiemenging (verhouding tussen banen en woningen, van 0= alleen wonen tot 100= alleen banen)	53,2	47,7	NB (48,1 in 2019)
Vestiging bedrijven (aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar)	151,6	82,6	NB (89,3 in 2019)
Gemiddelde WOZ-waarde (X duizend euro)	248	143	161
Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	9,2	3	5,9
% demografische druk	69,8	71,2	74,1
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (euro's)	669	596	629
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (euro's)	739	714	771

Verbonden partij(en)

Gemeentelijke bijdragen verbonden partijen	Werkelijk 2020
Cocensus	€ 13.921
Ontwikkelmaatschappij Noord-Holland Noord	€ 124.993

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht

Programma 3 - Vitale gemeente				
Bedragen (x € 1.000)	Begroting 2020		Rekening 2020	Verschil gewijzigde begroting-/rekening
	Oorspronkelijk	Na wijziging		
Totaal lasten	13.104	13.306	12.911	395
Totaal baten	-9.768	-8.266	-7.461	-806
Saldo van baten en lasten	3.336	5.040	5.451	-411
<hr/>				
Totaal toevoegingen reserves	946	5.277	4.377	900
Totaal onttrekkingen reserves	-1.274	-4.680	-4.525	-155
Gerealiseerd resultaat	3.009	5.637	5.303	334

Toelichting

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - rekening 2020 (€ 334.000 voordelig).

Lasten

De minderuitgaven in de exploitatie bedragen € 395.000. De voornaamste afwijkingen bij een taakveld zijn als volgt:

Conform RB 2020-065296 budgetoverheveling naar 2021 (€ 544.690). Dit betreft de restant budgetten van:

- Vastgoedmanager (P.M. € 110.000, werkelijk € 112.597)
- Olympisch Comité Waterstofhaven (€ 50.000)
- Bewoners ideeënmarkt (€ 60.000)
- Verkeersmodel Den Helder (P.M. € 90.000, werkelijk € 56.750)
- Invoering Omgevingswet (P.M. € 197.300, werkelijk € 192.997).

Parkeren

- Door vertraging bij de aanleg van de sprinklerinstallatie in de parkeergarage Koninckshoek is hier ook gepland onderhoud uitgesteld. Dit zal in 2021 opgepakt worden. Overige onderhoudsuitgaven vielen ook mee zodat hier een voordeel van € 93.000 op gerealiseerd is.
- Het beheerscontract met de parkeeropzichter P1 zal in 2021 herzien worden. Gegeven de overgangssituatie is terughoudend met inzet omgegaan, wat geleid heeft tot minderuitgaven ter grootte van € 94.000.
- In 2020 was er een incidenteel budget voor actualisatie van het verkeersmodel.

Vanwege Corona is dit uitgesteld waardoor slechts een deel van de uitgaven in 2020 is gedaan, er resteert een budget van € 57.000. Dit zal worden overgebracht naar 2021. Al met al is er € 245.000 aan budget overgebleven.

Economische ontwikkeling

Conform RB 2020-065296 budgetoverheveling naar 2021:

- De subsidie voor het Olympisch Comité à € 50.000 niet besteed, maar wordt doorgeschoven naar 2021. Het budget van de vastgoedmanager (tweejarig kalenderjaar-overstijgend contract): hiervan is € 50.000 besteed waardoor € 112.597 resteert en wordt doorgeschoven naar 2021.

Lokaal ruimte ontwikkeling beleid

Conform RB 2020-065296 budgetoverheveling naar 2021:

- Onderschrijding op het project invoering Omgevingswet (uitstel) van € 192.997.
- Onderschrijding de Ideeënmarkt (capaciteit) € 60.000.

Door administratieve herschikking van de teams doet zich een overschrijding van salaris- en inhuurkosten voor van € 272.500.

Grondexploitatie

- Aan salaris en inhuur is € 68.000 meer toegerekend.
- De geraamde kosten voor de teststraat (€ 50.000) kwamen geheel voor rekening van de GGD en blijven daardoor uit.
- De kosten voor asbestsanering Langevliet, duurzaamheidsinventarisatie en divers onderhoud vallen € 110.000 lager uit.
- Er is erfpachtgrond verkocht, deze had nog een boekwaarde van € 51.000 welke afgeboekt is. Voor de zakelijke lasten en verzekering is structureel een te laag budget geraamd, dit leidt tot een overschrijding van € 85.000. Tot slot vallen de energiekosten ook € 30.000 later uit dan begroot. Als al deze posten gesaldeerd worden resteert een nadeel van € 14.000.

- De uitgaven voor de Grondexploitatie Willem-Alexanderhof en Vinkenterrein vallen € 31.000 hoger uit wat aan de batenzijde geneutraliseerd wordt.
  - Er zijn extra beheersuitgaven voor af te stoten panden gemaakt (€ 53.000). Deze worden vanuit de corresponderende reserve gecompenseerd.
  - Tot slot zijn er juist wat minder beheerskosten gemaakt voor de Stadshartpanden (€ 13.000) welk effect ook verrekend wordt met de corresponderende reserve.
- Alle posten samen tellen op tot een bedrag van € 85.000 aan extra uitgaven.

Stedelijke vernieuwing

Ook hier is er meer salaris en inhuur geboekt dan begroot, € 80.000. De oorzaak te zoeken in administratieve herindeling van teams waardoor de verdeling van salariskosten anders uitvalt.

Bouwvergunningen

- De uitgaven voor adviezen inzake Welstand zijn door een gewijzigde manier van werken achtergebleven, € 39.000 voordeel.
- Door de herindeling van teams is ook de toerekening van salariskosten/inhuur achtergebleven, € 97.000 voordeel.

Baten

De minderbaten in de exploitatie bedragen € 806.000. De voornaamste afwijkingen bij een taakveld zijn als volgt:

Grondexploitatie

- Aan de inkomsten zijde doet zich een voordeel van € 197.000 voor wat voornamelijk terug te voeren is op verkoop van erfpachtgronden.
- De inkomsten van de Grondexploitatie Willem-Alexanderhof vallen licht lager uit dan geraamd, € 132.000. Hierdoor zijn de baten per saldo € 65.000 lager dan begroot.

Stedelijke Vernieuwing

- Aan de batenzijde is de bijdrage van De KopWerk! voor de Seasaw uitgebleven, € 900.000. De gemeente heeft hier een voorschot betaald van € 900.000 aan Zeestad. De betaling heeft pas in 2021 plaats gevonden zodat er nog geen verrekening met Zeestad heeft kunnen plaats vinden.

Bouwleges

- Er was een budget van € 95.000 geraamd voor te verlenen korting voor leges welke betrekking hebben op duurzaamheidswerkzaamheden. Deze korting is € 25.000 lager uitgevallen.
- Ook zijn de leges inkomsten zelf € 25.000 hoger uitgevallen zodat het totaal voordeel op € 50.000 uitkomt.

Reserves

Toevoegingen

Er is in totaal € 900.000 minder aan de reserves toegevoegd. Dit komt volledig door het uitblijven van een storting in een kapitaallegalisatiereserve voor de 'Seasaw'. In 2e instantie is gebleken dat ingevolge de gemeentelijke boekhoudregels de uitgave hiervoor direct als last genomen mag worden in plaats van deze af te schrijven over meerdere jaren.

Onttrekkingen

Er is in totaal € 156.344 minder aan reserves onttrokken dan geraamd. De afwijkingen zijn als volgt:

- De beheerskosten van diverse gemeentelijke panden in het stadshart worden onttrokken uit de reserve WVG. De beheerskosten vielen € 31.514 lager uit waardoor ook de corresponderende onttrekking lager uitvalt.
- Voor twee panden met het label 'af te stoten' moesten incidentele kosten gemaakt worden en er moest beheerscapaciteit ingehuurd worden, bij elkaar € 28.170 meer dan geraamd. Ter dekking van dergelijke uitgaven dient de reserve 'Af te stoten panden'.
- Er is in totaal € 317.000 uit het Corona steunfonds onttrokken, € 17.000 meer dan geraamd.
- Doordat inhuurkosten lager uitvielen en inkomsten hoger hoefde er € 170.000 minder dan geraamd uit de equalisatiereserve voor Bouwleges onttrokken te worden.

Programma 4 Leefbare Gemeente

Den Helder is een leefbare stad. Dat betekent dat inwoners en bezoekers kunnen genieten van cultuur-, erfgoed- en natuuraanbod. Dat inwoners op diverse plekken hun kennis uit kunnen breiden en dat de stad schoon en veilig is. Een leefbare stad is ook een duurzame stad. Het programma Leefbaarheid is, zowel op het sociale als fysieke vlak, in ontwikkeling. We bereiden ons daarom voor op het duurzamer inrichten van de openbare ruimte en het investeren in een duurzame samenleving.

De voorbereidingen zijn gestart voor de duurzame inrichting van de openbare ruimte. Dat betekent dat we trajecten uitzetten waarbij we bij de inrichting en het onderhoud rekening houden met het veranderend gebruik van de openbare ruimte, de klimaatveranderingen, de energietransitie en de biodiversiteit.

De uitdaging voor de duurzame samenleving zit in een aantal ontwikkelingen. Zoals het ontwikkelen van kwalitatieve toezicht in de wijk en de bereikbaarheid van zorg en hulp in de wijk. Verder kijken we naar het verbreden/moderniseren van de aanwezige ontmoetingsplekken (zoals wijk- en sportfaciliteiten) in de stad. En we willen de sociale stabiliteit vergroten. Dit doen we door middel van wijkgericht werken en de gebiedsgerichte aanpak. Daarbij staan bewonersparticipatie, flexibiliteit en lerend vermogen voorop. De aanpak is gericht op een duurzame relatie tussen gemeente, inwoners, instanties en ondernemers.

Ook de komst van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2021 moet de relatie met de burger verder versterken en procedures vereenvoudigen. De veranderende rol voor de gemeente, zowel bestuur als de gehele ambtelijke organisatie, heeft hierbij grote impact op de manier van werken. Hier zal met de nodige training aandacht aan besteed worden. Daarnaast wordt vanuit de Omgevingswet ook verder gewerkt aan planvorming, onder andere de 'Omgevingsvisie Den Helder'.

4.1 De openbare ruimte in Den Helder is schoner en inwoners waarderen deze beter.

Wat willen we bereiken?

De openbare ruimte in Den Helder is schoner en inwoners waarderen deze beter.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Waardering fysieke leefomgeving en hoeveelheid zwerfafval (rapportcijfer) en kg zwerfafval.	DH 2019	DH 2020	NL 2019
Waardering fysieke leefomgeving en hoeveelheid zwerfafval	10.500	7.604	6,58
Aantal kg zwerfafval per bewoner per jaar	0.18	0,14	NB

Bron: Interne registratie gemeente.

Effectindicator a

Gemiddelde rapportcijfer dat bewoners geven voor hun buurt als fysieke leefomgeving. Voor 2020 was het doel een rapportcijfer van 6.7. Op dit moment zijn de werkelijke cijfers nog niet bekend.

Effectindicator b

Aantal kg zwerfafval per bewoner per jaar. Voor 2020 bedroeg dit doel 10.450 tegenover 10.660 in 2019. In het jaar 2020 betrof dit 7.604 kg en in het jaar 2019 betrof het 10.500 kg.

4.1.1 We verwijderen (zwerf)afval sneller uit de openbare ruimte door meer bekendheid te geven aan de app 'Makkelijk Melden'.

Dit is een continu proces en wordt standaard meegenomen in de communicatie.

4.1.2 We vervangen de marktkasten aan de Baljuwstraat, bij het Timorpark en bij de Helderse vallei door ondergrondse putkasten.

Deze zijn gerealiseerd.

4.1.3 We verhogen de bushaltes langs de Breewijk en verplaatsen de bushalte aan de Huinduineweg naar de Timorlaan.

De aanvraag voor subsidie is bij de provincie ingediend.

4.1.4 We voeren de nieuwe visie op wijkgericht werken uit.

We hebben ingezet op vier wijkkantonniers. En de wijkconciërges hebben de buurten ondersteund met het doen van aanvragen vanuit de wijkconvenantgelden. Door corona zijn er echter een stuk minder aanvragen binnen gekomen.

4.1.5 We intensiveren sociale innovaties vanuit wijkgericht werken en de gebiedsgerichte aanpak.

Onderkomen in elke wijk voor de sociale wijkteams: in 2020 zijn twee onderkomens voor de sociale wijkteams gerealiseerd in de Maranathakerk en het wijkhuis Nieuw Den Helder. Daarnaast hebben we de bekendheid rondom het Convenant wijkaanpak proberen te vergroten door een aantal artikelen in de Woonkrant. In de coronacrisis is de introductie van nieuwe vormen van interactie met bewoners vertraagd.

4.1.6 We geven vorm aan de inclusieve samenleving.

Dit aandachtspunt is ondergebracht in de gebiedsgerichte aanpak en wordt meegenomen met de herinrichting van een buurt.

4.1.7 Op basis van datagericht onderzoek wijzen we drie buurten aan die we volgens de gebiedsgerichte aanpak gaan oppakken en uitwerken.

In 2020 zijn we gestart met de buurten Tuindorp Oost en Schooten Centrum.

4.1.8 We vergroten de verkeersveiligheid door:

- Het aanpassen van de oversteekplaats Baljuwstraat voor de scholen. De concepttekening voor verkeerslichten en parkeerplaats moet in overleg met de stakeholders nog definitief worden.
- Een 30 km gebied van de Stakman Bossestraat te maken. De weg is reeds 30 km zone maar van algehele herinrichting wordt afgezien. Het plan voor kleine aanpassingen wordt uitgewerkt.
- De aanleg van een fietspad langs de Breewijk, gedeelte tussen Zuidwal en Zuiderhaaks. Subsidie is aangevraagd, uitvoering zal bij toekenning subsidie in 2^e helft 2021 plaatsvinden.
- Het verbeteren van de voorrangssituatie kruising Schootenweg/Hendrik Baskenweg/Egmondstraat. Vergroenen als snelheid verlagende maatregel op het kruispunt. Project wordt uitgebreid met kruispunt Schout en schepenenstraat. Hier wordt dezelfde maatregel toegepast.
- Het realiseren van aanpassingen aan de Van Heemskerckstraat. Hier ligt een ontwerp voor wegverbreding, fietsstroken en oversteekvoorziening en extra parkeren klaar.

4.2 Den Helder verbruikt minder (fossiele) energie en is meer klimaatbestendig.

Wat willen we bereiken?

Den Helder verbruikt minder (fossiele) energie en is meer klimaatbestendig.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Minder netto energieverbruik.

Effectindicator

Netto energieverbruik (gas en elektriciteit) in joules in Den Helder.

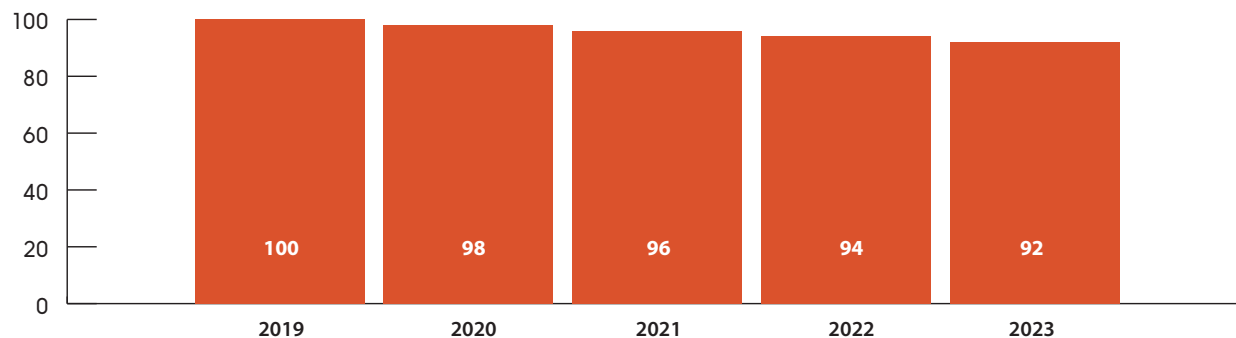
Deze indicator wordt niet meer gemeten door de oorspronkelijke bron.

Bron: Energiemonitor HVC

Prestatie-indicator:

De gemeentelijke organisatie gebruikt netto 2% minder energie per jaar volgens CO2 Prestatieladder. In 2020 was het streven een netto energieverbruik te hebben van maximaal 4.210 Tj.

Jaar waarde

Bron: Energiemonitor HVC.

4.2.1 We stellen In het najaar van 2019 het Helders Energieakkoord vast tussen publieke, private en maatschappelijke partijen.

De uitvoering van de afspraken start in 2020. Mede vanwege corona en de gewijzigde visie op de warmtetransitie, is hier in 2020 geen vervolg aan gegeven.

4.2.2 Een energiezuinige gemeente begint bij de eigen organisatie. We maken met de CO2 Prestatieladder de uitstoot inzichtelijk en we nemen maatregelen.

De CO2 uitstoot van onze organisatie, en het daaraan verbonden energieverbruik, over de jaren 2019 en 2018 is inmiddels beschikbaar op onze gemeentelijke website. De projecten, waarover de gemeenteraad via raadsinformatiebrief 2020-028636 is geïnformeerd, worden uitgevoerd. Zo worden wijkverbindingswegen met groot energieverbruik als gevolg van de huidige armaturen vervangen door zuinige ledverlichting met dimmogelijkheid. Voor ons groot rijdend materieel realiseren wij een blauwe dieseltanker en nemen wij 100% Nederlandse windenergie af bij onze energieleverancier.

4.2.3 We brengen het energielabel van het gemeentelijk vastgoed naar gemiddeld energielabel C.

De gemeenteraad is dit jaar geïnformeerd over de kosten om het vastgoed versneld te verduurzamen naar energielabel B. Versnelde duurzaamheidsmaatregelen zijn inmiddels in onze meerjarenonderhoudsplanning opgenomen en worden uitgevoerd met label B als uitgangspunt. Voor gymzalen gaan we naar label A. De uitvoering verloopt volgens planning.

4.2.4 HVC is bezig met een onderzoek naar een warmtenet. We ondersteunen daarin door partijen bijeen te brengen en draagvlak binnen de gemeente te creëren. Ook stellen we een warmtetransitievisie op.

Er is een wijziging gekomen in de visie op de warmtetransitie. Den Helder wil zich richten op waterstof. Dit heeft geleid tot het opzetten van een platform om een pilot waterstof binnen de gebouwde omgeving te kunnen starten. Er is een eerste analyse Transitievisie Warmte opgesteld die hierop aansluit.

4.2.5 Via het duurzaam bouwloket informeren we de inwoners over hoe je duurzamer kunt wonen. We onderzoeken of energiecoaches hierbij nog meer kunnen stimuleren.

Inwoners zijn dit jaar in februari middels drie informatieavonden geïnformeerd over de aanschaf van zonnepanelen. Daarnaast is er voor de wijk De Schooten op 28 oktober 2020 een webinar georganiseerd over energiebesparing en comfortabel wonen. Verder is de regionale communicatiecampagne 'WijdoenWat' uitgevoerd, waarin wij via diverse kanalen inwoners hebben geïnformeerd over verschillende energiebesparende (gedrags)maatregelen. Geïnteresseerde kopers van Willem Alexanderhof zijn via het Duurzaam Bouwloket in 2020 geïnformeerd over extra duurzaamheidsmaatregelen aan de eigen woning. Tot slot is de Nationale Duurzame Huizen Route ook dit jaar georganiseerd, waarbij inwoners in contact komen met inwoners met een duurzaam huis.

4.2.6 We stimuleren duurzame mobiliteit via nieuw fietsbeleid en het plaatsen van laadpalen op strategische locaties.

Voor de realisatie van laadpalen op vijf strategische locaties is in 2020 een verkeersbesluit opgesteld. Realisatie van de laadpalen vindt plaats in 2021. De fietsvisie is in 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Samen met Veilig Verkeer Nederland, de Fietzersbond en andere verbonden partijen geven wij uitvoering aan de acties die staan benoemd in de uitvoeringsagenda.

4.2.7 De risicodialoog voor klimaatadaptatie van eind 2019 geeft vorm aan een klimaatstrategie voor Den Helder en de regio.

De gebiedsgerichte aanpak en projecten zoals Willem-Alexanderhof krijgen daaruit richtlijnen voor het duurzaam inrichten van de buitenruimte. Ook innovatieve projecten zoals het Urban rainshell bij Fort Westoever dragen bij aan duurzaam watergebruik. De risicodialoog heeft geresulteerd in de strategie kop van Noord-Holland. Deze strategie wordt doorgevoerd in de gebiedsgerichte aanpak en omgevingsvisies. Specifieke richtlijnen voor projecten als Willem Alexanderhof zijn er nog niet. Dit is wel een actiepoint voor de uitvoeringsagenda. Aan project urban rainshell is subsidie verleend.

4.2.8 De leefbaarheid van de stad hangt ook af van de ecologische balans in en om de stad.

We zoeken daarom naar effectieve manieren om biodiversiteit te stimuleren, zoals ecologisch bermbeheer. Er is een doelsoortenbeleid gemaakt waardoor biodiversiteit concreter en meetbaarder wordt. In 2021 wordt gestart met meer ecologisch bermbeheer in nieuw Den Helder. Als dit positieve effecten geeft wordt dit doorgevoerd naar andere wijken. In 2020 is dit in gang gezet.

4.2.9 We nemen de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad ter hand door het beschikbaar stellen van duurzaamheidsleningen via Stimuleringsfonds Nederlandse gemeenten (SVN).

De gemeenteraad is via raadsinformatiebrief 2020-057782 geïnformeerd over de voortgang op de Verordening Comfortabel Wonen Den Helder. Inmiddels zijn er 148 aanvragen in behandeling (genomen) door het Duurzaam Bouwloket. De Woonlening wordt bijna volledig ingezet voor energiebesparende en energieopwekkende maatregelen, af en toe in combinatie met woningverbeteringen. Veel inwoners investeren met de Woonlening in zonnepanelen. Naast de Woonlening is er sinds eind 2020 ook een subsidieverordening vastgesteld waarmee inwoners energiebesparende maatregelen deels vergoed kunnen krijgen.

4.2.10 We stellen (in het kader van de Omgevingswet) de omgevingsvisie voor Den Helder op.

We brengen de regels voor de leefomgeving samen in het omgevingsplan. We handelen vergunningsaanvragen sneller af (en op een integrale wijze). En we beginnen met de inrichting van omgevingsprogramma's. In het voorjaar van 2020 is bekend geworden dat de invoering van de Omgevingswet een jaar wordt uitgesteld, van 1 januari 2021 naar 1 januari 2022. De voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet zijn echter gewoon doorgegaan. In 2020 is gewerkt aan het aanpassen van het vergunningenproces, waardoor eenvoudige aanvragen sneller kunnen worden afgehandeld. Bij complexe initiatieven gaat de gemeente juist zo vroeg mogelijk met de initiatiefnemer in gesprek, om de initiatiefnemer te helpen het initiatief haalbaar te krijgen. Dit volgens het ja-mits principe van de Omgevingswet. Daarnaast is het proces rondom de advisering over omgevingskwaliteit (de vroegere 'welstand') aangepast. Daarbij komen initiatiefnemers ook sneller en laagdrempeliger in contact met de gemeente, met als doel om het initiatief snel met de juiste omgevingskwaliteit te kunnen realiseren. Ook is de ICT voor het fysieke domein in 2020 op orde gebracht voor de invoering van de Omgevingswet.

Een deel van de huidige verordeningen van de gemeente gaat in 2022 op in het omgevingsplan. In 2020 is geanalyseerd om welke (delen van) verordeningen het gaat. En in 2021 zal de gemeenteraad worden voorgesteld om deze voorbereidende stap te zetten. In verband met de coronacrisis en de daaropvolgende maatregelen is het geplande participatieproces voor de omgevingsvisie in 2020 niet van start gegaan. Intern is de voorbereiding doorgegaan en in 2021 zal het participatieproces (grotendeels) digitaal gaan plaatsvinden.

Wat willen we bereiken?

Den Helder is veiliger en inwoners ervaren dit ook zo.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Overlastindex. De streefwaarde voor 2020 was 98 (nulwaarde is 100).	2019	2020
Den Helder	102	NB
Nederland	96	NB

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Effectindicator

Indexcijfer voor Den Helder in de overlastindex (ervaren overlast in de buurt). Overlastindex, is optelsom van drugsoverlast, overlast verwarde personen, burenruzie en jeugdoverlast.

Bron: *politie*.

Wat we hebben gedaan?

De corona-aanpak heeft op het veiligheidsbeeld veel invloed gehad. Zo zijn er 14 noodverordeningen afgegeven door de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en zijn er ruim 450 adviesvragen corona afgehandeld over het stoppen/herstarten van activiteiten/werkzaamheden. Daarnaast zijn preventiebijeenkomsten geannuleerd, maar hebben we organisaties en ondernemers met posters, flyers en folders ondersteund in het uitvoeren van de maatregelen. In de cijfers zelf zien we vooral een stijging van de overlastmeldingen doordat mensen meer thuis zijn en sneller zijn gaan melden.

4.3.1 Vanuit de discussie rondom sociale vraagstukken kan polarisatie ontstaan binnen de samenleving.

In 2019 is gestart met een eerste verkenning op dit onderwerp. In 2020 rollen we dit uit in een gemeente brede aanpak Sociale Stabiliteit. In 2020 is de focus verlegd naar de aanpak corona. Hierdoor is er geen actieve inzet geweest op de aanpak sociale stabiliteit. Ook bij de corona-aanpak zien we de emotie en spanningen over de maatregelen oplopen. De aanpak wordt doorgeschoven naar 2021.

4.3.2 Vanuit verschillende kanten wordt gekeken naar de aanpak jeugdcriminaliteit.

In 2020 stemmen we dit op elkaar af en onder regie van de driehoek pakken we dit integraal op. Vanuit de driehoek is de aanpak No Rising Stars opgestart. Dit project valt onder een bredere aanpak op het thema Jeugd & drugs van de politie-eenheid Noord-Holland. In de aanpak wordt gekeken naar het netwerk, vroegsignalering & preventie en interventies als de Persoonsgerichte aanpak of bestuurlijke maatregelen. Ook de drillvideo's zijn onderdeel geworden van het plan van aanpak dat voor het project is opgesteld.

4.3.3 Het Ketenhuis groeit, maar de praktijk wijst uit dat het lastig blijft om vanuit het zorg- en veiligheidsdomein dezelfde taal te spreken.

We blijven stimuleren en uitleggen. En in 2020 hebben we acties ondernemen om de samenwerking te optimaliseren. Binnen het Ketenhuis hebben we meer ruimte gecreëerd om complexe casuïstiek aan te pakken en te monitoren. Zo wordt de voortgang rond casuïstiek vanuit de Wet verplichte GGZ samen met de GGD gemonitord. Daarnaast zijn de gesprekken gestart met onze regionale partners voor het opzetten van een eenduidig opschalingsmodel complexe casuïstiek.

4.3.4 We organiseren op het thema winkeldiefstallen een bijeenkomst Secret Scan.

4.3.5 We organiseren twee wijkbijeenkomsten Waaks op het thema "Verdacht gedrag"

De bijeenkomsten Waaks en Secret Scan zijn in verband met corona geannuleerd en zijn doorgeschoven naar 2021.

4.3.6 We bespreken de signalen van mensenhandel en prostitutie zodat hier effectief op gestuurd kan worden.

Om invulling te geven aan de ambitie van het kabinet om de aanpak van mensenhandel verder te intensiveren moet iedere gemeente in 2022 een aanpak tegen mensenhandel hebben. Hiervoor is op het Ketenhuis een overleg ingericht. Ook zijn de voorbereidingen getroffen om in samenspraak met onze lokale en regionale partners in dit speelveld, een sluitend beleid op te stellen.

4.3.7 We intensiveren de toezicht en handhaving en breiden deze uit met wijkgerichte aanpak en de pilot gastheerschap. Met als doel om de zichtbaarheid en benaderbaarheid te vergroten.

In 2020 is behoorlijke vooruitgang geboekt met informatiegestuurd werken. Door gebruik te maken van beschikbare informatie kunnen specifieke werkopdrachten worden gemaakt. Deze worden dagelijks/wekelijks aangepast aan de situatie op dat moment. In aansluiting hierop is het backofficesysteem van de boa's efficiënter ingericht waardoor de boa's minder tijd nodig hebben om administratief werk op kantoor af te handelen. Dit doen zij zoveel mogelijk op straat in hun handterminal. Positief gevolg is dat de boa's vaker en langer op straat zichtbaar toezicht kunnen houden. Tevens genereert het backofficesysteem meer data van uitgevoerde acties en controles. Hierdoor kan er gericht inzet worden gepleegd en zijn projectmatige inzetten minder nodig.

4.3.8 We maken ruimte vrij om organisaties van evenementen te adviseren en ze te begeleiden bij de aanvraag van de benodigde vergunningen.

We onderzoeken daarnaast of de benodigde procedures vereenvoudigd kunnen worden. In 2020 hebben we het beleid rondom evenementenvergunningen versoepeld.

4.3.9 We organiseren een trainingsdag havenbeveiliging voor alle interne en externe betrokkenen.

De trainingen zijn in verband met corona doorgeschoven naar 2021.

4.4 Meer mensen bezoeken Den Helder en maken gebruik van het aanbod van cultuur en natuur in en om de stad.

Wat willen we bereiken?

Meer mensen bezoeken Den Helder en maken gebruik van het aanbod van cultuur en natuur in en om de stad. Inwoners zijn actief en sporten en bewegen zoveel als mogelijk.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Meer bezoeken aan musea en de Helderse Vallei. Steefwaarde 2020: 143.072 bezoekers.

Bron: *Eigen gegevens van de gemeente.*

Effectindicator a

Aantal bezoekers per jaar aan musea in Den Helder (Marinemuseum, Fort Kijkduin, Fort Harssens, Kroontjes bunker, Fort Dirks Admiraal, Kazemat Zandloper). Steefwaarde 2020: 79.806.

Het aantal bezoekers van het Nationaal Reddingsmuseum Dorus Rijkers over 2020 is 11.436, voor het Marinemuseum waren dat er 47.000, Fort Kijkduin 30.373 en voor AWC 4.594.

Dit totaal komt op 93.403.

Bron: Eigen gegevens van de gemeente en directie betreffende partijen.

Effectindicator b

Aantal bezoekers per jaar aan de Helderse Vallei. Voor het jaar 2020 waren dit er 60.343.

Bron: Directeur Helderse Vallei.

4.4.1 Via de erfgoedorganisatie dragen we zorg voor het beheer en behoud van het erfgoed. Daarnaast profileren we Den Helder als stad met uniek maritiem erfgoed.

Er zijn twee stappen gezet met betrekking tot de Erfgoedorganisatie. Ten eerste is de Stichting Stelling Den Helder naar Stichting Erfgoed Den Helder omgevormd. Deze naamswijziging is één van de stappen in het professionaliseren van de organisatie. Verder is eind december 2020 door de gemeenteraad ingestemd met de tweede stap in de oprichting van de erfgoedorganisatie, waarin Willemsoord bv en Stichting Erfgoed Den Helder samengaan in activiteiten en personeel. Tevens is er toen ingestemd met het in erfpacht uitgeven van delen van de Stelling aan Stichting Erfgoed Den Helder. Vanaf 2021 krijgt de erfgoedorganisatie een subsidie voor het beheer en behoud van het erfgoed van de Stelling van Den Helder. Tevens is er een incidentele subsidie verstrekt voor de herontwikkeling van Fort Kijkduin.

4.4.2 We subsidiëren culturele instellingen met als doel dat onze inwoners en bezoekers met kunst en cultuur kunnen kennis maken, er aan mee kunnen doen en/of het kunnen ervaren.

Er zijn in 2020 subsidies verstrekt aan verschillende culturele organisaties: Theater de Kampanje, KopGroep Bibliotheken, Triade, Stichting De Nollen, Nationaal Reddingmuseum Dorus Rijkers, Stichting Museumhaven, Mondriaanfonds en de LOS. Door middel van (doorlopende) subsidieafspraken zorgen we ervoor dat deze instellingen bijdragen aan onze culturele doelstellingen en het positioneren van Den Helder als cultureel hart van de regio. Door de coronamaatregelen hebben de organisaties niet aan (alle) subsidieafspraken kunnen voldoen. Wel is het, onder meer door inzet van het provinciaal noodfonds en het gemeentelijk steunfonds, gelukt om de negatieve financiële gevolgen van de coronamaatregelen op te vangen. Ook is er een externe fondsenwerver ingehuurd die de culturele organisaties begeleidt en coacht bij het inzetten van het cultureel ondernemerschap en werven van externe inkomsten.

4.4.3 Den Helder vormt het culturele hart van de regio en trekt bezoekers (vanuit zowel de regio als daarbuiten) aan door unieke en bij het karakter van de stad passende voorzieningen.

Onder andere het natuurgebied Streepjesberg wordt omgevormd tot een toegankelijk natuurgebied. Daarnaast is De Helderse Vallei de plek waar inwoners en bezoekers met elkaar in contact komen en kunnen leren over natuur, milieu en duurzaamheid. Ook de wildopvang wordt gerealiseerd bij De Helderse Vallei.

4.4.4. We koesteren onze natuur en de verbinding tussen natuur en de stad.

De verbinding tussen natuur en de stad heeft onze blijvende aandacht. Projecten die in ontwikkeling zijn betreffen onder meer de Streepjesberg en de strandslag bij Huisduinen. Beide projecten hebben, onder meer door de beperkingen met betrekking tot de uitstoot van stikstof, wel vertraging opgelopen in de uitvoering. Een ander project wat in ontwikkeling is, is het realiseren van de wildopvang op het terrein van De Helderse Vallei. In oktober 2020 is een dienstverleningsovereenkomst getekend tussen de gemeente en de (nieuwe) stichting Wildopvang De Helderse Vallei. Hiermee zijn alle juridische, inkoop en financiële vraagstukken zijn uitgewerkt en kan de volgende fase van het project starten: de bouw van de nieuwe wildopvang.

4.4.5 De gemeente ondersteunt diverse evenementen op het gebied van cultuur, erfgoed en natuur.

Op het gebied van evenementen is de nieuwe evenementenverordening door de gemeenteraad vastgelegd. Ook is er een nieuwe evenementennota vastgesteld. Beide hebben als doel om evenementen te stimuleren en faciliteren. Als gevolg van de coronamaatregelen hebben veel evenementen, regulier maar ook zaken omtrent de viering rondom 75 jaar vrijheid, helaas geen doorgang kunnen vinden.

4.4.6 Top van Holland wordt ingezet voor de promotie van Den Helder als aantrekkelijke stad om te wonen en verblijven. Top van Holland ondersteunt daarbij steeds meer activiteiten die in de stad worden georganiseerd.

Stichting Top van Holland is ingezet voor het profileren van de stad. Om dit goed te borgen zijn er, na behandeling in de gemeenteraad in november 2020, meerjarige subsidieafspraken gemaakt met de stichting. Daarnaast heeft de stichting een uitvoerende rol gekregen bij het op de markt zetten van Den Helder, als onderdeel van het Helders Perspectief.

4.4.7 Wij actualiseren het beleidskader sport, waarin vitale verenigingen en multigebruik van sportaccommodaties een speerpunt zijn.

4.4.8 Wij voeren het lokaal sportakkoord uit en zetten buurtsportcoaches in voor de verbinding tussen sport en sociaal domein.

Op het gebied van sport is het beleidskader sport vastgesteld in juni 2020. Dit kader vormt samen met het lokaal sportakkoord de basis voor de inzet op sport. Door de coronamaatregelen zijn een aantal zaken uitgesteld. Wel is er, met behulp van financiering van het Rijk, financiële ondersteuning aan verenigingen geboden. Daarnaast zijn de speerpunten uit het beleidskader, zoals buurtsportcoach en inzet op multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties, meegenomen in de subsidieafspraken met Team Sportservice.

4.4.9 We kopen het sportpark Ruyghweg aan en renoveren de atletiekvoorzieningen.

We hebben eind september het sportpark Ruyghweg overgedragen gekregen. De renovatie van de atletiekbaan is in aanbesteding en de uitvoering is gepland in het 3e kwartaal van 2021. Met verenigingen is goed overleg over het gebruik van het sportpark.

4.4.10 Wij stimuleren en ondersteunen duurzaamheid van sportaccommodaties.

Sportverenigingen zijn nog moeilijk te motiveren tot verduurzamen van sportaccommodaties. In 2020 is een traject uitgezet met extra ondersteuning en subsidie, waar (mede door corona) beperkt gebruik van is gemaakt. In 2021 gaan we dit traject herhalen. Ook is er in 2020 op sportpark De Dogger LED sportveldverlichting aangebracht.

4.5 Onze inwoners hebben toegang tot beter onderwijs en zijn hoger opgeleid.

Hoe gaan we meten of we dit doel bereiken?

Minder vroegtijdig schoolverlaters.

Percentage vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (VO en MBO).	2019	2020
Den Helder	NB (3,1% in 2018)	NB
Nederland	NB	NB

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Effectindicator

Percentage vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (VO en MBO). Streefwaarde 2020: 2,4.

De werkelijke cijfers voor 2020 zijn nog niet bekend.

4.5.1 We maken afspraken met onder andere de bibliotheek en ROC met betrekking tot laaggeletterdheid.

Er zijn subsidieafspraken met de bibliotheek en het ROC over hun inzet voor onder meer het taalhuis.

4.5.2 We stellen een nieuw integraal huisvestingsplan op voor scholen waarin de ontwikkeling Integraal Kindcentrum (IKC, paragraaf 2.1.1) een prominente plek krijgt.

Om te komen tot een volwaardig en goed gedragen plan is de termijn verlengd tot en met 2021.

4.5.3 Binnen de samenwerkingsverbanden op het gebied van onderwijs maken we afspraken over leerplicht, vroegtijdig schoolverlaten en passend onderwijs.

Het programma voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie van de afgelopen vier jaar is geëvalueerd. Er is vervolgens verdiepend onderzoek gedaan naar de drie beleidsmaatregelen door scholen en gemeenten uit de Kop. Dit heeft geleid tot aanscherping van het programma voor 2020-2024 en nieuwe acties in het flankerend beleid. In augustus heeft het regionaal PHO Sociaal domein, samen met de schoolbesturen, besloten om voor de uitvoering van het nieuwe programma subsidie bij het Rijk aan te vragen. Deze subsidie is toegekend voor de uitvoering van de aangescherpte maatregelen voor 2020-2024. Voor het behalen van de doelen en ambities in het flankerend beleid van het voorkomen van voortijdig schoolverlaten, gaan gemeenten en scholen zelf op zoek naar middelen in deze periode. Den Helder is de contactgemeente en heeft een regisserende taak. De netwerkorganisatie RMC/Leerplicht heeft in 2020 visie/uitgangspunten en ambities opgesteld van waaruit de regiogemeenten gaan werken. Er is voor een intergemeentelijk beleidsoverleg een vaste structuur ingebouwd.

4.5.4 Wij stimuleren, faciliteren en ondersteunen het onderwijs bij het aangaan van samenwerkingsverbanden met het hoger onderwijs.

Zowel binnen het Hielders Perspectief als de Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland wordt verkend hoe de samenwerking met het hoger onderwijs verder vorm kan krijgen. Dit kan onder meer door het opzetten van projecten. Daarnaast zijn er verschillende associate degree's (AD's – een twee jarige studie aan het hbo-onderwijs) gestart in samenwerking met onder meer InHolland en NHL Stenden Hogeschool.

4.5.5 Wij stimuleren de realisatie van een doorgaande leerlijn voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 23 jaar.

De subsidiepartners met aanbod aan het onderwijs richten zich, conform de subsidieovereenkomsten, op een vraaggericht aanbod met onder meer een doorgaande leerlijn voor sport, cultuur en natuur. De uitvoering hiervan werd wel bemoeilijkt door de coronamaatregelen. Bestuurders van onderwijs en kinderopvang hebben regelmatig overleg over diverse onderwerpen, waaronder doorgaande leerlijn.

4.5.6 Wij blijven in gesprek met Scholen aan Zee en monitoren de voortgang van het verbeterplan.

Scholen aan Zee heeft voor het VMBO een verbeterplan uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een verbetering van de kwaliteit. Voor Lyceum aan Zee is ook een verbeterplan uitgerold. De portefeuillehouder heeft regelmatig overleg met de directie over de resultaten van het verbeterplan. Het realiseren van leerlinglounges en de verbrede school maakt onderdeel uit van het verbeterplan.

Effectindicatoren			
Indicator	NL 2019	Begroting DH 2012	Realisatie DH 2020
Verwijzingen Halt; aantal per 10.000 jongeren	132	249	NB (211 in 2019)
Winkeldiefstal: aantal per 1.000 inwoners	2,3	2,1	NB (4,2 in 2019)
Gewelddsmisdrijven: aantal per 1.000 inwoners	4,8	7,7	NB (7,9 in 2019)
Diefstallen uit woning: aantal per 1.000 inwoners	2,3	1,8	NB (1,3 in 2019)
Vernielingen en beschadigingen openbare ruimte: aantal per 1.000 inwoners	5,9	9,3	NB (11,4 in 2019)
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	1,8 in 2017	4	NB (0 in 2017)
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	29	68	NB (26 in 2019)
% vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (VO + MBO)	2,0	1,5	NB (3,1 in 2019)
% nier-sporters	48,7 in 2016	0,554	NB (55,4 in 2016)
Omvang huishoudelijk restafval in kg/inwoner	163	271	NB (209 in 2019)
Hernieuwbare elektriciteit in %	17,8 in 2018	2,5	NB (3,9 in 2018)

Verbonden partij(en)

Gemeentelijke bijdragen verbonden partijen	Werkelijk 2020
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	€ 3.761.483
Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord	€ 901.080
Cocensus	€ 278.028

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht

Programma 4 - Leefbare gemeente				
Bedragen (x € 1.000)	Begroting 2020		Rekening 2020	Verschil gewijzigde begroting-/rekening
	Oorspronkelijk	Na wijziging		
Totaal lasten	51.574	56.596	56.350	246
Totaal baten	-20.137	-20.362	-19.946	-416
Saldo van baten en lasten	31.437	36.234	36.404	-170
Totaal toevoegingen reserves	5.600	5.844	5.844	0
Totaal onttrekkingen reserves	-6.911	-12.314	-12.433	119
Gerealiseerd resultaat	30.126	29.765	29.816	-51

Toelichting

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - rekening 2020 (€ 51.000 nadelig).

Lasten

De afname in totaal bedraagt € 246.000. De afwijkingen groter dan € 100.000 bij een taakveld zijn als volgt:

Via resultaatbestemming en conform onderstaande besluitvorming wordt er in totaal € 741.700 overgeheveld naar 2021.

Conform RB 2020-065296 budgetoverheveling naar 2021:

- € 50.000 Herplant in verband met iepziekte.
- € 163.800 Rijksgelden Transitievisie Warmte.
- € 225.800 Programma Energieneutraal.
- € 22.600 Fondsenwerver cultuur.
- € 79.700 Evenementen (via TURAP-2 2020).
- € 200.000 Subsidie Molenstichting.

De overige afwijkingen zijn:

Openbare orde en veiligheid

- Door vacatures is er een voordeel van € 103.000 door lagere doorbelasting loonkosten voor handhaving en vergunningen. Op totaalniveau is dit budgettair neutraal.
- Er is een Coronasubsidie van € 20.000 verstrekt aan Vogelasiel De Paddenstoel. Hiertegenover staat een onttrekking uit de reserve Helders Steunfonds.
- Er is geen beroep gedaan op de middelen van het project 'bijdrage 2e huurkans'. Hiervoor was in 2020 een budget beschikbaar van € 40.000. Hiertegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve Huurderving.

Verkeer en vervoer

- Het verbruik van elektriciteit van de straatverlichting wordt op basis van een inschatting in rekening gebracht. Door het plaatsen van slimme meters wordt het verbruik inzichtelijk. Hieruit blijkt dat het werkelijke verbruik aanzienlijk hoger is. Bovendien neemt het areaal in omvang toe. De kosten van elektriciteit van de straatverlichting zijn daardoor € 109.000 hoger.
- Er is een nadeel van € 116.000 door hogere doorbelasting loonkosten dagelijks onderhoud wegen, straatverlichting en verkeer. Op totaalniveau is dit budgettair neutraal.
- De uitgaven diensten door derden wegen zijn € 156.000 hoger door onder andere werkzaamheden aan de openbare weg voor o.a. kabelwerkzaamheden nutsbedrijven € 87.000 en herinrichting Dorpsplein Huisduinen € 69.000. Hier staan ook inkomsten tegenover.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

- De uitgaven en inkomsten voor het Regionale Meldpunt Coördinatie (RMC) en het convenant Voortijdig Schoolverlaten (VSV) verschillen per jaar. In 2020 is er € 96.000 meer uitgegeven voor RMC en € 163.000 meer voor VSV. Hiertegenover staan hogere bijdragen van het Rijk.
- De uitgaven en inkomsten voor het Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) verschillen per jaar. In 2020 is € 780.000 minder besteed dan geraamd. Hiertegenover staan ook lagere inkomsten van het Rijk.
- Aan de Helderse Vallei is een Coronasubsidie verstrekt van € 62.000. Hiertegenover staat een onttrekking uit de reserve Helders steunfonds voor hetzelfde bedrag.

Sportaccommodaties

- Vanwege verminderde activiteit zijn de kosten van energie en onderhoud respectievelijk € 60.000 en € 145.000 lager. Totaal een voordeel van € 205.000.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

- De uitbraak van het coronavirus heeft gevolgen voor culturele instellingen. Vanuit de overheid zijn er steunmaatregelen getroffen. Er is in totaal een bijdrage van € 253.000 aan extra subsidie aan diverse culturele instellingen verstrekt. Hiertegenover staat een bijdrage van de Provincie van € 160.000 en een bijdrage uit de reserve Helders steunfonds van € 87.000.
- Vanwege Corona zijn veel evenementen niet doorgedaan, zoals 75 jaar Vrijheid en het Nautisch evenement. Wel zijn in een aantal gevallen de onvermijdelijke voorbereidingskosten vergoed. In totaal een voordeel van € 130.000. Hiertegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve Evenementen van € 50.000.

Musea

- De uitbraak van het coronavirus heeft gevolgen voor musea. Vanuit de overheid zijn er steunmaatregelen getroffen. Aan het Reddingmuseum is een bijdrage van € 111.000 aan extra subsidie verstrekt. Hiertegenover staat een bijdrage van de Provincie van € 73.000 en een bijdrage uit de reserve Helden steunfonds van € 38.000.

Cultureel erfgoed

- Er is € 32.000 aan niet begrote corona steun uitgekeerd aan de Stichting Museumhaven. Hiertegenover staat een bijdrage van de Provincie van € 21.000 en een bijdrage uit de reserve Helden Steunfonds van € 11.000.

Openbaar groen en openlucht recreatie

- Er is een nadeel van € 210.000 door hogere doorbelasting loonkosten dagelijks onderhoud buurt en representatief groen. Op totaalniveau is dit budgettair neutraal.
- Er is een corona steun uitgekeerd aan de Stichting Strandexploitatie Noordkop van € 23.000. Hiertegenover staat een onttrekking uit de reserve Helden steunfonds.

Riolering

- De voorbereidingen van de gebiedsgerichte aanpak vragen vanwege deze werkwijze extra capaciteit en inspecties. De kosten voor onderzoek en exploitatie zijn daardoor € 185.000 hoger dan begroot. Tegenover de hogere kosten staan ook meer inkomsten. (zie ook baten).

Afval

- Doordat meer mensen vanwege corona thuis zijn gaan werken is er een toename van het aanbod van restafval. Daarbij zijn de kosten voor inzameling en verwerking van fijn en grof huishoudelijk afval gestegen. De verwerkingsbijdrage afval komt daardoor € 255.000 hoger uit.

Milieubeheer

- Er is een voordeel van € 131.000 voor kosten van bodemonderzoek en sanering. De belangrijkste oorzaak is het uitblijven in 2020 van een bijdrage in de kosten bodemsanering van de voormalige 'Koploper' € 75.000 en een bijdrage voor baggeren in de binnenhaven van € 37.500. Hiertegenover staat een lagere onttrekking uit de reserve bodemsanering

Bij diverse andere taakvelden doen zich ook nog uitgavenwijzigingen voor, maar deze zijn alle lager dan € 100.000. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 93.900.

Baten

De toename in totaal bedraagt € 416.000. De afwijkingen groter dan € 100.000 per taakveld zijn:

Verkeer en vervoer

- Tegenover de hogere kosten diensten door derden staan inkomsten van nutsbedrijven € 96.000 en bijdragen derden voor herinrichting Dorpsplein Huisduinen € 69.000. Totaal € 165.000 voordeel.

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

- De uitgaven en inkomsten voor het Regionale Meldpunt Coördinatie (RMC) en het convenant Voortijdig Schoolverlaten (VSV) verschillen per jaar. Tegenover de hogere uitgaven voor RMC en VSV staat een hogere bijdrage van € 189.000.
- De uitgaven en inkomsten voor het Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) verschillen per jaar. In 2020 is € 780.000 minder besteed dan geraamd. Daardoor is ook de bijdrage € 780.000 lager.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

- Voor steunmaatregelen aan culturele instellingen is van de Provincie Noord-Holland een bijdrage ontvangen van € 160.000

Musea

- Voor steunmaatregelen aan musea is van de Provincie een bijdrage ontvangen van € 73.000.

Cultureel erfgoed

- Voor steunmaatregelen aan historische gebouwen is van de Provincie een bijdrage ontvangen van € 21.000.

Riolering

- De kosten van onderhoud, beheer en het verbeteren en vervangen van de riolering en voorzieningen die daarbij horen worden gedekt uit deels de rioolheffing en deels de voorziening rioleringen. De bijdrage uit de voorziening 2020 is begroot op € 349.000. De werkelijke bijdrage uit de voorziening is € 144.000. De onttrekking is € 205.000 lager door onder andere een lagere toerekening van BTW investeringen riolering omdat deze na technische voorbereiding in 2020 pas in

2021 in uitvoering gaan. Daarbij is er nog een voordeel van bijdragen van derden van € 90.000 en een nadeel opbrengst rioolheffing van € 56.000. Het totaal nadeel komt daarmee op € 54.000.

Afval

- Door een forse toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren van € 155.000 komt de totale opbrengst afvalstoffenheffing per saldo € 107.000 lager uit dan begroot.

Bij diverse andere taakvelden doen zich ook nog inkomstenwijzigingen voor, maar deze zijn alle lager dan € 100.000. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 83.000.

Reserves

Toevoegingen

Geen afwijkingen.

Onttrekkingen

Er is in totaal € 119.000 meer onttrokken uit reserves. De belangrijkste afwijkingen zijn:

Openbare orde en veiligheid

- De geraamde onttrekking van € 39.000 uit de reserve Huurderving blijft uit omdat er geen uitgaven '2e huurkans' geweest zijn.
- Er is een onttrekking van € 45.000 uit de reserve Helders steunfonds voor een bijdrage aan Vogelasiel De Paddenstoel (€ 20.000) en gedeelde inkomsten leges horeca (€ 25.000).

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

- Vanuit de reserve Helders Steunfonds is een onttrekking van € 88.000 gedaan voor steunmaatregelen Kinderopvang (€ 26.000) en Stichting de Helderse Vallei (€ 62.000).

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

- Vanuit de reserve Helders Steunfonds is € 87.000 onttrokken voor steunmaatregelen aan diverse culturele instellingen en € 6.000 voor evenementen.
- Omdat vanwege corona evenementen niet konden doorgaan is de onttrekking uit de reserve Evenementen € 50.000 lager dan begroot.

Musea

- Vanuit de reserve Helders steunfonds is € 38.000 bijgedragen aan het Redding museum.

Cultureel erfgoed

- Vanuit de reserve Helders Steunfonds is € 11.000 bijgedragen aan de Stichting Museumhaven.

Openbaar groen en openlucht recreatie

- Vanuit de reserve Helders Steunfonds is € 23.000 bijgedragen aan Stichting Strandexploitatie Noordkop.

Milieubeheer

- Vanwege lagere kosten bodemsanering wordt er € 90.000 minder onttrokken uit de reserve Bodemsanering dan begroot.

Algemene dekkingsmiddelen

Financieel overzicht

Bedragen (x € 1.000)	Begroting 2020		Rekening 2020	Verschil gewijzigde begroting-/rekening
	Oorspronkelijk	Na wijziging		
Totaal lasten	689	701	693	8
Totaal baten	-131.715	-138.201	-139.560	1.360
Saldo van baten en lasten	-131.026	-137.500	-138.867	1.367
Totaal toevoegingen reserves	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen reserves	0	306	306	0
Gerealiseerd resultaat	-131.026	-137.194	-138.561	1.367

Toelichting

Toelichting gewijzigde begroting 2020 - rekening 2020 (€ 1.367.000 voordelig).

Lasten

Overige afwijkingen < € 100.000 is per saldo € 7.000 voordelig.

Baten

Met de primaire begroting wordt bij het bepalen van de omvang van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds (inclusief het onderdeel Sociaal Domein) altijd rekening gehouden met de cijfers uit de meicirculaire. Voor de begroting 2020 is dat de meicirculaire 2019.

In 2020 volgde het Gemeentefonds weer het reguliere proces voor wat betreft de circulaire. De decembercirculaire 2019 diende als basis voor het actualiseren van de gegevens van de eerste tussenrapportage van 2020. De behandeling van de tweede tussenrapportage van 2020 werd uitgesteld, waardoor zowel de cijfers van de meicirculaire 2020 als van de septembercirculaire 2020 konden worden opgenomen. Daarnaast hebben wij als gemeente diverse vergoedingen ontvangen in het kader van het Corona-steunpakket vanuit de Rijksoverheid. Hier is ook rekening mee gehouden in de begroting. De uiteindelijke aanpassingen resulteren in een positieve bijstelling bij de algemene uitkering.

Bij de programmarekening 2019 was een klein bedrag opgenomen als nog te ontvangen vanuit de bommenregeling. In 2020 is deze uiteindelijk ontvangen. Voor 2020 wordt er een aanvullende boeking gemaakt voor in totaal nog € 15.000 te ontvangen.

Vanuit de septembercirculaire was al een flinke stijging zichtbaar. Met de decembercirculaire is deze stijging nog steeds zichtbaar. Met de verschillende tussentijdse rapportages hebben wij getracht dit zo goed mogelijk in te schatten en op te nemen. Dit heeft helaas niet kunnen voorkomen dat er evengoed een flinke afwijking is tussen de begroting en realisatie. Uiteindelijk met alle plussen en minnen is er een positieve afwijking van € 1.380.000. De belangrijkste redenen hiervan zijn:

- Een stijging van het algemene deel van de Algemene uitkering. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door wijzigingen in de maatstaven en de uitkeringsfactor. Binnen de algemene mutaties zijn een aantal kleine mutaties zichtbaar. Voor de gemeente Den Helder komt dit neer op € 470.000 voordelig effect;
- Op de integratie- en decentralisatie-uitkering zijn in de decembercirculaire een aantal bijstellingen aangegeven. De grootste wijziging is bij het faciliteitenbesluit asielopvangcentra. In totaal is de bijstelling € 361.000 voordelig;
- Afrekening van de Algemene uitkering over de jaren 2018 en 2019: een voordeligere eindafrekeningen van het Rijk ter grootte van € 517.000;
- Overig ontwikkelingen binnen het gemeentefonds met een voordelig effect van € 32.000.

Bij de deelnemingen (met name de BNG) hebben wij een afwijking van € 223.000 nadelig. Voor de dividenduitkering 2019 hebben wij op basis van berichtgeving van de BNG een nog te ontvangen bedrag opgenomen. Dit ligt lager dan begroot. Dit komt omdat het resultaat van de BNG over 2019 lager ligt dan in 2018 het geval was.

Bij de beleggingen (onder andere Alliander) hebben wij juist weer een voordelige afwijking van € 241.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een hogere dividenduitkering van Alliander.

Overige afwijkingen < € 100.000 is per saldo € 2.000 nadelig.

Reserves

Geen afwijkingen.

Overhead

Overzicht baten en lasten			
2020	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1 Bestuurlijke vernieuwing	-1.972	4.710	2.738
Programma 2 Zorgzame gemeente	-31.353	109.801	78.448
Programma 3 Vitale gemeente	-7.461	12.911	5.451
Programma 4 Leefbare gemeente	-19.946	56.350	36.404
Algemene dekkingsmiddelen	-143.085	4.218	-138.867
Overhead	-1.853	26.452	24.599
Heffing VPB	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-205.670	214.442	8.772
<i>Toevoeging reserves:</i>			
Programma 1 Bestuurlijke vernieuwing		3.810	3.810
Programma 2 Zorgzame gemeente		107	107
Programma 3 Vitale gemeente		4.377	4.377
Programma 4 Leefbare gemeente		5.724	5.724
Algemene dekkingsmiddelen		306	306
Overhead		1.461	1.461
<i>Onttrekking reserves:</i>			
Programma 1 Bestuurlijke vernieuwing	-3.909		-3.909
Programma 2 Zorgzame gemeente	-2.985		-2.985
Programma 3 Vitale gemeente	-4.525		-4.525
Programma 4 Leefbare gemeente	-12.293		-12.293
Algemene dekkingsmiddelen	0		0
Overhead	-1.298		-1.298
Resultaat	-230.680	230.227	-453

Toelichting onvoorzien

Voor onvoorzien is in de begroting 2020 een bedrag opgenomen. Echter deze is met de tweede tussenrapportage afgewaardeerd omdat het bedrag niet nodig bleek te zijn.

Vennootschapsbelasting

Voor de jaren 2016 tot en met 2018 hebben wij in de voorgaande jaren aangifte gedaan over de Vennootschapsbelasting bij de Belastingdienst. Dit waren allemaal nihil-aangifte. In oktober 2020 hebben wij dat ook weer voor het jaar 2019 gedaan.

Ook hier was weer sprake van een nihil-aangifte. Inmiddels hebben wij over de jaren 2016 tot en met 2018 de beschikking van de Belastingdienst gehad.

3. Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen

Algemeen

Deze paragraaf biedt op basis van een risicoanalyse en een overzicht van financiële kengetallen inzicht in de financiële positie van de gemeente Den Helder.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen om risico's te kunnen opvangen, die niet op een andere wijze zijn afgedekt.

Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de verhouding weerstandscapaciteit aan de ene kant en de risico's aan de andere:

- De weerstandscapaciteit betreft de beschikbare middelen en mogelijkheden om niet begrote en onvoorziene kosten (risico's) op te vangen.
- De risico's die we noemen en opnemen, zijn de risico's van materiële betekenis. De berekening is als volgt: beschikbare weerstandscapaciteit : benodigde weerstandscapaciteit op basis van van de risico's.

We willen over een toereikend weerstandsvermogen beschikken om te voorkomen dat iedere financiële tegenvaller ons dwingt tot bezuinigingen of ten koste gaat van bestaande taken. In het coalitieakkoord is een minimumpositie van 1,0 afgesproken.

De beoordeling van de ratio en de te nemen maatregelen zijn in de volgende tabel weergegeven:

Ratio weerstandvermogen	Betekenis	Beheersmaatregelen
>2,0	Uitstekend	Mogelijk om extra risico's te nemen/investeren
1,4-<2,0	Ruim voldoende	Weerstandscapaciteit hoeft niet te worden vergroot 1,0
<1,4	Voldoende	Consolideren weerstandscapaciteit en risico's
0,8-<1,0	Matig	Weerstandscapaciteit verhogen op middellange termijn
0,6-<0,8	Onvoldoende	Weerstandscapaciteit verhogen op korte termijn
<0,6	Ruim onvoldoende	Bezuinigen en risico's mijden

Risico's

Per risico kijken we wat het financieel voor ons betekent als dat zich voordoet. Ook de frequentie in tijd is een wegingsfactor.

Al deze beoordelingen resulteren in een risicoscore. Hieronder het overzicht van de rekenpercentages die horen bij de risicoscores.

Frequentie voordoen kans	Kanspercentage
Minder dan of 1 keer per 10 jaar	5
Een keer per 5 - 10 jaar	10
Een keer per 2 – 5 jaar	25
Een keer per 1 – 2 jaar	50
Een of meer keer per jaar	100

De risicoscore wordt als volgt bepaald: Risicoscore = kans x impact

Kans Impact	Ze			Ze	
	Onwaarschijnlijk	Onwaarschijnlijk	Mogelijk	Waarschijnlijk	waarschijnlijk
Ze	5	10	15	20	25
ernstig	4	8	12	16	20
Gemiddeld	3	6	9	12	15
Matig	2	4	6	8	10
Gering	1	2	3	4	5

Risicobedrag = rekenpercentage per risico x maximaal financieel gevolg.

Het weerstandsvermogen (de verhouding van de weerstandscapaciteit ten opzichte van het risicobedrag van de gemeente) geeft de volgende uitkomst:

Weerstandsvermogen	31-12-2020
Weerstandscapaciteit (a)	24.735.556
Risico's (b)	13.796.646
Weerstandsvermogen (a/b)	1,8

Voor de berekening van het weerstandsvermogen is dus eerst de omvang van de weerstandscapaciteit van belang. Die heeft het volgende beeld:

Weerstandscapaciteit (in €)	31-12-2020
Algemene reserve	23.789.619
Bestemmingsreserves	925.937
Onvoorziene uitgaven	20.000
Stille reserves	
Onbenutte belastingcapaciteit	p.m.
Bezuinigingen	p.m.
Totale weerstandscapaciteit	24.735.556

Daarbij bestaat de specificatie van de bestemmingsreserves uit de reserves die niet specifiek gelabeld zijn aan concrete uitgaven:

Naam	Saldo 31/12/2020
Res. woonomgeving de Schooten	292.603
Res Drooghe Weert	32.000
Evenementen	107.755
Kunstopdr./aank.kunstvoorwerpen	62.757
Monumenten	70.533
Bovenwijkse voorzieningen	133.245
DIVMAG - terrein	227.044
Totaal vrije bestemmingsreserves	925.937

De risico's kunnen als volgt worden samengevat:

Overzicht totale risicobedrag (in €)		
Omschrijving risico	Maximale risicobedrag	totaal risicobedrag
Garantstellingen zonder achtervang	85.937.000	4.284.925
Garantstellingen met achtervang WSW	170.060.000	1.700.600
Geldleningen	49.242.000	827.540
Overige risico's	44.637.000	21.428.550
Totaal	349.876.000	28.241.550
Factor voordoen alle risico's tegelijk 40%		11.296.646
Basisbedrag voor overige risico's		2.500.000
Totaal risicobedrag		13.796.646

De specificatie van deze risico's, de inschatting en de toelichting geven het volgende beeld:

Omschrijving risico	Kans percentage voordoen kans frequentie	Maximale risico- bedrag	Kans op voordoen max. (80/50/20%)	Totaal risico- bedrag	Onderbouwing zekerheden en omstandigheden van invloed op de frequentie
Garantstellingen zonder achtervang					
Woningstichting Den Helder	5%	4.088.000	20%	40.880	Achterliggende waarde woningen is omvangrijk
NV Huisvuilcentrale Noord-Holland	5%	24.130.000	20%	241.300	Risico's zijn de afgelopen jaren fors afgebouwd
Noordwest Ziekenhuisgroep/Gemini	10%	5.400.000	80%	432.000	Financiële positie is goed
Willemsoord BV	10%	15.000.000	50%	750.000	Winst is beperkt; risico's kleiner door structurele bijdrage gemeente en hogere bijdrage Rijk voor onderhoud
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	5%	3.638.000	20%	36.380	Structurele financiering door gemeenten
Stichting Blijf van mijn Lijf	5%	406.000	80%	16.240	Structurele subsidiëring
Stichting Scholen aan Zee	10%	13.250.000	20%	265.000	Rijksbijdrage bekostiging; eigendom schoolgebouwen
NV PoDH	25%	20.025.000	50%	2.503.125	Voor het onderhoud van de openbare ruimte zijn structureel middelen ter beschikking gesteld
Totaal		85.937.000		4.284.925	
Garantstellingen met achtervang WSW					
Stichting Woontij	5%	19.035.000	20%	190.350	Achtervang WSW
Woningstichting Den Helder	5%	148.750.000	20%	1.487.500	Achtervang WSW
Stichting Woonzorg Nederland	5%	2.275.000	20%	22.750	Achtervang WSW
Totaal		170.060.000		1.700.600	
Geldleningen					
Leningen aan woningcorporaties	5%	44.275.000	20%	442.750	Achterliggende waarde woningen is omvangrijk
Triade	10%	181.000	20%	3.620	Structurele subsidiering gemeente en pand is in eigendom
Willemsoord BV	10%	765.000	50%	38.250	De gemeente heeft besloten € 900.000 jaarlijks ter beschikking te stellen voor onderhoud monumenten. Panden zijn economisch eigendom van Willemsoord BV
Schouwburg De Kampanje	25%	2.500.000	50%	312.500	Structurele subsidiëring gemeente en geen belangrijke eigendommen
Startersleningen	10%	1.521.000	20%	30.420	Onderliggende waarde panden
Totaal geldleningen		49.242.000		827.540	
Overige risico's					
Schadeclaims en planschades	100%	2.500.000	50%	1.250.000	Kans op toewijzen van een of meer claims is mogelijk; er lopen rechtszaken
Grondexploitatie	100%	1.901.000	80%	1.520.800	Berekend risico grondexploitatie, afhankelijk van kosten- en opbrengstontwikkeling
Exploitatie Willemsoord BV	10%	1.000.000	50%	50.000	Vraag is of onderhoud aan de monumenten en kades gedekt kan worden uit de exploitatie en onderhoudsbijdrage van € 900.000

Omschrijving risico	Kans percentage voordoens kans frequentie	Maximale risico-bedrag	Kans op voordoens max. (80/50/20%)	Totaal risico-bedrag	Onderbouwing zekerheden en omstandigheden van invloed op de frequentie
NV PoDH aandelenkapitaal	25%	10.046.000	50%	1.255.750	Er is een regeling getroffen voor het onderhoud van de zaken die meer tot de openbare infrastructuur kunnen worden gerekend. Meeste eigendommen zijn niet hypothecair belast.
Open einderegelingen BUIG en 3D's	100%	20.000.000	50%	10.000.000	Grove inschatting risico van 4 jaar tekort € 5.000.000. In die tijd moet ombuiging mogelijk zijn
Tegenvallende uitkering gemeentefonds	100%	9.040.000	80%	7.232.000	Uitkering gemeentefonds is sterk afhankelijk van uitgaven Rijk, verplichte uitgaven bij deel van deze uitkering en economische ontwikkeling. Uit een recent voorstel blijkt dat de gemeente structureel circa € 3,5 miljoen erop achteruit kan gaan. Wanneer dit daadwerkelijk wordt gerealiseerd zal dat gefaseerd plaatsvinden vanaf 2023 met € 15 per inwoner. Risico voor 4 jaar is € 5.040.000. Aangevuld met overige risico's Algemene uitkering van € 1 miljoen per jaar
Gemeentelijke heffingen	100%	150.000	80%	120.000	Effect foute taxatie panden
Totaal		44.637.000		21.428.550	
Totaal risico's		349.876.000		28.241.615	

Toelichting op de risico's

De risico's worden nader toegelicht in de volgende onderdelen:

Dividend deelnemingen

In reactie op een zeer nadrukkelijke aanbeveling van de Europese Centrale Bank heeft de BNG de aandeelhouders op 4-9-2020 geïnformeerd de uitkering van het dividend 2019 (uit te keren in 2020) op te schorten tot na 31-12-2020.

De dividenduitkering voor gemeente Den Helder bedraagt € 268.898. BNG Bank zal op 19 maart 2021 overgaan tot uitkering van een deel van het goedgekeurde dividend 2019. Het uit te keren bedrag is slechts een deel van het door de aandeelhouders op 16 april 2020 goedgekeurde dividend over 2019. Het resterende bedrag blijft beschikbaar voor uitkering op een later moment. De uitkering van dit restant zal op basis van de ECB-aanbeveling niet vóór 30 september 2021 plaatsvinden en is afhankelijk van mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Voor het jaar 2020 zal de BNG de aandeelhouders een voorstel tot winstverdeling doen dat in lijn ligt met het dividendbeleid van de BNG. Dit voorstel zal worden geagendeerd en aan de aandeelhouders voor besluitvorming worden voorgelegd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 april 2021. In het voorstel zal de BNG toelichten dat de uitkering van dat dividend niet zal plaatsvinden vóór 30 september 2021 en onderworpen is aan eventuele toekomstige aanbevelingen van de ECB.

Ondanks dat de BNG in maart 2021 een beperkt deel van het dividend 2019 uitkeert (en het restant waarschijnlijk later), moeten gemeenten op grond van de BBV-regels het volledige bedrag aan dividend waarover eerder besloten is, verantwoorden in de jaarrekening 2020.

Leningen en garantstellingen

We lopen risico met de instellingen waaraan we een lening hebben verstrekt of waarvoor we een garantie hebben afgegeven. We beoordelen jaarlijks de begrotingen en jaarrekeningen van deze instellingen. Maar we riskeren een financiële tegenvaller als zij niet aan hun aflossing- en/of renteverplichtingen kunnen voldoen en we daarop door de geldverstrekker worden aangesproken. Eind 2020 hebben we een totaalbedrag van € 50 (was € 61 eind 2019) miljoen aan geldleningen uit staan. Daarnaast staan we ultimo 2020 garant voor in totaal € 256 (was € 258 eind 2019) miljoen. € 170 (was € 168 eind 2019) miljoen van dit bedrag heeft betrekking op geldleningen met een achtervang van de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

Het beleidskader weerstandvermogen en risicomanagement is 25 februari 2019 opnieuw vastgesteld en trad per 1 maart 2019 in werking.

Exploitatie Willemsoord BV

In verband met de mogelijke overdracht van activa aan de stichting Erfgoed Den Helder heeft Willemsoord bv haar activa gefinancierd met kortlopende- in plaats van een langlopende passiva. De leningenportefeuille is conform raadsbesluit van 28 september 2020 geherfinancierd.

Het jaar 2020 is getekend door de effecten van de Covid-19 pandemie. Veel huurders van Willemsoord bv hadden te maken met gedwongen sluitingen en sterk verminderde omzet waardoor er achterstanden ontstonden in de betaling van de huren. Het jaar 2020 wordt desondanks afgesloten met een positief resultaat. Dat is mede veroorzaakt door incidentele opbrengsten uit de verkoop van twee niet-monumentale gebouwen. Hiermee kon een deel van de schade worden gecompenseerd die is ontstaan als gevolg van achtergebleven huurinkomsten.

Vooruitlopende op de oprichting van de erfgoedorganisatie besloot de gemeenteraad op 28 september 2020 tot herfinanciering van Willemsoord bv met kortlopende kredieten. De gehele leningenportefeuille is ondergebracht bij de gemeente.

Port of Den Helder

Op 16 september 2019 besloot de gemeenteraad een financiële bijdrage aan Port of Den Helder (PoDH) te verstrekken voor het onderhoud en beheer van bruggen, sluisen, vaarwegen en sommige kades die voor PoDH onrendabel zijn, maar een breder maatschappelijk belang hebben omdat het voorzieningen van algemeen nut zijn (RB19.0090). Met een bijdrage van totaal € 17,4 miljoen tot en met 2028 moet PoDH binnen randvoorwaarden in staat zijn om de haven zelfstandig te exploiteren en te onderhouden.

Eind 2020 heeft de raad van commissarissen met een brief de aandeelhouder bericht dat de perspectieven voor 2021 er niet goed uit zien. Dit komt door de tegenvallende scheepsbewegingen en uitblijvende grondtransacties. De raad van commissarissen geeft aan dat de kans reëel is dat eind 2021 een liquiditeitsprobleem ontstaat en dat er geen ruimte is om tegenvallers (vooral in de omvangrijke onderhoudsprojecten) op te vangen.

De gemeente en PoDH hebben een ambtelijk en bestuurlijk proces afgesproken waarin onder andere breed structurele oplossingsrichtingen, met ruimte voor tijdelijke maatregelen die hier op anticiperen, worden verkend.

Luchthaven Den Helder BV

De luchthaven bevindt zich in een transitieperiode: inkomsten gerelateerd aan de olie- en gaswinning nemen af. En de inkomsten uit activiteiten gerelateerd aan windenergie op zee zijn nog onvoldoende om het gat te dichten. Deze situatie duurt naar verwachting tot ca 2030. Daarnaast heeft de coronacrisis een negatieve invloed op de bedrijfsvoering van Den Helder Airport: minder vliegbewegingen en minder passagiers per vlucht door de coronamaatregelen.

Op korte termijn zijn de volgende effecten van van invloed op de liquiditeitsprognose:

- Het coronavirus.
- De ingezakte gasprijs met 55% tot 60%.
- De ongunstige vooruitzichten op herstel.

Om de financiële risico's te beheersen, is bij het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) een verzoek ingediend tot verlaging van de afdracht die Den Helder Airport betaalt aan het RVB voor het medegebruik van de luchthaven. De afdracht is inmiddels verlaagd door herberekening op basis van een lager aantal vluchten. Door ook de fixed wing capaciteiten van de luchthaven breder in te zetten, vindt verdere diversificatie van de dienstverlening plaats.

In 2020 is het gesprek gestart met CHC over de omzetting van de cv-structuur van Den Helder Airport naar een bv-structuur. Hiermee wordt beoogd de risicoverdeling tussen de vennoten Luchthaven bv en CHC Helicopters meer gelijk te trekken. Vennoot CHC heeft nog geen uitsluitel gegeven of ze hieraan mee wil werken.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het gewenste onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen bepalen we aan de hand van de gewenste kwaliteit, de door de raad gestelde kwaliteitseisen of landelijk gebruikelijke normen. De beheerplannen die hieraan ten grondslag liggen geven een inzicht in de werkzaamheden en de kosten die nodig zijn om de goederen in goede staat te houden. Soms geven ze ook inzicht in de diverse kwaliteitsniveaus die mogelijk zijn. Naast een evenwichtige inpassing in de begroting dragen de beheerplannen bij aan de mogelijkheid tot het uitvoeren van onderhoud in een effectieve volgorde. Met andere woorden: de werkzaamheden worden op elkaar aangesloten, zodat de overlast zo gering mogelijk is en werk met werk kan worden gemaakt.

Waar mogelijk maken we gebruik van normen en/of landelijke toegepaste richtlijnen en kwaliteitsbeelden, zoals die van het kennisplatform CROW. Sinds 2016 wordt een belangrijke richting ook aangegeven door het door de gemeenteraad vastgestelde visiedocument *Perspectief openbare ruimte*.

Dit document geeft onder andere aan om:

- Bewoners en bedrijven meer te betrekken bij geplande werkzaamheden in de openbare ruimte.
- Meer in te spelen op lokale ontwikkelingen.
- Minder budgetscheiding van onderhoudssectoren toe te passen.
- Meer verscheidenheid te creëren in de kwaliteitsniveaus van de openbare ruimte.

In het kader van risicoaansprakelijkheid, transparantie en objectiviteit worden alle kapitaalgoederen (volgens de in de desbetreffende beheerplannen genoemde inspectiefrequenties) door externe bureaus geïnspecteerd.

Voor het beleidskader *Openbare ruimte in nieuw perspectief*, waarin de omvang van de investeringen in de openbare ruimte is opgenomen om het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau te kunnen realiseren, is voor de komende jaren rekening gehouden met extra investeringen:

Gebiedsgerichte aanpak:

- 1,28 miljoen per jaar maatregelen veilig en duurzaam.
- 0,72 miljoen per jaar onderhoud op gewenst niveau brengen.

Niet gebiedsgerichte aanpak:

- 0,61 miljoen per jaar onderhoud op gewenst niveau brengen.
- 0,81 miljoen per jaar (aflopend) hogere structurele onderhoudsuitgaven.

Door inzet van deze middelen kan het onderhoud op het gewenste niveau worden gebracht.

Schadeclaims en planschades

In deze paragraaf treft u een overzicht van de tegen de gemeente Den Helder ingediende schadeclaims en de risico's die er bestaan op planschades. Planschade is financiële schade die een persoon of bedrijf lijdt als gevolg van een planologische maatregel. Zo'n maatregel is in de meeste gevallen een wijziging van het bestemmingsplan of een omgevingsvergunning voor het afwijken van een bestemmingsplan.

Schadeclaims en planschades waarvan het verwachte effect op de programmarekening 2020 minder is dan € 75.000 zijn buiten beschouwing gelaten. Ook zijn twee schadeposten voor de gemeente weergegeven namelijk het pand Middenweg 172-174 en het zwembad. De gemeente wil die schade verhalen op een wederpartij maar als dat niet lukt zal de gemeente naar verwachting zelf de kosten moeten dragen.

Schadeclaims

Aanbesteding onkruidbestrijding.

Er is een vordering naar aanleiding van de doorlopen aanbestedingsprocedure Veeg- en onkruidbeheer. Na gunning van de opdracht is door de rechter vastgesteld dat de winnende inschrijver de opdracht niet gegund had mogen worden. In 2019 is de aansprakelijkheid van de gemeente, jegens een lid van de combinatie (de combinatie bestaat uit meerdere aannemers die gezamenlijk hadden ingeschreven), die de opdracht niet gegund had gekregen, definitief komen vast te staan. Dit was aanleiding voor een ander lid van dezelfde combinatie om de gemeente ook aansprakelijk te stellen en de gemeente hiertoe te dagvaarden. De gemeente heeft aansprakelijkheid erkend jegens dit andere lid van de combinatie.

De hoogte van de schade is nog niet vastgesteld. De combinatie moet hiervoor een schadestaatprocedure starten. Dit is nog niet gebeurd. Omdat een lid van de combinatie de schade heeft gesteld op circa € 1,9 miljoen, wordt dit voorlopige bedrag opgenomen in de risicoparagraaf.

Middenweg 172-174

In januari 2019 heeft de rechtbank geoordeeld dat de gemeente onrechtmatig heeft gehandeld jegens de voormalig gebruiker van het pand, gevestigd aan de Middenweg 172-174. Dit door in het najaar van 2017 de onderhandelingen met hem over de aankoop van het pand Middenweg 172-174 te staken. Vanwege dit vonnis heeft de voormalig gebruiker de gemeente in maart 2020 aansprakelijk gesteld voor € 1.738.000. Deze claim is door de gemeente betwist, mede omdat het hoger beroep tegen het vonnis van de rechtbank nog loopt en daarmee niet vaststaat dat er een grondslag is voor schadevergoeding.

In een andere procedure heeft de rechtbank in september 2019 geoordeeld dat de gemeente de overeenkomsten met de voormalig gebruiker van het pand aan de Middenweg 172-174 terecht heeft opgezegd en dat de gemeente rechtmatig heeft ontruimd. De voormalig gebruiker is door de rechtbank veroordeeld tot circa € 392.000 aan kosten voor onder meer ontruiming, verschuldigde gas, water en elektriciteit en proceskosten. Daarnaast moet hij de kosten van kunstopslag van circa € 10.000 per maand betalen, zolang de kunst opgeslagen ligt. Ook tegen dit vonnis loopt hoger beroep. Vanwege de doorlopende opslagkosten besloot de gemeente in september 2020 om de opslag van de kunstcollectie te beëindigen en de collectie executoriaal te laten verkopen: de opbrengsten van deze verkoop komen ten laste van deze openstaande vordering van de gemeente. Op 16 maart 2021 besluit de rechtbank Noord-Holland, na meerdere (tussentijdse) executievonnissen, of de gemeente tot executieverkoop mag overgaan.

Op 6 april 2021 worden de hoger beroepsprocedures tegen de vonnissen van januari 2019 en september 2019 in een zitting bij het Gerechtshof Amsterdam behandeld. Vanwege achterstanden bij het Hof wordt verwacht dat het een half jaar tot een jaar na zitting duurt alvorens het Hof arrest wijst in deze procedures.

Vanwege de verschillende lopende hoger beroepsprocedures wordt het risico voorlopig als PM-post begroot.

Schade aan zwembad 'Het Heersdiep'

Na oplevering van zwembad 'Het Heersdiep' zijn diverse gebreken (o.a. scheurvorming in bassins en perronvloeren) geconstateerd. Het herstel hiervan is complex en kostbaar. De gemeente heeft de aannemerscombinatie aansprakelijk gesteld en er is een pro forma procedure aangehangig gemaakt bij de Raad van Arbitrage voor de Bouw (RvA). Deze procedure is vervolgens op de parkeerrol gezet. Partijen zijn in 2019 met elkaar in gesprek gegaan over een oplossing en er is gestart met een gezamenlijk onderzoek naar het herstel en de kosten daarvan. Dit onderzoek is nog niet afgerond. Een deel van de gebreken (buffervaten) is inmiddels hersteld door de gemeente. De kosten hiervan zijn € 115.078. De hoogte van de overige schade is nog niet bekend. Op dit moment kan daarom de totale schade niet exact worden ingeschat. In december 2020 is de procedure bij de RvA van de parkeerrol gehaald en hervat. Dit om de kosten voor het herstel van de buffervaten vergoed te krijgen. De verwachting is dat de omvang van de kosten van het herstel van de bassins en perronvloeren gedurende de procedure inzichtelijk worden, zodat deze ook daarin opgevoerd kunnen worden. Als de kosten niet verhaald kunnen worden op de aannemerscombinatie die het zwembad heeft gerealiseerd dan loopt de gemeente een fors financieel risico. Het risico wordt vooralsnog op ca. € 500.000 begroot.

Arbeidsrechtelijke geschillen

De gemeente is in het ongelijk gesteld in een procedure rondom disciplinair strafontslag. De omvang van het bedrag, dat de gemeente naar aanleiding daarvan moet vergoeden, is nog niet inzichtelijk. Daarnaast loopt er een gerechtelijke procedure met 3 oud-medewerkers. De omvang van hun claim is hoger dan € 75.000, maar de gemeente heeft in dit dossier een sterke juridische positie, zodat het financiële risico laag wordt ingeschat.

Planschade

Ten gevolge van diverse bestemmingsplanprocedures en omgevingsvergunningen, bestaat er een (doorlopend) risico op planschade. Het is niet mogelijk om op voorhand uitspraken te doen over de hoogte van het mogelijke schadebedrag, maar het risico op planschade wordt momenteel op zeer gering ingeschat.

Besluiten op aanvragen omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder b, c of g van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, leveren de gemeente een risico van planschade op.

Een inschatting hiervan leidt tot een risico van maximaal € 250.000. Hierbij wordt opgemerkt dat deze planschade doorgaans wordt verlegd naar de vergunninghouder/initiatiefnemer.

Voor planschade die het gevolg kan zijn van andere gewijzigde (bestemmings-)plannen wordt een bedrag van € 100.000 geraamd.

Nadeelcompensatie

Er is een verzoek om nadeelcompensatie ontvangen van een omwonende van de coffeeshops in de Koningstraat.

Verzoeker claimt naar aanleiding van de verleende exploitatievergunningen voor de coffeeshops en verschillende verleende bouwvergunningen aan de coffeeshops schade te hebben geleden ten bedrage van € 618.542,18.

Het kan voorkomen dat gemeentelijk handelen of gemeentelijke besluitvorming rechtmatig is maar wel schade veroorzaakt.

In bepaalde gevallen moet die schade worden vergoed. Dat vloeit voort uit het beginsel van de gelijkheid voor de openbare lasten ofwel het égalitébeginsel. De hoogte van de compensatie, de zogeheten nadeelcompensatie, moet in zo'n geval redelijk

zijn. De vergoeding dekt dus niet de volledige schade. De gemeente zal op het verzoek om nadeelcompensatie een besluit moeten nemen. Voordat de gemeente besluit of er sprake is van schade en of de gemeente die schade moet vergoeden zal verzoeker gevraagd worden om een nadere specificatie van het verzoek en zal advies worden ingewonnen bij een deskundig adviesbureau met betrekking tot nadeelcompensatie. Omdat het verzoek om nadeelcompensatie nog inhoudelijk beoordeeld moet worden, wordt het risico voorlopig als PM-post begroot.

Zaken die aanhangig zijn bij de verzekeraar van de gemeente.

Er lopen diverse claims van bedrijven en particulieren tegen de gemeente ten gevolge van verzilting van het oppervlaktewater.

Vornoemde bedragen zijn exclusief wettelijke rente.

Grondexploitatie

Willem Alexanderhof en Vinkenterrein zijn projecten waarin de gemeente actieve grondpolitiek bedrijft met de daarbij horende grondexploitatie. Er zijn voor deze exploitaties voorzieningen getroffen, gebaseerd op de nog te maken kosten en verwachte toekomstige opbrengsten. Geen van de aanwezige risico's in het project zijn zodanig concreet en onvermijdbaar dat we hiervoor nu een (aanvullende) voorziening moeten treffen. We lopen voor grondexploitaties echter altijd risico's op onvoorzien financiële tegenvallers. Deze risico's zijn gerelateerd aan de nog te realiseren kosten en opbrengsten. Grootste risico's schuilen in de opbrengstenkant van de projecten. De opbrengsten zijn later in de tijd gefaseerd dan de investeringen.

Een groot deel van de investeringen doen we vooraf (verwervingen, bouwrijp maken en dergelijke) om het mogelijk te maken grond te verkopen en opbrengsten te realiseren. Vertraging in het project en hierdoor het later realiseren van de opbrengsten heeft dan ook een negatief effect op het resultaat van het project. Het ontwikkelrisico schatten we in op een bedrag van € 1.901.000. Dit bedrag is lager dan voorgaande jaren.

Willem Alexanderhof betreft een langdurige exploitatie en het risico neemt meer af doordat de nog te maken kosten en opbrengsten ieder jaar lager worden. Het project Vinkenterrein betreft een relatief korte exploitatie waardoor de risico's minder groot zijn. Ook is er reeds een ontwikkelovereenkomst gesloten waarbij afspraken zijn gemaakt over kosten en opbrengsten.

Baggerbeheer Den Helder BV

Op 15 januari 2021 is de vaststellingsovereenkomst beëindiging samenwerking Milieupark Oost getekend door de gemeente Den Helder, Baggerbeheer Den Helder bv en Milieutechniek De Vries & van de Wiel. Hierdoor is de samenwerking tussen Baggerbeheer Den Helder bv en Milieutechniek De Vries & van de Wiel in Milieupark Oost met terugwerkende kracht op 1 januari 2020 beëindigd.

Baggerbeheer Den Helder bv en Milieutechniek De Vries & van de Wiel zijn gezamenlijk eigenaar van de gronden:

- locatie Solrec: Baggerbeheer Den Helder draagt deze locatie in eigendom over aan Milieutechniek De Vries & van de Wiel
- locatie depot voormalige Insteekhaven: het eeuwigdurende beheer wordt eind 2021 overgenomen door de provincie Noord-Holland en in eigendom overgedragen aan de gemeente Den Helder. Aansluitend kan Baggerbeheer Den Helder bv worden geliquideerd.

Open eindregeling BUIG en 3D's

Voor de BUIG en de 3D's is de grove inschatting dat jaarlijks zich een tekort kan voordoen dat oploopt tot € 5 miljoen. Totaal is het risico over de periode van 2021 tot en met 2024 een bedrag van € 20 miljoen. In een periode van vier jaar moet ombuiging mogelijk zijn, en het risico afgedekt.

Voor de ontwikkeling van dit risico in 2020 zien we dat er een toestroom is geweest bij de zwaardere zorg in natura bij de jeugdzorg. Het budget hiervoor is bijgesteld gedurende het jaar. Uit de productieverantwoordingen 2020 blijkt dat de trajecten in totaal € 21.126.000 hebben gekost tegenover een bedrag van € 18.515.000 over 2019. De kosten in 2021 lijken weer hoger uit te komen dan begroot; wel heeft het Rijk aangekondigd dat er een aanzienlijk bedrag extra voor de kosten van jeugdzorg ter beschikking wordt gesteld voor 2021. Verwacht mag worden dat deze inzet bij een nieuw kabinet een vervolg zal krijgen gezien de tekorten die gemeenten op deze zorg behalen. Ook is de vraag in hoeverre de vraag in 2020 en de komende tijd wordt beïnvloed door de effecten van de coronacrisis.

Bij de Wmo blijkt in 2020 een hogere vraag naar thuiszorg. Ook hier is de vraag in hoeverre deze vraag incidenteel dan wel structureel wordt beïnvloed door de coronacrisis.

Bij de uitkeringen in het kader van de Participatiewet zien we ook een toename, maar deze is opgevangen door de uitkering die we hiervoor hebben ontvangen.

De structurele dan wel incidentele effecten van de coronacrisis op de zorgvraag en het aantal inwoners dat een beroep doet op een uitkering moeten de komende tijd blijken. Ook de invloed van beslissingen van een nieuw kabinet kan invloed op zowel de jeugdzorg, de Wmo als participatie hebben op de omvang van de risico's.

Gemeentelijke heffingen

OZB-opbrengsten

Ten aanzien van de onroerende zaakbelasting (OZB) opbrengsten blijft het risico bestaan van de afwaardering van de grote met name incurante objecten als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures. Het gaat hier dan voornamelijk om objecten op het defensieterrein, ziekenhuis, verzorgingshuizen, het terrein van Noorderhaven, van Woningstichting Den Helder en van de waterwerken. We zijn als gemeente extra gevoelig voor mutaties in de WOZ van deze instellingen, omdat ze een relatief groot deel uitmaken van de totale waarde van onroerende zaken in de gemeente. Als gevolg van de waardeontwikkelingen en toename van woningen en eigendom niet woningen wordt dit jaar rekening gehouden met een meevaller van ca. € 7088.000 voor woningen en € 100.000 voor eigendom niet- woningen. Voor het gebruik van niet-woningen wordt als gevolg van verminderde leegstand rekening gehouden met een meevaller van € 129.000.

Toeristenbelasting

Voor de toeristenbelasting daarentegen zal rekening moeten worden gehouden met een verminderde opbrengst 2020 als gevolg van COVID-19. Omdat de aanslagen 2020 pas in 2021 de deur uit gaan kan nu nog niet precies een prognose worden afgegeven hoeveel dit gaat bedragen. Ook voor de forensenbelasting geldt dat er rekening gehouden moet worden met een verminderde opbrengst van rond de € 70.000.

Burgerzakenleges

Ten slotte blijkt ook dat de opbrengsten van met name de burgerzakenleges achterblijven als gevolg van COVID-19. Op alle fronten worden er minder documenten aangevraagd. En als dit al gedaan wordt dan vindt dit digitaal plaats waar een korting van 50% op zit. Huwelijken en partnerschapsregistraties worden uitgesteld omdat er alleen een sobere ceremonie met een beperkt aantal personen in het Stadhuis plaats kan vinden en er als gevolg van de sluiting van de horeca geen feest gegeven kan worden. Aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten zijn flink teruggelopen omdat er niet gereisd kan worden. Het aantal nieuwe rijbewijsafgiften is ook teruggelopen omdat er in 2020 nauwelijks rijlessen plaats konden vinden en het CBR kampt met een enorme wachtlijst voor het afleggen van examens.

Algemene uitkering

De ontwikkeling van de Algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de Rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de Rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse voeding van het gemeentefonds (positief of negatief) wordt het 'accres' genoemd en wordt uitgedrukt in een percentage. Als de Rijksoverheid in enig jaar minder uitgeeft dan geraamd, wordt dat onderuitputting genoemd.

Met de meicirculaire is het accres voor de jaren 2020 en 2021 bevroren. Dit betekent dat een eventuele mutatie in de 'trap op en trap af' geen invloed heeft op het accres. Dit geeft voor deze jaren meer stabiliteit. De onvoorspelbaarheid van de algemene uitkering heeft geleid tot onderzoek bij het Rijk naar de uitgangspunten. Bij dit onderzoek is ook de VNG betrokken. Het doel is om te onderzoeken of de basis van de algemene uitkering vereenvoudigd kan worden en dat deze meer transparant kan worden. De uitkomsten van het onderzoek zou in eerste instantie met ingang van 2022 worden ingevoerd. Dit is nu uitgesteld naar 2023. Uit een recent voorstel blijkt dat de gemeente structureel circa € 3,5 miljoen erop achteruit kan gaan. Wanneer daadwerkelijk wordt gerealiseerd zal dat gefaseerd plaatsvinden vanaf 2023 met € 15 per inwoner. Risico voor 4 jaar is € 5.040.000. Aangevuld met overige risico's Algemene uitkering van € 1 miljoen per jaar.

Kengetallen

Jaarrekening 2020			
Kengetallen:	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
structurele exploitatieruimte	1	0	-2
solvabiliteitsratio	27	24	25
netto schuldquote	58	64	59
nettoschuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	28	40	35
grondexploitatie	6	4	5
belastingcapaciteit	102	104	104

Het BBV verplicht gemeenten om vanaf 2016 een zestal kengetallen op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De kengetallen geven een beeld van de financiële situatie van de gemeente. De provincie gebruikt de uitkomsten vanuit de taak van financieel toezichthouder. Normen voor deze kengetallen zijn er niet, omdat ze in hun onderlinge samenhang moeten worden bekeken en een uitvloeisel zijn van het door een gemeente gevoerde beleid. Er zijn wel signaleringswaarden in drie categoriën: A, B en C, die de provincies hanteren bij hun toezicht.

1. Structurele exploitatieruimte.

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Het kengetal -2 geeft aan dat de structurele lasten niet volledig worden gedekt door voldoende structurele baten. In de meerjarenbegroting wordt gewerkt aan het meerjarig sluitend maken.

2. Solvabiliteitsratio.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. De solvabiliteitsratio is ten opzichte van vorig jaar wel licht gedaald, maar is met 25% voldoende.

3. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen (totaal aan gemeentelijke baten). Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. De schuldpositie is al jaren jaren gunstig. Er zijn dit jaar geen leningen aangetrokken en op bestaande leningen is afgelost. Een (door)verstrekte lening aan woningstichting is afgelost.

4. Grondexploitatie.

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarden van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Naarmate deze inkomsten verder in de toekomst liggen brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. De waarde van de grondexploitatie ten opzichte van de baten van de gehele exploitatie is relatief laag. Hierdoor wordt er voor de grondexploitatie weinig risico gelopen.

5. Belastingcapaciteit.

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk van de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het getal 104 betekent dat de gemeentelijke belastingdruk in 2020 van € 771 iets hoger ligt dan het landelijk gemiddelde van 2019 € 740 (100%). Het landelijk gemiddelde over 2020 is € 776 hier zitten we net iets onder.

Ten opzichte van de signaleringswaarden geven de uitkomsten van Den Helder over 2020 het volgende beeld:

kengetallen financiële positie	Signaleringswaarden (cat.)			Den Helder	Score
	kengetal	A	B		
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%	-2%	C
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%	25%	B
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%	59%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90-130%	> 130%	35%	A
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%	5	A
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%	104%	B

Op de site <https://findo.nl/dashboard/dashboard/gemeentelijke-rekening-kengetallen/> kan voor de gemeente de totale ontwikkeling en vergelijking met andere gemeenten worden gevolgd.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

3.2.1 Kapitaalgoederen

Deze paragraaf geeft inzicht in het onderhoud van de kapitaalgoederen. De kapitaalgoederen in Den Helder zijn verdeeld in de categorieën:

- 3.2.2 Wegen
- 3.2.3 Civiele kunstwerken
- 3.2.4 Openbaar groen
- 3.2.5 Riolering
- 3.2.6 Openbare verlichting
- 3.2.7 Spelen
- 3.2.8 Watergangen
- 3.2.9 Gemeentelijke gebouwen

3.2.2 Wegen

Basisgegevens

Het beheer en onderhoud van de verharding in de gemeente Den Helder omvat ca. 3.500.000 m² asfalt-, elementen- en halfverharding. Het grootste deel van het areaal omvat elementenverharding, ca. 2.500.000 m². Hiervan is het overgrote deel aangelegd tijdens de wederopbouw in de jaren '70. De asfaltverharding is ca. 1.000.000 m².

Kerncijfers kwaliteit

Na de toetsing van alle geconstateerde schadebeelden op wegverhardingen (aan de onderhouds- en waarschuwingsrichtlijn) zijn de volgende gemiddelde cijfers voor de onderhoudskwaliteit van de wegverhardingen in de gemeente Den Helder berekend.

Voor elementenverharding

Inspectieresultaat	Beeldkwaliteit CROW	Onderhoudsbehoefte
59% voldoende	Kwaliteitsniveau A+ en A	> 5 jaar (lange termijn)
3% matig	Kwaliteitsniveau B	3-5 jaar (middellange termijn)
38% onvoldoende	Kwaliteitsniveau C en D	< 2 jaar (op korte termijn)

Voor de asfaltwegen

Inspectieresultaat	Beeldkwaliteit CROW	Onderhoudsbehoefte
89% voldoende	Kwaliteitsniveau A+ en A	> 5 jaar (lange termijn)
3% matig	Kwaliteitsniveau B	3-5 jaar (middellange termijn)
8% onvoldoende	Kwaliteitsniveau C en D	< 2 jaar (op korte termijn)

Voor asfaltwegen zijn de volgende straten aangepakt: deel Doggersvaart, deel Schootenweg, fietspad Lange Vliet, verlengde Zuiderhaaks, aanvang Schapendijkje, fietsstrook Jan Verfaillweg, Zuidwal, Zuiderhaaks en een aantal kleine asfaltwerken.

Fietsstrook Jan Verfaillweg

Het Beheerplan Wegen 2020 - 2025 geeft in hoofdlijnen antwoord op de vraag hoeveel wegverharding onderhoud nodig heeft en hoeveel dit onderhoud kost. Het beheerplan wegen is vastgesteld in 2020. De hoeveelheid benodigd onderhoud is bepaald op basis van de wegbeheersystematiek van CROW. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk levensduurverlengende maatregelen aan de wegverhardingen uit te voeren die passen bij de geconstateerde schadebeelden. Daar waar sprake is van meerdere typen schadebeelden of gepland onderhoud bij andere beleidssectoren (bijvoorbeeld riolering), vindt een afstemming plaats. Dit om enerzijds hinder voor de omgeving tot een minimum te beperken en anderzijds kapitaalvernietiging (economische schade) te voorkomen.

Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Het is niet mogelijk om met de beschikbare financiële middelen al het geplande onderhoud uit te voeren volgens de wegbeheersystematiek van CROW. Er zijn daarom prioriteiten gesteld. Daarbij hebben we gekeken naar factoren als veiligheid, ontsluitingsfunctie en acceptabele hinder. Voor de komende periode ligt onze prioriteit bij hoofdwegen (asfalt), fiets- en voetpaden.

Vanuit de visie Perspectief Openbare Ruimte zijn twee ontwikkelingen van belang voor het beheer en onderhoud aan wegen:

- Gebiedsgerichte aanpak.
- Differentiatie in kwaliteitsniveaus.

3.2.3 Civiele kunstwerken

Basisgegevens

De gemeente Den Helder beheert momenteel 158 kunstwerken van verschillende typen:

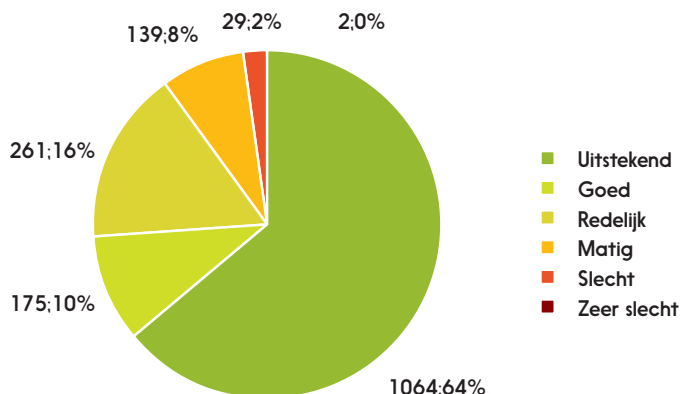
- Bruggen, waarbij onderscheid is gemaakt naar betonnen, houten, kunststof, metselwerk en stalen bruggen.
- Viaducten.
- Duikers.
- Tunnels.

Door de aanleg van de nieuwe wijk Willem Alexanderhof vergroten wij het areaal met extra duikers en bruggen.

Kerncijfers kwaliteit

De kwaliteit van de civiele kunstwerken moet voldoen aan diverse wet- en regelgeving, zoals de Wegenwet en het Bouwbesluit. Veiligheid, functionaliteit en constructieve duurzaamheid zijn de uitgangspunten voor het bepalen van het onderhoud. De geïnspecteerde objecten hebben gemiddeld gezien een redelijke tot goede staat van onderhoud.

Het beleidskader

Het Beheerplan Civiele kunstwerken 2020-2025 is het beleidskader dat aangeeft hoe de kwaliteit van de objecten is gemeten.

Het plan is vastgesteld in 2020. In 2020 heeft de gemeenteraad het beheerplan Kunstwerken voor de komende vier jaar vastgesteld.

De gewenste staat van onderhoud komt overeen met kwaliteitsniveau B volgens de CROW-richtlijn. De prijs-/kwaliteitsverhouding voor het onderhoud aan de civiele kunstwerken is dan optimaal.

Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Het benodigde onderhoud is bepaald op gronden van veiligheid, duurzaamheid en functionaliteit. We kijken kritischer naar de noodzaak voor conserverend onderhoud. Deze insteek heeft invloed op het benodigde onderhoudsbudget. Inzet voor de komende jaren is vooral het gebruik van duurzame materialen. Verder is in het afgelopen jaar de inspectie geweest van alle civiele kunstwerken. Vanuit het inspectieprogramma is een jaarprogramma gemaakt voor de komende jaren. Afgelopen jaar zijn verschillende reparaties uitgevoerd. Het afgelopen jaar zijn er vier bruggen gerepareerd, ingekort en voorzien van een nieuw landhoofd, zodat de bruggen weer jaren mee kunnen (zie foto).

Foto: Brug nabij Galjoenstraat. Brug is ingekort en heeft nieuwe opleggingspunten.

We hebben ook te maken gehad met vandalisme (*kunststof brug verbrand*) waardoor we een voetgangersbrug hebben moeten vernieuwen.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Het beleidskader Openbare Ruimte in nieuw perspectief, zoals verwoord in de bijlage van het raadsvoorstel RVO17.009, geeft handvatten voor de afweging van de beheerniveaus vanuit de financiële kaders van de gemeente.

3.2.4 Openbaar groen

De gemeente Den Helder heeft in totaal 353 hectare openbaar groen.

- 25 hectare heesters.
- 35 hectare bos.
- 255 hectare gras.
- 21.657 geregistreerde straat-, laan-, en parkbomen.

Conform de gegevens uit de inspecties worden de heesters en bomen onderhouden. We werken hierbij met de beeldmeetlatten van CROW uit 2018. Over het algemeen kan gesteld worden dat de kwaliteit van de heesters voldoet aan de basiskwaliteit (B) of zelfs hoger (A).

Er is ingezet op het stimuleren van biodiversiteit, minder verharding en een robuust groenbestand.

In 2020 zijn er iepen gerooid vanwege de iepziekte. Een kouder voorjaar met daaropvolgend een uitermate droge zomer maakt de bomen zwakker en daardoor vatbaarder voor (deze) ziektes. Ook is gestart met de herplant van (resistente) iepen, voornamelijk langs de grachten. Naast iepziekte vraagt de beheersing van de Japanse duizendknoop onze aandacht. Deze invasieve exoot heeft een zeer grote overlevingskans en verspreidt zich makkelijk.

Er is een aantal extra werkzaamheden verricht in het openbare groen. Deze werkzaamheden zijn noodzakelijk om de beheerachterstand weg te werken en op het vastgestelde kwaliteitsniveau te komen.

Overzicht van de uitgevoerde onderhoudsactiviteiten

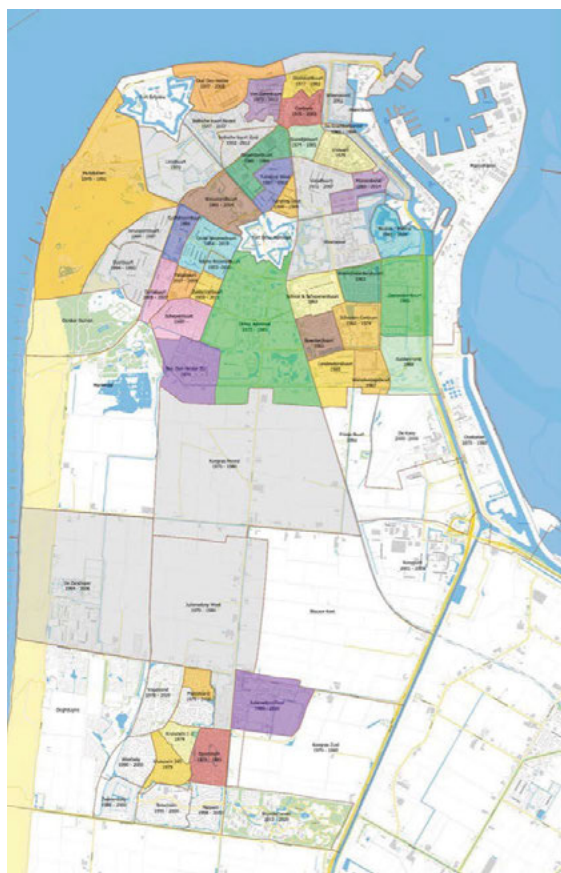
- Renovatie diverse groenvakken o.a. op begraafplaats.
- Kappen van diverse bomen (einde levensduur en gevaarlijke situaties). Aanpakken achterstallige snoei diverse bomen.
- Vervangen bomen met diverse shades.
- Aanpakken achterstallig onderhoud aan de oevers/rietkragen. Ook om biodiversiteit extra te kunnen stimuleren.
- Verwijderen grauwacker keien langs de Van Foreestweg.

3.2.5 Riolering

Basisgegevens

De gemeente Den Helder beheert in totaal ruim 400 km riolering.

Type		2018	2019	2020
Bergbezinkleiding	(meter)		556	557
Persleiding	(meter)	35.000	27.643	27.643
Infiltratieriool	(meter)		33.073	33.575
Overstortleiding	(meter)	320.000	1.216	1.216
Tandemriool	(meter)		607	607
Vrijverval drainage	(meter)		730	730
Regenwater	(meter)		104.653	104.653
Vuilwater	(meter)		10.019	53.709
Gemengd	(meter)		257.166	167.302
Vrijverval transport	(meter)		16.254	16.253
Gemalen	(stuks)	145	145	145
Totaal		355.000	423.718	406.389

De gemiddelde leeftijd van de vrij verval riolering varieert per wijk.

- Den Helder Centrum van de jaren 1960 (Tuindorp Oost) tot 2010 (Van Galenbuurt).
- Huisduinen jaren 1960 tot 1970.
- Nieuw Den Helder van de jaren 1950 (Dirksz Admiraal) tot ca. 2010 (Kleine Rivierenbuurt).
- De Schooten van de jaren 1950 (Schout & Schepenenbuurt) tot 2019 (Boatex).
- Julianadorp van ca. 1965 (Oude dorp) tot 2019 (Willem Alexanderhof).

Globale periode van aanleg riolering per buurt

In 2020 is het verkrijgen van betrouwbare data door middel van inspecties voortgezet, waarbij ruim 50 km riolering is geïnspecteerd. De areaalgegevens zijn hierop aangepast. De inspecties zijn opgenomen in een cyclische meerjarenplanning. Deze planning is opgesteld per buurt, op basis van de Gebiedsgericht Werken planning.

In 2020 heeft de technische voorbereiding plaats gevonden van buurten: Kruiszwijn 1-2, Schout en Schepenenbuurt en de Zuiderzeebuurt. In 2021 start de uitvoering van deze buurten. Ook bij nieuwe ontwikkelingen zijn diverse plannen voorbereid in bijvoorbeeld Willem Alexanderhof en 't Laar. Deze worden na overdracht aan het beheerareaal toegevoegd.

Uitgevoerde rioolinspecties 2020.

Het beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2018 - 2022) en het Bestuursakkoord Water (BAW). Samen met het hoogheemraadschap en de omliggende gemeenten Texel, Schagen en Hollands Kroon is regionaal beleid ontwikkeld over hoe we willen omgaan met de zorgplicht en de rol van bewoners, bedrijven en projectontwikkelaars (Noordkop gemeenten). De gemeente Den Helder heeft in 2016 een eigen beleidskader opgesteld hoe concreet wordt omgegaan met de zorgplichten voor hemelwater en grondwater. Voor elke zorgplicht is een ambitieniveau vastgesteld waarin streefwaarden van (klimaat)overlast zijn opgenomen en globale maatregelen zijn geformuleerd om deze overlast zoveel mogelijk te voorkomen. Dit beleidskader is opgenomen in het GRP voor de gemeente Den Helder. In het GRP is de invoering van asset-management opgenomen. Met het samenwerkingsverband van de vier Noordkopgemeenten is de ontwikkeling en invoering van risicogestuurd beheer (RGB) voor riolering opgepakt. Dit is een belangrijk onderdeel van asset-management (AM). De invoering van AM is een langdurig project van enkele jaren en volgt de systematiek van 'plan, do, check, act (PDCA cirkel)', met als gevolg een continu proces van ontwikkeling en verbetering.

Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Voor de periode 2018-2022 zijn de volgende vijf speerpunten geformuleerd:

1. Implementatie risicogestuurd beheer (RGB).
2. Planning onderhouds- en verbetermaatregelen (meerjarenplanning).
3. Projecten in het samenwerkingsverband Noordkop, in het kader van het Bestuursakkoord Water.
4. Rioolgegevens actueel en volledig (intensiveren inspecties).
5. Verbeterde aandacht voor grondwaterproblemen van bewoners en bedrijven.

Nieuwe maatregelen ten behoeve van de zorgplicht hemelwater en grondwater worden zoveel mogelijk uitgevoerd in combinatie met overige geplande werkzaamheden en ontwikkelingen in de openbare ruimte (gebiedsgerichte aanpak).

Voor de periode 2018-2022 is het tarief verlaagd van € 157,- naar € 130,-. Voor de volgende periode bestaat de intentie het GRP op te laten gaan in de Omgevingswet. Het tarief wordt dan opnieuw beschouwd.

Aanpassingen aan de openbare ruimte om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan, worden integraal opgepakt. Bewoners worden betrokken voor bewustwording en participatie op eigen terrein. Met de methode gebiedsgerichte aanpak worden meerdere buurten per jaar aangepakt. Het nemen van maatregelen om elke mate van wateroverlast te voorkomen, doen we niet. Gekozen is voor een haalbaar ambitieniveau 'af en toe wateroverlast mag' waarbij maatregelen worden gepland op de meest kwetsbare locaties op basis van uitgevoerde stresstesten. Dit past binnen de uitgangspunten van het Bestuursakkoord Water (doelmatig en kostenbewust). Bij nieuwbouw en bij het gebiedsgericht werken per buurt, liggen de grootste kansen om klimaatadaptieve maatregelen toe te passen. Er is een nauwe samenwerking tussen beheer- en ontwikkelafdeling om dit te realiseren.

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De exploitatiebegroting voor de riolering is naar aanleiding van het geactualiseerde GRP bijgesteld. Een besparing van meer dan 10% (doelstelling BAW) op de bestaande beheerkosten is doorgevoerd en ook realiseerbaar. Verlaging van de toegerekende rente van 4% naar 2% op lopende en nieuwe investeringen heeft hierin een aandeel. In de nieuwe exploitatiebegroting is ruimte gemaakt voor een concrete aanpak van de verbrede zorgplicht (grond- en hemelwater), inclusief klimaatadaptieve maatregelen. Daarnaast zijn er budgetten toegewezen voor samenwerking in de regio om de kwaliteit van het rioolbeheer te verbeteren en de kwetsbaarheid te verminderen.

3.2.6 Openbare verlichting

Basisgegevens		
Type	2019	2020
Lichtmasten (st)	12.672	12.821
Armaturen (st)	13.001	13.307
Lampen (st)	13.272	13.417
Elektriciteitsnet (km)	355	390
Voedingskasten (st) eigen net/installaties	98	109
Kasten gereguleerd netkasten in eigendom van gemeente	74	62
Koppel- en doorschakelkasten eigen net	121	119
Koppel doorschakelkasten in combinatie met combinet/netbeheerder	38	31

Kerncijfers kwaliteit

Lichtmasten

Van de 12.821 masten bestaat het overgrote deel (ca. 90%) uit stalen masten. Hiervan heeft 13% (ca. 1.617 masten) de technische levensduur van 40 jaar overschreden. De achterstand vertegenwoordigt een waarde van € 637.000. Bij deze masten is de kans op uitval het grootst. De totale vervangingswaarde bedraagt ca. € 5,8 miljoen.

Armaturen

Van de 13.307 armaturen is ruim 23% (ca. 3.000) van de armaturen ouder dan de technische levensduur van 20 jaar en dringend aan vervanging toe. De achterstand vertegenwoordigt een waarde van € 995.000. Van armaturen die ouder zijn dan 20 jaar daalt de lichtopbrengst. Dat is van invloed op de sociale- en verkeersveiligheid. De technische levensduur van 20 jaar is in mindere mate van invloed op de constructieve kwaliteit. De kans op afbreken van het armatuur neemt weliswaar toe, maar blijft klein. Het risico hierop wordt afgedekt doordat het armatuur bij de (periodieke) vervanging van lampen wordt geïnspecteerd. De totale vervangingswaarde bedraagt ca. € 4,6 miljoen.

Lampen aanpassen

Voor het vervangen van lampen wordt de economische levensduur aangehouden volgens opgave van de fabrikant. Dit betekent in de praktijk dat lampen groepsgewijs worden vervangen voordat ze stuk zijn. Hierdoor worden de continuïteit en kwaliteit gewaarborgd en veel meldingen voorkomen. Doordat we steeds meer ledlampen toepassen nemen meldingen defecten iets af. Wel merken we dat de meldingen lichthinder iets toenemen.

Eigen kabelnetwerk

Van de 12.500 aansluitingen (lichtmasten) zijn er ca. 10.000 aangesloten op het eigen netwerk. De overige aansluitingen zijn aangesloten op het combi-net van Liander. Het eigen net is ca. 390 km lang en heeft ca. 96 voedingskasten. Er zijn weinig beheergegevens van het kabelnetwerk aanwezig. De komende jaren wordt extra aandacht gegeven aan inspecties. De totale nieuwwaarde van het eigen netwerk bedraagt ca. € 7,2 miljoen. In het Beleidsplan Openbare Verlichting (2014-2018) staan de kaders voor de instandhouding en beheer van een verantwoorde openbare verlichtingsinstallatie. Het nieuwe beheerplan is begin 2020 gemaakt.

De belangrijkste doelstellingen uit het beleidsplan

- Een veilige stad en installatie.
- Duurzame verlichting.
- Inhalen achterstallig onderhoud.
- Uutfaseren combinet en vervangen door solonet (leidt tot minder storingen).
- Standdaardisatie van masten en armaturen.
- Terugdringen areaalgrootte.
- Samenwerking met andere beleidsvelden.

Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

De onderhoudskwaliteit 'basis' is het uitgangspunt. Focus is en blijft dat de verlichting voldoende veilig is. Ook het afgelopen jaar was het – tegen de achtergrond van de beschikbare financiële middelen – weer een uitdaging om dit voor elkaar te krijgen.

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Om ervoor te zorgen dat de verlichting blijft branden moet er regelmatig onderhoud worden uitgevoerd en materialen worden vervangen. Bij het vervangen van materialen worden de volgende vervangingsgrondslagen aangehouden: 60 jaar voor het netwerk, 40 jaar voor masten en 20 jaar voor armaturen. De beschikbare financiële middelen nopen ons tot het maken van keuzes. Middelen voor regulier onderhoud worden in toenemende mate aangewend voor het verhelpen van klachten en storingen om te voldoen aan veiligheidseisen. Daarmee bestaat het risico van een oplopend achterstallig onderhoud. Door gebruik te maken van het beschikbare extra geld voor duurzame maatregelen is het mogelijk geweest meer vervangingen van armaturen te realiseren. Door het aanbrengen van meer led-armaturen, lampen en meer te dimmen komen tevens de doelstellingen van het energieakkoord binnen ons bereik.

De belangrijkste punten uit het energieakkoord:

- 20% energiebesparing bij openbare verlichting en verkeerregelinstanties in 2020 ten opzichte van 2013.
- 50% energiebesparing bij openbare verlichting en verkeerregelinstanties in 2030 ten opzichte van 2013.
- 40% van de openbare verlichting is voorzien van slim energiemanagement in 2020.
- 40% van de openbare verlichting is energiezuinig in 2020.

3.2.7 Spelen

Basisgegevens

De gemeente Den Helder heeft 497 speeltoestellen in de openbare ruimte.

Het beheer

Het beheer en onderhoud aan de speeltoestellen wordt uitgevoerd op basis van het Beheerplan Spelen 2020- 2025. Een belangrijk element is hierbij het waarborgen van de veiligheid zoals omschreven staat in het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). Het doel is om kinderen op uitdagende, goede en veilige speeltoestellen te kunnen laten spelen. Per speeltoestel houden we een logboek bij. Hierin staan de technische gegevens, inspectieresultaten en uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden.

Belangrijke speellocaties

Diverse speellocaties zijn van grote waarde voor de buurt en soms ook de hele omgeving. Een aantal van deze plekken is in 2020 aangepakt:

- Vervanging speeltoestel Viskom.
- Bewonersparticipatie voor ontwerp speeltuin Kemphaanstraat (plaatsing maart 2021).
- Plaatsing ruimtenet Van der Vaartplantsoen.
- Vervanging hekwerk rondom speeltuin in Huisduinen.
- Speelplek in de Schagenstraat opgeknapt.

In 2020 is een inspectie naar de bespeelbaarheid van speeltuinen uitgevoerd. Op basis hiervan wordt in 2021 beleid gemaakt.

3.2.8 Watergangen

De volgende onderdelen zijn in onderhoud en beheer:

- ca. 50 km oeverbescherming
- ca. 50 km waterbodems.
- ca. 179 km natuurlijke oevers.
- 19 st. stuwen.
- 52 st. vis- en kanosteigers.
- ca. 250 st. kleine aanlegsteigers.

In 2019 is gestart met het baggeren van de watergangen en uitvoeren van groot onderhoud aan beschoeiingen door middel van twee aanbestede raamcontracten. Dit is in 2020 gecontinueerd en eind 2021 worden nieuwe raamcontracten opgesteld voor een volgende periode.

Het beleidskader

In 2017 is voor alle onderhoudsdisciplines (water, wegen, groen etc.) een kwaliteitsnorm door de gemeenteraad vastgesteld. Minimaal beeldkwaliteit B, voor zover is vastgelegd in publicatie 288 van de CROW Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013 (A in centrum, C in buitengebied). In aanvulling op deze beeldkwaliteit zijn de eisen van de Keur van het waterschap van toepassing. In 2020 is het beheerplan Watergangen vastgesteld.

Uit het beleidskader voortvloeiende consequenties

Uit het beheerplan volgt de hoge prioriteit van betrouwbare data voor het te beheren areaal van watergangen. In 2020 is de wijk de Schooten in beeld gebracht en in 2021 volgt het resterende areaal. Ook zijn de watergangen rondom de Noorderhaaks als bijzonder gebied gekenmerkt en wordt de monitoring van zoutgehalten voortgezet.

De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Het Beleidskader Openbare Ruimte in nieuw perspectief, zoals verwoord in de bijlage van het raadsvoorstel RVO17.009, geeft handvatten voor de afweging van de beheerniveaus vanuit de financiële kaders van de gemeente.

3.2.9 Gemeentelijk Vastgoed

De gemeentelijke portefeuille vastgoed bestaat uit 74 complexen (bedrijfsruimte, appartementencomplex, verenigingsgebouw en andere). Deze complexen bevatten samen ca. 200 objecten en deze kunnen als volgt worden ingedeeld:

Vastgoed conform afstootnota (categorie en aantal)	
Gemeentelijk vastgoed	Aantal
Huisvesting eigen organisatie	4
Strategisch gelegen	20
Maatschappelijk belang	63
Commercieel vastgoed	112
Totaal	199

In 2017 is de nota Afstoten gemeentelijk vastgoed (2017-2018) vastgesteld. Deze wordt later in 2021 vervangen door de nota vastgoed 2021-2022. De hiervoor genoemde cijfers zijn geactualiseerd naar de situatie van 1 januari 2021.

Onderhoudssystematiek

In 2019 is het onderhoud voor gemeentelijk vastgoed financieel opnieuw ingericht. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Er is budgettair onderscheid tussen planmatig-, contract- en dagelijks onderhoud.
- Er wordt gestreefd naar één onderhoudsvoorziening voor de gemeentelijke gebouwen (exclusief verbonden partijen en schoolgebouwen).
- De jaarlijks benodigde dotatie in de voorziening wordt afgeleid uit de gemiddelde onderhoudslasten voor planmatig onderhoud voor de komende tien jaren.
- Jaarlijks vindt er een actualisatie van de stand van de voorziening plaats, waarbij getoetst wordt of aanvullende middelen benodigd zijn.

Voor het onderhoud van de forten en bunkers hebben we geen eigen onderhoudsplanning omdat we het onderhoud en beheer hiervan uitbesteden aan de stichting Stelling Den Helder. Die krijgt hiervoor een vergoeding van ca. € 30.000. In 2021 worden de forten en bunkers ondergebracht in de Stichting Erfgoed Den Helder.

Verantwoording onderhoudsjaar 2020

Aan het einde van 2020 zijn de meerjarenonderhoudsplannen geactualiseerd. Op basis hiervan is het 10-jaars overzicht aangepast, zodat de jaarlijkse dotatie kan worden bepaald. Uit de actualisatie volgt dat een deel van de geplande werkzaamheden niet in 2020 is uitgevoerd. Hiervan is een klein deel komen te vervallen én de overige zijn doorgeschoven naar de komende jaren. Dit is verwerkt in het 10-jaars overzicht, zoals weergegeven in dit document. In 2021 zetten we in op het uitvoeren van het planmatig onderhoud, zodat alle panden op het afgesproken conditieniveau onderhouden zijn. Naast het standaard onderhoud worden diverse panden in 2021 verduurzaamd. Deze maatregelen worden per pand beschreven in paragraaf 4.2.3 onder het kopje 'energieneutraal'.

Onderwijshuisvesting

De basis (vervangende) nieuwbouw van schoolgebouwen is bepaald in de Huisvestingsverordening en het Integraal Huisvestingsplan 2015 - 2030. De gemeenteraad heeft dit Integraal Huisvestingsplan 2015-2030 op 12 oktober 2015 vastgesteld. Met ingang van 2015 is de wetgeving gewijzigd en ontvangen schoolbesturen de vergoeding voor het buitenonderhoud rechtstreeks van het Rijk. De verantwoordelijkheid voor bekostiging van nieuwbouw van schoolgebouwen ligt bij de gemeente. (Vervangende) nieuwbouw gebeurt conform het in het Integraal Huisvestingsplan vastgestelde investeringsoverzicht. De gemeenteraad wordt in september voorgesteld het Integraal Huisvestingsplan 2021-2025 vast te stellen. Hierin is behalve de verantwoordelijkheid voor (vervangende)nieuwbouw ook de verantwoordelijkheid voor vernieuwbouw en renovatie opgenomen.

Duurzaamheid vastgoedportefeuille

In de nota 'Hoofdpijnen van aanpak voor een duurzaam en klimaatbestendig Den Helder' (juni 2015) zijn globale doelstellingen geformuleerd c.q. ambities uitgesproken om te komen tot energiebesparing. Om de duurzaamheidsambitie nader te concretiseren is in de raadsvergadering van juli 2016 een motie aangenomen om de gemeente Den Helder in 2040 volledig energieneutraal te hebben. Om de eerste stappen naar deze ambitie te realiseren is op 22 mei 2017 het plan van aanpak 'Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed' door de gemeenteraad vastgesteld. Het is een stappenplan om te komen tot inzicht

in energieprestaties en mogelijke energetische verbeterpunten van gebouwen, om de diverse duurzaamheidsambities te behalen. Conform dit plan van aanpak zijn de panden in de kernportefeuille vastgoed energetisch onderzocht en is een uitvoeringsplan verduurzaming gemeentelijk vastgoed uitgewerkt. Op basis van het uitvoeringsplan heeft de raad op 11 december 2017 een investeringskrediet van € 149.600 beschikbaar gesteld en de jaarlijkse dotatie aan de onderhoudsvoorziening verhoogd om de duurzaamheidsmaatregelen aan de gemeentelijke gebouwen te realiseren. De gemeenteraad is op 23 oktober 2018 geïnformeerd over de stand van zaken en de planning voor 2018/2019 door middel van een raadsinformatiebrief (nr. RI18.0095 (2018)). In de nota vastgoed 21-22, die later dit jaar wordt vastgesteld, is het actuele duurzaamheidsbeleid beschreven. De voortgang van het project verduurzaming kernportefeuille wordt per pand beschreven in paragraaf 4.2.3 onder het kopje “energieneutraal”.

3.3 Financiering

3.3.1 Algemeen

In de paragraaf Financiering van de programmabegroting 2020 is de gemeenteraad geïnformeerd over de voorgenomen uitvoering van de treasury-taken in het jaar 2020. In deze paragraaf doen we verslag van de wijze waarop we deze taken hebben uitgevoerd. Daarbij gaan we in op de ontwikkelingen op het gebied van gemeentefinanciën, risicobeheer en financiering. Sinds 2001 geldt de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Het doel van deze wet is het beheersen van financieringsrisico's. De wet geeft de volgende randvoorwaarden voor het treasury-beleid:

- Het aangaan en verstrekken van leningen en het verlenen van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De raad heeft de nadere uitgangspunten hiervoor vastgelegd in de nota Gemeentelijke garanties en geldleningen;
- Uitzettingen moeten een prudent karakter hebben en;
- De gemeente moet voldoen aan de zogeheten kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

De grondslag voor de financieringsparagraaf is het Treasurystatuut 2019. Hierin zijn de regels voor de uitvoering van de treasuryfunctie en de daarbij behorende bevoegdheden en verantwoordelijkheden opgenomen. Ons Treasurystatuut heeft als doelstellingen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot Europese financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van het gemeentelijk vermogen- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het realiseren van een flexibel en controleerbaar cashmanagement in de gemeentelijke organisatie.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO), de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden, de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Wet verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden en de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut 2019.

3.3.2 Ontwikkelingen op het gebied van gemeentefinanciën

Op 13 december 2013 zijn de Wet verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden (Wet SKB), de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF) van kracht geworden.

Wet verplicht schatkistbankieren

Deze wet verplicht schatkistbankieren bij het Rijk zonder leenfaciliteit voor gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Sinds 15 december 2013 zijn wij verplicht overtollig geld in de schatkist van het Rijk onder te brengen. Er zijn twee uitzonderingen:

1. Gemeenten kunnen overtollig geld uitlenen aan andere overheden en daarmee een beter rendement behalen dan bij de schatkist. Voorwaarde is dat er geen sprake is van een directe toezichtverhouding.
2. Er geldt een zogenaamde doelmatigheidsdrempel van 0,75% van het begrotingstotaal* met een minimum van € 250.000 per gemeente (maar wel met een maximum van € 2.500.000). Hebben we minder middelen dan de doelmatigheidsdrempel beschikbaar, dan hoeven deze niet naar de schatkist.

Wet houdbare overheidsfinanciën

In de Wet houdbare overheidsfinanciën (HOF) staat hoe de Nederlandse overheid de afspraken wil doorvoeren die in Europees verband zijn gemaakt over de ontwikkeling van het EMU-tekort en de schuld van de overheid. In de Wet HOF wordt ook van de mede-overheden een bijdrage in de tekortreductie verwacht.

Wij hebben er in 2020 voor gekozen om alleen geld bij de schatkist uit te zetten. Dit is gebeurd op basis van de dagelijkse saldovoorspellingen bij de BNG-bank, waarbij ook de rentepercentages worden gemonitord en de eventuele aanbiedingen die tussenpersonen doen. (Gemiddeld 2020: Schatkist 0,00% - Andere aanbieders - 0,425% tot -0,573).

Wij hebben het drempelbedrag in 2020 niet overschreden.

* Voor Den Helder betekent dit voor 2020 een drempelbedrag van €1.560.518 (op basis van het (primitieve) begrotingstotaal van 2020 van € 208.069.038).

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2020					
(1)	Drempelbedrag	1560,517785			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.070	987	1.007	989
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	491	573	553	572
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1)	Berekening drempelbedrag				
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	208.069			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	208.069			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1)= (4b) *0,0075 + (4c) *0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	1560,517785			
(2)	Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	97.430	89.825	92.686	90.960
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2)-(5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.070	987	1.007	989

Het verlenen van garanties en het verstrekken van geldeningen

Ondanks de economische omstandigheden van de afgelopen jaren is de kredietwaardigheid van gemeenten nog steeds zeer hoog. Door aanscherping van het beleid van kredietverstrekking instellingen, dat is gericht op zekerheid en rentabiliteit, wordt de gemeente meer en meer een gewilde partij om de financiering van te betrekken. Deze financiële steun kan vanuit maatschappelijk oogpunt zeer wenselijk zijn maar vormt ook een groeiend risico. Dit omdat gemeenten in toenemende mate onder de verslechterde economische omstandigheden worden aangesproken op hun rol als (mede) financier of garantsteller. Op 16 december 2019 is het beleidskader Gemeentelijke garanties en geldeningen 2019 vastgesteld.

3.3.3 Financiële risico's

Kasgeldlimiet

De renterisico's die we lopen op de financiering met kortlopende middelen wordt door de wet begrensd met een kasgeldlimiet. Deze limiet is vastgesteld als een maximum percentage van het begrotingstotaal dat we met kortlopende middelen mogen financieren. De minister van Financiën heeft het percentage vastgesteld op 8,5%. Het streven is binnen de kasgeldlimiet een deel van de financieringsbehoefte te dekken door kortlopende leningen.

Dit heeft de volgende voordelen:

- De rente op kortlopende leningen is bijna altijd lager dan op langlopende leningen;
- Er is sprake van een grotere flexibiliteit.

De kasgeldlimiet bedroeg in 2020 € 17.686.000. Zoals uit de volgende tabel blijkt is het gehele jaar sprake geweest van een overschot aan kortlopende financieringsmiddelen, waardoor we het gehele jaar ruimschoots aan de norm hebben voldaan.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	1^e kw.	2^e kw.	3^e kw.	4^e kw.
1 Begrotingstotaal	208.069	208.069	208.069	208.069
2 Vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
3 Kasgeldlimiet (1x2)	17.686	17.686	17.686	17.686
4 Financieringsmiddelen (gemiddelde per kwartaal)	3.226	865	4.837	3.317
5 Ruimte kasgeldlimiet (3+4)	20.912	18.551	22.523	21.003

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van looptijden van leningen op de kapitaalmarkt (looptijd lening > 1 jaar), zodat we niet in één jaar een groot deel van onze leningen tegelijk moeten aflossen. Het Rijk heeft deze norm vastgesteld op 20% van de totale lasten van de (primaire) begroting.

Voor ons komt dit neer op 41.614.000 (maximale omvang van leningen die in enig jaar mogen aflopen c.q. worden gefinancierd).

Uit de volgende tabel blijkt dat wij ruimschoots voldoen aan de risiconorm.

Renterisiconorm	2020*	2021*	2022*	2023*
1. Begrotingstotaal	208.069	208.069	208.069	208.069
2. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
3. Renterisiconorm (1 x 2)	41.614	41.614	41.614	41.614
4. Renteherziening	0	0	0	56
5. Aflossingen	14.818	4.874	4.933	4.993
6. Renterisico (4 + 5)	14.818	4.874	4.933	5.049
7. Ruimte (+)/Overschrijding (-) (3 - 6)	29.796	36.740	36.681	36.565

* Het uitgangspunt voor de berekening van de renterisiconorm is het begrotingstotaal in het jaar T, waarbij het jaar T het huidige jaar (2020) is.

3.3.4 Financieringsbehoefte

Opgenomen kortlopende geldleningen

In 2020 was behoefte aan liquide middelen in afwachting van de herfinanciering en uitbreiding van het leningenpakket. Hier toe zijn kortlopende (kasgeld)leningen aangetrokken bij de BNG Bank.

Overzicht aangetrokken Kasgeld 2020			
Van	Tot	Bedrag	Bevestiging BNG
31-jan	3-feb	5.000.000	498551
3-feb	3-mrt	6.000.000	498808
3-mrt	4-mei	10.000.000	500891
4-mei	4-jun	10.000.000	505077
4-jun	3-jul	8.000.000	507962
3-jul	4-sep	5.000.000	510511
4-sep	5-okt	5.000.000	514497
5-okt	5-nov	12.000.000	516463
5-nov	7-dec	12.000.000	519231
7-dec	7-jan	9.000.000	523858

Opgenomen langlopende geldleningen

In 2020 hebben we € 14.818.193 regulier afgelost. Hierdoor was de restantschuld eind 2020 € 94.785.519. De totale rentelast bedroeg in 2020 € 3.522.489. In 2021 wordt het leningenpakket herzien.

Verstreckte langlopende geldleningen

Wij hadden op 31 december 2020 voor € 47.721.062 aan verstreckte langlopende geldleningen uitstaan. De drie grootste geldnemers zijn:

- Woningstichting Den Helder voor een bedrag van ongeveer € 44.275.307.
- Schouwborg de Kampanje voor een bedrag van € 2.500.000.
- Willemsoord voor een bedrag van € 765.000.

Krediet-/debiteurenrisico

Bij de krediet-/debiteurenrisico's bestaat de kans op een waardedaling van een uitstaande vordering, als gevolg van het niet (tijdig) nakomen van de verplichtingen door een debiteur. Het beheer van de debiteuren houdt verband met onze reguliere bedrijfsactiviteiten. Door een goed invorderingsbeleid kunnen we het kredietrisico als laag kwalificeren.

Garantstellingen

We staan garant voor het betalen van de rente en aflossingen van geldleningen van verschillende partijen. In 2019 hebben we onder voorwaarden (zie de nota Gemeentelijke garanties en geldleningen) een beperkt aantal garantstellingen verstrekt.

Bij de garantstellingen kunnen we onderscheid maken in een directe garantstelling of het aangaan van een achtervangpositie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dit laatste is bij de garantstelling voor woningcorporaties gebruikelijk. De gemeente staat dan voor 50% garant. Stichting Woontij, Vestia Groep, Stichting Woonzorg Nederland en Woningstichting Den Helder zijn aangesloten bij het WSW.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bedragen waarvoor wij per 31 december 2020 garant staan:

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen				
Instelling (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Gewaarborgd %	Schuld 1-1	Schuld 31-12
Woningstichting Den Helder	7.170	100,00%	4.287	4.088
NV Huisvuilcentrale Noord-Holland	598.528	3,84%	24.205	24.130
ROC Kop van Noord-Holland	5.445	100,00%	2.178	0
Noordwest ziekenhuisgroep	6.000	100,00%	6.000	5.400
Stichting Dierentehuis Den Helder	113	100,00%	3	0
Willemsoord BV	21.000	100,00%	15.000	15.000
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	48.688	9,00%	4.268	3.638
Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	338	12,88%	0	0
N.V. Port of Den Helder	26.300	100,00%	20.550	20.025
Stichting Blijf van mijn Lijf	500	100,00%	406	406
Scholen aan Zee	13.250	100,00%	13.250	13.250
Subtotaal garanties zonder achtervang	727.332		90.147	85.937
Stichting Woontij	57.774	50,00%	15.484	19.035
Woningstichting Den Helder	137.500	50,00%	148.750	148.750
Stichting Woonzorg Nederland	6.349	50,00%	2.409	2.275
Vestia Groep	4.674	50,00%	1.533	0
Subtotaal garanties met achtervang WSW	206.297		168.176	170.060
Totaal	933.629		258.323	255.997

Wij hebben voor de volgende instellingen een maximum afgesproken voor wat betreft de garantstellingen:

- Woningstichting Den Helder (maximale garantstelling van € 250 miljoen).
- Stichting Woontij (maximale garantstelling van € 22,5 miljoen en een looptijd van 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2023).
- Willemsoord bv (maximale garantstelling van € 21 miljoen).
- Port of Den Helder bv (maximale garantstelling van € 26,3 miljoen).
- Scholen aan Zee (maximale garantstelling van € 13,25 miljoen en een looptijd van 15 juli 2019 tot en met 15 juli 2043).

Dit houdt in dat bovenstaande instellingen tot het door ons vastgestelde maximum aan geldleningen kunnen aantrekken zonder tussenkomst van de gemeente. Uit de cijfers in deze tabel blijkt dat bovengenoemde instellingen nog ruimte hebben binnen het gestelde maximum.

3.3.5 Ontwikkelingen EMU-saldo

Het EMU-saldo (EMU = Europese Montaire Unie) is het verschil tussen de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een negatief saldo geeft aan dat de overheid een tekort heeft: de uitgaven zijn hoger dan de inkomsten. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het saldo van de totale Nederlandse overheid en draagt daarmee dus bij aan het EMU-tekort of overschot van de gehele overheid.

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlandse Product (BBP) mag bedragen.

Op basis van de Wet financiering decentrale overheden (FIDO) behoort ingrijpen voor de centrale overheid tot de mogelijkheden bij een dreigende overschrijding van het 3% EMU-tekort voor zover dit wordt veroorzaakt door een ongewenste ontwikkeling van het saldo van de lokale overheden.

Afspraak met het Rijk is dat het EMU-saldo in de begroting van de lokale overheden wordt opgenomen en de verantwoording van het EMU-saldo in de programmarekening. Zodat er inzicht is in de ontwikkeling daarvan.

In onderstaande tabel geven wij de verantwoording van het EMU-saldo over 2020 weer. Het verschil tussen de cijfers uit de jaarrekening 2020 en de bijgewerkte cijfers tot en met september 2020 is € 2.836.000 nadelig. De grootste oorzaak is een nadeliger saldo van baten en lasten van € 9.455.000. Tevens is de mutatie in de (im)materiële vaste activa ongunstiger dan de bijgewerkte cijfers. Dit komt door een hogere investeringsvolume en een lagere afschrijvingslast. Daar tegenover staat een per saldo lagere mutatie in de voorzieningen van € 1.089.000.

Omschrijving	2019 x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2019, aangevuld met raming resterende periode	2020 x € 1000,- Volgens jaarrekening 2020	2021 x € 1000,- Volgens begroting 2020
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-7.479	-9.455	-3.691
Mutatie (im)materiële vaste activa	5.492	7.359	3.548
Mutatie voorzieningen	-2.166	-1.077	19
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.751	-1.413	-4.591
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	479	224	0
	-13.866	-16.702	-2.629

3.3.6 Berekening rente-omslag

Met ingang van de begroting 2020 nemen wij de berekening van de rente-omslag op onder de financieringsparagraaf. En vanaf de jaarrekening 2020 nemen wij de verantwoording op.

Renteschema:		Jaar 2020
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	3.522.489
b.	De externe rentebaten (idem)	-340.685
	Saldo rentelasten en rentebaten	3.181.804
c 1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-651.888
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-1.446.613
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-2.098.501
d1.	Rente over eigen vermogen	-
d2.	Rente over voorzieningen	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	1.083.303
e.	De aan taakvelden toegerekende rente renteomslag)	-1.117.974
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ -34.671
	Boekwaarde activa 1-1	€ 111.969.514
	Rente-omslag	0,97
	Gehanteerde rentepercentage is:	1,00%

Bij de berekening van de rente-omslag in de begroting kijken wij naar onze (verwachte) rentelasten en de reeds bekende rentebaten. Bij de berekening moeten wij de specifieke rentebaten zoals van de grondexploitatie en onze doorleningen in mindering brengen op de rentelasten. Wat resteert aan rentelasten moeten wij verdelen over de boekwaarde van onze geactiveerde investeringen per 1 januari 2020. Bij deze investeringen moeten wij investeringen met een specifiek rentepercentage uitzonderen.

In de begroting volgde een berekend percentage van 0,83%; wij hebben dit afgerond op 1,00%. Met de actualisatie in 2020 komen wij uit op een berekend percentage van 0,97%, dit past keurig binnen de 1,00% die wij met de begroting hebben vastgesteld. Conform de wet- en regelgeving mag er een maximale afwijking van 25% zijn. Met de actualisatie blijven wij keurig binnen deze marge.

De omslagrente wordt gebruikt om de toe te rekenen rente aan de verschillende investeringen en dus kostendragers/activiteiten te bepalen. Deze rente maakt dan onderdeel uit van de lasten op de specifieke kostendragers, bijv. rioolbeheer. De tegenhanger is de kostenplaats financiering, hierop worden de baten vanuit de toe te rekenen rente verantwoord. Door de daling van de omslagrente dalen ook de rentelasten op de verschillende kostendragers en dus ook de baten op de kostenplaats financiering.

3.4 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf staan de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen in de bedrijfsvoering:

- Informatiebeveiliging.
- Personeelsbeleid en organisatie(ontwikkeling).
- Planning & control en financiën.

De paragraaf sluit af met de onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid.

Informatiebeveiliging

De gemeente moet sinds januari 2020 voldoen aan de eisen die worden gesteld in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). In 2020 heeft de gemeente een 0-meting uitgevoerd waaruit een gap-analyse voortvloeide en er verbeterplannen konden worden opgesteld. Naar aanleiding van de 0-meting zijn er uitgebreide beleidsdocumenten en procedures geschreven om informatiebeveiliging beter te structureren binnen de gemeente. Een organisatiebrede inzet om informatiebeveiliging te verhogen zal nodig zijn om volledig te voldoen aan de eisen van de BIO. Om dit te realiseren zijn investeringen en blijvende aandacht (bewustzijn) nodig, ook in 2021. Door middel van periodieke systeemupdates zijn we alert op nieuwe bedreigingen, nemen we adequate maatregelen om onze systemen en gegevens te beschermen en wordt er continu gefocust op informatiebeveiliging.

Tevens zijn er voorbereidingen getroffen om in 2021 een PDCA-cyclus te implementeren in de teams om informatiebeveiliging door middel van een verbetercyclus naar een hoger niveau te tillen. Op het gebied van bewustzijn wordt er in 2021 een training iBewustzijn aangeboden aan alle medewerkers (gericht op kennis en houding met betrekking tot informatiebeveiliging, privacy, integriteit en Suwinet). De trainingsresultaten worden gekoppeld aan de PDCA-cyclus om verbetering te kunnen meten. Daarnaast zal er in 2021 meer geïnformeerd en gecommuniceerd worden over informatiebeveiliging en privacy.

Gegevensbescherming

In 2020 is een werkgroep privacybeheer gevormd. Binnen de werkgroep is een vertegenwoordiging van medewerkers actief die binnen de eigen teams de kennis op gebied van gegevensbescherming verhogen. De medewerkers uit de werkgroep zijn in 2020 getraind op zowel algemene kennis van gegevensbescherming, het uitvoeren van een Data Protection Impact Assessment (DPIA), de rol van het verwerkingsregister en het uitvoeren van een privacy-audit.

In 2020 is het project Actualiseren van het verwerkingsregister opgestart en is een inrichtingsplan voor het project opgesteld. Er hebben voorbereidingen plaatsgevonden voor het uitvoeren voor de actualisatie van het verwerkingsregister in 2021. De inventarisatie voor de actualisatie start in februari 2021 en het actuele verwerkingsregister wordt in het voorjaar van 2021 opgeleverd.

Het traject afgeleid privacybeleid verloopt parallel aan het programma inrichting van sociale wijkteams en integrale toeleiding in het sociaal domein. Het traject afgeleid privacybeleid voor de Openbare Orde en Veiligheid is nog niet afgeleid en zal in 2021 worden geactualiseerd inclusief de benodigde vereisten die vanuit de Wet Politiegegevens (Wpg) voor boa's aan de gemeente worden gesteld.

Personeelsbeleid (HRM-beleid) en Organisatie (ontwikkeling)

Gestelde doelen voor 2020

- We richten ons op de verdere ontwikkeling van de in 2019 ingezette structuurwijziging.
- We richten ons ook op de (persoonlijke) ontwikkeling van de medewerkers opdat zij een kwalitatief goede bijdrage kunnen leveren aan onze organisatiedoelen. Daarnaast staat het leveren van excellente dienstverlening, zowel in- als extern centraal.
- Ook (organisatie)vraagstukken als 'hoe organiseren wij het werk met elkaar' zijn in het jaar 2020 onderwerp van gesprek. Tenslotte blijven we aandacht geven aan goed werkgeverschap in de meest brede zin van het woord.

Dit hebben we vormgegeven op de volgende manieren:

- In 2020 hebben we het management development traject voor de teammanagers afgesloten. Twee leidinggevendenden hebben zich opgegeven voor het volgen van een master.
- Intern zijn er opleidingen aangeboden voor alle medewerkers binnen onze organisatie (Omgaan met werkdruk, Helder schrijven, het Goede Gesprek, Resultaatgericht werken, Persoonlijk leiderschap). Daarnaast worden medewerkers in de gelegenheid gesteld om zich op andere manieren te ontwikkelen, bijvoorbeeld door coaching, meekijken met collega's, individuele trainingen (al dan niet gericht op het vakgebied).
- We nemen deel aan het platform Werken in Noord-Holland Noord en stellen onze interne vacatures ook via dit platform open voor kandidaten uit andere aangesloten organisaties.
- Het project Excellente Dienstverlening is opgestart; diverse werkgroepen zijn aan de slag gegaan met het uitwerken van onderwerpen en activiteiten.
- We zijn aan de slag gegaan met de doorontwikkeling van het Opgavegericht Werken, samen met het management en een trainee/werkgroep.
- We zijn gestart met het ontwikkelen van beloningsbeleid wat bijdraagt aan goed werkgeverschap.
- Wij ondersteunen medewerkers bij het pakken van hun professionele rol, door het goede gesprek vanuit vertrouwen te voeren met elkaar.

Planning & Control en Financiën

Belangrijke ontwikkelingen

Voor het onderdeel Planning & Control en Financiën zijn belangrijke ontwikkelingen in 2020 geweest:

- De verdere invulling van de voor 2019-2021 afgesproken ambitie tot besparing op de bedrijfsvoeringskosten;
- Het werken met een nieuw model begroting en de verantwoording daarover en;
- Het voorbereiden van de invoering van een nieuw financieel systeem.

Besparing bedrijfsvoeringskosten

Voor de begrotingen 2019-2021 is een ambitie opgenomen om te komen tot invulling van besparingen op bedrijfsvoering. Deze besparingen vloeiden voort uit de meerjarenbegrotingen 2017 en 2018. In totaal moet een bedrag van € 1,75 mln. worden bespaard in 2021. Deze bezuiniging is ingevuld door te bezuinigen op de formatie. Zowel op de overheadfuncties (personeelszaken, financiën, bestuur en communicatie), het management als op de uitvoerende afdelingen is bezuinigd. De start daarvoor was in 2019; in 2020 is dit afgerond. Een ander deel is ingevuld door te besparen op de interne materiële kosten; alle zaken die we gebruiken voor ons werk. Ook die besparing is gerealiseerd. Voor 2021 zal de verdere invulling plaatsvinden.

Werken met een nieuw model begroting

In samenwerking met de Argumentenfabriek is voor 2020 invulling gegeven aan een nieuwe opzet van de kadernota en de begroting. Daarbij is samen met leden van commissies en de raad nagedacht over een begroting die vorm geeft aan meer concrete doelstellingen, aangevuld met indicatoren om de realisatie te kunnen volgen. Deze opzet is een goede stap om over een begroting te beschikken die de raad meer mogelijkheden geeft om te sturen. De doelstellingen en indicatoren zijn in de tussentijdse rapportages gebruikt om te rapporteren over de voortgang. De aanpak is geëvalueerd in de auditcommissie; er zijn nog mogelijkheden tot verbetering; met name door doelstellingen concreter en meetbaarder te maken. Het werken met een concretere begroting is een proces van blijvend actualiseren; de doelstellingen van de raad kunnen veranderen en bij verkiezingen kunnen deze veranderingen groot zijn.

Er is gekozen om voortaan van vier programma's uit te gaan:

- Bestuurlijke vernieuwing;
- Zorgzame gemeente;
- Vitale gemeente en;
- Leefbare gemeente.

De begroting en jaarrekening kunnen daardoor aan de ene kant compacter zijn en aan de andere kant concreet ingaan op (de voortgang op) belangrijke doelstellingen binnen die programma's.

Vorbereiding invoering nieuw financieel systeem

De gemeente gaat vanaf 1 januari 2021 werken met het pakket Key2Financiën van Centric. Omdat daarbij volledig wordt overgegaan op een zogeheten SaaS-oplossing (het beheer en de opslag van de gegevens vindt plaats door en bij de leverancier) heeft deze voorbereiding de nodige aandacht gevraagd in 2020. Het voltooiën van alle gebruiksmogelijkheden zal in 2021 verder gaan (inzetten verplichtingenadministratie; projectmatig werken).

Onderzoeken

Onderzoeken naar doelmatigheid en doeltreffendheid (213a)

Er wordt regelmatig onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Den Helder door onder andere de Rekenkamercommissie. Dit in het kader van benchmarks en voor de interne controle en rechtmatigheid. De capaciteit die nodig is voor het doen van onderzoeken ex artikel 213a Gemeentewet is ingezet voor het opvolgen van de uit deze onderzoeken voortvloeiende verbeterpunten en aanbevelingen. In 2020 is een plan van aanpak gemaakt om meer datagedreven te gaan werken. Door corona is de uitvoering daarvan vertraagd. Het is de bedoeling om op deze manier meer zicht te krijgen op de effecten van de uitvoering door de gemeenten en daarvan te kunnen leren om effectiever te kunnen werken. In 2020 is verder gewerkt aan het doorvoeren van de bezuinigingen op de formatie dat in 2019 is gestart.

Opvolgen aanbevelingen rapporten Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie heeft aan de gemeenteraad de uitkomsten van de volgende onderzoeken gepresenteerd.

1. Een onderzoek naar het toezicht en de handhaving in het kader van de Openbare Orde en Veiligheid.
2. Een onderzoek naar het armoedebeleid en de schuldhulpverlening in Den Helder.
3. Een gezamenlijk onderzoek met andere Rekenkamercommissies naar de GGD Hollands Noorden (GGD HN).
4. Een quick scan naar de opvolging van Meldingen Openbare Ruimte (MOR).

De aanbevelingen uit het onderzoek naar toezicht en handhaving hebben tot doel om de informatievoorziening rond toezicht en handhaving aan de raad te verbeteren. Verder doet het aanbevelingen de kaderstellende en controlerende rol met betrekking tot toezicht en handhaving op OOV te verbeteren.

Het onderzoek naar het armoedebeleid en schuldhulpverlening geeft de volgende conclusies:

- De doelstellingen van beleid zijn vooral gericht op preventie, toegankelijkheid en gebruik. Activering is onderbelicht;
- Het beleid is nog sterk gericht op inkomensondersteuning;
- De doelstellingen en maatregelen rond het tegengaan van armoede onder kinderen zijn adequaat. Maatregelen rond monitoring van deze doelstellingen ontbreken echter;
- Maatregelen ten aanzien van schulden zijn vooral gericht op verbetering van de schuldhulpdienstverlening;
- De uitvoering van het beleid blijft achter. Daar waar maatregelen wel worden uitgevoerd heeft de gemeente slechts beperkt zicht op de voortgang ervan en;
- De uitvoering van beleid is belegd bij een aantal maatschappelijke organisaties. De gemeente stuurt daarbij niet of nauwelijks op resultaat, wel op inzet en inspanning.

De aanbevelingen zijn in december 2020 door de gemeenteraad overgenomen en worden geïmplementeerd.

Het onderzoek naar de GGD HN (gedaan voor de gemeenten die deelnemen in deze GGD) gaf de volgende aanbevelingen:

- Zet in op verdere verbetering van risicomanagement en -classificatie.
- Kijk kritisch naar de rolname van de gemeenteraad. Geef beter invulling aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad, en zoek handvatten om de raad meer grip te geven op de GGD HN.
- Vraag het college de GGD HN te verzoeken in de bestuursrapportage te rapporteren over de continuïteit van de dienstverlening in relatie tot de invulling van vacatures binnen de GGD HN.

De gemeenteraad heeft unaniem besloten om de conclusies van het eindrapport te onderschrijven en alle aanbevelingen over te nemen, dan wel het dagelijks bestuur te verzoeken deze nader uit te werken en zo nodig met nadere voorstellen daartoe te komen.

Uit de rekenkamerbrief van december 2020 (naar aanleiding van de quick scan meldingen openbare ruimte) kwam naar voren dat, ondanks het feit dat de gemeente een goede voldoende score (rapportcijfer 7 tot 7,5), er een aantal zaken is die nog beter kunnen.

De aanbevelingen naar aanleiding daarvan luiden:

- Zorg in de nabije toekomst als gemeente voor Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) om daarmee de ontwikkelingen met betrekking tot het aantal meldingen, de afhandelingsnelheid en de klanttevredenheid aan te kunnen sturen.
- Zorg dat het werkdocument met betrekking tot de werkprocessen rond de afhandeling Meldingen Openbare Ruimte (dat dateert uit 2016) in het eerste kwartaal van 2021 wordt herzien en geactualiseerd.
- Zorg voor goede afspraken en een borging van een periodieke evaluatie van rapportages over de afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte. Zorg ervoor dat deze periodieke rapportages worden besproken en geëvalueerd met zowel het college als de gemeenteraad.

Er wordt gewerkt aan de implementatie van deze aanbevelingen.

3.5 Verbonden partijen

GGD Hollands Noorden	Alkmaar	Gemeenschappelijke regeling	
Openbaar belang			
Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.			
Deelnemende partijen	Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel		
Bestuurlijk belang	Financieel belang x € 1000		
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt.	Aandelenkapitaal		
	Leningen/garantstellingen		
	Impuls		
	Exploitatie	3.415	
	(incl. 1.440 aanvullende diensten)		
Portefeuillehouder: T. Biersteker, P. Kos (plv)			
Stemverhouding: 8,1%			
(Markt) ontwikkelingen			
Financiële positie (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	1.600	1.877	
Vreemd vermogen	15.448	16.875	
Risico's			
Risico's die zich hebben voorgedaan in 2020 hadden te maken met de informatiebeveiliging en privacybescherming en de coronacrisis.			

Gesubsidieerde arbeid Kop van Noord-Holland (GrGa)	Schagen	Gemeenschappelijke regeling	
Openbaar belang	Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) en de Participatievoorziening beschut werk (artikel 10b Participatiewet) en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen.		
Deelnemende partijen	De gemeenten Den Helder, Hollands Kroon en Schagen		
Bestuurlijk belang	Financieel belang x € 1000		
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners dat de gemeente heeft. De GrGa heeft een 100% deelneming in Pro Bedrijven (voorheen Noorderkwartier N.V.) te Schagen.	Aandelenkapitaal	50	
	Leningen/garantstellingen	n.v.t.	
	Impuls	n.v.t.	
	Exploitatie	7.024	
Portefeuillehouder: P.J.R. Kos, P. de Vrij (plv)			
Stemverhouding:	Iedere gemeente heeft een even zware stem.		
(Markt) ontwikkelingen	Toelichting: In 2020 is de pilot Duurzaam aan het werk met loonkostensubsidie verder uitgerold. Vanaf 1 januari 2021 is de gemeenschappelijke regeling aangepast zodat de GrGa op een rechtmatige wijze aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en die tot de doelgroep loonkostensubsidie behoren een arbeidscontract aanbieden. In de pilot Duurzaam aan het werk met loonkostensubsidie is een succesvolle werkwijze voor deze regeling ontwikkeld.		
Financiële positie (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	50	50	
Vreemd vermogen	1.763	2.375	
Resultaat	0		subsidieoverschot: 1.681
Risico's	Tot op heden zijn voor de doelgroep Participatiewet geen CAO afspraken gemaakt. Verwacht wordt dat deze in de loop van 2021 er op landelijk niveau wel komen. Dit betekent een toename van de arbeidskosten voor personen geplaatst in de regeling Beschut werk of in de regeling Duurzaam aan het werk met loonkostensubsidie. Het is nog onduidelijk of en in hoeverre gemeenten door het Rijk worden gecompenseerd voor deze extra kosten.		

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	Alkmaar	Gemeenschappelijke regeling	
Openbaar belang			
Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.			
Deelnemende partijen		Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.	
Bestuurlijk belang		Financieel belang x €1.000	
Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt.		Aandelenkapitaal	N.v.t.
		Leningen/garantstellingen	51.426
		Impuls	N.v.t.
		Exploitatie	26 N
Portefeuillehouder: J. Nobel			
Stemverhouding: conform verdeelsleutel 9%.			
(Markt) ontwikkelingen			
Toelichting: De veiligheidsregio heeft in 2020 en zal ook in 2021 alle zeilen bij moeten zetten in de strijd tegen het coronavirus. De veiligheidsregio heeft in deze beleidsperiode wel al een aantal nieuwe bewegingen ingezet op het gebied van nieuwe crisistypen, veilig leven, de toekomst van de brandweer en de verbinding tussen zorg en veiligheid. De snelheid in het realiseren van deze activiteiten zal afhankelijk zijn van de impact van het coronavirus op onze organisatie. Klimaatverandering, de energietransitie en ontwikkelingen op het gebied van cyber en de intensivering van het gebruik van de Noordzee zijn voorbeelden van veranderingen en ontwikkelingen die in de toekomst steeds vaker tot incidenten zullen leiden en maatschappij-ontwrichtende gevolgen kunnen hebben.			
Financiële positie (x € 1000)			
	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	5.327	4.714	
Vreemd vermogen	44.259	51.823	
Resultaat	26 N (2020)		
Risico's			
Omdat de jaarrekening 2020 van de veiligheidsregio tijdens dit schrijven nog niet bekend zijn, zijn de bovenstaande financiële gegevens ontleend aan de begroting 2021 (meerjarige balansprognose) van de veiligheidsregio. Taakverschuiving/uitbreiding van taken van de veiligheidsregio kan leiden tot meer financiële bijdragen en risico's. Ook het niet halen van prestatie-indicatoren kan mogelijk leiden tot meer financiën door investeringen. De Veiligheidsregio geeft aan het komende jaar te bezuinigen, maar er zijn verschillende financiële risico's die de haalbaarheid van de bezuiniging in de weg kan staan. Zo zijn de kosten voor de komst van de Omgevingswet nog niet voldoende uitgewerkt en gaan we er op dit moment vanuit dat de taakdifferentiatie binnen de brandweer door het Rijk wordt betaald.			

Regionaal Archief Alkmaar

Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA) Alkmaar Gemeenschappelijke regeling

Openbaar belang

RHCA voert de wettelijk verplichte taak uit tot het beheer van het gemeentearchief. Het in het samenwerkingsverband vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historisch bronnenmateriaal en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.

Deelnemende partijen

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Langedijk, Schagen, Texel en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente, die dit lid vertegenwoordigt.

Financieel belang x € 1000

Aandelenkapitaal	n.v.t.
Leningen/garantstellingen	n.v.t.
Impuls	n.v.t.
Exploitatie	

Portefeuillehouder: R.Duijnker vervanger T.Biersteker

Stemverhouding:

12,5% (6 van de 48 stemmen)

(Markt) ontwikkelingen

Toelichting: Er is er wijziging van de Archiefwet op komst, waardoor de overbrengingstermijn van overheidsarchieven teruggebracht wordt van 20 jaar naar 10 jaar. Dit zal de daaropvolgende jaren kunnen leiden tot extra inzet door versnelde overbrengingen van archief van de deelnemende gemeenten naar het Regionaal Archief. Indien hiervoor extra middelen nodig zijn, zal dit tijdig onder de aandacht van het bestuur en de deelnemende gemeenten gebracht worden.

De coronacrisis kan nog voor extra kosten zorgen.

Financiële positie (x € 1000)

	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	421	cijfers nog niet bekend	
Vreemd vermogen			
Resultaat	135		

Risico's

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHH) Hoorn Gemeenschappelijke regeling

Openbaar belang

De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (landelijke milieu- en Wabotaken).

Deelnemende partijen

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een vastgesteld aantal stemmen, waarbij de stemverdeling voor de gemeenten is gebaseerd op de combinatie van inwoneraantal en in te brengen budget. Het aantal stemmen voor de Provincie is gebaseerd op het in te brengen budget.

Financieel belang x € 1000

Aandelenkapitaal
Leningen/garantstellingen
Impuls
Exploitatie

Portefeuillehouder: M. Wouters

Stemverhouding: 5,95%

(Markt) ontwikkelingen

Toelichting: geen

Financiële positie (x € 1.000)

	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	3.142	5.766	Het positieve resultaat van 2020 moet nog worden terug betaald
Vreemd vermogen	4.966	9.444	Er zijn meer voorschotbedragen ontvangen
Resultaat	2.797		

Risico's

Omgevingswet:

De invoering van de Omgevingswet is verschoven naar 1 januari 2022. De effecten van de Omgevingswet voor de Omgevingsdienst zijn groot. Het pakket aan basistaken wordt naar alle waarschijnlijkheid vergroot ook de manier van werken en het juridisch en technisch instrumentarium zal veranderen. Over de Omgevingswet zijn regelmatig overleggen met de Omgevingsdienst.

Proces "Een sterker fundament"

De Omgevingsdienst ontwikkeld een nieuwe financieringsvorm waarbij op basis van een risicoprofiel de financiële bijdrage van een gemeente wordt bepaald. Uitgangspunt is dat de totale kosten van de Omgevingsdienst niet wijzigen.

COCENSUS

Cocensus Hoofddorp Gemeenschappelijke regeling

Openbaar belang

Het namens de veertien deelnemende gemeenten zo efficiënt mogelijk heffen, invorderen en kwijtschelden van gemeentelijke belastingen, lokale heffingen en rechten. Het uitvoeren van de Wet WOZ, BAG, afhandelen van bezwaar en beroep, taxatie van vastgoed en het beheer van vastgoedinformatie.

Deelnemende partijen

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Beverwijk, Den Helder, Haarlem, Haarlemmermeer, Heerhugowaard, Hillegom, Langedijk, Oostzaan, Wormerland, Uitgeest, Castricum en Heiloo.

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente die dit lid vertegenwoordigt.

Financieel belang x € 1000

Aandelenkapitaal
Leningen/garantstellingen 8.150
Impuls
Exploitatie

Portefeuillehouder: J.K. Visser

Stemverhouding: 7,1% (2 van de 28 stemmen)

(Markt) ontwikkelingen

Financiële positie (x € 1000)

	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	304	477	
Vreemd vermogen	4.397	5.514	
Resultaat			

Risico's

De GR heeft geen eigen weerstandsvermogen omdat de deelnemers garant staan voor eventuele financiële tegenvallers. Wel bestaat er een post voor onvoorziene uitgaven die wordt gevoed tot een maximum van € 250.000 vanuit positieve rekeningresultaten. Over 2020 is er een positief resultaat geboekt van € 227.051. Dit bedrag wordt naar rato teruggegeven aan de deelnemers. Met het outsourcen van de ICT en de aankoop van een nieuw kantoorpand is een belangrijke kwetsbaarheid binnen de organisatie van Cocensus en een risico voor huisvesting weggenomen.

Openbaar belang

De doelstelling van Willemsoord BV is "het (her)ontwikkelen van gronden, gebouwen en/of andere registergoederen te Den Helder, waaronder de Oude Rijkswerf Willemsoord"

De kernactiviteiten van Willemsoord BV zijn:

- Het in stand houden en beheren, exploiteren van cultuur historisch erfgoed met als doel zelfstandig via bijdragen, verhuur en evenementen in de exploitatie te kunnen voorzien;
- Het ondersteunen van huurders op Willemsoord in het aantrekken van bezoekers door middel van marketingactiviteiten en evenementen.
- het voeren van parkmanagement (afval en beveiliging).

Deelnemende partijen

De gemeente Den Helder

Bestuurlijk belang
Financieel belang

Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder.

Aandelenkapitaal 20.000

Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend

Leningen/garantstellingen 16.050.000

Impuls n.v.t.

Portefuillehouder aandeelhoudersrol: Kees Visser

Exploitatie 346.740

Portefuillehouder opdrachtgeversrol: H. Keur

Stemverhouding: 100%
(Markt) ontwikkelingen

Op 14 december 2020 gaf de gemeenteraad aan geen wensen en bedenkingen te hebben bij het in erfpacht uitgeven van delen van de Stelling aan stichting Erfgoed Den Helder. Ook stelde de raad een subsidie beschikbaar voor de herontwikkeling van Fort Kijkduin. Een goede start voor de erfgoedorganisatie. De taken van het beheer, onderhoud en exploitatie van het monumentale erfgoed van de Stelling worden door de stichting uitgevoerd. De gemeente stelt hiervoor jaarlijks een subsidie beschikbaar aan Stichting Erfgoed Den Helder. Willemsoord BV en de Stichting Erfgoed Den Helder hebben verschillende taken samengebracht. Het aanvragen van subsidie, het planmatig onderhoud en de financiële administratie. In samenwerking is de nieuwe voorzitter van de Raad van Toezicht van de stichting en de Raad van Commissarissen van Willemsoord BV geselecteerd. Per 1 januari 2021 zijn de stichting Erfgoed Den Helder en Willemsoord bv een economische eenheid geworden: personeel en activiteiten gaan door onder één bestuur. Door de Corona crisis en de daarmee samenhangende maatregelen zijn er geen evenementen op Willemsoord georganiseerd. Op Willemsoord moesten vanaf half maart 2020 veel huurders hun deuren sluiten. Vanaf 1 juni mochten veel ondernemers weer open, zij het met veel restricties. Evenementen waren niet toegestaan. Vanaf 16 oktober moest een flink aantal ondernemers de deuren weer sluiten en vanaf 14 december was praktisch alles gesloten. Als gevolg van de financiële effecten van de corona maatregelen zijn betalingsachterstanden op de huur ontstaan van ruim tweehonderduizend euro. De directie heeft met de ondernemers gesprekken gevoerd over achterstanden in de betaling van de huur en het maken van passende afspraken. Deze afspraken zijn verwerkt in het rekeningresultaat.

Financiële positie (x € 1000)

	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	5.707	5.738	
Vreemd vermogen	18.407	18.680	
Resultaat	53	70	

Risico's

1. Het onderhoud van bruggen, dokken, kade's en kranen is moeilijk voorspelbaar en zijn van een buitencategorie als daar echt calamiteiten optreden. Het risico voor de aandeelhouder is dat bij calamiteiten een beroep op financiële ondersteuning van de gemeente wordt gedaan. Het afgelopen jaar heeft Willemsoord BV onderzoek laten verrichten naar de technische staat. Hierop is de onderhoudsopgave afgestemd. De bruggen en de Boerenverdietsluis worden overgedragen aan de gemeente.
2. De effecten van de Covid-19 crisis op de inkomsten van Willemsoord BV zijn voor het jaar 2021 en verder nog onbekend. In gesprek met huurders zijn oplossingen voor betalingsachterstand gevonden. De effecten voor de eerste drie maanden van 2021 zijn meegenomen in het rekeningresultaat.
3. De energiekosten drukken hoog op de exploitatie van de huurders. In 2020 is technisch onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de bestaande gebouwen te isoleren. Dit wordt in 2021 verder uitgewerkt.
4. De huidige leningen zijn kortlopend en worden gefinancierd tegen de huidige zeer lage variabele rente. Gehele leningenportefeuille is ondergebracht bij de gemeente. (raadsbesluit 28 september 2020). Daarmee is het risico van stijgende variabele rente voldoende ondervangen.

Baggerbeheer BV
Den Helder
Besloten vennootschap
Openbaar belang

De gemeente Den Helder is enig aandeelhouder van Baggerbeheer Den Helder B.V. (Baggerbeheer).

Sinds 1994 bestaat Baggerbeheer. Doel is de exploitatie van depots ten behoeve van de opslag en verwerking van baggerspecie, grond, en groenafval. Het betreft de depots Oost 1, Oost 2 en de voormalig Insteekhaven. Baggerbeheer heeft een 50% risico dragend aandeel in v.o.f. 't Oost. De bedrijfsnaam van v.o.f. 't Oost is Milieupark Oost.

Inhoudelijke bijdrage aan de doelstellingen van de gemeente in 2019: Doel 1 van de Strategische visie 2020 (bijdrage aan de bevaarbaarheid van de waterwegen)

Deelnemende partijen

De gemeente Den Helder
Vries & van de Wiel

Bestuurlijk belang

Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder.
Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.

Financieel belang x € 1000

Aandelenkapitaal
Leningen/garantstellingen
Impuls
Exploitatie

Portefeuillehouder: M. Wouters

Stemverhouding: 100%
(Markt) ontwikkelingen

Toelichting:

Op 15 januari 2021 is de Vaststellingsovereenkomst beëindiging samenwerking Milieupark Oost getekend door de gemeente Den Helder, Baggerbeheer Den Helder B.V. en Milieutechniek De Vries & van de Wiel. Hierdoor is de samenwerking tussen Baggerbeheer Den Helder B.V. en Milieutechniek De Vries & van de Wiel in Milieupark Oost met terugwerkende kracht op 1 januari 2020 beëindigd.

Baggerbeheer Den Helder B.V. en Milieutechniek De Vries & van de Wiel zijn gezamenlijk eigenaar van de gronden:

- locatie Solrec: Baggerbeheer Den Helder draagt deze locatie in eigendom over aan Milieutechniek De Vries & van de Wiel
- locatie depot voormalige insteekhaven: het eeuwigdurende beheer wordt eind 2021 overgenomen door de provincie Noord-Holland en in eigendom overgedragen aan de gemeente Den Helder. Aansluitend kan Baggerbeheer Den Helder B.V. worden geliquideerd.

Financiële positie x € 1000

	31-12-2018	31-12-2019	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	- 663	- 642	
Vreemd vermogen	721	799	
Resultaat	- 496	- 1.084	

De gemeenteraad heeft op 25 januari 2021 besloten dat zij geen bedenkingen heeft tegen het voorgenomen besluit van het college van B&W om in te stemmen met een garantstelling om 50% bij te dragen in het tekort aan het opgebouwde doelvermogen voormalige insteekhaven, tot maximaal €500.000 in geval van een door de provincie naar beneden bij te stellen rekenrente doelvermogen voormalige insteekhaven. Het college van Gedeputeerde Staten heeft recent aangegeven dat zij de rekenrente voor het doelvermogen voormalige Insteekhaven definitief vastgesteld heeft op 5,0%.

NV HVC	Alkmaar	Naamloze Vennootschap	
Openbaar belang			
De NV HVC heeft als doel zijn meerwaarde en maatwerk leveren aan haar aandeelhoudende gemeenten en waterschappen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en het opwekken en leveren van duurzame energie. HVC ondersteunt haar aandeelhouders in hun ambitie voor het realiseren van de landelijke doelstelling van 75% gescheiden inzameling en hergebruik van huishoudelijk afval in 2020. HVC draagt bij aan het realiseren van de ambitie voor gemeenten en waterschappen van 14% duurzame energie in 2020 door te investeren in energieprojecten gericht op de productie (en afzet) van duurzame warmte, elektriciteit en gas. Als aandeelhoudende gemeente heeft Den Helder met HVC een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor de inzameling van huishoudelijk afval.			
Deelnemende partijen		44 gemeenten in Noord- en Zuid-Holland, Flevoland en Friesland en 6 waterschappen in Noord- en Zuid-Holland.	
Bestuurlijk belang		Financieel belang x € 1000	
De gemeente Den Helder bezit met 112 aandelen 3,8% van het aantal aandelen A van HVC. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.		Aandelenkapitaal	112x 45,45=5.090
		Leningen/garantstellingen	725.000
		Impuls	
		Exploitatie	
Portefeuillehouder: M.C. Wouters			
Stemverhouding: 3,8%			
(Markt) ontwikkelingen			
HVC is actief op het gebied van afvalinzameling, verwerken van afval- en grondstoffen en productie en levering van duurzame energie. HVC verzorgt de afvalinzameling voor gemeenten waarmee langjarige dienstverleningsovereenkomsten zijn afgesloten. Een op dit moment licht afnemend aanbod aan brandbaar restafval afkomstig van de aandeelhouders. Er is sprake van een toenemende afzet van warmte en duurzame elektriciteit. De opbrengsten van met name de niet-groene energie en opbrengsten van secundaire grondstoffen zijn van invloed op de inkomsten van HVC.			
Financiële positie x € 1000			
	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	126	142	
Vreemd vermogen	870.000	722.463	
Resultaat	15,2		
Risico's			

Luchthaven Den Helder BV	Den Helder	Besloten Vennootschap	
Openbaar belang			
<ul style="list-style-type: none"> Het exploiteren van de luchthaven Den Helder door diensten te verlenen aan de offshore helikopter vervoersmarkt en de algemene luchtvervoersmarkt. Het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met en het voeren van de directie over andere ondernemingen met een soortgelijk of aanverwant doel alsmede het (doen) financieren ook door middel van het stellen van zekerheden van andere ondernemingen, met name die waarmee de vennootschap in een groep is verbonden. <p>Luchthaven Den Helder is 50% beherend vennoot van Den Helder Airport CV. De andere (stille) vennoot is CHC Helikopters. In de CV vinden de bedrijfsactiviteiten plaats.</p>			
Deelnemende partijen		De gemeente Den Helder	
Bestuurlijk belang		Financieel belang x € 1.000	
Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder.		Aandelenkapitaal	45
Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college. De gemeente heeft de bevoegdheid voor de benoeming van leden Raad van Commissarissen en directie van de BV.		Leningen/garantstellingen	0
		Impuls	n.v.t.
		Exploitatie	n.v.t.
<p>Portefeuillehouder aandeelhoudersrol: Kees Visser Portefeuillehouder opdrachtgeversrol: Kees Visser</p>			
Stemverhouding: 100%			
(Markt) ontwikkelingen			
Toelichting:			
<ul style="list-style-type: none"> Afnemende activiteiten op de Noordzee door zeer lage olie- en gasprijzen en afnemend activiteit olie- en gaswinning Noordzee en door de coronacrisis. DHA had in 2020 15% minder vliegbewegingen t.o.v. 2019 en 28% minder passagiers t.o.v. 2019. Nieuwe markten worden gezocht, zoals faciliteren offshore wind op zee met zowel helikopters als vaste vleugelvliegtuigen. Gesprek met Rijksvastgoedbedrijf wordt gevoerd om afdracht voor civiel medegebruik te verlagen Gevolgen van de corona-crisis hebben negatieve invloed op bedrijfsvoering. Lobby wordt gevoerd om Den Helder Airport meer in beeld te brengen op rijksniveau. Het proces wordt gestart om te komen tot een uitbreiding van de luchthaven aan de zuidkant met het doel ruimte te bieden aan de ontwikkeling van het maritiem cluster en geïnteresseerde bedrijven te kunnen faciliteren. 			
Financiële positie x € 1.000			
	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	7.484	nog niet bekend	
Vreemd vermogen	16	nog niet bekend	
Resultaat 2019	291	2020: nog niet bekend	lage olie- en gasprijzen en corona-pandemie hebben negatief effect
Risico's			
<ul style="list-style-type: none"> De exploitatie van Den Helder Airport is afhankelijk van de ontwikkelingen van de energiemarkt die van invloed zijn op het aantal vliegbewegingen en passagiers. Het uitblijven van meer activiteit op de Noordzee door de lage olie- en gasprijzen maakt dat het aantal vliegbewegingen afneemt en er tekorten in de exploitatie van DHA ontstaan. Daar boven op komen de gevolgen van de corona-crisis waardoor het aantal vliegbewegingen in 2020 is afgenomen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de exploitatie. De buffers van DHA zijn eind 2020 nog van voldoende omvang om tegenvallers op te vangen. Het duurt het nog tot 2030 voordat de huidige afname van vliegbewegingen gerelateerd aan de olie- en gasmarkt is vervangen door voldoende vliegbewegingen voor de markt van windenergie op zee. Een periode van tekorten kan gaan ontstaan die over enkele jaren een liquiditeitsprobleem kan geven. Als in de komende jaren verliezen optreden, komen deze verliezen op grond van de huidige overeenkomst met CHC voor rekening van LDH BV. CHC draagt als stille vennoot slechts tot een maximum van € 148.000 in de verliezen bij. Als het niet lukt de juridische structuur van DHA CV aan te passen naar een BV structuur, dan blijft de gemeente als aandeelhouder van de Luchthaven BV de grootste risicodragers. Het langer duren van de corona-crisis heeft een negatief effect op de bedrijfsvoering van DHA. 			

Bank Nederlandse Gemeenten NV (BNG Bank) Den Haag Naamloze vennootschap

Openbaar belang

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkerrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

Deelnemende partijen

Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandelen dat de gemeente bezit. De gemeente Den Helder bezit 0.39% van de aandelen, dat zijn 211.731 aandelen met een nominale waarde van 2,50 per stuk.

Financieel belang x € 1000

Aandelenkapitaal	529
Leningen/garantstellingen	0
Impuls	0
Exploitatie	0

Portefeuillehouder: K. Visser

Stemverhouding: 0.39%

(Markt) ontwikkelingen

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank. De volatiliteit op de financiële markten zal dit jaar naar verwachting groot blijven. Dat maakt het doen van voorspellingen over hetverwachte nettoresultaat 2021 niet verantwoord.

Financiële positie x € 1mln.

	01-01-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	4.887	5.097	
Vreemd vermogen	144.802	155.262	
Resultaat	221		

Risico's

Gevoeligheid van het renteresultaat als gevolg van politieke en economische en monetaire ontwikkelingen.

NV Houdstermaatschappij GKNH

NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop van Noord-Holland Amsterdam Naamloze vennootschap

Openbaar belang

N.V. Houdstermaatschappij Gaskop Noord-Holland (GKNH) in liquidatie. In de aandeelhouders vergadering van 21 juni 2017 is besloten de aandelen Alliander, die de vennootschap tot dan toe hield, aan de verschillende gemeenten over te dragen. Sinds 18 december 2017 is Den Helder rechtstreeks aandeelhouder van Alliander. Op 20 juni 2017 is besloten de vennootschap te ontbinden. Om te komen tot definitieve ontbinding diende eerst het geschil met de belastingdienst rondom de vennootschapsbelasting over de jaren 2016 en 2017 te worden beslecht. Met dagtekening 16 oktober 2020 heeft de vereffenaar laten weten dat het geschil is beëindigd, waardoor definitieve ontbinding naar verwachting zal plaatsvinden in het eerst halfjaar van 2021. Vooruitlopend hierop heeft gemeente Den Helder in 2020 een dividend ontvangen van € 209.432. Indien en voorover in 2021 na aftrek van de nog te maken kosten een eigen vermogen resteert, zal dit bij definitieve ontbinding alsnog (ook) worden uitgekeerd.

Deelnemende partijen	Gemeenten uit Noord-Holland.
-----------------------------	------------------------------

Bestuurlijk belang	Financieel belang x € 1.000
---------------------------	------------------------------------

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandelen dat de gemeente bezit. De gemeente Den Helder bezit 12% van de aandelen. Bevoegdheid om in samenspraak met de gemeenten in de Kop van Noord-Holland een voordracht te doen tot benoeming van een lid van de Raad van Commissarissen.	Aandelenkapitaal	-
	Leningen/garantstellingen	-
	Impuls	-
	Exploitatie	-

Portefeuillehouder: K. Visser en H. Keur (plv.)

Stemverhouding: 12%

(Markt) ontwikkelingen

Toelichting

Financiële positie x € 1000

	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	N.v.t	N.v.t	i.v.m. liquidatie
Vreemd vermogen	N.v.t	N.v.t	
Resultaat			

Risico's

Alliander N.V. Gemeenschappelijke regeling
Openbaar belang

Alliander is een energienetwerkbedrijf. Dagelijks ondersteunt het ruim 3 miljoen klanten met toegang tot energie. Het zorgt voor een betaalbare, betrouwbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Als netwerkbedrijf is Alliander verantwoordelijk voor de regionale distributie van energie, zoals elektriciteit, (bio)gas en warmte. Alliander wil haar positieve invloed, zoals het welzijn van de klanten vergroten dankzij een betrouwbare, betaalbare en voor iedereen onder gelijke condities toegankelijke energievoorziening. Daarnaast wil Alliander haar negatieve invloed, zoals de uitstoot van broeikasgassen, minimaliseren.

Deelnemende partijen

De aandeelhouders zijn provincies en gemeenten.

Bestuurlijk belang
Financieel belang x € 1 mln.

De grootste aandeelhouders zijn de provincies Gelderland (44,68%), Friesland (12,65%) en Noord-Holland (9,16%) en de gemeente Amsterdam (9,16%).

Aandelenkapitaal	684
Leningen/garantstellingen	5.094
Impuls	-
Exploitatie	-

De overige aandeelhouders hebben minder dan 3% aandelen. De gemeente Den Helder bezit 473.825 aandelen van de totaal 136.794.964 uitgegeven aandelen à € 5 nominaal (0,35%).

In 2020 is een bruto dividend ontvangen van € 393.483

Stemverhouding: 0,35%
(Markt) ontwikkelingen

Toelichting:

Financiële positie x € 1 mln.

	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	4.224	4.328	+ 104
Vreemd vermogen	4.567	5.094	+ 527
Resultaat	224 (2019: 253)		- 29

Risico's

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV Alkmaar Naamloze vennootschap

Openbaar belang

Zoals beschreven in de statuten van de NV)

het versterken van de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in de noordelijke regio van Noord-Holland; het verder ontwikkelen van een positief vestigings- en ondernemersklimaat in de noordelijke regio van Noord-Holland; en het collectief en effectief representeren van de noordelijke regio van Noord-Holland in haar belangen, ambities en doelstellingen en bij mogelijke samenwerkingsmogelijkheden met andere regio's in Nederland of daarbuiten, en al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

Daarnaast faciliteert het Ontwikkelingsbedrijf de lobby voor de gemeenten. Tot 2022 is de destinantiemarketingorganisatie HbA ondergebracht bij het Ontwikkelingsbedrijf.

Deelnemende partijen

Provincie Noord-Holland, Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Koggenland, Hollands Kroon, Hoorn, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en Uitgeest.

Bestuurlijk belang

Elk lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal aandelen dat de gemeente bezit. Aandelenverdeling: 49 % provincie Noord-Holland, 17 % gemeenten in de regio Kop van Noord-Holland, 17 % gemeenten in de regio Alkmaar 17 % gemeenten in de regio West-Friesland.

Financieel belang x € 1.000

Aandelenkapitaal	3
Leningen/garantstellingen	0
Impuls	0
Exploitatie	0

Portefeuillehouder: H. Keur

Stemverhouding: 5,88 %

(Markt) ontwikkelingen

- Er is een dienstverleningsovereenkomst aangegaan voor de periode 2018-2025;
  - Jaarlijks bepalen de aandeelhouders in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders het beleid voor het komend jaar. Dit jaarplan wordt vanaf het voorjaar in nauwe samenwerking met de aandeelhouders geschreven;
- Alle deelnemingen zijn afgebouwd (waarde 0). De liquidatie van de deelnemingen leidt tot een verlies van -262.000 euro. Na verrekening van het positieve bedrijfsresultaat leidt dit per saldo tot een negatief resultaat van -211.000.

Financiële positie x € 1000

	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	877 (geconsolideerd)	nog niet beschikbaar	
Vreemd vermogen	2.133	nog niet beschikbaar	
Resultaat	- 211		

Risico's

NN

Openbaar belang

De vennootschap heeft ten doel het (doen) uitoefenen van het havenbedrijf en exploiteren van haven- en industrieterreinen.

Onderdeel van het doel van de vennootschap is:

- de ontwikkeling, de aanleg, het beheer en de exploitatie van haven en industriegebieden, in de ruimste zin van het woord;
- de bevordering van een effectieve, veilige en efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer en het zorg dragen voor nautische en maritieme orde en veiligheid in de door de vennootschap beheerde havens, alsmede het optreden als bevoegde havenautoriteit in het havengebied van Den Helder;
- het bevorderen van de economische ontwikkeling, het imago daaronder begrepen, binnen de door de vennootschap beheerde havens en industrieterreinen;
- het bevorderen van een veilige bedrijfsvoering, het stimuleren van een zo laag mogelijke milieubelasting en het betrachten van zorg voor een veilige woonomgeving;
- het opzetten, coördineren en uitvoeren van parkmanagement en het stimuleren en initiëren van samenwerking tussen bedrijven binnen de haven en industrieterreinen;
- het bevorderen en tot stand brengen van civiel medegebruik van de onder het beheer van het ministerie van Defensie staande havens en terreinen in Den Helder;
- het bevorderen van haven gebonden werkgelegenheid in de gemeente Den Helder en omliggende regio;
- het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van, alsmede het (doen) financieren van andere ondernemingen, in welke rechtsvorm dan ook;
- het verstrekken en aangaan van geldleningen, het beheren van en het beschikken over registergoederen en het stellen van zekerheden, ook voor schulden van anderen.

De vennootschap tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- het verwerven, vervreemden, bezwaren, stichten of doen stichten, ontwikkelen, exploiteren, beheren en administreren van registergoederen;
- het aangaan van joint ventures en het overigens deelnemen in het voeren van bestuur over andere ondernemingen en vennootschappen;
- het verlenen van diensten op administratief, (haven)technisch, financieel economisch of bestuurlijk gebied;
- het verwerven en/of exploiteren van vergunningen voor zover dienstbaar aan het in lid 2 (vgl. vorige bullet) bepaalde;
- en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Deelnemende partijen

De gemeente Den Helder

Bestuurlijk belang
Financieel belang x € 1000

Gemeente Den Helder is 100% aandeelhouder.

Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.

Aandelenkapitaal	94
Leningen/garantstellingen	21.075
Impuls	n.v.t.
Exploitatie	n.v.t.

Portefuillehouder aandeelhoudersrol:

Kees Visser

Portefuillehouder opdrachtgeversrol:

Kees Visser

Stemverhouding: 100%
(Markt) ontwikkelingen

- Eind 2020 heeft de raad van commissarissen de aandeelhouder bericht dat de perspectieven voor 2021 er niet goed uit zien door tegenvallende scheepsbewegingen en onzekere grondtransacties. De kans is reëel dat eind 2021 en liquiditeitsprobleem ontstaan.
- Er is belangstelling van drie bedrijven om zich te vestigen op Kooyhaven. De omwonenden worden betrokken bij het proces dat het mogelijk moet maken dat de bedrijven zich daar kunnen vestigen. Het bestemmingsplan moet worden aangepast om de ontwikkeling mogelijk te maken. De bewoners houden echter vast aan het bestaande bewonersconvenant.
- Project H2Gateway: de verkenning van acht partijen naar de mogelijkheden voor een productiefaciliteit voor blauwe waterstof is positief afgerond. Gesprekken zijn gestart met geïnteresseerde operators. Investeringsbesluit in 2023-2024 met streven start realisatie in 2026.

- Samen met de Koninklijke Marine en Provincie Noord-Holland wordt met oog voor ieders belangen een realistisch streefbeeld ontwikkeld voor de lange termijn en worden oplossingen gezocht voor het ruimtegebrek in de haven. Zo moet voldoende ruimte gevonden worden om de ontwikkelingen voor de offshore windmarkt en waterstofeconomie te kunnen faciliteren.
- In 2021 is vanuit de budgetten van de Kop Werkt! binnen het project North Sea Energy Gateway budget beschikbaar voor digitale promotie van de havenbedrijfsterreinen in Den Helder en de regio.
- PoDH treft voorbereidingen voor het vaarwegmanagement en de omvaarroute in verband met de renovatie van de Koopvaardersschutsluis.
- Grote uit te voeren werken waar PoDH aan werkt zijn onder meer de 'verdieping' van de nieuwe kade Nieuwe Werk (variant -7 meter en variant -9 meter) en het onderhoud van de Zeedoksluis.

Financiële positie x € 1000			
	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	18.716	nog niet bekend	
Vreemd vermogen	16.137	nog niet bekend	
Resultaat	2019: - 325	2020: nog niet bekend	tegenvallend aantal scheepsbewegingen en onzekere grondtransacties

Risico's

- De corona-crisis heeft een teruggang van het aantal scheepsbewegingen tot gevolg. Dit heeft zijn weerslag zal op de omzetstromen in 2020 e.v.. Samen met achterblijvende verkoop van gronden zet dit de liquiditeitsprognose van 2021 onder druk. Gemeente en PoDH zijn het gesprek gestart om te zoeken naar oplossingsrichtingen.
- Als projecten gericht op ontwikkeling van meer ruimte in de zeehaven stagneren of niet doorgaan, wordt de aansluiting op de offshore windmarkt bemoeilijkt en verdwijnt het zicht op een gezond verdienmodel. De gebiedsontwikkeling maritiem cluster en het lange termijn perspectief maritiem cluster moet inzicht geven hoe de haven zich op lange termijn kan ontwikkelen.

Zeestad BV	Den Helder	Besloten vennootschap	
Openbaar belang			
De rol van de gemeente als participerende partij komt als volgt tot uiting:			
<ul style="list-style-type: none"> • Het optreden als beherend vennoot van een commanditaire vennootschap; • Het oprichten van, het deelnemen in-, het financieren van-, het samenwerken met-, het voeren van directie over - en het verlenen van adviezen en andere diensten aan vennootschappen of ondernemingen; • Het verkrijgen, vervreemden, in (onder)erfpacht uitgeven, administreren, exploiteren, huren en verhuren van registergoederen; • Het zelf ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen; • Het geheel of gedeeltelijk doen ontwikkelen en/of realiseren en/of verkopen van registergoederen en/of doen aannemen en uitvoeren van bouwwerken; • Het sluiten van overeenkomsten met gemeenten en/of andere overheidsinstellingen en/of derden in het kader van het ontwikkelen en/ of realiseren van registergoederen; • Het optreden als tussenpersoon bij de aan en verkoop en bij de huur en verhuur van registergoederen; • Het ter leen verstrekken en het ter leen opnemen van gelden, al dan niet onder hypothecair verband; • Het op enigerlei wijze verstrekken van zekerheden of zich verbinden voor schulden en andere verplichtingen van de vennootschap of andere vennootschappen of ondernemingen die met haar in een groep zijn verbonden of van derden; • Het verkrijgen, exploiteren en vervreemden van industriële en intellectuele eigendomsrechten; • Alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord. 			
Deelnemende partijen	De gemeente Den Helder, Provincie Noord-Holland		
Bestuurlijk belang	Financieel belang x € 1000		
Gemeente Den Helder is 49% aandeelhouder. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.	Aandelenkapitaal	18.000	
	Leningen/garantstellingen		
	Impuls		
	Exploitatie		
Portefuillehouder opdrachtgeversrol: Kees Visser			
Portefuillehouder opdrachtgeversrol: Michiel Wouters			
Stemverhouding: 49%			
(Markt) ontwikkelingen			
Financiële positie x € 1000			
	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	18.000	18.000	
Vreemd vermogen			
Resultaat			
Risico's			

Openbaar belang

- Het verkrijgen, vervreemden, in (onder)erfpacht uitgeven, administreren, exploiteren, huren en verhuren van registergoederen.
- Het zelf ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen.
- Het geheel of gedeeltelijk doen ontwikkelen en/of realiseren en/of verkopen van registergoederen en/of doen aannemen en uitvoeren van bouwwerken.
- Het sluiten van overeenkomsten met gemeenten en/of andere overheidsinstellingen en/of derden in het kader van het ontwikkelen en/of realiseren van registergoederen.
- Het optreden als tussenpersoon bij de aan en verkoop en bij de huur en verhuur van registergoederen.
- Het ter leen verstrekken en het ter leen opnemen van gelden, al dan niet onder hypothecair verband.
- Het op enigerlei wijze verstrekken van zekerheden of zich verbinden voor schulden en andere verplichtingen van de vennootschap of andere vennootschappen of ondernemingen die met haar in een groep zijn verbonden of van derden.
- Het deelnemen in en het voeren van beheer over andere ondernemingen van welke aard ook.
- En al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin, alles in de Plangebieden verband houdend met de Plangebieden.

In concreto richt de CV zich op het creëren van een levendig stadshart met een compacte en aantrekkelijke mix van stedelijke functies en activiteiten. Herstel en ontwikkeling van de Stelling Den Helder.

Inhoudelijke bijdrage aan de doelstellingen van de gemeente in 2020:

- De versterking van Den Helder door stedelijke vernieuwing in het stadshart en de ontwikkeling van het monumentale Willemsoord wordt door Zeestad voortgezet t/m 2023.
- Lopende projecten zijn: Koningstraat-Spoorstraat, Halter Bellevue, Molenplein, het stadspark, Horecakwartier (De Kleine Werf).
- Nieuwe projecten zijn: Winkelhart (ontwikkeling V&D-pand en Kroonpassage), Brug Zuidstraat-Willemsoord, herinrichting Keizerstraat, openbare ruimte Willemsoord (o.a. entreegebied).
- Deelplan 4 Food Station "Halte Bellevue" is inmiddels opgeleverd. Voor deelplan 2 en 3 is het oorspronkelijke ontwerp weer opgepakt, 'wonen aan het park' in statige herenhuizen. Het DO is hiervoor gereed.
- Aanleg van de laatste fase van het stadspark tot aan de dijk.
- In december 2019 is voor Sea Saw een samenwerkingsovereenkomst getekend door het bouwteam voor een onderzoek naar de haalbaarheid van het project. In 2020 is het technische en procedurele haalbaarheid onderzocht en is een start gemaakt met het onderzoek naar de financiële haalbaarheid.
- De bestemmingsplanprocedure voor het project Koningstraat/Spoorstraat is afgerond. Zeestad en Helder Vastgoed hebben een projectovereenkomst getekend voor de ontwikkeling van het gebied. In de eerste helft 2021 start de ontwikkeling van een eerste cluster.
- Voor het voormalige A. Pieckplein is een vernieuwd plan opgesteld, herinrichting Prinsenstraat. Helder Vastgoed gaat na sanering woningen aan de Spuistraat realiseren. Start bouw is 2021.
- Zeestad onderzoekt de mogelijkheden voor winkelcentrum 'Kroonpassage'. Hiervoor vinden onderhandelingen plaats met de eigenaar van het winkelcentrum.
- Het gevelrenovatiefonds heeft ervoor gezorgd dat al 33 ondernemers hun gevel hebben laten renoveren. Daarmee vraagt de openbare ruimte ook om een upgrading. De Keizerstraat wordt heringericht conform de uitgangspunten van herinrichting van het Stadshart.
- Voor de nieuwe fiets- voetgangersbrug in de zuidhoek van Willemsoord is een ontwerp gekozen en deze wordt verder uitgewerkt en onderzocht op haalbaarheid.

Deelnemende partijen

Gemeente Den Helder (commanditair vennoot),
 Provincie Noord-Holland (commanditair vennoot),
 Zeestad BV (beherend vennoot)

Bestuurlijk belang	Financieel belang x € 1.000		
De gemeente Den Helder is 49% aandeelhouder van beherend vennoot Zeestad BV. Het aandeelhouderschap wordt uitgeoefend door het college.	Aandelenkapitaal	18.000	
	Leningen/garantstellingen	0	
	Impuls	0	
	Exploitatie	0	
Portefuillehouder aandeelhoudersrol: Kees Visser			
Portefuillehouder opdrachtgeversrol: Michiel Wouters			
Stemverhoudingen:49%			
(Markt) ontwikkelingen			
Financiële positie x € 1000			
	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	18.000	18.000	
Vreemd vermogen			
Resultaat			
Risico's			
NN			

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	Den Haag	Vereniging	
Openbaar belang			
De VNG heeft als doel de lokale overheid te versterken zodat zij hun inwoners optimaal kunnen bedienen:			
<ul style="list-style-type: none"> • zij ondersteunt de leden collectief en individueel bij de vervulling van hun bestuurstaken; • voor de leden of groepen van leden maakt zij afspraken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector en overeenkomsten inzake arbeidsvoorwaarden van personeel in de sector gemeenten aangaan met werknemersorganisaties en • zij behartigt de publieke belangen van de gemeenten in relatie met de andere overheden.			
Deelnemende partijen	355 gemeenten (per 1 januari 2021)		
Bestuurlijk belang	Financieel belang x € 1.000		
Den Helder is lid van de vereniging.	Aandelenkapitaal		
Den Helder is lid van de vereniging om haar belangen te behartigen bij het Rijk.	Leningen/garantstellingen		
	Impuls		
	Exploitatie		
Stemverhouding: In principe 1 stem op de 352 leden. In de praktijk blijken deelgroepen (grote gemeenten in diverse klassen) daarnaast invloed te hebben.			
(Markt) ontwikkelingen:			
Financiële positie (in € 1.000)			
	31-12-2019	31-12-2020	Ontwikkelingen
Eigen vermogen	64.627.000		
Vreemd vermogen	88.985.000		
Resultaat	-1.174.000		
Risico's:			

3.6 Grondbeleid

Algemeen

In de paragraaf grondbeleid staat de wijze waarop de gemeente haar grondbeleid uitvoert en uit gaat voeren centraal. We geven een actuele prognose van de te verwachten resultaten van alle grondexploitaties die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Daarnaast brengen we de financiële risico's voor de vastgestelde grondexploitaties in beeld.

Van ontwikkeling naar herontwikkeling

De woningmarkt is behoorlijk aangetrokken. Dit merken we ook in Den Helder en dit heeft geleid tot een nieuwe ambitie, namelijk het streven naar voorzichtige groei. Daarnaast kan de gewenste groei door de Koninklijke Marine van het aantal medewerkers leiden tot een vergroting van het draagvlak voor onze voorzieningen en meer woonwensen in Den Helder. In het Helders Perspectief wordt de ambitie van krimp naar groei in vier programmalijnen vertaald. Eén van de programmalijnen is een aantrekkelijke woningmarkt, dat stevig inzet op de woningbouwopgave. Het zet in op stedelijk bouwen in Den Helder en kleinschalige woningbouw aan de randen van de kernen in het landelijk gebied, zoals Julianadorp.

Wij spelen als één van de grootste eigenaren van vastgoed en grond een prominente rol in de leefbaarheid en (her)ontwikkeling van de stad. We kunnen immers door goed beheer en (her)gebruik van het vastgoed voorkomen dat de omgeving verloedert. In andere situaties kunnen we het in onbruik geraakte vastgoed slopen om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. De openbare ruimte kunnen we opnieuw inrichten en laten aansluiten bij de vastgoedontwikkeling en de huidige eisen en wensen met betrekking tot duurzaamheid en klimaatbestendigheid.

We hebben ook strategische grondposities in handen of zijn daarover in gesprek. Om een leidende rol te hebben handelen we pro-actief bij potentiële ontwikkellocaties. Dit kan enerzijds door deze locaties actief zelf te ontwikkelen of de samenwerking op te zoeken met andere partijen. Of we kunnen de markt faciliteren zonder risicodragend te participeren.

Meer partijen krijgen invloed op ontwikkelingen

Het krachtenveld dat invloed uitoefent op de ontwikkeling van de stad is complex. Bestaande en toekomstige bewoners willen en moeten ook meer inspraak krijgen. En ook ondernemers willen actiever betrokken worden. En natuurlijk willen ontwikkelaars, beleggers en corporaties hun inbreng hebben. Deze ingewikkelde mix van visies, belangen en competenties vraagt om een goede regisseur van het ontwikkelproces.

Het aantal actieve marktpartijen in Den Helder is beperkt. Om een beter functionerende marktwerking te laten ontstaan is deze gebaat bij meer en qua aard diverse marktpartijen die er actief zijn. De gemeente heeft als taak zich duidelijker te positioneren en te presenteren zodat er meer ruimtelijke ontwikkelingen op initiatief van de markt worden opgepakt. En er meer bekendheid ontstaat met de ontwikkelingen waar Den Helder voor staat. We kunnen onze regierol verder versterken door partijen samen te brengen en meer aandacht te geven aan bijzondere ambities die externe partijen niet zelf oppakken. De regie hebben is belangrijker dan het zelf te doen.

Financieel rendement en risicobeheersing komen onder druk

De ontwikkeling op de huidige markt en de toegenomen verkoopsnelheid biedt kansen voor de gemeente Den Helder. Nieuwe gebieden kunnen hierdoor beter ontwikkeld worden omdat er meer vraag is. Woningbouwprojecten die de gemeente al in ontwikkeling heeft kunnen we sneller bouwen. Dit biedt mogelijkheden om opgebouwde verliesvoorzieningen te verlagen. We zien ook belangstelling vanuit de energiemarkt voor de ontwikkeling van zonneparken om duurzame energie op te wekken. Enkele gronden waarvan de verwachting is dat deze pas op langere termijn tot ontwikkeling kunnen worden gebracht, worden of zijn hier reeds mee ingevuld.

De risico's van ontwikkelingen worden groter door de toenemende complexiteit en de vele investeringen die gedaan moeten worden. Door een toenemende vraag naar woningen lopen levertijden op onderdelen en bouwstoffen op en personeel is moeilijk te vinden. Door oplopende bouwkosten kunnen grondprijzen onder druk komen te staan. Dit leidt mogelijk tot tekorten op projecten. Gezocht wordt naar alternatieve financieringsconstructies en samenwerkingsvormen om deze projecten te kunnen financieren. Den Helder moet een balans vinden tussen winst- en verliesgevende ontwikkelingen. Met alleen subsidies kunnen we onze ambities niet bereiken.

Daarnaast hebben aanpassingen van de Rijksoverheid in natuurwetgeving (op het gebied van stikstofbeleid) en bodemkwaliteit (op het gebied van PFAS) grote invloed op de mogelijkheden en wijze om projecten tot ontwikkeling te brengen. Dit vergt meer onderzoek en kan leiden tot andere methodes van uitvoering. De coronacrisis lijkt tot nu toe geen vat te hebben op de woningmarkt, mede door de steunmaatregelen.

Onzekerheden rondom het economisch herstel kunnen zorgen voor minder vertrouwen in de woningmarkt.

Afhankelijk van de doelen die de gemeente nastreeft, heeft de gemeente een actieve dan wel een meer faciliterende rol. De mogelijkheden om te sturen en de mate van sturing die van belang is, zijn bepalend voor de rol die de gemeente speelt. Ook of de gemeente al een grondpositie of vastgoedpositie heeft. Deze rol wordt mede bepaald door het risicoprofiel en geldelijk en maatschappelijk voordeel dat is te behalen.

Macro-economische invloeden

Het afgelopen decennium is duidelijk geworden dat de wisselingen in de markt vragen om meer flexibel overheidsoptreden. De huidige druk op de markt kan een tijdelijke ontwikkeling zijn. Het blijft daardoor wel belangrijk om vinger aan de pols te houden en de ontwikkelingen van de marktsituatie actief te blijven volgen. Nu is het zaak te profiteren van de gunstige markt door als gemeente initiatief te nemen en ontwikkelingen voor te bereiden, marktpartijen te faciliteren en uit te nodigen tot het nemen van marktinitiatief.

Grondbeleid kan worden ingezet om duurzame gebiedsvernieuwing te stimuleren. Door de wet VET en de energietransitie is de vraag naar duurzame bouw in een stroomversnelling geraakt.

Om afspraken die gemaakt zijn over duurzaamheid te realiseren, heeft de gemeente zowel in een faciliterende rol als in een actieve rol sturingsmogelijkheden. Er kan verschil zitten tussen enerzijds het gewenste financieel resultaat en anderzijds de gewenste duurzame invulling. Duurzaamheid en de ontwikkelingen op de energiemarkt zullen echter steeds meer als 'normaal' worden beschouwd en door de markt worden gevraagd. Hierdoor neemt de financiële haalbaarheid van projecten toe.

Wijze van grondbeleid

Het grond- en vastgoedbeleid is een belangrijk instrument voor een gemeente. De gemeente kan met haar beleid veel invloed uitoefenen op haar eigen ontwikkelingen en die van andere partijen, waaronder ontwikkelaars, corporaties en ondernemers. De afgelopen jaren lag de nadruk in het vastgoedbeleid op afstoten en beheren van het gemeentelijk vastgoed. We geven nu meer invulling aan de strategische rol die we als vastgoedeigenaar hebben. De vastgoedportefeuille wordt doorgelicht en het beleid richt zich op de te maken strategische keuzes. Wat hoort in de gemeentelijke portefeuille thuis, wat gaan we verkopen en wat is het beleid ten aanzien van aankoop (strategisch) vastgoed? In 2019 is vernieuwd grondbeleid door de gemeenteraad vastgesteld waarbij een actieve houding in het positioneren en objectief uitdragen van Den Helder wordt aangenomen om de komende jaren verder te kunnen bouwen.

Het grond- en vastgoedbeleid staat in dienst staan van de ambities van de stad. Het is dus geen doel op zichzelf maar een middel om de visie op de stad te realiseren. Deze visie hebben wij vastgelegd in diverse beleidskaders en in de programmabegroting. Hierin staat genoemd wat we willen bereiken, oftewel: wat zijn de ambities. De vaststelling van deze ambities in ruimtelijke plannen maakt nog niet dat de plannen daadwerkelijk overeenkomstig de door de gemeente gestelde wensen en eisen worden gerealiseerd. De wijze waarop de gemeente invloed uitoefent op de realisatie van ruimtelijke plannen is de essentie van gemeentelijke grondbeleid.

De situatie is bepalend voor de gemeentelijke rol in een gebiedsontwikkeling, ook wel situationeel grondbeleid genoemd. De keuze voor actief of faciliterend grondbeleid, of een combinatie hiervan, is met name afhankelijk van de geformuleerde doelstellingen en de rol die marktpartijen daarin kunnen spelen. Eigen grondbezit c.q. actief grondbeleid draagt altijd bij aan de realisatie van de doelen en is in sommige gevallen noodzakelijk om de doelen te bereiken. Maar betekent veelal dat de gemeente (financieel) risicodragend opereert. Doordat niet alle ruimtelijke doelen via faciliterend grondbeleid zijn te realiseren is actieve ontwikkeling, ondanks de kosten en/of risico's, soms nodig. Om de huidige ambities die de gemeente heeft waar te maken speelt de gemeente een actieve rol in ontwikkelingen.

Uitgangspunt is dat toekomstige ontwikkelingen per saldo een waardevolle en duurzame toevoeging moeten zijn voor de omgeving (mens en natuur) en zo min mogelijk negatieve effecten hebben op de omgeving. Met de nieuwe Omgevingswet in aantocht wordt een grondontwikkeling (voortaan) gezien als onderdeel van een gebiedsvisie. Dit betekent dat het integraal resultaat uitgangspunt vormt bij een gebiedsontwikkeling. Het gaat daarbij om zowel het financieel resultaat als het maatschappelijk resultaat. Verschillende ontwikkelingen of wensen in een gebied kunnen we met elkaar in verbinding brengen, ook buiten de plangrenzen van het feitelijke ontwikkelingsgebied. Daarbij kijken we of er kostendragers in een gebied aanwezig zijn die er toe kunnen leiden dat we gewenste maatschappelijke en/of ruimtelijke ontwikkelingen in samenhang kunnen realiseren.

Gronden in ontwikkeling genomen

Onderstaand geven we een analyse van het geprognostiseerde planresultaat van de per 1 januari 2021 in exploitatie genomen gronden. Het betreft het project Willem Alexanderhof en Vinkenterrein.

In de tabel geven we voor de locatie weer wat het verwachte planresultaat is.

Complex		Boekwaarde complex	Resultaat (Eindwaarde)
(negatieve bedragen betekenen voordelig)		31-12	incl. voorzieningen
Willem-Alexanderhof	Grondexploitatie	20.940.000	0
	Voorziening	10.350.000	
Totaal		10.590.000	
Vinkenterrein	Grondexploitatie	81.857	0
	Voorziening	120.000	
Totaal		-38.143	

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de gronden die we in exploitatie hebben genomen op eindwaarde een neutraal resultaat hebben. Dit resultaat is inclusief de getroffen voorzieningen van € 10.470.000 (voorziening is bepaald op eindwaarde).

Analyse

Onderstaand geven we een analyse van het planresultaat van de gronden die we in exploitatie genomen hebben per 1 januari 2021. De grondexploitaties van plangebieden rekenen we door met parameters voor rente, kostenstijging en opbrengstenstijging om het resultaat van kosten en opbrengsten op einddatum te kunnen berekenen. Vervolgens maken we het resultaat contant (NCW) naar een gewenste peildatum (meestal het begin van het lopend jaar) en bepalen de eventuele verliesvoorziening op eindwaarde. We hebben de volgende parameters gehanteerd:

- Willem-Alexander Hof: rente 3,0%, kostenstijging 2,0% en de opbrengstenstijging varieert van 0%, 0,5% en 1,5%.
- Vinkenterrein: rente 3,0%, kostenstijging 2,0%, opbrengstenstijging 2,0%

We hebben de grondexploitaties op netto contante waarde gebracht met een disconteringsvoet van 2% conform de regelgeving BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

De richtlijnen voor de BBV zijn een belangrijk instrument om de eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV te bevorderen. Voor de grondexploitaties zijn de volgende richtlijnen, waarvan verwacht wordt dat deze opgevolgd worden, het belangrijkste:

- Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken mag de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar bedragen.
- De toegestane toe te rekenen rente aan bouwgrond in exploitatie moet worden gebaseerd op de daadwerkelijke te betalen rente over het vreemd vermogen.
- De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde voor het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties wordt voor alle gemeenten gelijk gesteld.

Willem-Alexander Hof

Het financiële resultaat van de huidige grondexploitatie is neutraal. Het verlies is met een voorziening van € 10.350.000 afgedekt. De grondexploitatie gaat uit van de ontwikkeling van het totale plangebied gelegen binnen de Zuiderhaaks. De grond van fase 5 buiten de Zuiderhaaks staat onder de materiële activa. Voor de jaarrekening is de grondexploitatie geactualiseerd. Dit heeft geresulteerd in een gedeeltelijke vrijval van de verliesvoorziening met € 141.774. Naarmate het plan verder wordt uitgewerkt komen kosten en opbrengsten meer gedetailleerd in beeld. In de uitvoeringsbudgetten zijn kosten voor grondwerk, bouw- en woonrijp maken door de verdere uitwerking van het plan geoptimaliseerd. Daar tegenover staan vervroegde plankosten die toegeschreven kunnen worden aan de versnelling van het plan en de producten die daarvoor gemaakt moeten worden. In 2020 zijn de opbrengsten die zijn ontvangen door gronduitgifte hoger geweest dan de uitvoeringskosten. Dit heeft ervoor gezorgd dat de boekwaarde lager is geworden. Dit samen met een snellere gronduitgifte zorgt voor lagere rentekosten en een beter resultaat.

De ontwikkeling van Willem Alexanderhof verloopt momenteel zeer voorspoedig. De eerste en tweede fase zijn bijna afgerond waarbij de fasen ook hun definitieve inrichting hebben gekregen. Van de derde fase ten zuiden van de Prins Clauslaan (de huidige ontsluitingsweg van het gebied) die in 2019 in verkoop is gegaan, zijn van de ca. 88 woningen nagenoeg alle woningen verkocht. Deze worden momenteel gebouwd en opgeleverd. Om een continue bouwstroom te houden is de volgende fase uitgewerkt en in verkoop gebracht. Nagenoeg alle woningen zijn verkocht of onder optie. Meer dan de helft van het totale bouwprogramma van ca. 600 woningen is in Willem Alexanderhof nu in ontwikkeling of reeds gebouwd.

Vinkenterrein

Op 14 december 2020 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Vinkenterrein vastgesteld en het voorlopig stedenbouwkundig ontwerp. Door het college is een ontwikkelovereenkomst vastgesteld waarin afspraken zijn gemaakt tussen drie partijen, te weten Helder Vastgoed, de Molenstichting en de gemeente. De grondexploitatie Vinkenterrein heeft een negatief saldo op eindwaarde van afgerond €120.000,- (netto contante waarde €106.000). De raad heeft een verliesvoorziening ingesteld waarmee het resultaat op eindwaarde wordt afgedekt.

De verwachte looptijd van het project is 3 jaar. De grondexploitatie ziet toe op het bouw- en woonrijpmaken, restgrondsanering, het verplaatsen van de speelkooi en parkeerplaatsen, plankosten en voorbereiding en toezicht. De opbrengsten bestaat uit de grondprijs conform wat is overeengekomen tussen Helder Vastgoed en de gemeente voor de ontwikkeling ten behoeve van woningen en garageboxen en opbrengsten uit grondverkoop ten behoeve van het vergroten van tuinen. In het gebied worden 32 woningen gerealiseerd waarvan de helft middenhuur. Het wijzigingsplan bestemmingsplan Vinkenterrein wordt in 2021 vastgesteld.

Risico's

Aan gebieden die we in ontwikkeling nemen, zijn risico's verbonden, zoals:

- Tegenvallende grondverkoppen, waardoor de exploitatieperiode langer wordt.
- Afwaardering van de grondprijzen door de actuele marktsituatie.
- Kostenstijgingen die optreden.

Andere voorbeelden van risico's zijn:

- Noodzakelijke, onverwachte investeringen.
- Veranderde wettelijke regelgeving.
- Planologische procedures die langer duren en daardoor vertragend en kostenverhogend werken.

Om de gevolgen van risico's financieel te kunnen opvangen, maken we hiervoor een reservering in de algemene reserve.

De gehanteerde risicoanalyse bestaat uit een opslag op de nog te maken kosten en een opslag op de nog te realiseren opbrengsten. Hieronder geven we het risico weer van de per 1 januari 2021 in exploitatie zijnde gronden. Het betreft het gebied Willem Alexanderhof en Vinkenterrein.

Complex	Te realiseren kosten	Te realiseren opbrengsten	Risico-opslag	Ontwikkelrisico
Willem Alexanderhof	12.789.000	22.714.000	5,0%	1.775.000
Vinkenterrein	1.277.000	1.247.000		126.000
Totaal gronden in exploitatie	14.066.000	23.961.000		1.901.000

Wij lopen voor de grondexploitaties een risico op onvoorziene financiële tegenvallers. Het risico is gerelateerd aan de nog te realiseren kosten en opbrengsten. Grootste risico's schuilen aan de opbrengstenkant van de projecten. De opbrengsten zijn later in de tijd gefaseerd dan de investeringen. Een groot deel van de investeringen doen we vooraf (verwervingen, bouwrijp maken ed.) om het mogelijk te maken grond te verkopen en opbrengsten te realiseren. Vertraging in het project en hierdoor het later realiseren van de opbrengsten hebben dan ook een negatief effect op het resultaat van het project. Willem Alexanderhof betreft een langdurige exploitatie waarbij een groot aantal woningen worden ontwikkeld. In Willem Alexanderhof moet van de totale kosten nog ca. 29% uitgevoerd worden. Aan de opbrengstenkant moet nog ca. 59% worden gerealiseerd.

Het project Vinkenterrein is net gestart en afspraken over de ontwikkeling zijn vastgelegd in een overeenkomst. Het betreft een relatief korte ontwikkeling waardoor de risico's minder groot zijn. We hebben het ontwikkelrisico ingeschat op een bedrag van € 1.901.000. Het totale risico legt een beslag op de algemene reserve en daarmee op de weerstandscapaciteit van de gemeente.

Gronden niet in ontwikkeling genomen

De gemeente heeft een aantal potentiële ontwikkelgronden in het bezit.

- We hebben de Riepel afgewaardeerd.
- We hebben grond Westoever en Spoorweghaven (loods) aangekocht. Deze gronden hebben een toekomstige ontwikkelpotentie en zijn opgenomen onder materiële vaste activa.
- Daarnaast is het Sportpark Ruyghweg aangekocht waarbij ingezet wordt op renovatie van de atletiekbaan. Het betreft ook een strategische grondaankoop met het doel de beoogde gebiedsontwikkeling ter hand te kunnen nemen in samenhang met de ontwikkeling van het Spoorweghavengebied en Westoever. Voor de ontwikkeling van het gebied wordt momenteel een stedenbouwkundig plan opgesteld.
- De grondexploitatie Doggerswijk West is afgesloten. De grond vertegenwoordigt een waarde en is opgenomen onder materiële vaste activa.
- Voor het gebied Tillenhof en Station Zuid liggen er procesvoorstellen. Participatie vindt in het tweede kwartaal van dit jaar plaats en de resultaten hiervan zullen verwerkt worden in de kaders en uitgangspunten die worden vastgelegd voor de ontwikkeling van de gebieden.

Risico's

Conform de BBV geldt dat met betrekking tot eventuele nieuwe grondexploitaties de kosten hiervan onder de materiële vaste activa worden geboekt. We kunnen kosten niet op onderhanden werk activeren zolang er nog geen sprake is van een actieve grondexploitatie. Na maximaal vijf jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

Potentiële ontwikkelgronden waarvan de waarde is opgenomen onder materiële vaste activa zijn:

- De Riepel.
- Spoorweghaven/Ruyghweg.
- Westoever.
- Doggerswijk.

Daarnaast zijn er verschillende onderzoekslocaties voor ontwikkeling. Bij een toekomstige ontwikkeling zullen de kosten en baten in beeld worden gebracht waarin de waarde van de gronden wordt meegenomen.

Erfpachten

Wij administreren de erfpachten van de recreatiewoningen (ca. 200 contracten) en de overige erfpachten (ca. 650 contracten). De overige erfpachten bestaan voornamelijk uit erfpachten van woningen.

In het onderstaande overzicht is te zien welke wijzigingen in 2020 hebben plaatsgevonden inzake de erfpachten.

Wijzigingen	M ²	Boekwaarde	Opbrengsten	Canon	Te betalen
Boekwaarde erfpachtgronden 1-1-2020		4.490.194			
4 x erfpachten beëindigd	2.144	50.937	160.112	5.618	
0 x erfpacht (her)uitgegeven					
0 x erfpacht overgenomen					
Boekwaarde erfpachtgronden 31-12-2020		4.439.257			

Het financieel resumé over 2020 van de erfpachtgronden hebben we hieronder weergegeven.

Resultaat erfpachtgronden	Bedrag
Rentekosten	54.603
Afschrijvingskosten (deactivering boekwaarde beëindigde erfpachten)	50.937
Plankosten	0
Overige kosten	0
Totaal kosten	105.540
Voorziening dubieuze debiteuren	20.000
Opbrengst erfpachtcanon	631.071
Opbrengst beëindigde erfpachten	160.112
Totaal opbrengsten	811.183
Saldo naar product	705.643

Panden en gronden

De gemeente bezit naast de gronden die bedoeld zijn voor ontwikkelingen ook nog percelen grond die we gebruiken voor privaatrechtelijke doeleinden, zoals verhuur. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld de verhuur van bedrijfsgronden, tuingronden en verpachting van graslanden. Ook hebben we inkomsten uit de verhuur van panden en volkstuincomplexen.

In 2020 zijn de onderstaande inkomsten uit verkoop en verhuur binnengekomen.	
Inkomsten uit verkoop gronden, niet ingebracht in een exploitatie (restgronden)	35.805
Inkomsten uit nieuwe huurovereenkomsten	
<i>Totaal</i>	<i>35.805</i>
Huurinkomsten overige gronden en panden	
Bedrijfsgronden, tuingronden, pachten	197.034
Appartementencomplex Zuyderhorn, Drs. F. Bijlweg	379.691
Overige diverse panden	93.420
Volkstuinen	58.396
<i>Totaal</i>	<i>728.541</i>
Totaal opbrengsten	764.346

3.7 Lokale heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de belastingen en de heffingen. Lokale heffingen kunnen worden onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen.

Gebonden heffingen

Bij gebonden heffingen heeft de besteding een relatie met direct aanwijsbare tegenprestatie. We moeten de opbrengst gebruiken om de kosten te dekken van de voorziening waarvoor we de heffing hebben vastgesteld, zoals afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges. Deze heffingen, ook wel retributies of bestemmingsheffingen genoemd, verantwoorden we in de desbetreffende programma's. We moeten de opbrengst niet gebruiken voor de algemene middelen.

Ongebonden heffingen

De ongebonden heffingen zijn de lokale belastingen. De besteding van de opbrengst is vrij en de gemeenteraad kan dit naar keuze gebruiken. Voorbeelden hiervan zijn de OZB, de toeristenbelasting en de forensenbelasting.

Gemeenschappelijke regeling Cocensus

Vanaf 1 januari 2015 worden de belastingen en heffingen voor het merendeel opgelegd door de gemeenschappelijke regeling Cocensus. In 2020 heeft Cocensus voor ons de volgende gemeentelijke belastingen en heffingen opgelegd:

1. Onroerende zaak belasting.
2. Toeristenbelasting.
3. Forensenbelasting.
4. Precariobelasting.
5. Afvalstoffenheffing.
6. Rioolheffing.
7. Leges (gedeeltelijk).
8. Lijkbezorgingsrechten (gedeeltelijk).

Beleid lokale heffingen

- In de Kadernota 2020 is over de gemeentelijke heffingen opgenomen dat de belastingtarieven trendmatig moeten stijgen (2,6%) om de loon- en prijsstijgingen te dekken.
- De kosten van de rioolheffing zijn gebaseerd op de geraamde exploitatielasten volgens het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) en die dienen volledig kostendekkend te zijn. Voor 2018-2021 is een nieuw GRP opgesteld. Uitgaande van alle in het nieuwe GRP opgenomen uitgaven en de hoge stand van de egalisatievoorziening is het tarief voor de rioolheffing in 2020 evenals 2019 € 130,00.
- De parkeerbelastingen zijn vervallen en worden niet opgelegd.

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Belastingplichtigen kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing. Dit beleid ligt vast in de Verordening op de kwijtschelding 2015.

Geraamde en werkelijke inkomsten van de diverse heffingen

Onderstaand overzicht toont de opbrengsten van de belastingaanslagen die wij over het jaar 2020 hebben opgelegd. Een eventueel verschil met de begroting is nog niet definitief, omdat Cocensus nog aanslagen over 2020 kan opleggen en er nog verminderingen plaatsvinden over 2020. Aanslagen die voor 2020 in ieder geval nog moeten worden opgelegd zijn de toeristenbelasting en de forensenbelasting. De aanslagen voor deze belastingen worden in april 2021 opgelegd. Voor deze belastingen zijn geschatte opbrengsten op basis van de realisatie van voorgaande jaren opgenomen.

1. Onroerende zaakbelastingen

De Onroerendezaakbelasting (OZB) is na de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds onze belangrijkste inkomstenbron. Deze heffing bestaat uit:

- Een eigenarenbelasting voor zowel woningen als niet-woningen.
- Een gebruikersbelasting alleen voor niet-woningen.

De opbrengst van de OZB vloeit naar de algemene middelen. De gemeenteraad bepaalt de tarieven en daarmee de belasting die belastingplichtigen moeten betalen.

Uitgangspunten bij het bepalen van de tarieven OZB voor 2020 zijn:

- De raming 2019.
- De beleidsuitgangspunten in de Kadernota 2020-2024.
- De ontwikkeling van het areaal.
- De ontwikkeling van de totale WOZ-waarden.

Bij een waardedaling, zoals de afgelopen jaren het geval was, moeten we het tarief dus met een vergelijkbaar percentage verhogen om een meeropbrengst te halen.

De heffingsgrondslag is de waarde van de onroerende zaak. Die wordt vastgesteld op basis van de Wet WOZ. Voor de WOZ-waarden 2020 gelden de WOZ-waarden op de peildatum 1 januari 2019. Sinds 2009 is de verschuldigde OZB een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de OZB tarieven de afgelopen 5 jaren in Den Helder weer.

	2016	2017	2018	2019	2020
Eigenaar woning	0,1398	0,1140	0,1387	0,1360	0,1336
Eigenaar niet-woning *	0,3526	0,3679	0,3694	0,3800	0,3712
Gebruiker niet-woning*	0,3077	0,3226	0,3194	0,3300	0,3232

* Vanaf 2016 zit in dit tarief 10% verhoging t.b.v. het ondernemersfonds .

Resultaat

OZB per categorie	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Resultaat
Eigenaren woningen	6.289.700	6.378.000	88.300
Eigenaren niet-woningen	4.381.500	4.482.000	100.500
Gebruikers niet-woningen	3.341.100	3.470.000	128.900
Totaal	14.012.300	14.330.000	317.700

2. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing gebruiken we om de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval te dekken. De gemeentelijke afvalstoffenheffing wordt voor een groot deel bepaald door het tarief uit de dienstverleningovereenkomst (DVO) met de HVC. Andere kostencomponenten van de afvalstoffenheffing zijn: 30% kosten schone straat (o.a. kosten van legen en schoonhouden van openbare afvalbakken, vegen en borstelen, handhaving), overige diensten afval, inzet eigen gemeentelijke dienst, kosten van invordering en verhaal, kwijtscheldingen, BTW en afvalstoffenbelasting.

Het tarief voor de afvalstoffenheffing in 2020:		
Voor eenpersoons huishoudens	€ 284,64	(in 2019 € 270,12).
Voor meerpersoons huishoudens	€ 427,44	(in 2019 € 396,36).

Dit is inclusief inflatiecorrectie en honderd procent dekkingspercentage.

De afvalstoffenheffing is de enige heffing waarvoor kwijtschelding kan worden aangevraagd. De totale opbrengst van de afvalstoffenheffing is geraamd op € 10.370.800. De werkelijke opbrengst is € 10.263.970. Dit is € 106.830 lager. Oorzaak is een storting in de voorziening dubieuze debiteuren van € 155.000.

Tabel tariefberekening

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing x € 1.000 afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente:	
7.3 Afval	8.093
2.1 Verkeer en vervoer	548
6.3 Inkomensregelingen	654
Belastingen Overig	188
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen:	
7.3 Afval	-584
Netto kosten taakveld	8.899
Toe te rekenen kosten:	
Overhead inclusief (omslag)rente	231
BTW	1.618
Totale kosten	10.748
Opbrengst heffingen	10.264
Dekking	95%

3. Rioolheffing

Als gemeente geven wij geld uit voor onderhoud, beheer en het verbeteren en vervangen van de riolering en voorzieningen die daarbij horen. Deze kosten worden gedekt uit de rioolheffing die onze bewoners en bedrijven betalen. In 2017 is een Gezamenlijk gemeentelijk rioleringsplan Noordkop 2018 tot en met 2022 vastgesteld. De rioolheffing voor Den Helder is in de planperiode gesteld op € 130,00 per jaar (was in 2017 nog € 157,00). Bij de berekening van de kostendekking is rekening gehouden met de richtlijnen uit het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

Verder wordt in de berekening van het tarief rekening gehouden met de aan de riolering gerelateerde kosten, zoals straatreiniging, kolkzuigen, perceptiekosten (kosten van aanslagoplegging en inning) en btw. Het tarief is € 130,00. De opbrengst 2020 is na wijziging begroot op € 3.980.000. De werkelijke opbrengst is € 3.924.000. De totale kosten riolering zijn € 4.057.000. Daarmee komt de dekking uit de heffing op 96,5% en wordt 3,5% gedekt uit de voorziening riolering. De stand van de voorziening riolering is op 31-12-2020 € 4.680.000. Een afname ten opzichte van de stand per 1-1-2020 met € 285.000.

Tabel tariefberekening

Berekening van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing x € 1.000 afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente:	
7.2 Riool	3.588
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen:	
7.2 Riool	-176
Netto kosten taakveld	3.412
Toe te rekenen kosten:	
Overhead inclusief (omslag)rente	396
BTW	259
Totale kosten	4.067
Opbrengst heffingen	4.068
Dekking	100%

4. Forensenbelasting

Voor forensenbelasting heeft Cocensus in 2020 nog geen opbrengst gerealiseerd. De aanslagen forensenbelasting werden t/m 2015 toe opgelegd in hetzelfde belastingjaar waarop de aanslag betrekking heeft. Dus aanslagen 2015 werden nog in 2015 opgelegd. Door een uitspraak van de Hoge Raad in 2015 is echter jurisprudentie over de forensenbelasting ontstaan die nadelig voor de gemeenten is uitgevallen. De Hoge Raad heeft in het Arrest van 6 februari 2015 bevestigd dat gemeenten geen forensenbelasting mogen heffen wanneer eigenaren in de verhuurbemiddelingsovereenkomst (VBO) hebben opgenomen dat zij de vakantiewoning zelf niet meer dan 90 dagen per jaar gebruiken. Dat de vakantiewoning de rest van het jaar niet verhuurd is geweest maakt niet uit. En is geen grond om een aanslag forensenbelasting op te leggen.

De gevolgen van deze uitspraak zijn:

1. Na het Arrest van de Hoge Raad hebben veel eigenaren de overeenkomsten aangepast, zodat de eigenaar de vakantiewoning het gehele jaar exclusief voor verhuur bestemd. Een zeer groot gedeelte van de tweede woningen in Den Helder wordt gebruikt als beleggingsobject en door het jaar heen zo veel mogelijk verhuurd aan toeristen. In de praktijk verblijven hier maar weinig eigenaren zelf meer dan negentig dagen per jaar in hun tweede woning. Een verhuurbemiddelingsovereenkomst (VBO) met de clausule dat de woning niet meer dan 90 dagen zelf gebruikt mag worden, leidt vanaf 2015 altijd tot vrijstelling van de aanslag forensenbelasting. Met een gemiddeld tarief van bijna € 900,00 of meer per object, leidt dit voor de eigenaar tot een behoorlijke belastingbesparing. En voor ons voor een aanzienlijke inkomstendering.
2. Door het Arrest kunnen we vanaf het belastingjaar 2016 pas na afloop van het belastingjaar vaststellen of voldaan is aan het negentig dagen criterium, of dat er wel of niet sprake is van een uitzondering. Hierdoor kunnen de aanslagen van 2020 pas in 2021 worden opgelegd.

Voor 2020 was de opbrengst op € 730.000 geraamd. Voor 2019 is er € 660.000 gerealiseerd. De prognose is dat dit laatste bedrag ook over 2020 gerealiseerd gaat worden.

5. Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het recreatief verblijf per overnachting door personen die niet in de gemeente Den Helder in de basisregistratie Personen staan ingeschreven. De belastingplichtige is de eigenaar van de accommodatie. Door een tariefswijziging in 2014 wordt de toeristenbelasting per overnachting opgelegd en de opgave volgt na het sluiten van het boekjaar. Gevolg van deze maatregel is dat over 2020 de aanslag pas in 2021 kan worden opgelegd. Hierdoor zijn er over 2020 nog geen inkomsten toeristenbelasting ontvangen.

De toeristensector is hard getroffen door corona. Het aantal boekingen is als gevolg hiervan in 2020 flink teruggelopen. De toeristenbelasting is dan ook een van de belastingen waarvan is besloten dat hier uitgestelde betaling voor geldt en er een betalingsregeling getroffen kan worden. Het is daarom lastig om voor 2020 een prognose af te geven. Meer duidelijkheid zal blijken in de komende maanden als de definitieve aangiften over 2020 binnen gaan komen.

Voor 2020 was er aanvankelijk € 722.000 aan opbrengst in de begroting geraamd. Door compensatie vanuit de algemene uitkering is dit in de 2e Tussenrapportage teruggebracht naar € 547.000. De realisatie voor 2020 zal naar verwachting minder zijn als gevolg van COVID-19.

6. Leges

De gemeente heft leges voor verschillende producten en diensten.

Secretarieleges

De secretarieleges bestaan grotendeels uit leges afkomstig van burgerzakenproducten (uittreksels, akten, paspoorten, rijbewijzen, voltrekken van huwelijken, registratie partnerschappen enz). Het ander deel van de leges bestaat uit de opbrengsten van omgevingsvergunningen, bijzondere wetten, horecaverunningen enz.

Aan secretarieleges burgerzaken hebben wij voor 2020 € 850.000 geraamd en er is € 563.000 gerealiseerd. Van bijna alle burgerzakenproducten is de opbrengst fors minder dan geraamd.

Deze daling van de vraag naar overige burgerzakenproducten heeft diverse oorzaken en deze neergaande lijn zal zich de komende jaren voortzetten.

1. In 2020 zijn er weer meer producten digitaal aangevraagd. Op digitale producten geven wij ter stimulering van het digitaal aanvragen 50% korting op het tarief.
2. De afgifte van uittreksels BRP en burgerlijke stand loopt nog verder terug omdat steeds meer (semi)overheidsinstanties, pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen, advocaten, deurwaarders enz. de persoonsgegevens online raadplegen als gevolg van de invoering van de basisregistratie Personen. Daarnaast mogen gemeenten hun inwoners in het kader van de administratieve lastenverlichting geen uittreksels en akten laten opvragen voor gegevens die al staan geregistreerd in de lokale en landelijke basisregistratie Personen. Deze tendens zal ook de komende jaren doorgaan.

3. Door een wijziging van de Paspoortwet in 2014 is de geldigheidstermijn van een paspoort en Nederlandse identiteitskaart (NIK) voor personen boven de 18 jaar verlengd van 5 jaar naar 10 jaar. Hierdoor worden vanaf 2019 het aantal paspoortaanvragen gehalveerd. In 2020 zet deze trend zich voort. Dit heeft gevolgen voor de opbrengst van de leges op paspoorten in 2020.
4. Eveneens is het aantal aanvragen van paspoorten/identiteitsbewijzen/rijbewijzen/akten/naturalisaties en uittreksels als gevolg van COVID-19 in 2020 enorm afgenomen.
5. Het aantal betaalde huwelijken en geregistreerde partnerschappen is in 2020 sterk afgenomen omdat bruidsparen en toekomstige partners als gevolg van de coronamaatregelen hun huwelijk/partnerregistratie hebben uitgesteld en verschoven naar een latere datum.

Overige leges

Overige leges zijn de leges die worden gevraagd voor producten en diensten die worden afgegeven of verricht door de gemeente, zoals omgevingsvergunningen die via het team Omgeving en team Openbare Orde en Veiligheid worden afgegeven. Of het betreft diensten die via team Wijkbeheer worden geleverd.

Aan overige leges is voor 2020 € 99.000 geraamd en voor € 34.000 gerealiseerd

Tabel tariefberekening

Berekening van kostendeckendheid van de leges algemeen x € 1.000	
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente:	
0.2 Burgerzaken	1.611
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.096
2.1 Verkeer en vervoer	
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen:	96
Netto kosten taakveld	2.803
Toe te rekenen kosten:	
Overhead inclusief (omslag)rente	1.792
Totale kosten	4.596
Opbrengst heffingen	597
Dekking	13%

7. Lijkbezorgingsrechten

Deze heffing is een vergoeding voor diensten van de gemeente. Er zijn meerdere tarieven voor het begraven en de huur van graven en urnennissen. Voor 2020 was er aanvankelijk voor € 350.000 aan lijkbezorgingsrechten geraamd. Dit is op basis van de 2^e Tussenrapportage van Cocensus teruggebracht naar € 300.000.

De verwachting is dat er over 2020 € 254.000 gerealiseerd gaat worden. De laatste jaren daalt het aantal begrafenissen en neemt het aantal crematies toe. Ook in 2020 lijkt de dalende trend van het aantal begrafenissen door te zetten. In 2020 waren er 51 begrafenissen.

Bovendien zorgt een structurele afname in het aantal verlengingen van huur van graven ook voor verminderde inkomsten graf- en begraafrechten. Het aantal rechthebbenden die hebben besloten om na afloop van de grafhuur niet langer meer het graf te verlengen en de grafhuur op te zeggen, is in 2020 echter flink gestegen. In 2020 zijn er 100 verlengingen van graven geweest. De verwachting is dat ook deze tendens van grafhuuropzegging de komende jaren meer zal toenemen.

Tabel tariefberekening

Berekening van kostendekkendheid van de leges algemeen x € 1.000	
Kosten taakveld(en) inclusief (omslag)rente:	
7.5 Begraafplaatsen	
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen:	535
7.5 Begraafplaatsen	
Netto kosten taakveld	535
Toe te rekenen kosten:	
Overhead inclusief (omslag)rente	145
Totale kosten	680
Opbrengst heffingen	268
Dekking	39%

9. Precariobelasting

Precariobelasting is een vergoeding voor voorwerpen van derden die onder, op, of boven gemeentegrond staan.

Aan precario is voor 2020 € 43.000 begroot en door Cocensus over 2020 € 17.000 gerealiseerd. Dit betreft alleen de precario die door Cocensus wordt opgelegd.

Lastendruk

Kwijtschelding

Er wordt alleen kwijtschelding verleend voor de afvalstoffenheffing. Er is voor € 670.000 begroot en voor € 626.000 gerealiseerd. Er moet nog voor € 44.000 gerealiseerd worden.

Behandeling kwijtschelding	Ingekomen	Afgedaan	Toegekend	Gedeeltelijk toegekend	Afgewezen	Ingetrokken	Buiten behandeling	Nog doen
Automatisch	1.263	1.263	1.263	0	0	0	0	0
Schriftelijk	1.544	1.492	614	11	831	36	0	52
Administratief beroep	33	31	15	1	15	0	0	2
Totalen	2.840	2.786	1.892	12	846	36	0	54

In 2020 zijn er 2840 verzoeken ontvangen.

Bezwaar- en beroepschriften

Burgers en bedrijven kunnen bezwaar maken tegen de opgelegde gemeentelijke belastingen en de opgelegde WOZ-beschikkingen.

Bezwaar- en beroepschriften WOZ en heffingen			
Behandeling bezwaarschriften	Ingekomen	Afgedaan	Nog te doen
Bezwaar WOZ	629	607	22
Beroep WOZ	24	6	18
Bezwaar heffingen	236	228	8
Beroep heffingen	5	1	4
Totaal	894	842	52

De nog niet afgehandelde WOZ-bezwaren zijn niet-woningen waarmee met de belanghebbenden nog overleg is.

De nog niet afgehandelde heffingsbezwaren zijn bezwaren die recent zijn ingediend en waarvan de afhandelingstermijn nog niet is verstreken. Alle nog openstaande bezwaren worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Woonlasten

Een indicator voor de hoogte van de woonlasten is de OZB-eigenarenbelasting voor een woning met een gemiddelde waarde, vermeerderd met afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden en de rioolheffing. De COELO te Groningen verzamelt de cijfers. COELO is het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lokale Overheden en is onderdeel van de Rijksuniversiteit Groningen.

Overzicht lastendruk gemeenten 2020 volgens COELO

Overzicht woonlasten 2020 Meerpersoonshuishouden

Gemeente	Tarief OZB % woningen	Afvalstoffenheffing €	Rioolheffing €	Woonlasten €	Nr. ranglijst COELO
Alkmaar	0,0780	284,64	145,33	621,00	14
Heerhugowaard	0,1030	280,01	192,92	731,00	88
Hollands Kroon	0,1190	325,20	195,00	814,00	225
Hoorn	0,0995	346,00	109,45 eigenaar 44,78 gebruiker	733,00	90
Schagen	0,1276	323,00	160,00	812,00	217
Den Helder	0,1336	427,44	130,00	771,00	147

3.8 Subsidies

Subsidies gemeente Den Helder

Conform artikel 23 van de financiële verordening van de gemeente Den Helder dient er in de begroting en jaarrekening een overzicht te worden opgenomen van de verstrekte subsidies. Het onderstaande overzicht is op basis van het subsidievolgstelsel opgesteld en geeft het beeld van die subsidieverstrekingen in 2020.

Omschrijving gesubsidieerde instelling	Omschrijving subsidiedoel	Prognose 2020	Werkelijk 2020
Programma 2 Zorgzame gemeente			
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden	Jeugdgezondheidszorg, opvoedondersteuning, advies- en steunpunt huiselijk geweld	261.416	329.371
Helder vastgoed B.V.	Coördinatie en beheer MFC nieuw Den Helder	87.324	87.324
Het Buurtcollectief	Ondersteunen van buurt en wijkhuizen	96.166	96.166
Hortus Overzee	dagbesteding /sociale activering / re-integratie	272.029	284.000
Humanitas	Home Start/Maatschappelijk project/Vrijwillig thuiszorg	251.641	251.000
Parnassia Groep	Totaalpakket verslavingszorg	933.156	933.156
RCO de hoofdzaak	Subsidie TED 2020-2021		90.421
Reclassering Nederland	Nazorg Ex-gedetioneerden	82.599	77.687
Stichting Beheer Multifunctioneel Centrum Julianadorp	Exploitatie MFC Julianadorp	67.406	67.406
Stichting Blijf van m'n Lijf Den Helder	Ambulante woonbegeleiding en 24 uren opvang	758.816	758.816
Stichting Centrum Financieel Fit inwoners door vroegsignalering	Voorkomen problematische schulden bij		100.000
Stichting DNO Maatschappelijke opvang Noord-Holland Noord	Ambulante woonbegeleiding en 24 uren opvang	1.090.926	1.090.926
Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Noord-Holland Noord	Collectieve preventie / outreachende aanpak / inloop GGZ	256.964	258.372
Stichting Geriant	activiteiten dementievriendelijke gemeente	47.514	29.300
Stichting Jeugd Onderwijs en Cultuurfonds Den Helder	Cultuuractiviteiten voor kinderen die opgroeien in een minimaal omgeving	71.301	71.301
Stichting Jeugdsportfonds Den Helder	Sportactiviteiten voor kinderen die opgroeien in een minimaal omgeving	113.869	113.868
Stichting Mantelzorgcentrum	Mantelzorgondersteuning	234.210	234.210
Stichting MEE & de Wering	Diverse maatschappelijke programma's	2.548.367	2.604.004
Stichting Parlan	Jeugdhulp in de wijk/schoolmaatschappelijkwerk vo	569.949	640.658
Stichting Sportservice Noord-Holland	Sportactiviteiten in relatie tot een gezonde leefstijl	57.746	57.180
Stichting Top Basketball Den Helder Suns	Den Helder Suns Scoort met ASSIST	66.667	80.667
Stichting Vrijwaard	Ontmoeting, activiteiten en welzijn ouderen	78.552	78.552
Stichting Wonen Plus Welzijn	Project buurtcirkel	131.863	76.000
Stichting Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer Den Helder	arbeidsmatige dagbesteding, sociale activering en reïntegratie van deelnemers	118.404	118.000
Subsidie deskundigheidsbevordering	bevorderen van de deskundigheid van de vrijwilligers	39.004	30.329
Zorgverkoop Arkin	Vraaggerichte hulp aan mensen met een psychische en/of sociale beperking	103.814	103.814

Programma 3 Vitale gemeente			
Stichting ondernemen aan zee	Ondernemersfonds	663.898	659.265
Stichting Top van Holland	Economische stimulering en budget toerisme	92.072	167.211
Programma 4 Leefbare gemeente			
Christelijk kinderdagverblijf & bso De Kleine Reiziger	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	38.102	100.000
Deelsubsidies Sportverenigingen	Bevorderen toetreden bepaalde leeftijdsgroepen	315.708	315.708
Evenementenbudget	Uitvoering evenementen	142.809	261.158
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	15.704	15.429
Stichting Anna Paulowna B.V. Peuterspeelzaal (kappio)	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	227.345	245.336
Stichting De Nollen	Cofinanciering plus exploitatie bijdrage	20.292	57.000
Stichting Helderse Vallei	Bevorderen natuurbeleving en-educatie	741.516	803.516
St. herdenkingsstenen DH	Subsidie Herdenkingsstenen	0	50.000
Stichting Internationaal Vrouwenwerk Den Helder (IVC)	Bevordering redzaamheid en participatie	134.798	134.780
Stichting Kinderopvang Den Helder	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	1.351.460	802.774
Stichting Kopgroep Bibliotheken	Exploitatie Bibliotheek plus uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	1.766.834	1.766.834
Stichting Lokale Omroep Stichting Den Helder	Verzorgen lokaal media-aanbod	94.643	115.000
Willemsoord BV Ontw. en Expl.mij.	Restauratie boerenverdietsluis plus compensatie maatschappelijke huur	227.451	280.000
Stichting Museumhaven	Restauratie,beheer en exploitatie nautische monumenten Museumhaven Willemsoord	85.484	117.484
Stichting Nationaal Reddingmuseum Dorus Rijkers	Exploitatie Reddingmuseum	178.998	290.117
Stichting Samenwerkings Verband	Uitvoering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	72.000	72.000
Stichting Scholen aan Zee	Communicatie College en maatschappelijk stages	75.298	137.298
Stichting Schouwburg de Kampanje	Culturele activiteiten de Kampanje	1.814.805	1.964.805
Stichting Sportservice Noord-Holland	Bewegingsonderwijs basisscholen, sportloket en aangepast sporten	385.555	385.555
Stichting Strandexploitatie Noordkop	Verzorgen schoon, onderhoud, promotie en veiligheid voor strand(slagen)	302.013	341.794
Stichting Top van Holland	Promotie en informatievoorziening Den Helder + tsr/sail	7.207	7.207
Stichting Triade	Aanbod kunsteducatie en culturele activiteiten	1.160.267	1.182.572
Vogelasiel de Paddenstoel	Wildopvang	55.000	75.000
4YoungTalent	Subsidie Creaport		61.952
MEE & de Wering	Project thuiszitters		40.000
Erfgoedorganisatie	Onderhoudsopgave	900.000	802.000
Programma 2,3 en 4			
Diverse overige kleinere subsidies		177.865	190.986

3.9 Toezichtinformatie

1. Inleiding

De Wet revitalisering generiek toezicht (Wet RGT) is in werking sinds 1 oktober 2012. Doel van de wet is het interbestuurlijk toezicht, het toezicht van hogere bestuurslagen op lagere bestuurslagen, te vereenvoudigen, transparanter te maken en bestuurlijke drukte te verminderen. De wet herbevestigt de positie van de gemeenteraad als eerste orgaan dat toezicht houdt op het college. Als de horizontale verantwoording van het college naar de raad adequaat is en de raad zijn controlerende rol goed vervult, blijft de toezichthouder (rijk of provincie) op afstand. Vertrouwen is het sleutelwoord.

In het Interbestuurlijk programma (IBP) hebben Rijk, IPO en VNG afgesproken dat samen gewerkt wordt aan vernieuwing van het interbestuurlijk toezicht, zodat het toezicht zo effectief mogelijk is en passend is bij een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven. Hiertoe is een gezamenlijke agenda opgesteld, waarin beschreven staat hoe het interbestuurlijk toezicht optimaal kan bijdragen aan het functioneren van het openbaar bestuur. Deze Agenda Toekomst van het

(interbestuurlijk) Toezicht is eind 2018 aan de Tweede Kamer aangeboden. Het doel van interbestuurlijk toezicht is in de Agenda als volgt geformuleerd: 'interbestuurlijk toezicht is er omdat de overheid haar taken blijvend goed wil uitvoeren en dat inwoners en bedrijven erop kunnen vertrouwen dat dit beschermd en geborgd is'. De komende jaren zal de Agenda Toekomst van het Toezicht nader worden uitgewerkt, te beginnen met een Plan van Aanpak, waarin de acties worden geformuleerd. De Agenda beschrijft de veranderingen die in het toezicht nodig zijn om beter aan te sluiten bij maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen. Daarbij is het belangrijk dat de toezichthouder en de toezichtontvanger elkaar goed informeren en duidelijk met elkaar communiceren. De Agenda richt zich daarom onder andere op het bevorderen van een betere dialoog, een meer uniforme en risicogerichte aanpak, en het benutten van toezicht om bestaande checks en balances, de lokale democratische controle, te versterken.

Hiertoe zijn 5 actielijnen benoemd:

1. Versterken verbinden horizontale controle en verticaal toezicht.
2. Beter voeren dialoog.
3. Beter leren via toezicht.
4. Uniformeren uitvoering toezicht.
5. Toezichthouder richt zich op gedeelde risico's.

De huidige domeinen waarop de Provincie, vanuit haar kerntaken, toezicht houdt zijn het omgevingsrecht, informatie- en archiefbeheer, financieel toezicht en huisvesting verblijfsgerechtigde asielzoekers. In het uitvoeringsplan van de provincie (Uitvoeringsplan IBT 2019 2020) (zie www.noord-holland.nl/ibt) wordt uitgebreid toegelicht wat de werkwijze is van de provincie en de thema's die zij onderzoekt.

2. Interbestuurlijk toezicht door provincie

De provincie, in haar rol van interbestuurlijk toezichthouder, heeft in een verordening vastgelegd welke informatie over welke wetten de gemeente voor 15 juli van het jaar moet indienen. Ook worden ambtelijke verificatiegesprekken gehouden. De provincie geeft vervolgens een oordeel over de mate waarin het college de taken in medebewind adequaat uitvoert. Samengevat is het oordeel van de provincie:

Taak in medebewind	Oordeel 2016	Oordeel 2017	Oordeel 2018	Oordeel 2019	Oordeel 2020
Toezicht en handhaving omgevingsrecht (Wabo)	Redelijk adequaat	Adequaat	Niet adequaat	Niet adequaat	Adequaat
Uitvoering Archiefwet	Redelijk adequaat	Adequaat	Adequaat	Adequaat	Adequaat
Huisvesting verblijfsgerechtigde asielzoekers			Redelijk Adequaat	Niet adequaat	Niet adequaat

¹⁾ Geen beoordeling in 2015 omdat in 2014 het oordeel 'adequaat' was. De jaren erna wordt ruimtelijke ordening meegenomen bij de Wabo.

Omgevingsrecht: In de brief van 20 december 2019 over het 'Oordeel IBT toezicht en handhaving omgevingsrecht 2019' geeft de provincie aan dat 'de taken op het gebied van toezicht en handhaving omgevingsrecht adequaat worden uitgevoerd. Alle drie afzonderlijke vakgebieden (RO, BWT en Milieu) worden adequaat uitgevoerd. Ten opzichte van het voorgaande jaar heeft u een grote vooruitgang geboekt. Er is in het eerste half jaar van 2020 voortvarend aandacht besteed aan het opmaken van de betreffende documenten Omgevingsrecht en is de BIG-8 cyclus meer centraal komen te staan in de organisatie.' Verder wordt nog een aantal aandachtspunten gegeven; deze hebben vooral betrekking op de rapportage over de te behalen doelen en de realisatie daarvan en verder over de benodigde en beschikbare financiële en personele middelen om de taken uit te voeren. Verder wordt er een aantal aandachtspunten gegeven die door de Omgevingsdienst moeten worden geleverd en ter informatie aan de raad te worden gegeven.

De archivering wordt door de provincie als adequaat gezien. Er is daarom nu een licht toezichtsregime. Uit een benchmark van het Regionaal Archief naar de uitvoering van de verschillende aspecten van de archiefwet door de aangesloten gemeente komt onze gemeente als beste naar voren.

Ten aanzien van de huisvesting verblijfsgerechtigde asielzoekers (mensen met een verblijfsvergunning) geldt dat de gemeente in 2020 een plan van aanpak heeft gemaakt met maatregelen om de achterstand in te halen. Gezien de overspannen huizenmarkt, de relatief hoge taakstelling en de coronacrisis kost het veel moeite om de noodzakelijke stappen daadwerkelijk te realiseren. Toch is het gelukt om eind 2020 nog slechts 13 mensen op de wachtlijst te hebben staan. Eind december zijn nog 10 mensen bemiddeld. De daadwerkelijke uitstroom kon echter pas begin januari gerealiseerd worden, mede door

de lockdown, zodat eind 2020 formeel nog 23 mensen op de wachtlijst stonden. Daarmee was er sprake van een te hoge wachtlijst en is het oordeel toch 'niet adequaat' gebleven. In 2021 blijft er veel actieve aandacht voor de uitstroom. Opnieuw is er daarom een plan van aanpak gemaakt met de acties die de gemeente onderneemt.

4. Interbestuurlijk toezicht door het Rijk

Het Rijk houdt ook toezicht op de gemeenten. De toezichtstructuur is echter zodanig dat het meeste toezicht via de provincies gaat. Op de uitvoering van een aantal medebewindstaken houdt het Rijk zelf toezicht. Het gaat bijvoorbeeld om (het fysieke domein):

- titel 5.2 van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (WVGS);
- de Wet basisregistraties adressen en gebouwen (Wet BAG);
- de Wet Luchtkwaliteit (titel 5.2 Wet milieubeheer) en;
- de Havenbeveiligingswet.

Het toezicht op deze wetten is in de praktijk echter maar beperkt ingevuld.

Bij het sociaal domein is sprake van een andere situatie. Het Rijk (minister van SZW) heeft een 'eigen' toezichtarrangement vormgegeven voor enkele sociale zekerheidswetten die door gemeenten in medebewind worden uitgevoerd. Belangrijkste kenmerk hiervan is het behoud van de aanwijzingsbevoegdheid in verschillende wetten, waaronder de Participatiewet, IOAW en IOAZ. Ook op de uitvoering van de Wet SUWI houdt het Rijk toezicht. Dat vindt plaats met het Escalatieprotocol een eigen uitgewerkt toezichtregime, dat ontworpen is nadat de minister tot de conclusie kwam dat bijna de helft van de gemeenten onvoldoende actie had ondernomen om te voldoen aan de eisen in de Wet SUWI, met name op het vlak van informatiebeveiliging. Onze gemeente is bezig (geweest) met het voldoen aan de regels die via de Baseline informatiebeveiliging tot ons zijn gekomen in dit kader.

Op het gebied van de volksgezondheid is er ook sprake van toezicht en wel op de uitvoering van de Drank- en Horecawet, de Wet publieke gezondheid en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo), de Jeugdwet en de Wet op de jeugdverblijven. De minister van VWS oefent de bevoegdheid in het kader van de Jeugdwet uit samen met de minister van Veiligheid en Justitie.

Het toezicht gaat uit van vertrouwen in de overheidslaag die de wetten uitvoert. Daarom is het toezicht van het Rijk in de praktijk heel beperkt dan wel afwezig. Omdat de medebewindstaken en de juiste uitvoering daarvan wel van groot belang zijn, heeft de VNG hiervoor onlangs aandacht gevraagd in een zeer leesbare publicatie ('menukaart') voor de gemeenten (https://vng.nl/sites/default/files/2021-02/menukaart-toezicht_20210204.pdf). Naar aanleiding van deze publicatie is hierover onlangs gesproken in de auditcommissie en afgesproken is de medebewindstaken in beeld te brengen en na te gaan welke rapporten/beoordelingen over de uitvoering daarvan bekend zijn binnen de gemeente.

5. Toezichtinformatie voor de raad

Zoals in het vorige onderdeel aangegeven heeft de gemeenteraad in het kader van zijn controlerende rol een taak in het toezicht op de uitvoering van de medebewindstaken. De VNG heeft daarover in maart een publicatie ('menukaart') aan de gemeenten aangeboden (https://vng.nl/sites/default/files/2021-02/menukaart-toezicht_20210204.pdf). In de aankondiging van die publicatie zegt de VNG:

De agendadruk voor u als raadslid anno 2021 is hoog. De grote decentralisaties hebben uw takenpakket verzaagd. Een goede democratische controle op de uitvoering van taken door het college van B en W is alleen realistisch als raden focus aanbrengen, informatie filteren, goede informatie-afspraken maken.

Voor velen onbekend: naast democratische controle uitoefenen rust er nog een verantwoordelijkheid op gemeenteraden.

Accentverschuiving in het interbestuurlijk toezicht

Het interbestuurlijk toezicht op gemeenten (vanuit het Rijk en de provincies) op de uitvoering van medebewindstaken is sinds 2012 - met de invoering van Wet revitalisering generiek toezicht (Wgrt, zie onderaan dit bericht) - meer gaan leunen op de horizontale checks & balances, de controle door de gemeenteraden op colleges. Weinig raadsleden zijn zich daarvan bewust. Deze accentverschuiving is toen niet gepaard gegaan met een uitbreiding van het instrumentarium of budgetten van gemeenteraden. Er wordt al langer creativiteit van raden, raadsvoorzitters en griffiers gevraagd om ook hier aandacht aan te besteden, met dezelfde middelen en tijd. Om hierbij te helpen is de Menukaart Toezicht gemaakt.

De publicatie is kritisch op het loslaten dan wel beperken van de toezichttaken door het Rijk en de provincie. En stelt daar tegenover dat daarom de raad goed moet nadenken over wat hij doet in het kader van dit toezicht. In de auditcommissie is gesproken om hier verder over na te denken.

3.10 Wijkgericht werken

De (steeds verder) aangescherpte Covid-19 maatregelen maakte direct contact en participatie niet altijd mogelijk. Dit bood wel de kans om, naast de traditionele communicatiemiddelen, te experimenteren met nieuwe vormen van verbinding. Zoals door het gebruik van een digitaal instrumentarium van Webinars, flitspeilingen en presentaties via Teams en Zoom. Participatietrajecten die ook gekoppeld werden aan andere projecten of programma's zoals Gebiedsgerichte aanpak, omgevingsvisie, sociale wijkteams enz.

Er ontstaan spannende en interessante processen, waarbij wisselend de ene keer de gemeente iets meer de kar trekt en de andere keer inwoners & ondernemers meer het voortouw nemen.

Denk daarbij aan:

- Het programma Thuisduinen 2050 met voor het vierde jaar op rij de kenniswerkplaatsmethodiek, waarbij inwoners & ondernemers & kennisinstituten aan maatschappelijke opgaven werken in samenspraak met gemeente en het in eigen beheer inzetten van toegekende budgetten.
- ONS (Ontspanning, Natuur en Sport), een club actieve ondernemers die samen met de gemeente optrekt in het ruimtelijke programma Panorama Lokaal (prijsvraag onder supervisie Rijksbouwmeester).

Ook kleinere initiatieven, vaak ondersteund door de wijkconciërge met een bijdrage van het Convenant wijkaanpak plus, zoals:

- De Buurtlunch in de Schooten,
- Tuindorp, waar actieve buurtbewoners aan de slag zijn met vergroening en daar samen met gemeente en Stichting Steenbreek in optrekken.
- De Buurtcamping, een jaarlijks terugkerend burgerinitiatief.

3.11 Effecten Corona

1. Inleiding

Het jaar 2020 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de effecten van corona, wereldwijd maar uiteraard ook in onze gemeente. De effecten voor inwoners, ondernemers, bezoekers, studenten en scholieren zijn ingrijpend geweest. En dit heeft een belangrijke invloed gehad op de werkzaamheden door de gemeente, zowel voor de raad, het college als het ambtelijk apparaat.

Ook voor de financiële positie heeft de crisis belangrijke effecten gehad. Gelukkig heeft het Rijk ruimhartig aanvullende vergoedingen gegeven voor allerlei extra kosten dan wel wegvallende inkomsten.

De Commissie Bedrijfsvoering en Auditing Decentrale Overheden, (Bado) heeft in een speciale notitie geadviseerd daarom een afzonderlijke paragraaf op te nemen om aan deze effecten afzonderlijk aandacht te kunnen besteden.

2. Algemeen

Nadat de coronacrisis uitbrak in Nederland, medio maart, kwam vanuit de gemeenteraad het voorstel om een apart fonds in te stellen om de effecten van de crisis te kunnen opvangen. Er is een fonds ingesteld, het Helders steunfonds, waarin € 2 miljoen uit de algemene reserve is gevoegd. De bedoeling van het fonds is om als laatste vangnet, de effecten voor zowel de voorzieningen in de gemeente op te kunnen vangen, om maatregelen voor ondernemers en op het gebied van welzijn en cultuur te kunnen bekostigen. Aanvullend zijn in de mei, september en decembercirculaire middelen ontvangen om specifieke zaken op te kunnen vangen.

3. Korte termijneffecten op de gemeente

De coronacrisis heeft effecten op de gemeente, zowel op de korte als de lange termijn. Die effecten kunnen deels concreet worden bepaald, maar voor een ander deel alleen kwalitatief. Wat zijn de effecten op korte termijn?

- Omdat in het tweede kwartaal van 2020 de vakantiewoningen aan de kust en de campings geen gasten mochten ontvangen, is de opbrengst van de toeristenbelasting lager. Omdat de afrekening daarvan pas in de loop van 2021 plaatsvindt, is het totale effect nog onzeker. Het Rijk heeft in de mei(juni)circulaire daarvoor een bedrag van € 176.000 verstrekt als voorschot. In de jaarrekening is er van uitgegaan dat dit toereikend is.
- Allerlei maatschappelijke organisaties die wel of geen subsidierelatie met de gemeente hebben, kwamen in financiële problemen door wegvallende inkomsten dan wel hogere kosten. Voor specifieke onderdelen heeft de gemeente daarvoor tegemoetkomingen verstrekt, deels bekostigd uit het Helders steunfonds, deels uit extra bedragen die de gemeente heeft ontvangen van het Rijk. Te denken valt aan buurthuizen, scholen, kinderopvang, musea, culturele instellingen, zorginstellingen etc.

- De kosten van afval over 2020 zijn aanzienlijk hoger uitgekomen dan begroot omdat veel inwoners, zoals overal in Nederland, tijdens de crisis grote opruimingen en verbouwingen hebben gehouden en veel meer (grof) huisvuil hebben aangeboden. Zeer onlangs is nog een naberekening ontvangen van de HVC die aangeeft dat we nog aanvullend € 424.000 moeten nabetalen. Hiermee is nog geen rekening gehouden in de uitkomsten. Daar tegenover staat een bedrag dat we in de maartbrief van 2021 toegezegd hebben gekregen van het Rijk ter grootte van € 98.000 om de hogere kosten van 2020 te compenseren. Vraag is of hier nog een verdere compensatie voor zal worden toegezegd door het Rijk.
- De opbrengsten van diverse soorten leges en heffingen zijn lager uitgevallen. Minder huwelijken en minder buitenlandse vakanties heeft geleid tot lagere leges huwelijken en lagere opbrengsten reisdocumenten. Ook specifieke leges voor evenementen zijn lager uitgevallen.
- Bij de kosten van bedrijfsvoering komt naar voren dat de budgetten voor reiskosten en opleidingskosten niet volledig zijn besteed als gevolg van corona. Dit is in belangrijke mate een incidenteel effect.
- Bij vervoersbedrijven die diensten verlenen voor taxivervoer Wmo en leerlingenvervoer is in overeenstemming met afspraken tussen het Rijk en de VNG een continuïteitsbijdrage verstrekt. Dit komt overeen met de systematiek die is toegepast bij zorginstellingen om de zorginfrastructuur in stand te houden.
- Aan ondernemers in de detailhandel en horeca is bijna € 300.000 verstrekt als bijdrage in de huisvestingslasten wegens de coronacrisis.
- Van Haltewerk in Alkmaar zijn de bijdragen in het kader van de TOZO verstrekt aan zelfstandigen die hun werk weg zagen vallen. Deze vergoeding wordt gedekt door een bijdrage van het Rijk.

Het werk gaat in 2021 door; ondersteuning bij schuldsanering, de vergoeding in het kader van de regeling TONK, een tegemoetkoming in de vaste lasten voor ondernemers die geen of veel minder inkomsten hebben, continuïteitsbijdragen, specifieke bijdragen aan instellingen uit het Helders steunfonds dan wel uit extra middelen van het Rijk. Het totale effect is daarom ook nog niet duidelijk; in grote lijnen kan gesteld worden dat door extra bijdragen van het Rijk en inzet van het Helders steunfonds de grootste financiële effecten opgevangen zijn en kunnen worden.

4. Verwachte lange termijneffecten op de gemeente

De effecten van de coronacrisis op lange termijn voor onze gemeente zijn van belang maar nog nauwelijks goed in te schatten. Twee belangrijke vragen komen naar voren:

1. Gebleken is dat het Rijk behoorlijk tegemoet is gekomen in de extra kosten en wegvallende inkomsten van gemeenten. Maar de vraag is natuurlijk: wat gaat het Rijk doen na afloop van de crisis. Gaat er (extra) bezuinigd worden? Blijft het Rijk de nadelige effecten nog een tijdje compenseren en zo ja, hoe lang dan? Veel zal afhangen van een nieuw kabinet; de tendens in de landelijke politiek lijkt er van uit te gaan dat bezuinigen niet de juiste aanpak is om uit de crisis te komen.
2. Wat is het blijvende effect van de crisis op de werkgelegenheid? En daarmee voor wat er in de haven gebeurt, de ontwikkeling van het centrum (leegstand?), het aantal inwoners dat een uitkering nodig heeft van de gemeente. De inzet van het college is om de nadelige effecten zoveel mogelijk tegen te gaan om de positieve ontwikkeling waarop de afgelopen jaren is ingezet en die naar voren kwam in bijvoorbeeld de groei van de omvang van de bevolking, de nieuwbouw, de verbetering van het centrum en de budgetten die beschikbaar zijn gemaakt voor de plannen voor de verdere ontwikkeling van Julianadorp.

Daarnaast zijn er op een ander niveau nog lange termijneffecten mogelijk:

- wordt het gemakkelijker om schaars personeel te werven door de betere mogelijkheden om thuis te werken en doordat kandidaten meer zekerheid willen?
- in hoeverre heeft de vraag naar meer huishoudelijke hulp die sterk toegenomen is door de crisis een incidenteel dan wel structureel karakter?
- wat betekent de crisis en de als gevolg daarvan opgelopen spanningen in gezinnen voor de vraag naar jeugdzorg en vrouwenopvang?
- hoe ontwikkelt zich het aantal mensen die een beroep doen op een bijstandsuitkering?

Deze lange termijneffecten zullen de komende jaren veel aandacht blijven vragen van de gemeente en aanpassingen aan de doelen van de politiek betekenen.

5. Visie op genomen en te nemen maatregelen en activiteiten

De coronacrisis raakt veel activiteiten van de gemeente in meer of mindere mate. Zowel op korte als lange termijn. De exacte gevolgen blijven lastig in te schatten. De keuze die de gemeente daardoor heeft gemaakt, bestaat in hoofdlijnen uit de volgende elementen:

- de voorzieningen in de gemeente die van belang zijn voor inwoners en ondernemers moeten zoveel mogelijk in stand blijven. Daarvoor is o.a. het Helders steunfonds opgericht;
- de positieve ontwikkeling van de gehele gemeente, waaraan hard gewerkt werd en wordt, moet voortgezet worden om van Den Helder en Julianadorp plaatsen te maken waar het goed en gezond wonen, werken en recreëren is. Daartoe moet de woningbouwopgave en de inzet op werkgelegenheid o.a. in en bij de haven met ambitie worden voortgezet. De inzet van het initiatief voor het 'Helders perspectief' en de afspraken over de havenontwikkeling o.a. in de Regiodeal met Rijk, provincie en de Kopgemeenten en de samenwerking met de Woningstichting sluiten daar nauw bij aan;
- blijven investeren in de stad, o.a. in de infrastructuur (met extra aandacht voor fietsen) en maatregelen ten behoeve van het klimaat en duurzaamheid en;
- het in stand houden van een doelmatige zorginfrastructuur.

Deze hoofdlijnen worden op korte termijn ingevuld door o.a.:

- de middelen die we hebben en aanvullend krijgen om mensen snel weer aan het werk te helpen worden daar concreet voor ingezet;
- mensen met problematische schulden krijgen een aanbod tot ondersteuning;
- er wordt overlegd om de nadelige effecten van de crisis voor de haven op te vangen en klaar te zijn de ontwikkelingen en kansen die op ons afkomen;
- nieuwe woningbouwlocaties worden ontwikkeld;
- de upgrade van de binnenstad, de verbinding met Willemsoord en de kust wordt verder aangepakt;
- door wijkgericht te werken in wijkteams wordt de zorg integraal aangepakt om doelmatige en doeltreffende zorg betaalbaar aan te kunnen bieden.

6. Totaal van de financiële effecten

Het weergeven van de totale financiële effecten van de coronacrisis is onmogelijk. Zelfs de effecten die zich beperken tot 2020 zijn al moeilijk op te sommen:

- hoe zou het aantal inwoners met een uitkering zich hebben ontwikkeld zonder corona;
- wat is het effect van de crisis op de vraag naar woningen in onze gemeente; de prijzen zijn in 2020 ook ten opzichte de rest van het land opvallend gestegen;
- hoe zou de toegenomen vraag naar huishoudelijke hulp of bijv. de sterk gestegen hoeveelheid afval zich hebben ontwikkeld zonder corona?

We kunnen wel een aantal activiteiten noemen die concreet beïnvloed zijn door corona:

- de opbrengst van reisdocumenten en rijbewijzen is sterk tegengevallen;
- de opbrengsten van huwelijksleges zijn lager uitgekomen;
- de toeristenbelasting valt naar verwachting lager uit (de opgaven van de verblijfsaccommodaties moeten we nog ontvangen);
- zelfstandigen hebben uitkeringen aangevraagd (TOZO) en voor aanvullende kosten (TONK);
- de vraag naar maatschappelijke opvang en jeugdzorg is toegenomen door grotere spanningen in gezinnen;
- de vraag naar huishoudelijke hulp is toegenomen doordat de sociale omgeving bij veel mensen wegviel;
- culturele instellingen zijn een flink deel van het jaar gesloten geweest dan wel beperkt geopend. De gemeente hanteert bij subsidies coulant voor activiteiten die niet uitgevoerd zijn;
- evenementen konden geen doorgang vinden;
- het aantal inwoners met een uitkering is gestegen;
- maatschappelijke instellingen als buurthuizen en sportverenigingen moesten een deel van het jaar gesloten blijven. Met middelen van de gemeente en aanvullende middelen van het Rijk zijn tegemoetkomingen verstrekt.
- de opbrengsten van belastingen zijn beïnvloed doordat voor meer achterstallige posten een voorziening moest worden getroffen. De effecten daarvan lopen nog door in 2021;

Een deel van de effecten is ook nog niet bekend. Zo is de opbrengst van de toeristenbelasting over 2020 iets dat nog moet blijken aan de hand van de opgaven van de exploitanten. De effecten voor de daadwerkelijke invordering van de gemeentebelastingen zijn ook nog niet volledig te overzien omdat uitstel is verleend in 2020. Corona heeft ook nu nog effect; pas na afloop van de crisis, in de loop van 2021 en 2022 zal een meer compleet beeld naar voren komen.

Wel kan aangegeven welke middelen we hebben aangewend uit de specifiek door de raad ingestelde reserve (Helders steunfonds) tot en met 31 december 2020.

Overzicht uitgaven steunfonds	cultuur	sport, onderwijs, welzijn	bedrijven
Beschikbaar (totaal € 2 miljoen)			
Winkels en horeca, tijdelijke huisvestingsregeling			315.000
Kwijtschelding leges evenementen			2.500
Onderwijs, vergoeding coronamaatregelen		70.000	
Sport, huisvestingslasten		14.400	
Buurthuizen, vergoeding vaste lasten		91.000	
Stichting Present		30.000	
Kinderopvang compensatie eigen bijdrage		7.000	
Kinderopvang preventieve maatregelen		20.000	
Kinderopvang vergoeding noodopvang		50.000	
kunstzinnige vorming	7.807		
bevordering professionele kunsten	9.215		
Cultuurbeleid	1.000		
Schouwburg de Kampanje	68.753		
Musea	38.329		
Historische gebouwen	11.070		
Cinema Zevenskoop	25.000		
Stichting Helderse Vallei		62.000	
Vogelasiel de Paddenstoel		20.000	
Totaal ingezet	161.173	364.400	31750

7. Totaal van de risico's

De coronacrisis leidt tot risico's voor de gemeente. Om deze op te vangen is in 2020 gebruik gemaakt van zowel het Helders steunfonds als van extra bijdragen van het Rijk. De belangrijkste risico's eind 2020 en de eventuele beschikbare middelen om deze op te vangen zijn:

Inkomsten:

- Uiteindelijk lagere OZB doordat uitgestelde betalingen leiden tot afstel. Dit wordt opgevangen doordat Cocensus in de loop van 2020 weer is gaan invorderen na uitstel. Daarbij zijn specifieke afspraken gemaakt waardoor de inning relatief goed verloopt. Voor de nog openstaande posten is een gedeeltelijke voorziening getroffen;
- Toeristenbelasting: Onduidelijk is wat de totale opbrengst zal zijn, omdat de opgave pas in de loop van 2021 komt. De bezetting van vakantiehuisjes en campings lijkt na de stilte in de eerste maanden in de zomerperiode weer goed op gang gekomen. Het Rijk heeft een bijdrage gegeven voor de wegvallende bedragen; daarmee zouden de risico's moeten kunnen worden opgevangen. Er is daarnaast geen aanvullende voorziening getroffen.

Uitgaven:

- de lasten voor uitkeringen kunnen hoger worden doordat mensen ontslag hebben gekregen en een uitkering van het UWV; na verloop van tijd zouden zij in de bijstand terecht kunnen komen. Bij zelfstandigen die hun opdrachten zagen opdrogen geldt iets vergelijkbaars: zij kunnen een uitkering krijgen uit de TOZO als zij aan de criteria voldoen; wanneer deze ophoudt te bestaan zou het kunnen dat zij in de bijstand terecht komen. Het Rijk houdt met de bepaling van het zogeheten macrobudget voor de vergoeding voor de BUIG (de bijstandsuitkeringen) al rekening met een groeiende groep. Daarmee lijken de risico's opgevangen te kunnen worden. Ook is er extra budget ontvangen voor re-integratie-activiteiten.
- de kosten van afval zijn aanzienlijk hoger geweest in 2020. De vraag is of dit een incidentele stijging is geweest dan wel dat er ook een structurele component in zit. Dat moet in 2021 en 2022 blijken;
- de vraag naar Wmo- huishoudelijke hulp en begeleiding is aanzienlijk toegenomen in 2022 omdat het inzetten van het eigen netwerk maar beperkt mogelijk was. De vraag is of (een deel van) deze vraag structureel is. Voorlopig wordt er vanuit gegaan dat in 2021 en 2022 deze extra vraag weer kan worden afgebouwd. De besparing door de invoering van de eigen bijdrage voor vervoer zal in 2022 tegenvallen doordat er nu nog wordt doorbetaald op basis van oude afspraken.

- de vraag naar Jeugdzorg is toegenomen mede door groeiende spanningen in gezinnen door corona. Ook hiervan is de vraag hoe deze toegenomen vraag is ontwikkelt. Ingezet wordt op een actief preventief beleid om deze toename te kunnen beheersen. In de bepaling van de risico's bij het weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met hogere kosten voor (jeugd)zorg.
- bij de culturele instellingen lijken de tegemoetkomingen toereikend om de negatieve effecten op te vangen.

Tot nu toe kunnen de werkelijke effecten worden opgevangen met de beschikbare (extra) middelen.

8. Inzet van de ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie heeft in 2020 zich zeer flexibel moeten inzetten. Thuiswerken; digitaal overleg, cliënten ontvangen digitaal of met aangepaste maatregelen, nieuwe mensen inwerken vanuit huis, extra inzet van BOA's: voor elke medewerker was er een flinke verandering. Ondanks dat is de voortgang van de meeste en belangrijkste activiteiten met de nodige inspanningen doorgegaan.

Er is weinig extra inhuur geweest alleen voor de effecten op te vangen; zoveel mogelijk is gezocht naar interne oplossingen.

9. Verwachtingen voor 2021 en verder

Het is moeilijk te voorspellen wat de effecten zijn van de coronacrisis voor 2021 en verder. Het beeld dat voorlopig ontstaat is dat de vraag naar extra Wmo- en Jeugdzorg doorgaan. Wanneer in 2021 weer een normalere situatie ontstaan wordt meer duidelijk wat incidenteel en structureel is. Er wordt hard gewerkt aan het beheersen van die toegenomen vraag. Voor de Jeugdzorg heeft het Rijk een toezegging gedaan voor extra middelen.

Tot nu toe zien we een lichte stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden. We verwachten na de normalisering weer een lichte uitstroom. Dat was ook het beeld in de zomer van 2020.

Omdat in de begroting keuzes worden gemaakt om door te gaan met investeren in de stad hopen we ook daardoor de mogelijke negatieve effecten voor de ontwikkeling van onze gemeente te verlichten.

4. Jaarrekening

4.1 Grondslagen voor waardering

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Grondslagen voor waardering

De waardering van de activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balansclassificatie anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa worden afzonderlijk opgenomen:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- Bijdrage in activa van derden.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. Alleen kosten van onderzoek en ontwikkeling die leiden tot een materieel vast actief mogen als immaterieel vast actief worden geactiveerd. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. Met ingang van 2017 worden de bijdragen in activa van derden afgeschreven conform dezelfde afschrijvingsperiode als de ontvangende partij hanteert.

Materiële vaste activa

In het BBV wordt een onderscheid gemaakt tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investerings die kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. Met ingang van 1 januari 2016 zijn de NIEGG (Niet In Exploitatie Genomen Gronden) opgenomen bij de materiële vaste activa. Voorzover nodig wordt een voorziening getroffen voor een duurzame waardevermindering van deze gronden.

Materiële vaste activa met economisch nut

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (in casu de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Bijdragen uit reserves worden via de afzonderlijke programma's ingezet ter dekking van de afschrijving.

Afschrijvingsmethode

Met ingang van 2017 is de nieuwe Nota afschrijvings- en rentebeleid van toepassing (door de Raad vastgesteld op 28 november 2016 en het addendum op 19 juni 2017). Verschillende uitgangspunten zijn overgenomen uit de bestaande nota, maar door onder andere de wijzigingen in de BBV hebben wij een aantal uitgangspunten moeten wijzigen of nieuw moeten toevoegen. De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd:

1. Investerings in maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd;
2. Een krediet, dat is ingesteld en na 2 jaar nog niet in gebruik is genomen, wordt afgesloten.
3. Als er één jaar lang geen uitgave is gedaan op een actief krediet wordt dit krediet afgesloten, tenzij gemotiveerd wordt toegelicht waarom het krediet geactiveerd moet blijven.
4. De looptijd van een grondexploitatiecomplex bedraagt maximaal 10 jaar. Hiervan mag alleen via een gemotiveerd raadsbesluit worden afgeweken.
5. Alleen de daadwerkelijke rente over het vreemd vermogen mag worden toegerekend aan de kosten voor bouwgrond in exploitatie.
6. Het drempelbedrag voor activering van investeringen met een maatschappelijk nut is € 100.000. Dit was bij de vorige nota € 1.000.000.

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het gaat hierbij om investeringen die grotendeels worden gedaan voor begraafplaatsen, riolering of het verzamelen van huishoudelijk afval waar tegenover een heffing kan plaatsvinden.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Investeringen in de infrastructurele werken werden tot en met 2004 afgeschreven over een periode van 10 tot 50 jaar. Infrastructurele werken in de openbare ruimte zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken worden met ingang van 1 januari 2005 geactiveerd en afgeschreven in 40 jaar. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa resultaatafhankelijk extra afgeschreven. Met ingang 1 januari 2013 diende de investering minimaal € 1.000.000 te bedragen om tot activering over te gaan. Vanaf 2017 moeten investering in maatschappelijk nut, vanwege wetswijzigingen, worden geactiveerd. Hierop mogen alleen bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan het actief in mindering worden gebracht. De ondergrens voor het activeren van maatschappelijk nut is door de raad op € 100.000 gesteld.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en verstrekte leningen verminderd met de ontvangen aflossingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Vorraden

In exploitatie genomen gronden

De als 'onderhanden werken' opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht. Voor verwachte verliezen is een voorziening getroffen tegen eindwaarde.

Gebouwen (verkoop op handen)

In 2017 is er een nieuwe notitie vanuit de BBV verschenen: de Notitie materiële vaste activa. Deze notitie stelt dat wanneer een actief bestemd is voor verkoop dit dan overgeheveld moet worden naar de Voorraden.

Overige voorraden

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) zijn gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde (betaalde) inkoopprijs. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

Vorderingen

De vorderingen waarden we tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid hebben we een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op twee manieren, namelijk voor de belastingdebiteuren via de zogeheten dynamische methode en voor de overige debiteuren via de statische methode. De gezamenlijke uitkomst vormt de voorziening dubieuze debiteuren.

Vanwege de herrubricering in het kader van onze wet- en regelgeving zijn de Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer onder de vorderingen geplaatst. Onder overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer zijn langlopende vorderingen op bijstandsccliënten opgenomen verminderd met een voorziening voor mogelijke oninbaarheid. Het gehele debiteurenbestand is doorgelicht en individueel beoordeeld op inbaarheid. De oninbaarheid is bepaald op 100% voor huidige en oud-clieuten zonder incassoactiviteiten. Het normbedrag voor inbaarheid is bepaald op € 1.440 per openstaande debiteur met een betalingsregeling. Voor openstaande vorderingen in behandeling bij een deurwaarder, schuldsanering en dergelijke is op basis van inschatting/ervaring een percentage voor mogelijke oninbaarheid opgenomen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa nemen we op tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen waarden we op het nominale bedrag van de betrokken verplichting, dan wel het voorzienbare verlies. De voorzieningen worden als volgt ingedeeld:

Voorziening risico's en verplichtingen

De voorzieningen voor risico's en verplichtingen zijn nodig om financiële risico's en verplichtingen op te vangen. Indien een risico zich voor meer dan 75% zeker voor gaat doen en het risico ook is te kwantificeren vormen we een voorziening. Deze voorziening maken we jaarlijks op en beoordelen we bij de jaarrekening, indien nodig actualiseren we deze.

Voorziening kostenequalisatie

De voorzieningen voor kostenequalisatie zijn nodig om toekomstig groot onderhoud voor gebouwen, waterwegen en de riolering op te kunnen vangen. Bij het opstellen van de jaarrekening toetsen we jaarlijks of de standen van de voorzieningen in overeenstemming zijn met de meerjarige onderhoudsplannen.

Egalisatievoorzieningen

Onder de egalisatievoorzieningen is de voorziening voor riolering opgenomen. Deze dient om de tariefsontwikkeling in de rioolheffing gelijkmatig te laten verlopen. Deze voorziening beoordelen we jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening.

Langlopende schulden

De vaste schulden waarden we tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva waarden we tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de paragraaf met betrekking tot de financiering is nadere informatie opgenomen.

4.2 Grondslagen voor de resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als een baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Onder de baten is in 2020 een post verantwoord van € 1.190.000 wegens ontvangen bijdragen van het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het betreft hier eigen bijdragen in het kader van de WMO (zoals verstrekte huishoudelijke hulp en beschermd wonen). Het CAK berekent, factureert en int deze bijdragen van haar cliënten en betaalt de ontvangen eigen bijdragen door aan de gemeente. De gemeente Den Helder kan, door het ontbreken van (inkomens-) gegevens, niet vaststellen of het CAK de eigen bijdragen:

- Juist en volledig in rekening heeft gebracht;
- Volledig heeft geïnd;
- Volledig en juist heeft doorbetaald aan de gemeente.

Daarom bestaat er onzekerheid over de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de verantwoorde eigen bijdragen ad € 1.190.000. Deze onzekerheid wordt op grond van een uitspraak van de commissie BBV niet meegewogen in het oordeel van de accountant over de jaarrekening.

Personeelslasten zijn in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen of schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde

verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden. In het geval van de wethouders is er een voorziening opgenomen ten behoeve van de wachtgeldverplichtingen.

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Modernisering Venootschapsbelasting voor publiekrechtelijke lichamen ingevoerd. Dit betekent dat wanneer een publiekrechtelijk lichaam een ondernemersactiviteit verricht, hier mogelijk belasting over verschuldigd is. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat gemeenten in het boekjaar waarover eventueel belasting is verschuldigd dit als last of in het geval van een teruggaaf een bate wordt opgenomen. Over 2020 hebben wij geen last begroot en verantwoord. Voor 2016, 2017 en 2018 is de aangifte Venootschapsbelasting ingediend, beide aangifte zijn als nihilaangifte ingediend. Hetzelfde geldt voor 2019, hiervoor hebben wij ook een nihilaangifte ingediend. Over 2020 kunnen wij pas een aangifte indienen nadat de programmarekening is vastgesteld.

4.3 Balans

Activa	2020	2019
Vaste Activa		
Immateriële vaste activa	4.035	849
Kosten onderzoek en ontwikkeling	13	15
Bijdragen aan activa van derden	4.022	834
Materiële vaste activa	105.291	104.218
Investerings met economisch nut	63.230	61.461
Investerings met een economisch nut (heffing)	21.419	22.800
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.353	14.619
In erfpacht genomen gronden	5.288	5.338
Financiële vaste activa	65.940	76.019
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	17.014	14.014
Leningen aan woningcorporaties	44.275	56.970
Overige langlopende leningen	3.886	2.872
Leningen aan deelnemingen	765	808
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	0	1.356
Totaal vaste activa	175.265	181.085
Vlottende activa		
Voorraden	10.606	11.271
In exploitatie genomen bouwgronden	10.536	11.242
Gebouwen	49	0
Overige voorraden	21	28
Vorderingen	22.773	31.545
Vorderingen op openbare lichamen	8.948	8.789
Rekening-courant met het Rijk	1.814	13.164
Rekening-courant met niet financiële instellingen	688	372
Verstekte kasgeldleningen	1.150	1.761
Overige vorderingen	10.172	7.459
Liquide middelen	92	155
Kas en bank	92	155
Overlopende activa	8.754	6.145
Vooruitbetaalde subsidies	0	213
Nog te ontvangen bijdragen	1.819	0
Overige overlopende activa	6.935	5.932
Totaal vlottende activa	42.225	49.115
Totaal	217.490	230.200

Passiva	2020	2019
Vaste passiva		
Eigen Vermogen	53.303	62.074
Algemene reserve	23.789	28.024
Bestemmingsreserves	29.061	28.849
Saldo van rekening	453	5.202
Voorzieningen	11.908	12.985
Voorzieningen	11.908	12.985
Langlopende schulden	94.834	109.704
Onderhandse leningen	94.785	109.604
Door derden belegd geld	48	100
Totaal vaste passiva	160.045	184.764
Vlottende activa		
Kortlopende schulden	20.178	17.476
Overige vlottende schulden	20.178	16.891
Kas en Bank	0	585
Overlopende passiva	37.267	27.961
Nog te betalen bedragen	5.009	2.030
Vooruitontvangen bedragen	27.777	25.930
Overige overlopende passiva	4.482	0
Totaal vlottende passiva	57.445	45.437
Totaal	217.490	230.200
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	255.997	258.323

4.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2020:

Omschrijving	Boek- waarde 31-12-2019	Investe- ringen	Desinveste- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen v. derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31-12-2020
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	15	0	0	2	0	0	13
Bijdragen aan activa van derden	834	3.266	0	78	0	0	4.022
Totaal immateriële vaste activa	849	3.266	0	80	0	0	4.035

Materiële vaste activa

Met de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) werd nog onderscheid gemaakt tussen investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut. Investerings met economisch nut leveren inkomsten op (bijvoorbeeld door middel van tarieven) of zijn verhandelbaar en moesten geactiveerd worden. Investerings met een maatschappelijk nut leveren geen directe inkomsten op (bijvoorbeeld wegen, bruggen, parken en dergelijke) en mochten geactiveerd worden. Met ingang van 2017 moeten beide categorieën geactiveerd worden. Eventuele reserves mogen hierop niet in mindering worden gebracht. Bijdragen van derden direct gerelateerd aan de activa mogen wel in mindering worden gebracht bij de activering.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Invester- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	5.307	785	0	0	0	0	6.092
Woonruimten	102	0	0	4	0	0	98
Bedrijfsgebouwen	46.338	2.558	37	1.748	0	0	47.111
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	2.734	133	0	174	0	0	2.693
Vervoermiddelen	424	367	0	79	0	0	712
Machines, apparaten en installaties	3.672	479	11	244	0	0	3.896
Overige materiële vaste activa	2.884	603	0	859	0	0	2.628
Investeringen met een economisch nut	61.461	4.925	48	3.108	0	0	63.230
Gronden en terreinen	9	0	0	0	0	0	9
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	13.761	1.040	0	288	0	0	14.513
Machines, apparaten en installaties	7	122	0	5	0	0	124
Overige materiële vaste activa	841	0	0	134	0	0	707
Investeringen met een maatschappelijk nut	14.619	1.162	0	427	0	0	15.353
Bedrijfsgebouwen	84	0	0	18	0	0	66
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	22.651	149	0	1.482	0	0	21.318
Machines, apparaten en installaties	41	0	0	27	0	0	14
Overige materiële vaste activa	24	0	0	2	0	0	22
Investeringen met een economisch nut (heffing)	22.800	149	0	1.529	0	0	21.420
In erfpacht uitgegeven gronden	5.338	0	50	0	0	0	5.288
Overige vaste activa	5.338	0	50	0	0	0	5.288
Totaal materiële vaste activa	104.218	6.236	98	5.064	0	0	105.291

Toelichting materiële vaste activa

De belangrijkste vermeerderingen en verminderingen zijn hieronder nader toegelicht.

Investeringen met economisch nut

Gronden en terreinen

De gronden en terreinen betreffen onder meer de volkstuinen en de sport- en recreatieparken.

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investerings) en verminderingen (desinvesterings) opgenomen.

	Krediet	Restant krediet 01-01-2021	Realisatie 2020
Vermeerdering			
Sportpark Ruyghweg	785	0	785

Bedrijfsgebouwen

De bedrijfsgebouwen betreffen onder meer de schoolgebouwen, buurthuizen, jongerencentra, parkeerdekken en de gebouwen van de gemeentelijke diensten, die worden gebruikt voor de huisvesting van de diverse afdelingen van de gemeente.

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investerings) en verminderingen (desinvesterings) opgenomen.

	Krediet	Restant krediet 01-01-2021	Realisatie 2020
Vermeerdering			
Parkeergarage Koninckshoek	1.099	62	258
Huisvesting Willemsoord	15.200	14.282	303
Huisvesting Kerkgracht	2.195	135	996
Sportpark Ruyghweg (Gebouwen)	440	0	440
Renovatie Sportlaan 10	795	94	491

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Dit onderdeel bestaat uit onder andere uit aanleg van sportparken, kunstgrasvelden, nutsvoorzieningen en dergelijke.

Vervoersmiddelen

Hieronder wordt alles wat met tractie te maken heeft verstaan.

	Krediet	Restant krediet 01-01-2021	Realisatie 2020
Vermeerdering			
Maaimachine	95	0	86
Kolkenzuiger	285	0	215

Machines, apparaten en installaties

De investeringen bij dit onderdeel hebben te maken met investeringen in nieuw perspectief en automatisering.

	Krediet	Restant krediet 01-01-2021	Realisatie 2020
Vermeerdering			
Speeltoestellen	320	162	158
Led verlichting	300	137	98
Abri's	140	0	121
Gebiedsgericht werken	3.589	3.508	81

Overige materiële vaste activa

De overige materiële vaste activa betreft voornamelijk kantoormeubilair en automatisering.

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investeringen) en verminderingen (desinvesteringen) opgenomen.

	Krediet	Restant krediet 01-01-2021	Realisatie 2020
Vermeerdering			
Netwerk	156	9	150
Servers en storage	144	9	135

Investeringen met economisch nut (heffing)

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Hierbij moet je denken aan investeringen in riolering, begraafplaatsen en huishoudelijk afval.

Grond, weg- en waterbouwkundige werken

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investeringen) en verminderingen (desinvesteringen) opgenomen.

	Krediet	Restant krediet 01-01-2021	Realisatie 2020
Vermeerdering			
Riolering	1.001	852	149

Investeringen met maatschappelijk nut

In onderstaande tabel zijn de vermeerderingen (investeringen) en verminderingen (desinvesteringen) opgenomen.

	Krediet	Restant krediet 01-01-2021	Realisatie 2020
Vermeerdering			
Noorderhaaks	3.553	1.287	-/- 785
Polderweg	808	137	-/- 212
Fietspad Duinweg	433	80	-/- 52
Ontwikkeling Spoorstraat/Koningstraat	2.550	1.403	467
Van Heemskerckstraat	619	840	-/- 220
Bushaltes	100	-/- 190	290
Anton Pieckplein	756	575	233
Gebiedsgericht werken	3.665	1.507	559

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijvingen /aflossingen	Afwaarde- ringen	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	14.014	3.000	0	0	0	17.014
Leningen aan woningcorporaties	56.970	0	0	12.694	0	44.275
Overige langlopende leningen	2.872	1.171	0	156	0	3.886
Leningen aan deelnemingen	808	0	0	43	0	765
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	1.356	0	1.356	0	0	0
Totaal financiële vaste activa	76.019	4.171	1.356	12.893	0	65.940

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

	2020	2019
Aandelen Alliander: 557 stuks à € 454	253	253
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	529	529
Belang van 100% in de Luchthaven Den Helder BV	45	45
Deelname in de N.V. Huisvuilcentrale: 112 stuks à € 45,45	5	5
Belang van 100% in Ontwikkelings- en exploitatiemij. Willemsoord BV Den Helder	6.108	6.108
Deelname van 50,00% in Zeestad Beheer B.V.	9	9
Deelname van 49,50% in Zeestad C.V.	0	0
Deelname Baggerbeheer Den Helder B.V.	18	18
Noord-Holland Noord B.V.	1	1
N.V. Port of Den Helder	10.046	7.046
	17.014	14.014

Toelichting Financiële vaste activa

Alliander N.V.

Alliander's opdracht is ervoor te zorgen dat iedereen onder gelijke condities toegang heeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. Alliander is in die zin een netwerkbedrijf. In 2020 ontving Den Helder € 544.000 aan dividend. De feitelijke waarde van deze deelneming is moeilijk vast te stellen omdat de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn maar in overheidshanden moeten blijven.

N.V. Houdstermaatschappij Gaskop Noord-Holland (GKNH) in liquidatie

In de aandeelhouders vergadering van 21 juni 2017 is besloten de aandelen Alliander, die de vennootschap tot dan toe hield, aan de verschillende gemeenten over te dragen. Sinds 18 december 2017 is Den Helder rechtstreeks aandeelhouder van Alliander. Op 20 juni 2017 is besloten de vennootschap te ontbinden. Om te komen tot definitieve ontbinding diende eerst het geschil met de belastingdienst rondom de vennootschapsbelasting over de jaren 2016 en 2017 te worden beslecht. Met dagtekening 16 oktober 2020 heeft de vereffenaar laten weten dat het geschil is beëindigd, waardoor definitieve ontbinding naar verwachting zal plaatsvinden in het eerst halfjaar van 2021. Vooruitlopend hierop heeft gemeente Den Helder in 2020 een dividend ontvangen van € 209.432. Indien en voorover in 2021 na aftrek van de nog te maken kosten een eigen vermogen resteert, zal dit bij definitieve ontbinding alsnog (ook) worden uitgekeerd.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De gemeente heeft met deze aandelen een belang van 0,38 % in de BNG. De intrinsieke waarde van dit belang bedraagt volgens de jaarrekening 2019 naar schatting € 19.585.000.

Luchthaven B.V.

De gemeente heeft een belang van 100% in de Luchthaven Den Helder B.V. Deze B.V. heeft een belang van 50% in Den Helder Airport C.V. De intrinsieke waarde van dit belang bedraagt volgens de jaarrekening van 2019 circa € 7.484.000.

N.V. Huisvuilcentrale

De aandeelhouders staan in overeenstemming met artikel 9 van de Ballotageovereenkomst hoofdelijk garant voor de leningen verstrekt aan de N.V. Huisvuilcentrale. Op dit moment valt er in totaal € 628.389.000 onder de ballotageovereenkomst, daarin heeft de Gemeente Den Helder een aandeel van 3,84%. De intrinsieke waarde van het aandeel van de gemeente in de N.V. Huisvuilcentrale bedraagt volgens de jaarrekening 2019 circa € 4.871.000.

Ontwikkelings- en exploitatiemaatschappij Willemsoord B.V.

In 2007 heeft Willemsoord B.V. Cape Holland overgenomen. Voor de financiering van deze overname heeft een agiostorting plaatsgevonden door de gemeente op de bestaande aandelen van € 6.100.000. De jaarrekening 2019 sluit met een eigen vermogen van € 5.707.000.

Zeestad Beheer B.V.

De gemeente heeft een belang van 50% in Zeestad Beheer B.V. De vennootschap heeft ten doel het optreden als beherend vennoot van de commanditaire vennootschap Zeestad C.V. en is opgericht in 2007. Het resterende belang van 50% is in handen van de Provincie Noord-Holland.

Zeestad C.V.

Voor de ontwikkeling van de plangebieden Stadshart en Nieuw Den Helder Centrum is in 2007 Zeestad C.V. opgericht bij raadsbesluit van 8 maart 2007 (nr. 27). Met het Rijk en de Provincie is een samenwerkingsovereenkomst Stedelijke Vernieuwing afgesloten. Als commanditaire vennoot neemt de gemeente en de Provincie beide voor 49,5% deel in deze C.V. De beherende vennoot van de C.V. is Zeestad Beheer B.V., waar de gemeente en Provincie beide een 50% belang hebben genomen. Zeestad beheer B.V. heeft het resterende belang van 1% in de C.V.

N.V. Port of Den Helder

De gemeente heeft een belang van 100% in de NV Port of Den Helder. Tevens staat de gemeente op 31 december 2019 voor maximaal € 26.300.000 garant. Naast de garantstelling heeft de gemeente Den Helder in 2017 een kapitaalstorting gedaan van € 7 miljoen om het vermogen van PoDH te versterken (€ 3 miljoen) en het onderhoud van een deel van de openbare kunstwerken mogelijk te maken (€ 4 miljoen) Om in de nabije toekomst ook het gehele onderhoudsvraagstuk van openbaar toegankelijke kunstwerken (w.o. bruggen en sluizen), waar PoDH het eigendom en beheer over heeft, te kunnen borgen heeft de gemeente eind 2018 opnieuw een investering gedaan van € 7 miljoen in Port of Den Helder in de vorm van het aankopen van gronden (Westoever) en de afkoop van (een deel) van het onderhoud aan de openbaar toegankelijke kunstwerken. Aanvullend hierop is in 2019 voor de periode 2019 -2028 een bedrag van € 14,4 miljoen aan PoDH beschikbaar gesteld voor het onderhoud aan openbare kunstwerken, kades en baggerwerkzaamheden in de openbare haven. Ook is in 2019 voor de (financiële) afronding van het project Kooyhaven een bedrag van € 3 miljoen ter beschikking gesteld.

Overige langlopende leningen

Hieronder zijn onder meer opgenomen leningen aan Triade (€ 181.000), Schouwburg de Kampanje (€ 2.500.000), Woningleningen (€ 1.000.000) en de Startersleningen (€ 523.000).

De aflossing van € 97.000 bestaat uit de reguliere aflossingen van de overige geldleningen (€ 18.000) en de startersleningen (€ 79.000). De toename van € 1.427.000 bestaat uit nieuw uitgegeven startersleningen (€ 427.000) en de nieuw aangegane woningleningen ad € 1.000.000. Dit is met het raadsvoorstel RVO19.0086 door u besloten om € 1.000.000 in het kader van de Woningleningen in de rekening-courant van de SVn te storten.

Leningen aan deelnemingen

Hieronder is de geldleningen opgenomen aan Willemsoord (€ 765.000). De aflossing (€ 43.000) is de reguliere aflossing op de geldlening.

Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar

Vanwege herrubricering van deze post in het kader van onze wet- en regelgeving. Is deze post overgeheveld naar de Overige vorderingen onder de Vlottende activa op de balans.

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën.

	Boekwaarde 2020	Voorziening verlieslatend	Balanswaarde 2020	Balanswaarde 2019
In exploitatie genomen gronden (onderhanden werk)	21.006	10.470	10.536	11.242
Gebouwen (verkoop op handen)	0	0	49	0
Overige grond- en hulpstoffen	0	0	21	28
	21.006	10.470	10.606	11.271

In 2017 is er een nieuwe notitie vanuit de BBV verschenen: de Notitie materiële vaste activa. Deze notitie stelt dat wanneer een actief bestemd is voor verkoop dit dan overgeheveld moet worden naar de Voorraden. Vorig jaar was ten tijden van de jaarrekening nog niet bekend welke panden in 2020 verkocht zouden gaan worden. Met de huidige jaarrekening is de verwachting dat er één pand aan de Reggestraat in 2021 verkocht gaat worden. Deze is dan ook overgeheveld van de Materiële vaste activa naar de voorraden.

In exploitatie genomen gronden

Omschrijving	Boek waarde 1-1-2020 (incl. vz)	Overboe- king	Vermeer- deringen	Opbreng- sten	Reserve- vorming	Boek- waarde 31-12-2020 (incl. vz)	Voorziening verlies- latend complex	Boek- waarde 31-12-2020 (incl.vz)	Voorziening verlies- latend t/m 2020	Balans waarde 31-12-2020
Vinkenterrein	0	-120	40	0	0	-80	0	-80	120	40
W.A. Hof	11.242	142	3.082	3.850	0	10.616	0	10.616	10.350	20.966
Totaal	11.242	22	3.122	3.850	0	10.536	0	10.536	10.470	21.006

Nog te maken kosten (eindwaarde)	16.430.947
Nog te verwachten opbrengsten (eindwaarde)	26.960.313
Eindwaarde van het verwachte nadelig exploitatieresultaat	10.450.841
Contante waarde van het verwachte nadelig exploitatieresultaat ultimo 2020	9.282.127

Bij de berekening van de prospectie van plannen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Rente	3%
Kostenstijging	2%
Opbrengstenstijging	0,5-1,5-2,0%
Prijspeildatum	1-1-2021
Opslag bovenwijkse voorziening per m ²	NVT
Disconteringsvoet (NCW berekening)	2%

Overige gegevens:

De ontwikkeling van Willem Alexanderhof verloopt voorspoedig. De eerste en tweede fase zijn bijna afgerond waarbij de fasen ook hun definitieve inrichting hebben gekregen. Van de derde fase ten zuiden van de Prins Clauslaan (de huidige ontsluitingsweg van het gebied) die in 2019 in verkoop is gegaan, zijn nagenoeg alle woningen verkocht. Deze worden momenteel gebouwd en opgeleverd. Om een continue bouwstroom te houden is de volgende fase uitgewerkt en in verkoop gebracht. Deze woningen zijn bijna allemaal verkocht of onder optie. Meer dan de helft van het totale bouwprogramma van ca. 600 woningen is in Willem Alexanderhof nu in ontwikkeling of reeds gebouwd.

Op 14 december 2020 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Vinkenterrein vastgesteld en het voorlopig stedenbouwkundig ontwerp. Door het college is een ontwikkelovereenkomst vastgesteld waarin afspraken zijn gemaakt tussen drie partijen, te weten Helder Vastgoed, de Molenstichting en de gemeente. De verwachte looptijd van het project is drie jaar.

Vorderingen

De in de balans opgenomen vorderingen (uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder) kunnen

	2020	2019
Vorderingen op openbare lichamen	8.948	8.789
Rekening-courant met het Rijk	1.150	1.761
Rekening-courant met niet financiële instellingen	1.814	13.164
Verstrekte kasgeldleningen	688	372
Overige vorderingen	10.172	7.459
	22.773	31.545

	2020	2019
Vorderingen op openbare lichamen		
Omzetbelasting	-474	-127
BTW-compensatiefonds	8.743	8.245
Gemeentefonds	0	137
Overige vorderingen op openbare lichamen	680	534
	8.948	8.789

Ten opzichte van 2019 zijn de vorderingen op openbare lichamen licht gestegen met € 159.000. De voornaamste effecten zijn zichtbaar bij; het BTW-compensatiefonds (€ 498.000 stijging), stijging schuld Omzetbelasting (€ 347.000) en overige vorderingen op openbare lichamen (€ 146.000 stijging). In 2020 hebben wij meer kunnen declareren bij het BTW-compensatiefonds, dit wordt als een vordering opgenomen en in 2021 aan ons uitbetaald. Tevens is er weer een stijging van de overige vorderingen op openbare lichamen. Hieronder vallen de nog openstaande posten bij bijvoorbeeld gemeenten, provincie en rijk.

De vordering inzake het Gemeentefonds is in het kader van herrubricering vanuit onze wet- en regelgeving overgeheveld naar de Overlopende activa onder nog te ontvangen bijdragen op de balans.

Rekening-courant met het Rijk

	2020	2019
R.C. Schatkistbankieren	1.814	13.164
	1.814	13.164

De gemeente is verplicht om mee te doen aan schatkistbankieren. Dit houdt in dat alle overtollige middelen van de gemeente bij het Rijk worden geplaatst. Middels een rekening-courantverhouding hebben wij beschikking over onze middelen. Zie voor de berekening van de overtollige middelen onderstaande tabel:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2020					
(1)	Drempelbedrag	1560,517785			
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.070	987	1.007	989
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	491	573	553	572
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	208.069
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	208.069
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1560,517785

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	97.340	89.825	92.686	90.960
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.070	987	1.007	989

Het drempelbedrag betreft 0,75% van de (primitieve) begroting. Alle overtollige bedragen boven het drempelbedrag worden afgestort. Alle kwartalen zijn binnen de norm gebleven.

Rekening-courant met niet financiële instellingen	2020	2019
R.C. Stichting Svn Startersleningen	373	372
R.C. Stichting Svn Woningleningen	315	0
	373	372

De R.C. Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting is in 2010 geopend in het kader van de uitoefening van de Startersleningen. Op deze rekening-courant vinden de mutaties plaats inzake de aflossingen en verstrekkingen in het kader van de Startersleningen. In 2020 is er door de gemeente een extra storting gedaan. Dit is ook weer uitgeleend in het kader van de startersleningen.

Met ingang van 2020 is een nieuwe rekening-courant geopend voor de Woningleningen. Hiervoor heeft de gemeente € 1.000.000 gestort in deze rekening-courant. Hieruit zijn al diverse woningleningen verstrekt. Op deze rekening-courant vinden net zoals bij de startersleningen de mutaties plaats inzake de aflossingen en verstrekkingen in het kader van de Woningleningen.

Kasgeldleningen	2020	2019
Verstekte kasgeldleningen	1.150	1.761
	1.150	1761

Het saldo van de verstekte kasgeldleningen bestaat uit een kortlopende lening uit 2018 aan Willemsoord inzake Boerenverdietsluis en de vervallen aflossingen van de geldlening aan Willemsoord ad € 500.000. In 2020 is hierop door Willemsoord € 611.000 afgelost.

Overige vorderingen	2020	2019
Algemene debiteuren	3.051	1.909
Rente leningen u/g en rente banksaldi	1.022	1.483
Overige vorderingen	6.100	4.067
	10.172	7.459

De post Algemene debiteuren is in 2020 ten opzichte van 2019 met € 1.142.000 gestegen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een stijging van de openstaande debiteuren ad € 1.382.000. De stijging in 2020 heeft voornamelijk te maken met terugvordering van subsidie en een afrekening van verpakkingafval. De voorziening die in het kader van de mogelijke oninbaarheid in mindering wordt gebracht is € 49.000 hoger dan 2019. In totaal is de voorziening € 582.000. De correctie op de debiteuren voor publiekrechtelijke lichamen is in 2020 gestegen ten opzichte van 2019. Het scheelt ongeveer € 191.000. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van de facturatie aan de publiekrechtelijke lichamen.

De rente langlopende geldleningen u/g betreffen rentebaten welke betrekking hebben op 2020, maar pas in 2021 ontvangen worden. Deze rentebaten hebben betrekking op de periode tussen de laatste renteontvangst en de balansdatum.

De overige vorderingen is ten opzichte van 2019 flink gestegen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de herrubricering van de Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar naar de Overige vorderingen. Deze herrubricering heeft plaats gevonden in het kader van onze wet- en regelgeving. De toelichting op de posten uit de Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar is als volgt:

De vorderingen op bijstandsccliënten welke vallen onder de Wet BUIG bedraagt € 2.849.000 waarop in mindering is gebracht een bedrag van € 1.416.000 wegens mogelijke oninbaarheid. De vorderingen op bijstandsccliënten met doorbetalingsverplichtingen aan het rijk (van 75%) is volledig afgehandeld.

Debiteuren Sociaal Domein	Aantal personen	Aantal vorderingen	Betalings- regelingen	Percentage
2015	800	1.222	835	68%
2016	933	1.415	878	62%
2017	881	1.356	871	64%
2018	968	1.324	745	56%
2019	857	1.176	631	53%
2020	922	1.299	665	51%

Verder is er een daling van de overige nog te ontvangen posten zichtbaar. Daarbij gaat het onder andere om posten vanuit het Sociaal Domein en de nog te factureren belastingopbrengsten vanuit Cocensus zoals bijvoorbeeld Toeristenbelasting.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten.	2020	2019
Kas	26	23
Bank	66	131
	92	155

De onder de liquide middelen opgenomen bankrekeningen betreffen de saldi bij de ABN AMRO en BNG. Sinds 2014 moeten alle overheidslichamen hun overtollige middelen stallen bij de rijksoverheid. Hierdoor ontstaat er een rekening-courant verhouding met de rijksoverheid welke verantwoord wordt onder het kopje "Rekeningcourant met het Rijk".

Het onderdeel Bank bestaat uit het saldo van onze bankrekeningen ad € 866.000 (positief), welke gestegen is ten opzichte van vorig jaar. Maar ook uit de Kruisposten (€ 801.000 nadelig) waarbij een bedrag van € 800.000 staat die bestemd is voor het Schatkistbankieren.

Overlopende activa

De overlopende activa wordt als volgt onderscheiden.	2020	2019
Vooruitbetaalde subsidies	0	213
Nog te ontvangen bijdragen publiekrechtelijke instellingen	1.819	0
Overige overlopende activa	6.935	5.932
	8.754	6.145

Bij de Overlopende activa is in het kader van de herrubricering vanuit onze wet- en regelgeving de nog te ontvangen posten vanuit het Gemeentefonds geplaatst. Deze valt onder de Nog te ontvangen bijdragen publiekrechtelijke lichamen. Dit zijn bijdragen vanuit de Rijksoverheid of andere overheden. De nog te ontvangen post vanuit het Gemeentefonds, bedraagt € 750.000. En heeft te maken met onder de afrekening van een aantal decentralisatie uitkeringen in december.

De stijging van de overige overlopende activa wordt voornamelijk veroorzaakt door overige vooruitbetaalde bedragen. Zoals onderhoudskosten en de voorschotten inzake de TOZO-regeling.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:	2020	2019
Algemene reserve	23.789	28.024
Bestemmingsreserves	29.061	28.849
Rekeningsaldo	453	5.202
	53.303	62.074

Het verloop in 2020 wordt hieronder per reserve weergegeven.

Omschrijving	Stand 31-12-2019	Herrubricering	Stand 1-1-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Vermindering door afschrijv.	Stand 31-12-2020
Algemene reserve	19.236	0	19.236	11.482	15.106	0	15.612
Sociaal Domein	0	8.788	8.788	0	610	0	8.178
Totaal algemene reserve	19.236	8.788	28.024	11.482	15.716	0	23.789
Beleidsprioriteiten							
Nieuwbouw stadhuis	1.313	0	1.313	404	530	0	1.187
Woonomgeving De Schooten	293	0	293	0	0	0	293
Ontwikkeling M3 Cluster	200	0	200	0	200	0	0
Drooghe Weert	32	0	32	0	0	0	32
Revolverend fonds openbare verlichting	120	0	120	0	120	0	0
Bijdrage locatie RWS+	1.600	0	1.600	1.461	0	0	3.061
Evenementen	185	0	185	18	95	0	108
Helders Perspectief	0	0	0	1.690	167	0	1.523
Regio Deal	0	0	0	1.500	50	0	1.450
Meerjarig beleid							
Kunstopdrachten/aankoop kunstvoorwerpen	63	0	63	0	0	0	63
Monumenten	70	0	70	0	0	0	70
Beleidsplan BNLS	26	0	26	0	26	0	0
Bovenwijkse voorzieningen	133	0	133	0	0	0	133
Bodemsanering	628	0	628	120	10	0	738
Egalisatie voorzieningen	4.905	0	4.905	0	4.905	0	0
Buffer voor risico's							
Divmag terrein	227	0	227	0	0	0	227
Aankopen Stadshart	327	0	327	0	31	0	296
Sociaal Domein	8.788	-8.788	0	0	0	0	0
Af te stoten gemeentelijke vastgoed	989	0	989	0	52	0	937
Reserve Beschermd Wonen	1.224	0	1.224	107	708	0	623
Reserve huurderiving	39	0	39	0	0	0	39
Helders Steunfonds	0	0	0	2.000	820	0	1.180

Omschrijving	Stand 31-12-2019	Herrubricering	Stand 1-1-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Vermindering door afschrijv.	Stand 31-12-2020
Egalisatiereserve							
Woonwagens Blankmanstraat	82	0	82	0	82	0	0
Duinen Noordkop/ Bezoekerscentrum	159	0	159	0	159	0	0
Verplaatsing kinderboerderij	294	0	294	0	294	0	0
Exploitatie parkeren Sluisdijkstraat	494	0	494	0	494	0	0
Historische graven	40	0	40	0	33	0	7
Egalisatiereserve grondexploitatie	750	0	750	0	250	0	500
Stabilisatiefonds Algemene Uitkering	1.200	0	1.200	306	0	0	1.506
Egalisatiereserve leges vs kn bouwleges	0	0	0	263	88	0	175
Technische reserve							
Nieuwbouw Pijler/ Herderschee	1.506	0	1.506	0	0	52	1.454
Onderwijscluster Pasteurstraat	2.042	0	2.042	0	0	64	1.978
Parkeerterrein De Schooten	120	0	120	0	0	0	120
A. Pieckplein	808	0	808	0	0	0	808
Noorderhaaks	1.968	0	1.968	0	0	43	1.926
Polderweg	439	0	439	0	0	10	429
Fietspad Duinweg	136	0	136	0	0	4	132
Streepjesberg	250	0	250	0	0	0	250
Villa Kakelbont	281	0	281	0	0	7	274
Fietspad Ooghduyne	200	0	200	0	0	0	200
Koningstraat-Spoorstraat	1.830	0	1.830	360	0	0	2.190
Stadspark	3.500	0	3.500	0	0	0	3.500
Sportlaan 10	375	0	375	0	0	0	375
Wildopvang	0	0	0	220	0	0	220
Kerkgracht	0	0	0	582	0	0	582
Serverruimte	0	0	0	475	0	0	475
Totaal	37.636	-8.788	28.849	9.505	9.113	179	29.061
bestemmingsreserves							
Saldo van rekening	5.202	0	5.202	453	5.202	0	453
Totaal saldo rekening	5.202	0	5.202	453	5.202	0	453
Totaal eigen vermogen	62.074	0	62.074	21.440	30.032	179	53.303

Algemene Reserve

Reserve	Aard/Reden
Algemene reserve	Bufferfunctie tegen (on)verwachte schommelingen in het exploitatiesaldo en onderdeel van het weerstandsvermogen. De 'oude' reserve Sociaal Domein valt hier ook onder vanwege het algemene karakter van deze reserve.

Beleidsprioriteiten

Reserve	Aard/Reden
Nieuwbouw Stadhuis	Deze reserve is bestemd voor de kosten van de nieuwbouw van het stadhuis en het egaliseren van de kosten over de periode 2020-2022.
Woonomgeving De Schooten	Uitvoeringplan De Schooten waaronder revitaliseren gebied rondom winkelcentrum.
Ontwikkeling M3 Cluster	Deze reserve is bestemd voor het vormen van een Ontwikkelingsfonds ter versterking van het marien-, maritiem, en milieu-technologische kenniscluster in Den Helder en regio.
Drooghe Weert	Er dienen nog diverse bouw- en woonrijp maakwerkzaamheden plaats te vinden in het afgesloten exploitatiegebied Drooghe Weert. De werkzaamheden vloeien voort uit de verplichtingen van de gemeente ten aanzien van waterhuishouding, verkeer en inrichting openbare ruimte. Waaronder aanleg fietsbruggen.
Revolverend fonds Openbare verlichting	De reserve is bestemd voor verduurzaming van de openbare verlichting.
Bijdrage locatie RWS+	Deze reserve is bestemd voor projecten in het kader van civiel-militaire samenwerking. Jaarlijks worden de niet benutte middelen voor de ontwikkeling van de haven (€ 1 mln.structureel) toegevoegd aan deze reserve.
Evenementen	Middels deze reserve kan snel worden ingespeeld op de uitvoering van nieuwe evenementen.
Helders perspectief	Deze reserve is ingesteld om het uitvoeringsplan Helders Perspectief 'van krimp naar groei' mogelijk te maken
Regio Deal	Reserve bestemd voor de cofinanciering voor Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord Holland.

Meerjarig beleid

Reserve	Aard/Reden
Kunstopdrachten/aankoop Kunstvoorwerpen	Het fonds Kunstopdrachten/Aankoop kunstwerken is ingesteld enerzijds voor het kunnen verlenen van kunstopdrachten waarvan de financiering geschiedt op grond van de zgn. 1%-regeling en anderzijds voor het doen van kunstankopen, ten behoeve waarvan jaarlijks door de Gemeenteraad in het kader van de vaststelling van de Gemeentebegroting een bedrag beschikbaar wordt gesteld.
Monumenten	De reserve is bedoeld ter uitvoering van het gemeentelijk monumentenbeleid (Nota CHW).
Beleidsplan Natuur, Landschap en Stedelijk Groen (BNLS)	Het verbeteren van het ecosysteem van Den Helder en het verhogen en in standhouden van de belevings- en gebruikswaarden van natuur en landschap van de stad Den Helder en haar buitengebied in het algemeen en van haar stedelijk groen en watergangen in het bijzonder.
Bovenwijkse voorzieningen	Het fonds is gevormd in het kader van de financiering van de (bovenwijkse) infrastructurele werken ten behoeve van de verbetering van de ontsluiting van de grondexploitatiegebieden.
Bodemsanering	Het ontvangen van kosten samenhangende met: <ul style="list-style-type: none"> • bodemonderzoek en saneringsprojecten; • de financiering van de gemeentelijke kosten van de uitvoering van het Bodemprogramma; • de verplichte aankoopregeling uit de Wbb voor onverkoopbare woningen als gevolg van bodemverontreiniging.
Egalisatie onderwijshuisvesting	Voorzieningen onderwijshuisvesting o.b.v. verordening voorziening huisvesting onderwijs en nota "Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2015-2030".

Buffer voor risico's	
Reserve	Aard/Reden
Divmag terrein	In het kader van de ontwikkeling van "Terrein DIVMAG" en de "Poort van Den Helder" is het DIVMAG/Mijnendienstterrein gekocht. Het Rijk heeft daarbij een bijdrage verleend voor nazorg grondwatersanering.
Aankopen Stadshart (WVG)	Het doen van aankopen van panden ten behoeve van het project stadshart.
Af te stoten gemeentelijk vastgoed	Gevormd uit de winsten van de gemeentelijke vastgoedverkopen die aangewend kan worden om de kosten van verliesgevende vastgoedobjecten te compenseren.
Beschermd wonen	Reserve voor het Plan van aanpak Beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2018- 2020 van de gemeenten Den Helder (38%), Schagen (31%), Hollands Kroon (32%) en Texel (9%).
Huurderving	Reserve voor 2 ^e kans beleid dat samen met Woningstichting is opgezet voor huurders die vanwege huurschulden uit hun woning zijn gezet en een 2 ^e kans krijgen.
Helders Steunfonds	Reserve om noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen tegen de gevolgen van de coronacrisis die van belang zijn voor de continuïteit van voorzieningen van de gemeente bij instellingen en bedrijven die in dit kader van belang zijn.

Egalisatiereserve	
Reserve	Aard/Reden
Woonwagens Blankmanstraat	De reserve is bestemd voor egalisatie van het exploitatiesaldo voor de verplaatsing van het woonwagencentrum aan de G.P. Blankmanstraat naar het voormalig terrein van tuincentrum Mooyekind.
Duinen Noordkop/Bezoekerscentrum	Deze reserve is bestemd voor egalisatie van het exploitatiesaldo van de Helderse Vallei.
Verplaatsing kinderboerderij	Deze reserve is bestemd voor egalisatie van het exploitatiesaldo van de Helderse Vallei.
Parkeren	Deze reserve is bestemd voor dekking van de exploitatie.
Historische graven	Fonds voor behoud van historische graven en het oudste gedeelte van de begraafplaats, het zogenaamde deel GRAF.
Grondexploitatie	Fonds voor bijdrage aan de ambities die in de begroting zijn opgenomen 2018 -2022.
Stabilisatiefonds Algemene uitkering	De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds heeft de laatste jaren een wisselend niveau. Deze uitkering moet juist voor stabiliteit zorgen; daarom wordt inmiddels door het Rijk onderzoek gedaan naar de werking. Besloten is om deze reserve in te stellen om de wisselende uitkomsten op te vangen en zodoende een meer stabiele uitkomst te creëren.
Egalisatiereserve bouwleges	reserve waarin het verschil tussen de opbrengsten en de kosten bouwleges aan het eind van het jaar wordt gedoteerd c.q. onttrokken.

Technische reserve	
Reserve	Aard/Reden
Nieuwbouw Pijler/Herderschee	Deze reserve is bestemd voor de dekking van kapitaallasten van de onderwijslocatie De Pijler aan de drs. F. Bijlweg 232.
Onderwijscluster Pasteurstraat	Deze reserve is voor de dekking van de kapitaallasten van de onderwijslocatie aan de Pasteurstraat.
Parkeerterrein de Schooten	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Anton Pieckplein	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Noorderhaaks	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Polderweg	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Fietspad Duinweg	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Streepjesberg	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Villa Kakelbont	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Fietspad Ooghduyne	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.

Koningstraat - Spoorstraat	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Stadspark	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Gymzaal Sportlaan 10	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Wildopvang	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Seasaw	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Kerkgracht	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.
Serverruimte	De reserve is bestemd voor de dekking van de kapitaallasten.

Algemene reserve

De algemene reserve wordt gebruikt voor het opvangen van risico's in algemene zin, voor vertragingen in realisatie en ombuigingsmaatregelen en voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is ingesteld. De algemene reserve heeft het karakter van een bufferfunctie.

De vermeerderingen en verminderingen zijn hieronder nader toegelicht:

	Realisatie
Vermeerderingen:	
Jaarrekeningresultaat 2019	5.202
Het opheffen van diverse reserves ten gunste van algemene reserve (o.a. onderwijshuisvesting € 4,9 mln, parkeren € 0,5 mln, verplaatsing kinderboerderij € 0,3 mln, M3 cluster € 0,2 mln. div kleinere voor totaal € 0,4)	6.280
Verminderingen:	
Resultaatbestemming 2019 o.a. voor instelling reserve bouwleges €0,3 mln dotatie in reserve	4.482
RWS 0,6 mln en Nieuwbouw stadhuis 0,3 mln extra storting in reserve Koningstraat-Spoorstraat € 0,2 en de overheveling van div. budgetten naar 2020 voor € 3,1 mln. (o.a. transformatiefonds SD € 0,6 , programma duurzaam € 0,4 mln , oprichting erfgoedorganisatie € 0,2 mln , rijksbijdrage transitievisie warmte € 0,2 mln. etc)	
Voor dotatie aan de reserve Helders Perspectief	1.690
Voor dotatie aan de reserve Helders Steunfonds (corona maatregelen)	2.000
Voor dotatie aan de reserve Regiodeal Deal Maritiem cluster Kop van Noord Holland	1.400
Afkoop Baggerbeheer B.V.	3.900
Uitvoeringsplan Schuldhulpverlening	538
Diversen	1.706
Totaal onttrokken aan algemene reserve	4.234

Bestemmingsreserves

De vermeerderingen en verminderingen zijn hieronder nader toegelicht:

Nieuwbouw stadhuis

Bij het raadsbesluit voor de programmarekening 2019 RB2020-024035 zijn de niet bestede middelen voor huisvesting over 2019 ad. € 256.000 toegevoegd aan de reserve. Vrijwel hetzelfde bedrag is over 2020 onttrokken aan de reserve ter dekking van diverse huisvestingskosten. Voor € 275.000 is onttrokken aan de reserve nieuwbouw stadhuis en gedoteerd aan de kapitaallegalisatiereserve serverruimte bij de eerste turap RB2020-026343.

Ontwikkeling M3 cluster

Deze reserve is bij de eerste turap 2020 opgeheven (RB2020-026343). Het saldo ad. € 200.000 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Revolverend fonds openbare verlichting

Deze reserve is bij de eerste turap 2020 opgeheven (RB2020-026343). Het saldo ad. € 120.000 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Bijdrage locatie RWS+

Bij raadsbesluit RB19.0090 is besloten om de niet benutte middelen voor de ontwikkeling van de haven (€ 1 mln. structureel) toe te voegen aan de reserve. In 2019 ging het om een bedrag van € 580.000 en in 2020 € 881.000.

Evenementen

De jaarlijkse bijdrage voor het evenement Sail ad € 17.600 is aan de reserve toegevoegd (RB2020-062067 tweede turap). Er is voor € 95.000 onttrokken aan de reserve als bijdrage voor het evenement 75 jaar vrijheid (RB2020-026343 eerste turap).

Helders Perspectief

Deze nieuwe reserve is ingesteld om het uitvoeringsplan Helders Perspectief 'van krimp naar groei' mogelijk te maken door een dotatie uit de algemene reserve van € 1.690.000 (RB2019-034291). Voor de uitvoering van dit programma is voor € 166.791 onttrokken aan de reserve ter dekking van gemaakte kosten (RB202-062067 tweede turap).

Regio Deal

Deze nieuwe reserve is bestemd voor de cofinanciering voor Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord Holland. Hiervoor is € 1.500.000 onttrokken aan de algemene reserve en gedoteerd aan deze reserve (RB2020-012544). Er is in 2020 voor € 50.000 onttrokken voor de partnerbijdrage New Energy Coalition.

BNLS

Deze reserve is bij de eerste turap 2020 opgeheven (RB2020-026343). Het saldo ad. € 26.642 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve Bodemsanering

Jaarlijks wordt € 120.000 in deze reserve gedoteerd bij de programmabegroting (RB19.0099). De werkelijk gemaakte kosten bedroegen € 9.671 (RB2020-026343)

Egalisatiereserve onderwijshuisvesting

Deze reserve is bij de eerste turap 2020 opgeheven (RB2020-026343). Het saldo ad. € 4.904.700 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Aankopen Stadshart (WVG)

De kosten voor het beheer- en onderhoud van panden WVG bedraagt € 31.178 (RB19.0099).

Af te stoten gemeentelijk vastgoed

De kosten hiervoor bedragen € 52.420 en worden gedekt uit de reserve.

Beschermd wonen

Het positieve resultaat over 2019 ad. € 106.632 is aan de reserve toegevoegd (RB2020-062067 tweede turap). Over 2020 waren de gemaakte kosten voor beschermd wonen hoger dan de bijdrage die uit het gemeentefonds is verstrekt aan de gemeente. Ter dekking van de kosten heeft een onttrekking van € 707.898 plaatsgevonden (RB2020-062067 tweede turap).

Helders Steunfonds

Deze reserve is nieuw ingesteld om noodzakelijke maatregelen te kunnen treffen tegen de gevolgen van de coronacrisis die van belang zijn voor de continuïteit van voorzieningen van de gemeente bij instellingen en bedrijven die in dit kader van belang zijn. Hiervoor is € 2 mln. gevoteerd (RB2020-018955). Over 2020 is voor diverse maatregelen € 820.282 onttrokken aan deze reserve (RB2020-062067 tweede turap).

Woonwagens Blankmanstraat

Deze reserve is bij de eerste turap 2020 opgeheven (RB2020-026343). Het saldo ad. € 81.821 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Duinen Noordkop

Deze reserve is bij de eerste turap 2020 opgeheven (RB2020-026343). Het saldo ad. € 157.943 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Verplaatsing kinderboerderij

Deze reserve is bij de eerste turap 2020 opgeheven (RB2020-026343). Het saldo ad. € 295.071 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Egalisatiereserve parkeren

Deze reserve is bij de eerste turap 2020 opgeheven (RB2020-026343). Het saldo ad. € 494.000 is toegevoegd aan de algemene reserve.

Historische graven

Voor het behoud van historische graven en het oudste gedeelte van de begraafplaats is € 33.054 uitgegeven.

Egalisatiereserve grondexploitatie

Jaarlijks wordt uit deze reserve € 250.000 onttrokken voor de bijdrage aan de ambities in de begroting 2019- 2022 (RB19.0099 programmabegroting 2020).

Stabilisatiefonds Algemene uitkering

Bij de tweede turap (RB2020-062067) is besloten om voor € 306.000 in deze reserve te storten om de wisselende uitkomsten van het gemeentefonds op te vangen en zodoende een meer stabiele uitkomst te creëren.

Egalisatiereserve bouwleges

Deze reserve is nieuw ingesteld om het verschil tussen de opbrengsten en de kosten bouwleges aan het eind van het jaar te doteren c.q. onttrekken. Over 2019 is hierdoor 262.662 gedoteerd en over 2020 € 87.946 onttrokken aan deze reserve (RB2019-033785 en 2020-024035).

Nieuwbouw Pijler/Herderschee

Dekking van de kapitaallasten ad € 52.000 (RB19.0099 programmabegroting 2020).

Onderwijscluster Pasteurstraat

Dekking van de kapitaallasten voor € 64.000 (RB19.0099 programmabegroting 2020).

Noorderhaaks kapitaallasten

Dekking van de kapitaallasten voor € 42.000 (RB19.0099 programmabegroting 2020 en RB2020-026343 eerste turap).

Reconstructie Polderweg

Bijdrage in de kapitaallasten voor € 10.000 (RB19.0099 programmabegroting 2020).

Fietspad Duinweg kapitaallasten

Dekking van de kapitaallasten voor het fietspad langs de Duinweg voor € 3.500 (RB19.0099 programmabegroting 2020).

Villa Kakelbont kapitaallasten

Bijdrage in de kapitaallasten voor € 7.000 (RB19.0099 programmabegroting 2020).

Koningstraat - Spoorstraat kapitaallasten

Uit de exploitatie stedelijke vernieuwing vindt een dotatie van € 180.000 plaats (RB19.0099 programmabegroting 2020). Daarnaast heeft middels de resultaatbestemming 2019 nog een extra dotatie van € 180.000 plaats gevonden (RB2019-033785 resultaatbestemming 2019) voor het ontwikkelplan Koningstraat- Spoorstraat.

Wildopvang kapitaallasten

Voor de inrichting van het buitenterrein van de Wildopvang is € 220.000 gevoteerd als dekking voor de jaarlijkse kapitaallasten (RB2019-033785 resultaatbestemming 2019 en RB2020-062067 tweede turap).

Kerkgracht 1 kapitaallasten

Ter dekking van de kapitaallasten Kerkgracht 1 is € 581.700 gevoteerd aan deze nieuw ingestelde reserve (RB2020-026343 eerste turap).

Serverruimte kapitaallasten

Deze reserve is in 2020 nieuw ingesteld ter dekking van de kapitaallasten van de serverruimte. Hiervoor is in 2020 € 475.000 gedoteerd aan deze reserve (RB 2020-026343 eerste turap en RB2020-062067 tweede turap).

Voorzieningen

De onderhoudsregalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

	2020	2019
Egalisatievoorziening verkregen met middelen van derden	4.680	4.965
Kostenegalisatievoorzieningen	5.068	5.372
Voorzieningen voor risico's en verplichtingen	2.160	2.648
	11.908	12.985

Het verloop van de voorzieningen in 2020 wordt in het volgende overzicht weergegeven. In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn gebracht. Alle aanwendungen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Voorzieningen

Omschrijving	Stand 1-1-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand 31-12-2020
Egalisatievoorziening riolering	4.965	0	0	285	4.680
Totaal egalisatievoorzieningen (heffingen)	4.965	0	0	285	4.680
Egalisatievoorziening onderhoud gebouwen	3.977	420	0	593	3.804
Onderhoud sportaccommodaties	678	112	0	79	711
Onderhoud AED's	35	0	35	0	0
Onderhoud waterwegen	572	28	0	157	443
Beheer strandslagen	110	0	0	0	110
Totaal kostenegalisatievoorzieningen	5.372	560	35	829	5.068
Wachtgeld voormalig wethouders	243	55	0	231	67
Waterbreed	1.888	0	0	24	1.864
Watertoren	442	0	0	272	170
Voormalig personeel	75	0	0	16	59
Totaal voorzieningen risico's en verplichtingen	2.648	55	0	543	2.160
Totaal voorzieningen	12.985	615	35	1.657	11.908

Egalisatievoorzieningen (heffingen)

Het gaat hierbij om voorzieningen waarvoor voor onderdelen een heffing kan worden geheven. Oftewel van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Voorziening	Aard/Reden
Egalisatievoorziening Riolering	Er wordt gestreefd naar een kostendekkende rioolexploitatie over een periode van 60 jaar. Om de jaarlijkse fluctuaties in de exploitatie te kunnen opvangen, is deze voorziening gevormd.

Egalisatievoorziening riolering

Basis voor de voorziening is het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2018 - 2022. Om het verschil tussen de baten en lasten te dekken moet er in 2020 een onttrekking van € 285.000 plaatsvinden aan deze voorziening.

Kostenegalisatievoorzieningen

Voorziening	Aard/Reden
Onderhoud gebouwen	Deze onderhoudsvoorziening is gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud.
Onderhoud sportaccommodaties	Voorziening voor onderhoud aan gemeentelijke sportterreinen en- accommodaties met als basis een meerjarenonderhoudsplanning (MOP). Deze onderhoudsvoorziening is bedoeld voor het uit te voeren onderhoud uit de meerjarenplanning.
Onderhoud AED's	Voorziening voor het onderhoud aan de AED's (Automatische Externe Defibrillator)
Onderhoud waterwegen	Voorziening voor onderhoud aan de watergangen. Deze onderhoudsvoorziening is bedoeld voor het uit te voeren onderhoud volgens het bestedingsprogramma voor de jaren 2019-2021.
Beheer strandslagen	Voorziening voor het beheer en onderhoud van 8 strandslagen.

De kosten zijn ontstaan in het huidige begrotingsjaar of in een voorgaand begrotingsjaar. De grootste mutaties in de voorzieningen worden hieronder toegelicht.

Onderhoud gebouwen

Dit jaar is er voor het peil houden van de voorziening voor € 420.000 gedoteerd. Voor het onderhoud aan de panden is in 2020 € 593.000 uitgegeven.

Onderhoud sportaccommodaties

In 2020 heeft een dotatie aan de onderhoudsvoorziening van € 112.000 plaatsgevonden. Aan werkelijk onderhoud is voor € 79.000 uitgegeven.

Onderhoud AED's

Deze voorziening is opgeheven. Het onderhoud wordt vanaf nu in de reguliere exploitatie meegenomen.

Onderhoud waterwegen

Er is dit jaar voor € 157.000 aan werkzaamheden ten laste van de voorziening uitgevoerd. Daarnaast heeft nog een dotatie van € 28.000 kunnen plaatsvinden aan deze voorziening.

Voorzieningen risico's en verplichtingen

Deze voorzieningen zijn gevormd wegens verplichtingen en/of verliezen of risico's waarvan de omvang per balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs is in te schatten. Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de doelstellingen voor voorzieningen voor risico's en verplichtingen.

Voorziening	Aard/Reden
Wachtgeld vml. wethouders	Om aan de wettelijke verplichting te kunnen voldoen is voor het inkomen van voormalige wethouders een wachtgeldvoorziening ingesteld.
Waterbreed	Deze voorziening is bestemd voor de volgende projecten: natuurlijke oevers, Streepjesberg, Kade Helders Kanaal en voor de optimalisatie van de recreatieve kanoroute.
Watertoren	De gemeente heeft een lang conflict met de kandidaat koper van de watertoren gehad. Om uit de discussie te komen is er een schikkingstraject doorlopen. De gemeente heeft een bedrag van € 1.000.000 in de voorziening opgenomen om uitvoering te geven aan de uitkomst van de schikking.
Voormalig personeel	Voorziening voor betaling maandelijkse vergoeding aan ex-medewerkers.

De grootste mutaties in de voorzieningen worden hieronder toegelicht.

Wachtgeld voormalig wethouders

Na de verkiezingen in 2018 is er een andere samenstelling van het college gekomen. De (voormalige) wethouders kunnen na hun aftreden aanspraak maken op een wachtgeldregeling. In 2020 heeft voor € 231.000 aanwending van deze voorziening plaatsgevonden. Om ervoor zorg te dragen dat er voldoende geld in deze voorziening zit voor alle aanspraken moest € 55.000 in 2020 gedoteerd worden.

Watertoren

Na een lang conflict over de watertoren heeft de gemeente met de koper een vaststellingsovereenkomst ondertekend, waarbij is vastgelegd dat de gemeente tot ca. € 1 mln in de kosten bijdraagt. In 2020 is € 272.250 uitbetaald.

Langlopende schulden

In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven over het jaar 2020.

Omschrijving	Stand 1-1-2020	Vermeerdering	Aflossing	Stand 31-12-2020
Onderhandse leningen	109.604	0	14.818	94.785
Door derden belegd geld	100	0	52	48
Totaal langlopende schulden	109.704	0	14.870	94.834

Het gehele saldo van onderhandse leningen betreft leningen van binnenlandse banken en financiële instellingen. De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 3.522.000.

Onder de door derden belegde gelden valt de bijdrage van de Woningstichting Den Helder ten behoeve van de Startersleningen.

Viottende passiva

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden.

	2020	2019
Algemene crediteuren	4.088	4.309
Loonheffing, pensioenpremies en overige sociale lasten	0	2.729
Subsidies	23	0
Netto uitkeringen (betalingen onderweg)	0	1.683
Schulden kredietinstellingen	0	585
Kasgeldleningen	9.000	0
Overige schulden	7.067	8.170
	20.178	17.476

Vanwege herrubricering in het kader van onze wet- en regelgeving zijn de posten inzake de loonheffing en premies en de netto uitkering overgeheveld naar de Overlopende passiva.

In 2020 hebben wij vanwege ons liquiditeit een kasgeldlening opgenomen bij de BNG. Dit betreft een kortlopende lening.

Bij de overige schulden is een daling zichtbaar van € 1.103.000. De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de nog te betalen bedragen vanuit het Sociaal Domein in 2020 ad € 1.128.000. Hieronder vallen onder andere de nog te betalen kosten aan de verschillende zorgaanbieders. Het verschil heeft te maken met de reguliere afloop van de oude posten.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt gespecificeerd worden.

	2020	2019
Vooruitontvangen bedragen	27.777	25.930
Nog te betalen bedragen	5.009	2.030
Netto uitkeringen (betalingen onderweg)	1.315	0
Loonheffing, pensioenpremies en overige sociale lasten	3.166	0
	37.267	27.961

In het kader van de herrubricering vanuit onze wet- en regelgeving zijn onder de Overlopende passiva de loonheffingen en -premies, alsmede de netto-uitkeringen opgenomen.

De te betalen loonheffing en premies betreffen de verschuldigde bedragen over de maand december 2020 van het gemeentelijk personeel.

De stijging van de netto uitkeringen wordt veroorzaakt door hoeveelheid te betalen uitkeringen van het sociaal domein.

Vooruit ontvangen bedragen

Het saldo van vooruitontvangen bedragen is als volgt gespecificeerd.

	2020	2019
Vooruitontvangen	19.451	23.952
Bijdragen van derden met terugbetalingsverplichting	8.325	1.978
	27.777	25.930

Het verloop van de ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen (bijdragen van derden met een terugbetalingsverplichting) met een specifiek bestedingsdoel in 2019 zijn in het volgende overzicht weergegeven.

Omschrijving	Stand 1-1-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Stand 31-12-2020
Regionale meld- en coördinatiepunt	648	642	0	662	628
Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015	253	3.905	0	2.439	1.719
Verkeerslawaaï N250	46	0	0	5	41
Nederlands Schoon	50	64	0	83	31
Voortijdig schoolverlaten	97	223	0	320	0
Noorderhaaks	631	127	0	758	0
SPUK 2019	151	437	0	454	134
Regio Deal 2020-2021 Prov.	0	1.600	0	0	1.600
Regio Deal 2020-2021 Rijk	0	2.404	0	0	2.404
Sportakkoord	0	30	0	30	0
Overlastgevende asielzoekers	0	42	0	0	42
Min VWS GHNT 2020-2021	0	91	0	47	44
TOZO	0	5.390	0	4.093	1.297
Huisvesting kwetsbare groepen	0	55	0	0	55
Toeslagenaffaire	0	18	0	0	18
Geluidssanering Binnenhaven/Zuidstraat	25	106	0	121	10
Geluidssanering Jan Verfaillleweg	44	0	0	0	44
Geluidssanering Polderweg	27	0	0	4	23
Geluidssanering Marsdiepstraat/Waddenzeestraat	0	116	0	3	113
Geluidssanering Den Helder Zuid	0	97	0	3	94
Geluidssanering Den Helder en omgeving	0	24	0	2	22
Licht aan zee	5	0	0	0	5
Bijdrage van derden met terugbetalingsverplichting 1.978		15.371	0	9.024	8.325

Onder de vooruitontvangen bedragen zijn de gelden (€ 19.311.000) opgenomen die wij beheren voor het project De Kop Werkt!. Voor dit project verzorgen wij de administratie.

Nog te betalen bedragen

	2020	2019
Rentelasten	1.349	1.822
Huur	0	186
Overige overlopende passiva	3.659	22
	5.009	2.030

De rentelasten hebben betrekking op rente van opgenomen geldleningen welke betrekking hebben op 2020, maar pas in 2021 betaald hoeven te worden.

De overige overlopende passiva is met € 3.617.000 toegenomen ten opzichte van 2019. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de nog te betalen bedrag aan Baggerbeheer BV.

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen

Instelling (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Gewaarborgd %	Schuld 1-1	Schuld 31-12
Woningstichting Den Helder	7.170	100,00%	4.287	4.088
NV Huisvuilcentrale Noord-Holland	598.528	3,84%	24.205	24.130
ROC Kop van Noord-Holland	5.445	100,00%	2.178	0
Noordwest ziekenhuisgroep	6.000	100,00%	6.000	5.400
Stichting Dierentehuis Den Helder	113	100,00%	3	0
Willemsoord BV	21.000	100,00%	15.000	15.000
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	48.688	9,00%	4.268	3.638
Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	338	12,88%	0	0
N.V. Port of Den Helder	26.300	100,00%	20.550	20.025
Stichting Blijf van mijn Lijf	500	100,00%	406	406
Scholen aan Zee	13.250	100,00%	13.250	13.250
Subtotaal garanties zonder achtervang	727.332		90.147	85.937
Stichting Woontij	57.774	50,00%	15.484	19.035
Woningstichting Den Helder	137.500	50,00%	148.750	148.750
Stichting Woonzorg Nederland	6.349	50,00%	2.409	2.275
Vestia Groep	4.674	50,00%	1.533	0
Subtotaal garanties met achtervang WSW	206.297		168.176	170.060
Totaal	933.629		258.323	255.997

N.V. Huisvuilcentrale Noord Holland (HVC)

De gemeente maakt, als aandeelhouder bij de HVC, deel uit van de Ballotageovereenkomst waarin de garantstelling is geregeld. In deze overeenkomst staat vermeld dat alle aandeelhouders hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schuld van de HVC. Er is echter voor gekozen om in het overzicht het aandeel van de gemeente op basis van het aandelenkapitaal te verantwoorden.

Noordwest ziekenhuisgroep

Met het raadsbesluit RB14.0069 heeft de raad zijn goedkeuring verstrekt aan de garantstelling van € 6.000.000. Voor deze garantstelling staat de gemeente direct garant.

Willemsoord

Willemsoord BV valt onder de gewaarborgde geldleningen waarvoor de gemeente direct garant staat. Er is door de raad een garantstelling afgegeven voor Willemsoord tot € 21.000.000.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Vanuit de gemeenschappelijke regeling staat de gemeente garant voor aangegane geldleningen door de Veiligheidsregio. Deze aansprakelijkheid beperkt zich tot het aandeel in de gemeentelijke bijdrage op basis van inwoneraantal. Op basis van de begroting 2020 van de Veiligheidsregio komt dit neer op 9,0%.

De afname van de schuld per 31 december ten opzicht van 1 januari komt doordat de totale schuld van de Veiligheidsregio in 2020 is afgenomen waardoor ons aandeel ook afneemt.

Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar

Vanuit de gemeenschappelijke regeling staat de gemeente garant voor aangegane geldleningen door het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar. Deze aansprakelijkheid beperkt zich tot het aandeel in de gemeentelijke bijdrage op basis van inwoneraantal. Op basis van de jaarrekening 2016 van het Regionaal Historisch Centrum Alkmaar komt dit neer op 12,88%. Momenteel is er geen geldlening verstrekt.

N.V. Port of Den Helder

Met het verzelfstandigen van de Havendienst heeft de gemeente zich garant gesteld voor een totaal bedrag van € 21.075.000. De N.V. Port of Den Helder valt onder de gewaarborgde geldleningen waarvoor de gemeente direct garant staat. De afname van de schuld per 31 december ten opzicht van 1 januari heeft te maken met aflossing op de geldleningen.

Stichting Blijf van mijn Lijf

Met het raadsbesluit RB13.0094 is de raad akkoord gegaan met de garantstelling van € 500.000 voor de stichting Blijf van mijn Lijf. De garantstelling is uiteindelijk in 2014 geëffectueerd. Op basis van de jaarrekening 2018 van de stichting is de garantstelling opgenomen zoals in bovenstaand tabel verantwoord.

Stichting Woontij

Voor de Stichting Woontij is er een achtervangovereenkomst afgesloten met het WSW waarbij er een maximale kredietlimiet van € 22.500.000 met een looptijd 1 oktober 2019 tot en met 31 december 2023.

Woningstichting Den Helder

Met betrekking tot de Woningstichting Den Helder is een achtervangovereenkomst afgesloten met het WSW waarbij een maximale kredietlimiet van € 250.000.000 vermindert met het aanwezige saldo van niet geborgde geldleningen geldt.

Vestia Groep

Sinds 2010 is de Stichting Gereformeerde Bouwcorporatie voor Bejaarden (SGBB) overgenomen door de Vestia Groep. De geldleningen zijn door de Vestia Groep aangetrokken door middel van het WSW, waarbij de Gemeente Den Helder een achtervangfunctie vervult. Op 31 december 2020 heeft de overdracht van de garantstelling aan Stichting Wonen Midden-Delfland plaats gevonden.

Scholen aan Zee

Op 25 februari 2019 is de raad akkoord gegaan, RB18.0135, met de garantstelling aan de Staat der Nederlanden (het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen) voor schatkistbankieren in het onderwijs voor Scholen aan Zee. Het betreft een maximale garantstelling van € 13.250.000 en een looptijd van 15 juli 2019 tot en met 15 juli 2043.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Daarin zijn geen verplichtingen opgenomen die voortvloeien uit vakantiegelduitkeringen. Met de invoering van het Individueel Keuze Budget wordt elk jaar het overtollige vakantiegelduitkeringen met de medewerkers verrekend.

De overeenkomsten die de afdeling Sociaal Domein aangaat met zorgaanbieders bevatten geen afnameplicht. Indien de betreffende aanbieder geen prestatie voor de gemeente verricht, is er om deze reden geen betalingsverplichting aan deze zorgaanbieder.

Bij de huur en exploitatie posten is het totaalbedrag van de verplichting opgenomen in plaats van de jaarlijkse verplichting omdat dit meer recht doet aan de bepalingen uit het BBV, namelijk het inzicht geven in de verplichting als onderdeel van het inzicht geven van de totale financiële positie.

De gemeente is voor een aantal jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Deze financiële verplichtingen vinden veelal hun oorsprong in afgesloten huurovereenkomsten en onderhoudscontracten. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste verplichtingen:

Verplichtingen per categorie	Totaalbedrag	Looptijd contract
Software:		
Licenties	704	Divers
Algemene software	2.083	Divers
Hardware		
Overig	13	Divers
Huur en exploitatie:		
Sporthal Heiligharn	29	tot 01-08-2021
Zwembad Heersdiep	11.188	tot 01-01-2034
Overige posten:		
Onderhoudscontracten	51	Divers
Dienstverlening/Bedrijfsvoering	3.033	Divers
Overige	3.216	Divers

4.5 Exploitatieoverzicht

Exploitatie overzicht

Bedragen (x € 1.000)		Begroting 2020		rekening	Verschil
Lasten/ baten	Programma	Oorspronkelijk	na wijziging	2020	gewijzigde begroting -/ rekening
Lasten	01 Bestuurlijke vernieuwing	36.776	36.993	35.380	1.613
	02 Zorgzame gemeente	97.165	113.548	109.801	3.746
	03 Vitale gemeente	13.104	13.306	12.911	395
	04 Leefbare gemeente	51.574	56.596	56.350	246
Totaal lasten		198.619	220.442	214.442	6.000
Baten	01 Bestuurlijke vernieuwing	-138.996	-145.470	-146.910	1.440
	02 Zorgzame gemeente	-27.264	-32.271	-31.353	-917
	03 Vitale gemeente	-9.768	-8.266	-7.461	-806
	04 Leefbare gemeente	-20.137	-20.362	-19.946	-416
Totaal baten		-196.164	-206.369	-205.670	-699
Toevoegingen reserves	01 Bestuurlijke vernieuwing	2.648	5.457	5.457	0
	02 Zorgzame gemeente	0	692	107	585
	03 Vitale gemeente	946	5.277	4.377	900
	04 Leefbare gemeente	5.600	5.844	5.844	0
Totaal toevoegingen		9.194	17.270	15.785	1.485
Onttrekkingen reserves	01 Bestuurlijke vernieuwing	-25	-5.174	-5.067	-107
	02 Zorgzame gemeente	-285	-3.022	-2.985	-37
	03 Vitale gemeente	-1.274	-4.680	-4.525	-155
	04 Leefbare gemeente	-6.911	-12.314	-12.433	119
Totaal onttrekkingen		-8.495	-25.190	-25.009	-180
Gerealiseerd resultaat		3.154	6.153	-453	6.606

Pro-gramma	Omschrijving programma	Ist/bat	Taakveld nummer	Taakveld	Begroting 2020		rekening 2020		
					Oorspronkelijk	na wijziging			
1	Bestuurlijke vernieuwing	baten	01	Bestuur	-44	-54	-65		
			010	Mutaties reserve	-25	-5.174	-5.067		
			02	Burgerzaken	-856	-856	-564		
			04	Overhead	-1.164	-1.456	-1.853		
			05	Treasury	-4.623	-4.699	-4.683		
			061	OZB woningen	-6.290	-6.290	-6.215		
			062	OZB niet-woningen	-7.723	-7.723	-7.821		
			064	Belastingen Overig	-43	-43	-17		
			07	Algemene uitkering en overige	-116.602	-123.074	-124.453		
			08	Overige baten en lasten	-200	0	-8		
			12	Openbare orde en veiligheid	-1.454	-1.278	-1.231		
			Totaal				-139.021	-150.644	-151.978
				lasten	01	Bestuur	3.261	3.103	2.763
010	Mutaties reserve	2.648			5.457	5.457			
02	Burgerzaken	2.150			1.963	1.819			
04	Overhead	26.742			27.576	26.452			
05	Treasury	3.581			3.723	3.720			
061	OZB woningen	327			278	275			
062	OZB niet-woningen	345			326	326			
064	Belastingen Overig	1			1	1			
08	Overige baten en lasten	343			0	0			
34	Economische promotie	28			23	23			
Totaal						39.425	42.449	40.837	
Totaal Bestuurlijke vernieuwing					-99.597	-108.195	-111.141		
2	Zorgzame gemeente	baten			010	Mutaties reserve	-285	-3.022	-2.985
			61	Samenkracht en burgerparticipatie	-60	-49	-49		
			62	Wijkteams	-36	0	0		
			63	Inkomensregelingen	-25.869	-30.836	-29.996		
			64	Begeleide participatie	0	-95	-11		
			65	Arbeidsparticipatie	-64	0	-27		
			66	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-6	0	-2		
			671	Maatwerkdienstverlening 18+	-1.180	-1.244	-1.198		
			681	Geëscaleerde zorg 18+	-12	-12	-22		
			682	Geëscaleerde zorg 18-	-38	0	-14		
			71	Volksgezondheid	0	-35	-35		
			Totaal				-27.549	-35.293	-34.338
				lasten	010	Mutaties reserve	0	692	107
43	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	291			152	60			
61	Samenkracht en burgerparticipatie	3.608			3.587	3.477			
62	Wijkteams	503			1.976	1.388			
63	Inkomensregelingen	32.015			37.536	36.599			
64	Begeleide participatie	6.935			7.110	5.839			
65	Arbeidsparticipatie	2.646			2.405	2.524			
66	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.583			2.705	2.678			
671	Maatwerkdienstverlening 18+	13.194			15.881	14.961			
672	Maatwerkdienstverlening 18-	7.780			8.225	8.286			
681	Geëscaleerde zorg 18+	12.490			15.594	15.590			
682	Geëscaleerde zorg 18-	12.957			16.095	16.261			
71	Volksgezondheid	2.163			2.282	2.139			
Totaal				97.165	114.239	109.908			
Totaal Zorgzame gemeente					69.616	78.946	75.569		
3	Vitale gemeente	baten	010	Mutaties reserve	-1.274	-4.680	-4.525		
			063	Parkeerbelasting	-63	-64	-88		
			22	Parkeren	-34	-21	-19		
			24	Economische havens en waterwegen	0	-200	-166		
			31	Economische ontwikkeling	0	0	9		

Pro-gramma	Omschrijving programma	Ist/bat	Taakveld nummer	Taakveld	Begroting 2020		rekening 2020
					Oorspronkelijk	na wijziging	
			33	Bedrijfsloket en bedrijfsregel	0	0	-2
			81	Ruimtelijke Ordening	-17	-25	-23
			82	Grondexploitatie	-6.635	-4.192	-4.257
			83	Wonen en bouwen	-3.020	-3.764	-2.914
			Totaal		-11.041	-12.946	-11.985
	lasten		010	Mutaties reserve	946	5.277	4.377
			22	Parkeren	713	735	491
			24	Economische havens en waterwegen	1.000	287	254
			31	Economische ontwikkeling	1.666	1.951	1.776
			33	Bedrijfsloket en bedrijfsregel	3	303	292
			81	Ruimtelijke Ordening	1.176	1.256	1.260
			82	Grondexploitatie	3.794	4.038	4.123
			83	Wonen en bouwen	4.753	4.726	4.712
			25	Openbaar vervoer	0	9	4
			Totaal		14.050	18.583	17.288
	Totaal Vitale gemeente				3.009	5.637	5.303
4	Leefbare gemeente	baten	010	Mutaties reserve	-6.911	-12.314	-12.433
			12	Openbare orde en veiligheid	-74	-10	-7
			21	Verkeer en vervoer	-423	-445	-627
			24	Economische havens en waterwegen	0	0	-1
			42	Onderwijshuisvesting	-11	-40	-20
			43	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.322	-2.231	-1.707
			51	Sportbeleid en activering	0	0	-56
			52	Sportaccommodaties	-925	-1.320	-1.167
			53	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie-37		-28	-175
			54	Musea	0	0	-73
			55	Cultureel erfgoed	-8	0	-21
			57	Openbaar groen en openlucht	-546	-628	-580
			72	Riolering	-4.354	-4.417	-4.244
			73	Afval	-11.076	-10.912	-10.848
			74	Milieubeheer	0	-30	-152
			75	Begraafplaatsen en crematoria	-360	-302	-269
			Totaal		-27.048	-32.676	-32.379
	lasten		010	Mutaties reserve	5.600	5.844	5.844
			11	Crisisbeheersing en brandweer	3.970	3.941	3.900
			12	Openbare orde en veiligheid	1.910	1.514	1.352
			21	Verkeer en vervoer	6.712	6.947	7.322
			24	Economische havens en waterwegen	329	311	312
			42	Onderwijshuisvesting	4.594	4.449	4.398
			43	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3.983	3.894	3.545
			51	Sportbeleid en activering	739	804	796
			52	Sportaccommodaties	2.909	3.210	3.024
			53	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie3.474		3.785	3.874
			54	Musea	183	179	290
			55	Cultureel erfgoed	1.427	1.863	1.708
			56	Media	1.811	1.830	1.829
			57	Openbaar groen en openlucht	5.159	5.458	5.578
			61	Samenkracht en burgerparticipatie	491	81	85
			72	Riolering	3.426	3.422	3.607
			73	Afval	8.222	8.043	8.281
			74	Milieubeheer	1.804	6.356	5.908
			75	Begraafplaatsen en crematoria	433	512	542
			Totaal		57.173	62.441	62.194
	Totaal Leefbare gemeente				30.126	29.765	29.816
	Eindtotaal				3.154	6.153	-453

Omschrijving	Lasten	Baten	Reserves	Totaal I/S
Verkiezingen (overheveling reeds via resultaatbestemming)	160			160
Arbovoorzieningen (overheveling reeds via resultaatbestemming)	43			43
Ontwikkeling bouwlocaties) (overheveling reeds via resultaatbestemming)	73			73
Lagere kosten raad en griffie	105			105
Lagere kosten College, onder andere door Helders Perspectief	228		-113	115
Lagere loonkosten, hoger inhuur	-258			-258
Lagere opleidingskosten vanwege Corona	214			214
Lagere overige personeelskosten	104			104
Voordeel op de overige goederen en diensten, onder andere kantoorartikelen	235		6	241
Stelpost 'invulling werkplekken'	-357			-357
Lagere doorbelasting aan de verschillende programma's	1.118			1.118
Minder aanvragen voor reisdocumenten en rijbewijzen		-292		-292
Niet begrootte personeelgerelateerde-inkomsten zoals ziekengeld		407		407
<i>Overige verschillen</i>		-45	-49	-94
Saldo programma 1 Bestuurlijke vernieuwing	1.620	66	-107	1.579
Regionaal transformatieplan jeugd (overheveling reeds via resultaatbestemming)	568			568
Project wijkgericht werken (overheveling reeds via resultaatbestemming)	495			495
Uitvoeringsplan SHV (overheveling reeds via resultaatbestemming)	440			440
Vorbereiding Wet Inburgering (overheveling reeds via resultaatbestemming)	113			113
Pilot Z-route (overheveling reeds via resultaatbestemming)	63			63
GrGa, afrekening 2020 WSW en beschut werk	1.114	-84		1.030
Niet uitgegeven coronabudget Sociale Werkvoorziening (SW) bedrijven	450			450
De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO regeling)	825	-820		5
Hogere uitgaven reguliere loonkostensubsidie	-170			-170
Vrijval voorziening dubieuze debiteuren	90			90
Digitalisering kindpakket	50			50
Lagere uitgaven Wmo begeleiding incl. continuïteitsbijdrage	191			191
Vrijval ivm afrekeningen VMO begeleiding en huishoudelijke hulp	115			115
Aanvragen voor meerkosten Wmo begeleiding en huishoudelijke hulp	-81			-81
Beschermd Wonen	-520		475	-45
Niet uitgegeven deel budget meerkosten maatschappelijke opvang	388			388
Restant budget decentralisatie-uitkering vrouwenopvang	315			315
Hogere uitgaven zware (geëscaleerde) jeugdzorg	-677			-677
Onttrekking reserve Helders Steunfonds			73	73
<i>Overige verschillen</i>	-23	-13		-36
Saldo programma 2 Zorgzame gemeente	3.746	-917	548	3.377
Onderhoudsopgaven parkeren/parkeergarages	245			245
Overheveling subsidie Olympisch Comité	50			50
Overheveling budget vastgoedmanager	113			113
Nadeel kosten grondexploitatie	-85			-85
Nadeel salaris en inhuur Stedelijke vernieuwing	-80			-80
Voordeel bouwvergunningen ivm herindeling teams	136			136
Voordeel verkoop erfpachtgronden		197		197
Minder inkomsten grondexploitatie		-132		-132
Voorschot Seasaw		-900	900	0
Voordeel inkomsten bouwleges		50	-170	-120
<i>Overige verschillen</i>	16	-21	15	10
Saldo programma 3 Vitale gemeente	395	-806	745	334

Omschrijving	Lasten	Baten	Reserves	Totaal I/S
Herplant ivm lepziekte (overheveling reeds via resultaatbestemming)	50			50
Rijksgelden Transitievisie Warmte (overheveling reeds via resultaatbestemming)	164			164
Programma Energie Neutraal (overheveling reeds via resultaatbestemming)	226			226
Fondsenwerver cultuur (overheveling reeds via resultaatbestemming)	23			23
Evenementen (overheveling reeds via resultaatbestemming)	80			80
Subsidie Molenstichting (overheveling reeds via resultaatbestemming)	200			200
Voordeel ivm vacatures OOV	103			103
Geen beroep op project bijdrage 2 ^e huurkans	40		-39	1
Coronasubsidie Vogelasiel	-20		20	0
Hogere kosten elektriciteit straatverlichting	-109			-109
Hogere doorbelasting loonkosten OOV	-116			-116
Hogere kosten diensten door derden voor wegen	-156	165		9
Hogere kosten RMC en VSV	-259	189		-70
Lagere kosten OAB	780	-780		0
Coronasubsidie Helderse Vallei	-62		62	0
Lagere kosten sportaccommodaties vanwege verminderde activiteiten	205			205
Extra subsidies aan culturele instellingen ivm corona	-253	160	93	0
Minder evenementensubsidies verstrekt ivm corona	130		-50	80
Extra subsidie Reddingsmuseum ivm Corona	-111	73	38	0
Extra subsidie Stichting Museumhaven ivm Corona	-32	21	11	0
Hogere doorbelasting loonkosten dagelijks onderhoud groen	-210			-210
Extra subsidie Stichting Strandexploitatie Noordkop ivm Corona	-23		23	0
Extra inspecties riool a.g.v. voorbereiding gebiedsgerichte aanpak	-185	-54		-239
Toename aanbod restafval a.g.v. Corona	-255	-107		-362
Voordeel in de kosten van bodemonderzoek en sanering	131		-90	41
<i>Overige verschillen</i>	-95	-83	51	-127
Saldo programma 4 Leefbare gemeente	246	-416	119	-51
Totaal programma's	6.007	-2.073	1.305	5.239
Hogere algemene uitkering, onder andere door 'oude' jaren		1.380		1.380
Afwijkingen op de beleggingen en deelnemingen		-18		-18
<i>Overige verschillen</i>	7	-2		5
Saldo programma algemene dekkingsmiddelen	7	1.360	0	1.367
Totaal Generaal	6.014	-713	1.305	6.606

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Den Helder van toepassing zijnde regelgeving: Wet Normering Topinkomens. Het bezoldigingsmaximum in 2020 voor de gemeente Den Helder is € 201.000. Dit geldt naar rato voor de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. De wijziging in de toelichting heeft geen impact en veroorzaakt geen onverschuldigde bedragen.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT:

Naast de hieronder vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individuele WNT maximum heeft ontvangen. Ontslaguitkeringen aan niet-topfunctionarissen hoeven met ingang van kalenderjaar 2017 niet lager te worden vermeld, op grond van de gewijzigde openbaarmakingsverplichtingen. Zie ook artikelen 5 en 5a Uitvoeringsregeling WNT.

Bedragen (x € 1)		
Functie(s)	Griffier	Gemeentesecretaris
Duur dienstverband in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	201.000	201.000
Bezoldiging		
Beloning	106.644	120.745
Belastbare onkostenvergoedingen		
Beloningen betaalbaar op termijn	19.230	20.446
<i>Subtotaal</i>	125.874	141.191
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	125.874	141.191
Motivering indien overschrijding: zie	NVT	NVT
Gegevens 2019		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2019 (in fte)	1	1
Beloning	103.082	116.578
Belastbare onkostenvergoedingen	21	0
Beloningen betaalbaar op termijn	18.034	19.636
Totaal bezoldiging 2019	121.136	136.214

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves		
	Begroot	Werkelijk
Structurele onttrekkingen		
Nieuwbouw Pijler/Herderschee	52.000	52.000
Onderwijscluster Pasteurstraat	64.000	64.000
Noorderhaaks	42.000	42.000
Polderweg	10.000	10.000
Fietspad Duinweg	4.000	4.000
Villa Kakelbont	7.000	7.000
Bodemsanering	25.000	9.000
Totaal	204.000	188.000
Structurele toevoegingen		
Stabilisatiefonds algemene uitkering	306.000	306.000
Bodemsanering	120.000	120.000
Totaal	426.000	426.000

4.6 Toelichting exploitatie

Er is in deze programmarekening geen sprake van begrotingsonrechtmatigheid. In de programmaverantwoording is per programma een uitgebreidere toelichting opgenomen.

Programma	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie
Lasten			
1. Bestuurlijke vernieuwing	Eenmalige bijdrage apparatuur en software t.b.v. identiteitsfraude	79.560	0
	BR: Helders perspectief gevoed vanuit AR	1.690.000	1.690.000
	BR: fonds voor dekking coronamaatregelen	2.000.000	2.000.000
	BR: Uitstel verkoop Bijlweg 20	148.159	148.159
	BR: Niet bestede middelen huisvesting reserve nieuwbouw stadhuis	256.000	256.000
	BR: Dotatie ter dekking kap. Lasten Kerkgracht	581.700	581.700
	BR: Dotatie ter dekking kap. Lasten serverruimte	275.000	275.000
	BR: Eenmalige dotatie inzake serverruimte	200.000	200.000
	Bijdrage ICT i.v.m. Corona	54.000	73.563
	Bijdrage voor de digitalisering van het archief	145.800	131.834
	Concernbeleid HRM via resultaatbestemming 2019	30.000	30.000
	Centraal opheidsbudget via resultaatbestemming 2019	30.000	30.000
	Arbovoorzieningen via resultaatbestemming 2019	44.000	44.000
	Digitalisering archief via resultaatbestemming 2019	77.500	77.500
	Verhoging kosten WW	85.000	77.000
	Pilot: Gastheer in de Stad (wijkkantonniers)	185.000	185.000
	Bijstorting pensioenen (ex-)wethouders	178.000	178.000
	Toevoeging aan voorziening wachtgeld vm wethouders	55.000	55.000
	Verkiezingen	181.683	4.789
	Extra kosten huisvesting i.v.m. Corona	19.500	36.288
	Inhuur projecten Omgeving	160.000	188.377
	Ontwikkelbudget Omgeving	160.000	82.165
		6.635.902	6.344.375
2. Zorgzame gemeente	Pilot jongerenloket	60.000	36.555
	Jeugddebat	20.000	0
	Integraal kindcentrum	100.000	100.000
	Digitalisering kindpakket	50.000	0
	Instrumenten en activiteiten armoedebestrijding	92.000	92.000
	Utvoeringsplan SHV	538.000	98.000
	Sociale wijkteams	630.000	135.000
	geweld hoort nergens thuis	75.500	75.500
	Transformatiefonds jeugd	648.849	80.393
	Subsidies beschermd wonen - buurtcirkel en GGD	175.278	163.733
	beschermd wonen saldo t.l.v. reserve BW	57.583	544.167
	sociaal cultureel werk corona subsidie t.l.v. steunfonds	48.000	91.000
	st. Present continuïteitsbijdrage i.v.m. Corona t.l.v. steunfonds		30.000
	corona budget SW-bedrijven	450.000	0
	Meerkosten zorgaanbieders	598.000	235.923
	Tozo regeling	5.000.000	4.178.109
	BR: Afrekening Beschermd wonen	585.145	0
	BR: dotatie resultaat beschermd wonen 2019	106.632	106.632
	I.v.m. Corona, extra bijdrage buurthuizen	48.000	91.000
		9.282.987	6.058.012

Programma	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie	
3. Vitale gemeente	Actualiseren verkeersmodel	90.000	33.250	
	Beheerskosten Stadshart panden	44.042	31.178	
	Digitale promotie Ravelijncentrum	20.000	20.000	
	AR: Toevoegen reserve Egalisatiereserve parkeren aan AR4	94.000	494.000	
	AR: Toevoeging reserve Ontwikkeling M3 cluster aan AR	200.000	200.000	
	AR: Toevoegen reserve Woonwagens Blankmanstraat aan AR	71.901	71.901	
	AR: restantbedrag opheffen reserve Woonwagens Blankmanstraat	9.920	9.920	
	BR: Port of Den Helder bijdrage in reserve voor dekking activa	713.000	713.000	
	BR: De niet bestede middelen 2018/19 worden in de reserve RWS+ gestort.	748.000	748.000	
	BR: Regiodeal storting vanuit AR	1.500.000	1.500.000	
	BR: Storting voor Sail	17.600	17.600	
	BR: dotatie in reserve voor ontwikkelplan Koninstraat Spoorstraat	360.000	360.000	
	BR: Vanuit Kop Werkt geld voor Seasaw op de dijk	900.000	0	
	BR: Egalisatie bouwleges 2020	262.662	262.662	
	Projecten De Kop Werkt!	200.000	166.250	
	Steunregeling bedrijven vanwege Corona	300.000	292.000	
	Duurzaamheidskorting bouwleges	95.000	69.504	
	Kosten parkeren	126.000	66.747	
	Vastgoedmanagement	162.000	49.404	
	Diverse subsidies in het kader van economische stimulering	162.515	122.711	
	Extra kosten Zevenskoop i.v.m. Corona	0	25.000	
	Omgevingsvisie	398.063	205.066	
	Bewonersideeënmarkt	60.000	0	
	Diverse kosten ruimtelijke ontwikkeling	35.300	51.631	
	Kosten Panden in beheer	181.000	141.642	
	Corona teststraat	50.000	0	
	Inhuur inzake bouwvergunningen	215.000	175.000	
			7.416.003	5.826.466
	4. Leefbare gemeente	Ondersteuning Reddingsmuseum	50.000	0
		Terugdraaien bezuiniging Bibliotheek	75.000	0
		Terugdraaien bezuiniging Triade	50.000	0
Onderhoud historische graven		30.000	30.000	
AR: vrijval reserves ten gunste van AR		5.504.370	5.504.356	
Sociale innovatie		300.000	0	
BR: Dotatie voor Wildopvang		220.000	220.000	
Uitgaven Nederland Schoon		67.000	83.000	
Onderhoud historische graven		30.000	30.000	
Ruimen monumenten via resultaatbestemming 2019		20.000	20.000	
Herinrichting opslagterrein begraafplaats via resultaatbest.2019		25.000	25.000	
Herstel boomspiegels Beatrixstraat via resultaatbest.2019		21.400	21.400	
Verv. en renoveren ondergrond speeltoestellen via resultaatbest.2019		19.000	19.000	
Herplanten bomen ivm rooi door iepziekte via resultaatbest.2019		15.000	15.000	
Uitvoering nieuw hondenpoepbeleid via resultaatbest.2019		13.000	13.000	
Afkoopsom Baggerbeheer		3.900.000	3.900.000	
Kosten rampenbestrijding		35.663	21.277	
Extra kosten Vogelasiel i.v.m. Corona		0	20.000	
Kosten inzake opruiming explosieven		23.000	21.442	
Bijdrage tweede huurkans		39.160	0	
Subsidie onderwijs i.v.m. Corona		0	50.000	
Subsidie lounges		62.000	62.000	
Extra subsidie onderwijshuisvesting i.v.m. Corona		70.000	70.000	
Extra uitgaven gedekt door ontvangsten SPUK t.b.v. onderwijshuisvesting	21.401	10.381		
Extra subsidie sportstimulering i.v.m. Corona	6.600	25.591		

Programma	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie
	Extra kosten schoonmaak sportaccommodaties i.v.m. Corona	20.600	14.397
	Extra uitgaven gedekt door ontvangsten SPUK t.b.v. sportaccommodaties	45.480	31.200
	Extra uitgaven gedekt door ontvangsten SPUK t.b.v. zwemaccommodaties	163.098	83.962
	Extra uitgaven gedekt door ontvangsten SPUK t.b.v. sportvelden en terreinen	70.365	45.162
	Extra subsidie Triade i.v.m. Corona	0	22.305
	Extra subsidie Stichting de Nollen i.v.m. Corona	0	27.000
	Extra kosten cultuurbeleid i.v.m. Corona	0	7.500
	Fondsenwerver	50.000	27.400
	Extra subsidie Schouwborg i.v.m. Corona	0	196.436
	Subsidie evenementen	172.500	128.110
	Extra subsidie Reddingsmuseum i.v.m. Corona	0	111.119
	Cofinanciering BC De Nollen	150.000	150.000
	Cofinanciering Westoever	70.000	70.000
	Subsidie Helderse Molenstg	200.000	0
	Extra subsidiemuseumhaven i.v.m. Corona	0	32.000
	Openluchtrecreatie: project De Kop Werkt!	97.000	11.875
	Extra subsidie SSN i.v.m. Corona	0	22.996
	Kosten bodem- en geluid onderzoek en sanering	137.500	131.863
	Energie- en duurzaamheidsmaatregelen	400.000	75.469
	Energieket/transitie warmtevisie	244.017	80.190
	Regionale energie aanpak	0	29.988
	Corona lokaal onderwijsbeleid	0	18.500
	Terugbetaling ouderbijdrage	0	7.448
	Lokaal onderwijsbeleid	0	61.952
	De Kop Werkt! project huisduinen	0	68.820
	Coronamaatregelen wegen	0	8.279
		12.418.155	11.625.418
	Totaal lasten	35.753.047	29.854.272
Baten			
1. Bestuurlijke vernieuwing	Bijdrage uit voorziening strandslagen t.b.v. handhaving	-20.000	0
	AR: Dotatie om reserve Helden perspectief te vullen	-1.690.000	-1.690.000
	AR: Instellen Helden steunfonds voor maatregelen tegen coronacrisis	-2.000.000	-2.000.000
	BR: Helden perspectief, ter dekking kosten	-192.485	-79.276
	AR: Opleidingen	-30.000	-30.000
	AR: Arbovoorzieningen agressie training	-44.000	-44.000
	BR: Afrekening Coare	-40.323	-40.323
	BR: Onttrekking voor nieuwe kapitaallegalisatie-reserve Serverruimte	-275.000	-275.000
	AR: Niet bestede middelen huisvesting in reserve nieuwbouw stadhuis	-256.000	-256.000
	AR: Digitalisering archief	-77.500	-77.500
	AR: Vastgoed manager	-140.000	-140.000
	AR: Inhuur senior economisch adviseur Waddenzee agenda	-10.000	-10.000
	AR: Pilot wijkkantoniers	-185.000	-185.000
	BR: Beschermingstafel	-25.000	-25.000
	BR: dekking kosten nieuwbouw stadhuis 2020	-208.828	-215.262
	Gemeentefonds coronamaatregelen 1e pakket	-1.391.556	-1.391.556
	Gemeentefonds coronamaatregelen 2e pakket	-1.132.552	-1.132.552
	Gemeentefonds coronamaatregelen 3e pakket	0	-384.257
		-7.718.244	-7.975.726

Programma	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie
2. Zorgzame gemeente	BR: Onttrekking reserve SD inzake pilot jongerenloket	-60.000	-60.000
	BR: Onttrekking reserve SD inzake pilot jeugddebate	-20.000	-20.000
	BR: Onttrekking reserve SD inzake integraal kindcentrum	-100.000	-100.000
	BR: Onttrekking reserve SD inzake preventieve schuldhulpverlening	-30.000	-30.000
	BR: Onttrekking reserve SD inzake zorgaanbieder in buurtcentra	-75.000	-75.000
	AR: onttrekking inzake digitalisering kindpakket	-50.000	-50.000
	AR: onttrekking inzake instrumenten en activiteiten armoedebestrijding	-92.000	-92.000
	AR: onttrekking inzake uitvoeringsplan SHV	-538.000	-538.000
	AR: onttrekking inzake sociale wijkteams	-360.000	-360.000
	AR: onttrekking inzake geweld hoort nergens thuis	-75.500	-75.500
	AR: onttrekking inzake transformatiefonds jeugd	-648.849	-648.849
	BR: onttrekking reserve BW inzake incidentele subsidies	-175.278	-163.733
	BR: onttrekking reserve BW resultaat inkomsten -/- uitgaven	-642.728	-544.167
	BR: onttrekking reserve Helders steunfonds corona bijdrage buurthuizen	-48.000	-91.000
	BR: onttrekking reserve Helders steunfonds - St.Present		-30.000
	Vrijval dubieuze debiteuren		-90.000
	Tozo regeling	-5.000.000	-4.178.109
	Vrijval budget voorgaande jaren wmo en jeugdzorg	0	-508.080
	AR: onttrekking resultaat 2019 beschermd wonen	-106.632	-106.632
			-8.021.987
3. Vitale gemeente	BR: onttrekking bestemmingsreserve bouwgrondexploitatie-	250.000	-250.000
	AR: onttrekking tbv digitale promotie Ravelijncentrum	20.000	-20.000
	AR: Coalitieakkoord haven	-580.000	-580.000
	AR: Co-financiering Fort Kijkduin	-140.000	-140.000
	AR: Lidmaatschap new energy coalition	-50.000	-50.000
	AR: Olympisch Comité Waterstofhaven	-50.000	-50.000
	AR: Cofinanciering voor Regio Deal Maritiem cluster Kop van Noord-Holland	-1.400.000	-1.400.000
	AR: Invoering omgevingswet	-60.000	-60.000
	AR: bewonersideeënmarkt: uitwerking 3 meest kansrijke ideeën.	-60.000	-60.000
	AR: Extra storting in kapitaallegalisatiereservet Koningstraat-Spoorstraat	-180.000	-180.000
	AR: Dotatie nieuwe egalisatiereserve bouwleges	-100.000	-100.000
	AR: duurzaamheidskorting leges	-95.000	-95.000
	AR: Storting in egalisatiereserve bouwleges	-162.662	-162.662
	BR: opheffen reserve Egalisatie parkeren tgv AR	-494.000	-494.000
	BR: opheffen reserve 3M cluster tgv AR	-200.000	-200.000
	BR: beeldmerk	-5.000	-5.000
	BR: mobiliteitswinkel	-57.515	-57.515
	BR: NEC	-50.000	-50.000
	BR: Cinema Zevenskoop	-25.000	
	BR: Helders Steunfonds, steunmaatregelen bedrijven	-300.000	-292.000
	BR: opheffen reserve Woonwagens Blankmanstraat tgv AR	-81.821	-81.821
	BR: inhuur tbv bouwverg.	-257.000	0
	BR: Totale egalisatie bouwleges		-87.946
	BR: Verkoop twee panden	-24.250	-52.420
	BR: dekking werkelijk gemaakte kosten stadshart panden	-62.692	-31.178
	Projecten De Kop Werkt!	-200.000	-166.250
	Verkoop van (erfpacht)gronden		-195.917
	Stedelijke vernieuwing: De Kop Werkt!	-900.000	0
	Vertraagde verkoop Doggerswijk	-300.000	0
			-6.079.940

Programma	Omschrijving	Begroting na wijziging	Realisatie
4. Leefbare gemeente	AR: onttrekking tbv ingroei nieuw perspectief	-250.000	-250.000
	AR: onttrekking amendement LOS	-49.000	-49.000
	AR: onttrekking terugdraaien bezuiniging bibliotheek	-75.000	-75.000
	AR: onttrekking terugdraaien bezuiniging Triade	-50.000	-50.000
	BR: onttrekking reserve historische graven	-40.000	-33.054
	Bijdrage uit voorziening strandlagen t.b.v. beheerskosten	-15.000	0
	AR: toevoeging vanwege vrijval reserves	-5.504.370	-5.504.356
	BR: onttrekking reserve SD inzake Sociale innovatie	-300.000	-300.000
	AR: kap.egal.res. wildopvang voor inrichting buitenterrein/toegangsweg	-120.000	-120.000
	AR: Uitvoering nieuw hondenpoepbeleid	-13.000	-13.000
	AR: Vervangen en renoveren ondergrond speeltoestellen	-19.000	-19.000
	AR: Vertraging groot onderhoud straatverlichting openbare ruimte	-66.000	-66.000
	AR: Oprichting erfgoed organisatie	-160.000	-160.000
	AR: Subsidie Stichting herdenkingstenen	-50.000	-50.000
	AR: Co financiering De Nollen	-150.000	-150.000
	AR: Co financiering Molenstichting	-200.000	-200.000
	AR: Herstel boomspiegels Beatrixstraat	-21.400	-21.400
	AR: Herplanten bomen ivm rooi door iepziekte	-15.000	-15.000
	AR: Baggerbeheer	-3.900.000	-3.900.000
	AR: Bodemsanering Binnenhaven	-77.500	-77.500
	AR: Div voor programma duurzaam 2019	-400.000	-400.000
	AR: Rijksbijdr transitievisie warmte	-244.017	-244.017
	AR: monumenten ruimen graven	-20.000	-20.000
	AR: herinrichting opslagplaats begraafplaats	-25.000	-25.000
	BR: Sanering bodem Koploper	-75.000	0
	BR: evenementen 75 jaar vrijheid en evenement nautisch karakter	-145.000	-95.000
	BR: gameday	-25.000	-25.000
	BR: diverse onttrekking vanuit het Helders Steunfonds	-77.000	-382.282
	BR: huurderiving	-39.160	0
	Inkomsten Nederland schoon	-67.000	-83.000
	Bijstelling opbrengsten leges vergunningen	65.000	68.302
	Ontvangsten SPUK t.b.v. onderwijshuisvesting	-21.401	-10.381
	Ontvangsten SPUK t.b.v. sportaccommodaties	-45.480	-31.200
	Ontvangsten SPUK t.b.v. zwemaccommodaties	-163.098	-83.962
	Ontvangsten SPUK t.b.v. sportvelden en terreinen	-70.365	-45.162
	Bijdrage Provincie inzake kosten Corona	0	-253.687
	Openluchtrecreatie: project De Kop Werkt!	-97.000	-11.875
	Kosten bodemonderzoek en sanering	0	-122.192
	Bijdrage regionaal energie aanpak	-30.000	-30.000
	Bijdrage DKW product 215	0	-68.958
		-12.554.792	-12.916.724
	Totaal baten	-34.374.962	-33.540.229
	Resultaat	1.378.084	-3.685.957

AR = Algemene Reserve

BR = Bestemmingsreserve

5. Single audit information

Definitief SISA Bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
JenV	A4	Regeling eenmalige uitkering gemeenten voor maatregelen ter vermindering overlast en criminaliteit asielzoekers Gemeenten	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering	Cumulative besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden	Besteding (jaar T) (gedeelte)k verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekening	Project afgerond (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gerealiseerd Aard controle R Indicator: A4/01	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: A4/02	Aard controle n.v.t. Indicator: A4/03	Aard controle n.v.t. Indicator: A4/04	Aard controle n.v.t. Indicator: A4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: A4/06
			€ 0	€ 0	Nee	Door Corona is het niet mogelijk geweest eerder te starten met het opzetten van preventieve maatregelen. In overleg met het Rijk is het projectplan vernieuwd en wordt gestart in maart 2021.	Nee	Ja
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen)	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulative besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulative besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0		€ 0	Nee
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: C31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C31/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	nt	Nee	
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D1/01	Aard controle R Indicator: D1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1/03			
			€ 626.387	€ 708.144	Nee			
OCW	D1A	Regionale maatregelen voortijdig schoolverlaten 2016-2021 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D1A/01	Aard controle R Indicator: D1A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/03	Aard controle R Indicator: D1A/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D1A/05	
			€ 186.498	€ 133.492	€ 319.990	€ 97.166	Ja	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
			€ 610.025	€ 91.900	€ 82.118	€ 253.197		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		

Definitief SISa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking ssa - d.d. 22 februari 2021								
OCW	D11	Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie Contactgemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D11/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D11/02	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D11/03			
			€ 35.379	€ 35.379	Nee			
OCW	D12	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D12/01	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D12/02	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D12/03			
			€ 0	€ 0	Nee			
OCW	D12A	Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Contactgemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: D12A/01	Besteding aan contactschool (jaar T) Aard controle R Indicator: D12A/02	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Aard controle R Indicator: D12A/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E3/03	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicator: E3/04	Correctie over besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/05	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/06
		1 lenWBSK-2019/229354	€ 97.812	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Correctie over besteding Kosten ProRail (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/11	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12	
		1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SISa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicator: E27B/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E27B/03	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicator: E27B/04	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicator: E27B/05	
		1 niet van toepassing. Bevestigd door provincie NH.	€ 0	€ 0	€ 0			Nee
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/11	
		1 niet van toepassing. Bevestigd door provincie NH.	€ 0	€ 0	€ 0			Ja
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicator: G2/06
			€ 22.216.224	€ 555.521	€ 532.995	€ 4.151	€ 71.389	€ 3.098
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2/09	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/10	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/11	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/12	Ja
		€ 120.088	€ 10.209	€ 0	€ 1.242.073	€ 5.122	€ 0	€ 0
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud) beginnende zelfstandigen_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Aard controle R Indicator: G3/01	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/02	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/03	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicator: G3/04	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicator: G3/05	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 27.205	€ 11.404	€ 31.055	€ 0	€ 0	€ 0
		Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)						
		Ja						

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 22 februari 2021								
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 2.885.857	€ 90.439	€ 81.545	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 543.782	€ 10.136	€ 4.062	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 441.614	€ 41.482	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (l.v.m. verstekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle R Indicator: G4/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	618	16	€ 0	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	154	8		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	163	4		Ja	
Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)				
Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	Aard controle R Indicator: G4/16				
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)								
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)								
3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)								
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 419.293	€ 133.691				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Ontroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
1 SPUK 20-802867	€ 285.602	€ 175.324	€ 89.408	€ 20.870				
Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)						
Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Aard controle R Indicator: H4/10	Aard controle R Indicator: H4/11						
1 SPUK 20-802867	€ 285.602	68%						
VWS	H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Gemeenten	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H7/01	Aard controle R Indicator: H7/02	Aard controle R Indicator: H7/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H7/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H7/05	
			1 SPUK GHNT Implementatie gefaseerde ketenzorg in NHN 2020-2021/330873	€ 47.183	€ 47.183	Ja	nvt	
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee)				
Aard controle n.v.t. Indicator: H7/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H7/07							
Ja	Nee							
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: H8/01	Aard controle R Indicator: H8/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	
			€ 12.600	€ 30.000	€ 12.600	€ 30.000	Nee	
LNV	L5	Regiodeals 3 ^e tranche	Betreeft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	Totale besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: L5/01	Aard controle R Indicator: L5/02	Aard controle R Indicator: L5/03	Aard controle R Indicator: L5/04	Aard controle R Indicator: L5/05	Aard controle n.v.t. Indicator: L5/06
			1 DGNVLG / 20208662	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Totale uitvoeringskosten (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derden	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
Aard controle n.v.t. Indicator: L5/07	Aard controle n.v.t. Indicator: L5/08	Aard controle R Indicator: L5/09	Aard controle n.v.t. Indicator: L5/10					
Nee	€ 50.000	€ 10.500	Nee					

Henk Schijvenaarstraat 1
Postbus 6222
2001 HE HAARLEM
Telefoon 023 – 531 95 39
Fax 023 – 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Den Helder

A Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de gemeente Den Helder gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2020 als van de activa en passiva van de gemeente Den Helder op 31 december 2020 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2020 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen waaronder de gemeentelijke verordeningen zoals opgenomen in het normenkader 2020, vastgesteld op 15 december 2020 door de gemeenteraad.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2020;
- de balans per 31 december 2020;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol 2017-2019 inclusief het normenkader 2020 zoals dit op 15 december 2020 door de raad is vastgesteld en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (Wnt) 2020. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Den Helder zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties, de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants. Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van de impact Covid-19

Covid-19 heeft invloed op de gemeente Den Helder. Wij verwijzen naar de toelichting die is opgenomen in het jaarverslag in de paragraaf Effecten Corona waarin het college de mogelijke invloed en gevolgen van de coronacrisis op de organisatie en op de omgeving waarin de gemeente actief is heeft verwoord. Aangegeven is dat er nog onzekerheden zijn en dat het op dit moment redelijkerwijs niet goed mogelijk is om de toekomstige effecten van Covid-19 op de financiële resultaten en financiële positie van de gemeente Den Helder in te schatten. Naar verwachting zijn er financiële gevolgen voor verschillende beleidsterreinen van de begroting 2021 en mogelijk voor de jaren daarna.

Daarnaast hebben wij onze controle noodgedwongen vanwege Covid-19 overwegend op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken maakt het moeilijker voor ons om bepaalde waarnemingen te doen wat er toe kan leiden dat bepaalde signalen worden gemist. We hebben bij de controle aandacht besteed aan de risico's en waar nodig aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. Ons oordeel bij de jaarrekening 2020 is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol Wnt 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6.a Wnt en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling Wnt, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere Wnt-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.300.000,-. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en de controleverordening van de gemeente Den Helder. Voor zijn voor de Wnt verantwoording in de jaarrekening de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol Wnt 2020. Daarbij houden wij mede rekening met afwijkingen en mogelijke afwijkingen die naar ons oordeel voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn voorts met de gemeenteraad overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000,- rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of Wnt-redenen relevant zijn.

B Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen, en diverse bijlagen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeente van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen zoals opgenomen in het vigerende normenkader van de gemeente Den Helder.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onder-

kende afwijkingen op ons oordeel. Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het gemeentelijke controleprotocol, de Regeling Controleprotocol Wnt 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afwijking dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Haarlem, 1 juni 2021
Reg.nr.: 103151/215/
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was-getekend: mr. drs. J.C. Olij RA

Verstrekker	Oorspronkelijk Hoofdsom	Jaar	Valuta datum	Aflossingswijze	Afloopdatum	Rente-aanpassing		Restant bedrag 1-1	Aflossing	Restant bedrag 31-12	Rente %	Rente betaald	Bepalen overloop		Schuld 31-12	Rente schuld 1-1	Rente Lasten
						Laatste	Volgende						restant dgn	dgn. jaar			
BNG	13.613.406	1988	2-sep.	Annuiteit	02-09-2031	02-09-2011	02-09-2016	6.738.437,31	538.748,01	6.199.689,30	0,750%	50.538,28	120	360	15.499,22	16.846,09	49.191,41
NWB	5.009.734	1988	1-mrt.	Annuiteit	01-03-2033	01-03-2013	01-03-2023	2.770.374,46	168.047,84	2.602.326,62	2,470%	68.428,25	300	360	53.564,56	57.023,54	64.969,27
NWB	8.208.884	1988	1-okt.	Annuiteit	01-10-2033	01-10-2003	nvt	4.757.517,10	249.909,56	4.507.607,54	4,580%	217.894,28	90	360	51.612,11	54.473,57	215.032,82
BNG	36.302.417	1999	4-jan.	Annuiteit	04-01-2024	04-01-2009	04-01-2019	10.954.606,46	2.179.994,01	8.774.612,45	0,250%	27.386,52	357	360	21.753,73	27.158,30	21.981,94
NWB	15.000.000	2003	15-mei	Annuiteit	15-05-2028	nvt	nvt	7.382.777,12	681.493,64	6.701.283,48	4,570%	337.392,91	225	360	191.405,41	210.870,57	317.927,75
BNG	20.000.000	2004	6-okt.	Lineair	06-10-2024	nvt	nvt	5.000.000,00	1.000.000,00	4.000.000,00	4,250%	212.500,00	85	360	40.138,89	50.173,61	202.465,28
NWB	10.000.000	2005	14-jan.	Fix	13-01-2020	nvt	nvt	10.000.000,00	10.000.000,00	-	4,493%	449.300,00	345	360	-	430.579,17	18.720,83
BNG	20.000.000	2005	21-nov.	Fix	21-11-2025	nvt	nvt	20.000.000,00	-	20.000.000,00	3,850%	770.000,00	40	360	85.555,56	85.555,56	770.000,00
BNG	20.000.000	2006	8-feb.	Fix	08-02-2026	nvt	nvt	20.000.000,00	-	20.000.000,00	3,965%	793.000,00	320	360	704.888,89	704.888,89	793.000,00
BNG	12.000.000	2007	2-nov.	Fix	02-11-2028	nvt	nvt	12.000.000,00	-	12.000.000,00	4,860%	583.200,00	59	360	95.580,00	95.580,00	583.200,00
BNG	10.000.000	2007	2-nov.	Fix	02-11-2032	nvt	nvt	10.000.000,00	-	10.000.000,00	4,860%	486.000,00	59	360	79.650,00	79.650,00	486.000,00
Overall								109.603.712,45	14.818.193,06	94.785.519,39	3,536%	3.995.640,24			1.339.648,36	1.812.799,30	3.522.489,30

Het gemiddelde van de rentepercentages komt voor 2020 uit op 3,65%.
Dit een gewogen gemiddelde op basis van de percentages.

